

1011.

1011.

1011.

1011.

1011.

1011.

In cum 60.

Augustinus

Bullethel 1516

Gld 3008

B.

S.N.

64.

Carmeli Valerianensis.

Sermones sancti

augustini ad heremitas pa-
risius nouiter impressi.

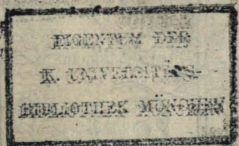
12 n
H

Pro Claudio Faumar

EIGENTUM DER
K. UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK MÜNCHEN

**Incipit tabula sermonum sancti
Augustini episcopi Ad heremitas.**

De institutione regularis vite.		ser. 1.
De pace	ser. 2.	De silentio ser. 3.
De prudentia		ser. 4.
De obedientia ad presbyteros suos		ser. 5.
De misericordia		ser. 6.
De obedientia		ser. 7.
De perseverantia	ser. 8.	De ira ser. 9.
De puritate conscientie		ser. 10.
De compunctione et lachrymis & psittia		ser. 11.
De superbia	ser. 12.	De fortitudine ser. 13.
De iusticia	ser. 14.	De fide ser. 15.
De inobedientia		ser. 16.
De ociositate vitanda		ser. 17.
De invidia		ser. 18.
De murmuratione		ser. 19.
De vigilia natiuitatis christi		ser. 20.
De natiuitate domini		ser. 21.
De genere monachorum egiptiorum		ser. 22.
De recessu sancti Augustini ab ordine heremitarum.		ser. 23.
De ieiunio		ser. 24.
De sancto Hieronimo quomodo fuit cardinalis et quomo do reliquit cardinalatum		ser. 25.
De ieiunio et ubi fuit institutum		ser. 26.
Ser. 1. au. ad fratres suos.	ser. 27.	De filio prodigo ser. 28.
De sermone in cena domini		ser. 29.
De lingua dolosa		ser. 30.
De confessione		ser. 31.
De vanitate et superbia		ser. 32.
De leprosis		ser. 33.
De superfluo potu		ser. 34.
De sancta obedientia		ser. 35.

Ad iudices et procuratores	ser. 36.
Ad presbyteros de vita eorum	ser. 37.
De non vendendo sacramenta	ser. 38.
De sacra scriptura	ser. 39.
De vita solitaria et contemplativa	ser. 40.
De observantia clericorum	ser. 41.
De vita clericorum circa observantiam	ser. 42.
De vita et moribus clericorum	ser. 43.
Item de obedientia	ser. 44.
De modo querendi christum	ser. 45.
De pietate et caritate	ser. 46.
De penitentia	ser. 47.
De angelis et hospitalitate	ser. 48.
De sodomis et gomois	ser. 49.
De cura anime	ser. 50.
De miseria carnis et falsitate presentis vite	ser. 51.
De salute anime	ser. 52.
Sermo super ps deus deorum locutus est.	ser. 53.
De cōi vita clericorum ex sui dispositione	ser. 54.
Item de cōi vita clericorū ex sui ordinatione.	ser. 55.
De tenenda obedientia et evitanda superbia	ser. 56.
De obitu valentini episcopi cartaginēsis	ser. 57.
De admonitione sancti Augustini episcopi per quam ostēditur q̄ bonum sit lectionem diuinam legere et q̄ malum sit ab illa vel eius inquisitione desistere	ser. 58.
De vanitate huius seculi	ser. 59.
De sancta monica matre sancti augustini ep̄i.	ser. 60.
Calistus de conversione sancti augustini ep̄i	ser. 61.
Sigibertus in epistola ad macedonium.	
Extractum est chronica venerabilis Bede	
Extractum est de chronica vienensis episcopi.	
Extractum est de chronica archiep̄i florentini antonini.	

¶ FINE.

¶ Incipiunt sermones sancti Augustini ad heremitas et nonnulli ad sacerdotes suos et ad aliquos alios. Et primo de institutione regularis vite.

¶ Sermo primus.

Eratres mei et leticia cordis mei corona mea et gaudium meum quod estis vos pax vobis et caritas cum fide semper inter vos adimpleatur. Quia me putatis matrem esse animarum vestrarum ideo desidero ita nos componere ut in nobis neque macula neque ruga possit ante tribunal iudicis apparere. Animabus enim nostris non solum ornamenta sed etiam medicamenta desidero providere. Studeo. n. dissoluta consuere: et concissa sarcire: vulnerata curare: abluere sordida reparare perditas: et ea que sunt integra spiritualibus margaritis ornare. Ego enim margaritas de paradisi patria vobis donare cupiens: nullam mercedem in seculo opto recipere. Nisi quod vobis in sinuare intendo: patienter audire. et cum dei adiutorio

secundum vires operibus adimplere semper studeatis. Sed ante omnia fratres carissimi quos iterum parturis donec reformetur in vobis christus diligatur deus deinde proximus quia ista precepta sunt principaliter nobis data. Et ideo fratres dilectissimi commorantibus vobis in heremo in nomine dei nostri placeat secundum apostolicam vitam unum sentire et omnia communiter possidere sicut scriptum est in actibus apostolorum quia erant eis communia omnia et distribuebat sicut unicuique opus erat. In hac autem vita permaneamus ut nos ipsos in ipsa deo auxiliante fortiter teneamus. quia qui perseveraverit salvus erit. Si quis autem de seculo ad nostram congregacionem venire desiderat: primo principio ut probet an voluntas ex deo sit. non enim debet esse violenta. Non fieri coacta sed mollis sed perpetua. virilis constantis omni spiritu caritatis plena atque perfecta. Tunc ei proponat quomodo abneget voluntatem propriam et sponte sequatur me. Nec volo quod cogitet amplius quid necesse ei

fuert. Scit. n. pater celestis
quibus indigeamus. Que-
ram? igitur primum regnū
dei ⁊ hec omnia administra-
buntur nobis In oratorio ne
mo aliquid agat. nisi ad qd
est factus. vnde et nomē ac-
ceperit. Orationibus istare
a mane vsq; ad sextā tantū;
circa missarū solennia A sex-
ta vero vsq; ad nonā om-
nes vacent lectionibus ⁊ pa-
ter noster. Ad nonā vero
redeant ad codices. et secun-
dum nature conditionem si-
ne tumultu reficiantur au-
dientes verbum dei. Postq̃
autē refecerint siue in orto
siue in heremo vel vbicūq;
necesse fuerit operent. Nil
enim dei seruis ociositate pe-
ius. Operentur ergo in no-
mine domini sacrum ordinē
non habentes vsque ad ho-
ram lacernariam: nec aliqs
tamen ex opere suo. aliquid
appropriet: apostolica enim
vica optamus viuere. Si
quis autē: cōtrafecerit fur-
ti iudicio condemnatur: ⁊ si
coꝛruptus non emēdauerit
de vestra societate proiciat-
tur. Non enim hoc fit crude-

liter: sed misericorditer ne
cogitatōe mortifera plures
ex vobis perdat. Cum. n. a-
liquid sit per vos caueat ne
cum murmure fiat: ne mur-
muratores in aspectu dei vo-
cemini. Illam qui vobis p̃-
est: post deū omnes sicut de-
cet dei famulos honorate.
Ipse vero qui p̃est super
omnia sollicitus sit de vestra
salute de quibus debet red-
dere rationē. dominica au-
tem die qui volunt vinum
cū dei grā bibāt s; q̃ atq; sūe
et debiles vinū bibere ⁊ pel-
lant carnē tñ domātes: quā-
tum valitudo p̃mittit. Quā-
do. n. necesse est vt aliq; ad se-
culū vadāt: caueant ne va-
dant minus q̃ duo vel tres.
Et si oculi seruoꝝ dei eiciant-
tur in aliquam feminā. ca-
ueat ne in vllam figatur. de-
us autem q̃ habitat in vobis
etiā isto mō custodiat vos
ex vobis. Nemo cum secula-
ribus extra monasteriū mā-
ducare vel bibere nisi aquā
presumat vel aliquid man-
ducare etiā intus extra ho-
rā casus infirmitatū accideret
Qui vero infirmatur ex no-

is cum omni diligētia per-
tractentur: etiam si de humi-
lima seculi paupertate vene-
rint. Nec debet sanis mole-
stum esse si aliter tractentur
in victu: sed magis cōgratu-
lentur gratias deo exhiben-
tes q̄ valēt q̄ nō valēt ipsi.
Si vero vt fieri solet ab hē-
ticis sapnenerit incurtio re-
pentina: vel ab infidelibus
aut hostialitas ita vt necesse
sit fratrib⁹ fugā arripere. si
deo fauēte euaserint mox ad
nemus cū Helya redire fe-
stinēt cogitātes q̄ nullo mo-
do poterant separari: quos
dei caritas cōiūxerit. Si q̄s
autē contumaci animo hic
obseruare cōtemplērit. capi-
atur et subiiciatur monaste-
rii disciplīne. Nec autē que
dico vobis: sepe per vos le-
gātur ne obliuioni tradātur
et vbi hec omnia seruaueri-
tis: vobis non parua letitia
de filioꝝ salute erit. Nec igitur
sunt que vt obseruetis p̄-
cipimus in monasterio con-
stituti: propter quod vnum
estis: in heremo congregati:
vt vnanimes habitetis in do-
mo et sit vobis aīa vna ⁊ cor

vnū in deo et dñō Iesu xpō
qui vos dirigat ad perficiē-
dum mirabilia de lege sua.

¶ De pace. Sermo .2.

Eratres carissimī o si sci-
retis quanta sit vīet⁹
pacis et quantum vobis sit
solitudine demorantib⁹ ne-
cessaria sit. Tanta .n. est vīe-
tus pacis q̄ in eius dignita-
te apostolus omnes suas epī-
stolas scribebat. dicēs pax vo-
bis et gratia a domino deo
nostro. Hanc autē salutā-
di formam nobis p̄mitus
donauit Chzistus dicēs pax
vobis Hanc pro testamento
Christus apostolis dereliquit
tanq̄ summum bonum: et
sine quo nullus viuere de-
bet. Sic ocius pater celestis
elementa ⁊ planetas cetera
que insēcabilia ordinauit vt
vinculo pacis simul comple-
cterentur sic etiam ordina-
uit glorioſus exercitus āge-
loꝝ: vt post eozū descēsum
nulla esset inter eos discor-
dia sed pax plēa atq̄ p̄fecta.
Nec ista glorioſa. pax q̄ flu-
ctus inalarum cogitationū
eructat: mentē fluctantē il-
lesam reſeruat: conscientia

purgat. Qui pacem cordis
oris et opus non habet xpia
nus dici nō debet. Qui i hac
non sperat in lubrico vitā et
pedē ponit: in tempestate na
uem collocat. in precipitō se
illaqueat: in harena semē se
miat. Hec est illa pfecta pax
que mentem a vitiiis purgat
vermez: consciētie rodit. ¶
par heremitarū mater: ceno
bitarū pat̄ monachorū soror
patriarcharū vinculum. Tu
prophetarū ierusalē: tu ap
stolorū refugiu. tu martyru
solatiu: tu confessorū balne
um: tu virginū tripudiū: tu
viduarū speculu. tu cōiuga
torū spectaculum: tu malorū
presidium: tu tyrannorū odi
um: tu latronum suspendiū
¶ par dei edificiū: te nō pnt
destruere picipū fulmina:
insult? demonū te i nullo le
dere pnt: tu paupem diuitē
facis: tu diuitē mendicantē
perducis tu contenta in cun
ctis tu ditior vniuersis tu ho
mies dei filios facis. ¶ par
sine te regna non valent. nū
quid sine te oratōnes elemo
sine ceteraq; bōa nobis pro
desse possūt: absit. ¶ mona

che habeto pacem in cunctis
naz si fratri irascaris. si pro
ximum odis tibi tradicis i
oratione dominica. Clamat
.n. monachus. Dimitte no
bis debita nostra. sicut et nos
dimittimus debitoribus no
stris. ¶ monache si pacē nō
diligis proximu odis. quo iu
re quo pacto. qua frōte tibi
petis dimitti q̄ proximo rā
cozem non dimittis? habete
ergo pacem cū omnibus: oī
uz tamen vicia odientes ha
bete in ore in corde in opere
pacem. Nam si cayn pacem
habuisset i corde non irruis
set in fratrē. Si absalon pa
cem habuisset in ore non im
pugnasset patrem Si iudas
habuisset pacem in opere nō
fugisset ad laqueum. ¶ q̄ b
num. ¶ q̄ iocundum. ¶ q̄
diutnu: est habitare fratres
in vnum. vt vnū sit cor. vna
voluntas vna omnium ani
ma et forma viuendi. nā dia
bol? intrare nō potest dñū
vel mētem in qua par domi
natur. ¶ q̄ ergo iocūdu ha
bitare fratres in vnu. Cāta
.n. est supeminētia istius b
tutis. q̄ de ea ppheta prius

infraretur q̄ ostenderet qđ
esset vel quid vtilitatis ha-
beret. Quā grauē admira-
tionē p̄posuit qñ dicit. **Q.**
Quā mirabilē vtilitatē p̄di-
cauit qñ subiūxit q̄ bonū et
q̄ iucūdū. Sed scire debe-
m⁹ fratres mei q̄ qđā sūt bo-
na que non sūt iucūda: que
dam iucūda que nō sunt bo-
na. Verbi gratia bona sunt
ieiunia: vigilie: maceratio-
nes et similia. hec. n. bōa sūt
sed nō iucūda: q̄ caro in his
nō iucūdat sed leditur. Iucū-
da q̄ppe sūt comestationes:
ebrietates: sed nō bona. Hec
agentes letant cū malefece-
rint: et exultāt in reb⁹ pesti-
ntis. **M.** monache vix poteris
inuenire in p̄sēti vnū qđ sit
bonū et iucūdū. Cupis tñ il-
lud vnū inuenire. p̄quire pa-
cem et amplectere eā. Hec ē
.n. sola virtus: que bonū h̄z
et iucūdū. Hec est illa boni-
tas: q̄ nos h̄itare facit vni⁹
mois in domo ⁊ simul viue-
re simulq̄ mozi sēper opta-
mus. In p̄sēti. n. simul habi-
tam⁹: i futuro cupiētes b̄a-
tium iucūditatis eterne. **M.**
pax tu mētis serenitas. ani-

mi tranquillitas. cordis sim-
plicitas. amoris vīculū. ca-
ritatē ⁊ sortitū. Hec est illa sū-
ma felicitas que simultates
tollit. bella ⁊ p̄scit. iras cō-
p̄mit: sup̄bos calcat humi-
les amat. discorū desolat ini-
micos ⁊ cor̄dat cūctis placet
a cunctis optat. Sed a cun-
ctis malis illa q̄ bona est pax
submergit et odit: vt moys
M. pax tu nō scis extolli. igno-
ras inflari. Beat⁹ qui te h̄z
maledictus q̄ te odit et q̄ te
inipedit ⁊ frāgit inter hoīes
qm̄ antixps ē et filius p̄ditō-
nis **M.** pax q̄ te habet: teneat
qui te non habet perquirat.
qui te perdidit requirat: si fi-
lius dei esse poptat. **M.** pax
tale bonum es in reb⁹ crea-
tis: taz mirificū: tā gloriōsū
q̄ nil dulcius solet audiri.
nil delectabilius cōcupisci.
nil vtili⁹ possideri. Spirit⁹
.n. humanus sicut nunq̄ vi-
uificat mēb̄a nisi fuerit vni-
ta: sic sp̄ritus sanctus nūq̄
nos viuificat nisi pace vni-
fuerim⁹. Nemo. n. est vt di-
ximus q̄ nō velit pacē habere.
Introga oēs si pacē desi-
derāt oēs vna voce dicēt hoc

amamus: hoc optamus. hoc
concupimus: hoc volumus.
Si ergo fratres homines pa-
cem amant: amēt et iusticiā
quia due sunt amice carissi-
me. Iusticiā enī et pax ipse
se osculatur: sed si amicā pa-
cis non amaueris nūqd ipa
pax te amauerit: absit Ama-
te igitur pacem diligētes iu-
sticiā. Hec. n. pax hominib?
bone volūtatis datur ab an-
gelis. Nunqd praeue volun-
tatis pacē offerūt angelī: ab-
sit. Et q sūt praeue volūtatis
tū q tū illi q superbo oculo
et insatiabili corde nunq di-
cūt sufficit. Tales nūq pfit
habere pacē. Propterea fra-
tres mei ex quo mundū cal-
care cepimus et trena cū da
despicere diuitias nō appeta-
mus: nec nos q pauperes in
heremo ad supbiā diuitiaz
extollātur. Nullo. n. mō de-
cet nos in hac vitā solitaria
vbi senatores sūt laboriosi
fiant opifices otiosi: i q ve-
nimus relictis q fuim? pre-
dior oīo hīc sīm? iustici deli-
cati. Ille deniq fratres ve-
re paces habet q nil appetit
de seculo possidere. hīc tran-

quillus est hīc gaudet de bo-
nis cūctor pagano illo dicē
te Quietissimā vitā agerēt
hōies in terra. si hec duo ver-
ba a natura rex oīm tollerē-
tur mesi i tuū. O beata pau-
ptas vberibus pacis plena
vbīq securā. vbīque illesa.
vbīq cūctor amica. Nā q
te amat verā paces amat. q
te nō amat. tranquillitatē oēz
ignorat. Sed dicet qs seruo-
rū dei ecce diuites video sup-
bos elatos ipsos et omni bo-
nitate pfecta carētes vñū tñ
apparet qz pacē habent adi-
uicē: qd ergo nunqd gaude-
re debeo de eoz neq concor-
dia nescio vel tristari. O mo-
nache scias qz sicut multum
nocet discordia inter bonos
ita valde dolēduz ē: vel qñ
pax ē iter malos tūc. n. augē-
tur oīa pessia q fieri vel cogi-
tari possūt qñ mali pacifice
viuūt. sed duz discordia vi-
uūt. tūc mūdus aliquāliter
tranqllat. nā sicut cōcordia
maloz qtraria ē bonoz ita
optandū ē q boni paces ha-
beāt i mali discordes sit. nā
p discordiā aliquando mali
optimi efficiuntur cognoscē

tes qđ sūt i quid erunt. naz
dū tribulatur et eozū facies
ignomina replentur aliquā
do querunt nomen domini.
qđ tamen tēpoze pacis iueni
re non possunt. Qđ abomi
nabile erat i corde eoz. Qđ
dū tamē est et boni i uno te
neant vsq; ad vt finē i mali
uertatur et nūq; ad finem
perueniāt. Nos aut fratres
adinuicem pacem amate qđ
quidem pax custodiat. corda
vestra et intelligentias ves
tras que exuperat. oēm sen
sum. Amen.

De silentio Sermo sācti
Augustini episcopi de vita
heremítica. .3.

Silētium fratres caris
simi inter cetera vobis
in heremo summe necessari
um. est omne. n. qđ non edi
ficat in periculum vertitur
dicentū et audiētū. lingua
.n. nostra sensum nostruz se
quitur et rationē non volū
tatem. non. n. debemus tan
tum oculos clausos seruare
sed et linguas i fra dētes ser
uare illesas. sermo. n. van?
vane cōscie iudex ē. q̄lis. n.
es tales sermones loqueris.

talis et mens comprobatur
et qualis fueris in rebus ta
lis pprobaberis i vbis. stul
tus. n. valde est qui nō pri?
verbum ducit ad linguā ra
tionis qđ reducat ad linguā
oris. qualis est homo in mē
te: talem verbositas depigie
in ore: verbositas hominem
conducit in socolatores. hu
mane nature dignitatez de
ponit. honores sibi rapit. li
micos ifinitos acquirit. in
flamat deniq; lingue mo
bilitas in adolescētia ad io
cosa: i virili etate ad fraudis
lētā: sed i senili ad detracto
ria Restrīgenda est igitur
hec praua fauilla ne in ma
gnam vertatur flammam.
furculus ne crescat in siluā
gutta ne crescat in fōtē. Ma
ius est deniq; fratres linguā
refrenare qđ capere ciuitatē
qđ id isulat exteri? s; istud
interi? hic sumunt arma cō
tra teipm. s; ibi de alieno.
Sūma tñ verecūdia ē et de
pīlla directō nō posse liguā re
frenare i vile nō posse liga
re mēbz. ecce liguā egredi qđ
rit motum p̄qrit. tu vero o
monache p̄tēgiantiam ipsam

refrena. appone ei pefulū ra-
tionis. circuncide eā maturi-
tate discretōis. **O** lingua tu
periculū imminēs. tu luctuz
pducis: discoꝝ diā sepe spar-
gis et proditiōis venenuz
et detractōis parīs. ⁊ ad ifer-
num qui tibi credunt cōdu-
cis. **O** monache cognosce li-
guā nequā. fuge eā. despice
eā. si potes cōfūde eā. s; vo-
lo te insuēscere tuā linguaz
bene loqui. vis bñ loqui: da
ei moderatū moduz. p̄ciōsa
.n. lingua non nouit nisi bo-
na diuina semper construere.
O q̄ sanctū est os vñ sēp
celestia erūpunt eloquia **O**
monache considera te reddi-
turū rationē de omni verbo
ocioso. ⁊ tātū maiore quāto
magis es obligatus. **Nō**.n.
in foro sed i cella hitare de-
bes. non familiam sed fami-
liarū aīas oratione pascere
debes. **Nō** igit tibi necesse
multū loqui nec inter hoīes
cōuersari nec mercantias p-
tractare vt diuās. nam mer-
cantia in monacho vsurā oc-
cultam existimamus. **A**ma-
igit o monache solitudinē
multitudinē fuge ne cōpre-

hendaris verbo acetia con-
fundaris in singula respōde-
re breuiter q̄ diutius in mo-
rando verba criminola pro-
lixius extēdere. **V**erbositas
.n. quid aliud est q̄ semen qd
fructum non facit? **O** verbo
se erubescere et considera tuā
grandē miserā. quid. n. ali-
ud es q̄ sal infatuatū quod
ad nullum valet 2dimentū:
Vere infructifer? et infructi-
feros facis qui te libēter au-
diunt **O** verbose mendax
veritatez raro dicere volu-
isti. **O** eloquax cognosce teip-
sum. nam loqui nūq̄ erubi-
scis nec consideras quid sel-
quantum discere possis non
mensuras verborum sentē-
tias sed tantū vt satieris. **O**
verbose erubescere. qz omni-
cognosceris quid agis. **N**a-
tua conditio est occulta ma-
nifestare nota in cōuentib;
predicare. sed si nescis som-
nias inaudita fingis te scire
qd nescis: vt libēter audi-
aris a cūctis. **O** artifer men-
dacioꝝ o faber fabularū. te-
ge qd debes quia vir linguo-
sus non diriget nec diliget
i terra pmissionis. **O** mona-

che et tu diligenter attēdas
 Nam qui non refrenat lin-
 guā suā hui⁹ vana ē religio.
 qui non custodit linguā suā
 monachus nō est: q̄ aut mo-
 derat linguā suā: prudētissi-
 mus est verusq; monachus
 ē. Eia ergo fratres mei ama-
 te silētium. Ponite custodi-
 am ori vestro. Estote solita-
 ri vt sitis angelis sociati. es-
 stote rustici vt sitis ciues sā-
 ctōr et domestici dei. Estote
 muti vt sitis loquaces. Loq̄
 mini deo vt sis veraces. Et
 template in heremo vt ptem-
 plemini a sāctis in celo. Ele-
 uate capita vt eleuēmini cor-
 de. Extēdite brachia vt extē-
 dami toto corpore volantes
 ad celum. ad quod perducatur
 nos xps deus noster. Amen.
 ¶ Sermo scti augustini epi
 de prudentia.

Ser. 4.

Eratres carissimi non
 soluz silētium tenere
 debetis in heremo: sed pru-
 dētiā rapere festinate. Pru-
 dētia. n. nobis necessaria est
 quia docet quid fugiendum
 et quid tenendum sit. Pru-
 dentia. n. docet te vt nō sup-
 bias. nec mireris de rebus

trāsitorijs: cum sint caduce
 et ea que possides tanq̄ alie-
 na possidere aduertas. Pru-
 dentia docet te vt que nō po-
 tes perpetuo tenere fructuo-
 se permittas abire. Pru-
 dentia docet te vt in cunctis sem-
 per idem sis: tam in prospe-
 ris q̄ in aduersis: sicut ma-
 nus que eadem est: et cum in
 palmā extēditur: et cū in pu-
 gno restringitur. Ipsa te do-
 cet quō rephensibilis sit ni-
 mia laudatio. et immodera-
 ta vituperatō. Illa q̄dē adu-
 latōe: sed ista suspecta mali-
 gnitate. Prudentia testimo-
 nium veritati: non amicitie
 reddit. Prudentia cū discre-
 tione pmittit: et pmissa acce-
 lerat et amplius q̄ promissū
 prestat. Prudentia docet quō
 presentia ordines. quō prete-
 ritōr recorderis: et quō futu-
 ra prouideas. O beatus qui
 prudens est. O felix et felix q̄
 prudēs inuenitur. Nā si cū-
 cta que habz amittit clamat
 omnia mea mecum sunt. Que
 sunt illa que sūt mea nisi in-
 sticia: temperatīa: fortitudo
 et prudētia? O beate prudēs
 omnia que eripi possunt bo-

na nō esse putas. Cum igitur
prudens sit in se conten-
tus sit: oia secum habens in
oibus sufficiens est. Impudē-
ti hō nō sufficit: qz in nullo
q̄tēt? ē: qz oia sine fine sp̄at
possidere iō in omnib⁹ eget.
Estote igitur fratres prudē-
tes sicut serpētes. et simplices
sicut columbe. Duo. n. sūt: q̄
gnera adinucē sunt. vtrūq̄
sine altero aut paz aut ni-
chil oīo sufficiat. Simplici-
tas. n. sine astutia stultitia
reputat. Astutia sine simplici-
tate supbia approbat. Astu-
tia enī serpētī i quattuor di-
uidit partes. Prima ē q̄ to-
ti⁹ corporis venenū i guttu-
re colligit. et ibi prudent do-
cente natura seruare studet
vt si aliq̄do necesse fuerit in-
promptu habeat: vñ se deſcē-
dere possit. Sed hac i parte
serpēs quandoq̄ decipitur
Mustella. n. sēp serpētī ad-
uersat: et ante foramē cauet
ne serpētis se ponit: et enī pro-
uocādo tā dū vmbra caude
sue solē nō illudit: donec ip-
sū egrediētē agnoscat: tūc ve-
ro mustella desup ascēdit in-
sidias tendens: vt cū serpē

tis caput viderit capitalis
vidictā sumat de hoste que-
nunq̄ diligere potuit. puo-
catus ita qz serpēs extra ca-
uerne foramē caput emittit
et cū nichil de orlū videat ver-
so gutture respicit sursum. Mustella
cernēs tps optatū
dentes ip̄imit circa venenū
sicq̄ absq̄ p̄culo inimicum
occidit. hec est. n. p̄ma ser-
pētis astutia in qua fratres
mei mūdi sapientes vocant
quorū prudētia nō in celesti-
bus sed in terrenis tota ver-
satur quibus diabolus i vñ-
bra inuisibiliū rerū illudit il-
ladēdo decipit. decipiēdo oc-
cidit et ne forte valeāt aspi-
rare in ipsis terrenis cupidi-
tatib⁹ sepe eos cogit expira-
re. Secūda prudētia in ser-
pente est q̄ qñ in aqua deſcē-
dere cupit venenū reponit i
loco tutissimo s; recedēs ab
aqs iter resumit venenum
hec enī vestigia serpentī mul-
ti sequunt q̄ post cōtemptio-
nē mundane conuersatiōis
post abitum sancte religiōis
post iuramentū sancte p̄ſe-
ctionis post agnitionez veris-
tatis reuertunt ad venenum

prauae consuetudinis quibus melius
 esset veritatem non agnoscere
 sed post agnitionem retrosum
 abire. In hoc. n. fides vno imi-
 tati debemus serpentem quod ve-
 nenum deponit sed si quod iter ve-
 nenum resumit Tertia pruden-
 tia serpentis est quod quando veterem pel-
 lem per singulos annos exuerit di-
 citur quod depositum angustum
 foramen inquirat per quod trans-
 eunt cum dolore pellem reliquit
 sciens quia pelle deposita pul-
 chrior apparebit per hoc enim fides
 mei datur intelligi ut nos pellem
 viciozum deponamus et per fora-
 men stigmatum Christi trans-
 eamus et tunc pulchriores ap-
 parebimus. Per hoc foramen
 diues ille zacharius intrauit
 quando omnia bona sua pauperi-
 bus erogauit. in hoc foramen
 ne maria illa meretrix in do-
 mo simonis meretricis ha-
 bitum deposuit. et plorans ad
 pedes saluatoris vestes sibi
 inouauit. Quarta serpentis
 natura est quod dum ledi querit
 in capite. ut vitam conseruet to-
 tum corpus ad percussione ex-
 ponit. quia licet corpus per-
 cutiatur: si caput illesum re-
 seruet poterit donatum mori

non patiatur. Sic et nos es-
 cta nobis aduersantia amo-
 re capitis sustinere non time-
 amus ut in beatissima vita quiescere
 valeamus. Sic enim fecit pe-
 trus pro eo in cruce suspensus
 sic et bartholomeus viuens de-
 coratus. sic et paulus capite
 truncatus. Sic et stephanus la-
 pidibus vulneratus. Sic et lau-
 rentius in craticula affatus.
 Sic est virgo illa sanctissima
 rectora in pectore que glori-
 anter. sic deputata: sic vulne-
 rata. sic afflicta perducebat
 ad carcerem et quasi ad epu-
 las iuitata precibus domino ago-
 niam suam solentiter commendaba-
 bat. Estote ergo fratres mei
 prudentes. et vigilemus in ora-
 tione. patienter omnia tormenta
 portantes amore illi in quo
 salus vita et resurrectio nostra
 consistit Item prudentes in oro-
 ne Nam sicut angeli pure lau-
 dant deum in regione viu-
 rum. ita et nos qui die et nocte
 psallimus domino: debemus cum
 sanctis angelis puritatem habere:
 quia sicut angeli pagantur in celis
 ita et nos monachi facere de-
 bemus in terris. in hac igitur fides
 mei solitudinem constituti toto af-

fectu orare debemus et pati.
patiē. n. portare debem⁹ om
nia nec dicere presumamus
ecce legumina ventosa sunt
cascus stomachū grauat: lac
capiti nocet: aque potū non
sustinet pect⁹: caules melāco
liā nutriūt: colerā porri ac
cedunt: pisces michi nō sapi
unt. Nolite hec dicere fra
tres mei: nolite vel cogitare
Non .n. seculū reliquimus:
vt delicate pasceremur in he
remo: et licet in heremo non
seper comedatis: lac butirū
caules legumina: licet non
sumatis nisi tātū dieb⁹ solē
nib⁹: et illis quib⁹ visitami
ni a sancto sene episcopo va
lerio licet cunctis diebus ali
is herbas crudas. panē orde
aceum et aquā sumatis: non
sufficit tantū corpe abstinē
sed et mentē illulā serua et de
bem⁹. Eia ergo fratres mei
dilectissimi quorū vita vt pu
to sancta ē vt multi ex vobis
viderūt et audierūt veni ad
ciuitatem yponensē et secure
perueni: quia ibi episcop⁹ erat
fact⁹ hō ille valerius. nō .n.
credebā episcopari. ideo se
cure perueni cum carissimis

meis amicis. Enodio. Sim
plicio Rebridio et Aleppio
nil mecū diuitiāz portās et
dei grā me coadiuuāte fano
ratus non modicum a pzed
cto sene valerio q̄ michi de
dit ortulū in heremo a gēti
bus segregatū vbi multo la
tore fatigatus edificare cepi
monasteriū. et cum longior
anxietate gregauit in vnu
seruos dei p nemoza habiti
tes. et sic vobiscū pariter vi
uere cepi secundum regula
apostolicā: oia communiter
possidentes Deinde placuit
ei qui me segregauit de vto
mēis mee michi dicere ascen
de superius et cū magna mu
lestia factus sū episcop⁹ p
sbyter Et qm̄ vobiscūz esse
hic nō poteram: in domo ep
scopi p̄sbyteros mecum ha
bere volui et cum eisdem pa
riter viuere cepi. Nos vero
tales inueni: quales deside
raui. castos benignos: mod
estos humiles volūtarie pau
peres obediētes: solitarios
misericozdes: mundū cū sua
potētia calcātes. Sed quid
hec omnia sine persenerātia
Estote ergo p̄udentes per-

fenerātes in bono: et vigila
te in oratōibus qz diabolus
aduersarius regnat: a quo
vos liberare dignet̃ dñs oī
potēs. Amen. Supplicō. n.
frēs vt nō tēbēmini de recel-
su meo. Deceuerā. n. diu i-
ter vos 2solari ⁊ vobiscum
hitarē vlsq; ad festū dñice a-
scēsiōis: sed qz aduersarius
nē fortunat⁹ ad ptespuenit
iō redire pponit̃ oīo 2pelloz
cupiēs illū videre: ⁊ cū eo pa-
citer disputare. Ipe. n. toto
affectu dissipare conat̃ filios
q̃s pepi i viscerib⁹ caritatis
Q̃ate p me frēs ⁊ nolite de-
ficere: vt fortunatū sicut pu-
blice sancte fidei iūdiat̃: ita
⁊ nos ipm cū suis dei grā co-
adiuuāte publice supare et
conuertēte ad viam verita-
tis possimus. Amen

¶ Sermo quint⁹ sancti Au-
gustini episcopi ad presbyte-
ros suos qñ reuerlus fuit a
fratribus habitantibus i he-
remo qñ fortunatus presby-
ter manicoz veit iponiā. 5.

In omnibus operibus
vestris sacerdotes dei
altissimi sēp memores esto-
te mandatorum dei et in oī-

bus sitis obedientes: vt dñi
gni repromissione per eius
gratiā iueniri possitis. Sci-
entes q̃ sine obedientia om-
nia vacua: et cum obediētia
omnia plena caritate repe-
riūtur. Obedire igit̃ nobis
necesse est nō tā bonis et mo-
destis: sed etiā discolis ⁊ ma-
lis. nō tñ qz mali sūt: sed qz
bona obseruare p̃cipiūt qui-
bus obedire debemus. Vb
nerabilis sancta obedientia
salus oīm fidelīz custodiā
oīm virtutum: tu celū ape-
ris ⁊ infernū claudis. tu es
filium dei ad terrā posuisti
⁊ venit iter hoīs. nō vt face-
ret volūtātē hoīs: sed volū-
tatem patris eius qui est mī-
sericordia. Volūtas. n. patris fuit:
vt redimeret humanū gen⁹
vt reconciliaret ei creaturā
suā q̃ perierat: ⁊ vt hec volū-
tas perficeretur: filius fuit
obediens vlsq; ad mortem.
At ergo esset nobis obediē-
tia extū presentis grauis vlti-
te saluatos per obediētiā
terminauit. Iure ergo obedi-
entia omni sacrificio p̃poni-
tur: qz de potestate dyaboli
nos eripuit. quod nullum ig-

gale sacrificiū facere potuit
Per mirū si nos pctōres obe
diētīe i hac vīta subicimur:
qñ hāc mediator dei et hoīm
etiā i morte nō deseruit: ⁊ ei
se subiecit q̄ p oīa erat p̄ti eā
lis. Nos aut̄ pp pctm̄ aliis
hoīb⁹ subiecti sum⁹. Nā na
tura oēs eāles genuit: s; ine
qlitas q̄ accessit ex vitio: ē oz
diata ex dei iudicio. Nñ nos
oportet obedire hoīb⁹. Sed
p obediētīā nūq̄ d; fieri ma
lū. et si āgel⁹ vel archāgelus
cherubi vel seraphi hec fieri
tibi p̄cipiat nec etiā t̄pe de⁹ q̄
est bñdictus i secula: pōt no
bis p̄cipere q̄ toto affectu eū
nō diligam⁹. S; scire debet
sacerdotes dei. q; pp obediē
tiā aliqñ d; bonū qd agim⁹
itermitti. verū q; nōnūq̄ no
bis isti⁹ mūdi p̄sp̄era: nōnū
q̄ iubentur aduersa. propte
rea sciēdum ē q̄ obediētia
aliqñ si de suo aliqd non ha
beat: minima est. nam cū hu
ius mundi p̄sp̄era p̄cipiūt
cum locus superior impera
tur. is q̄ ad hec p̄cipiēda obe
dit: virtutē obediētīe sibi
euacuat si ad hec ex pprio de
siderio anhelat. Rursū cum

mūdi despectus p̄cipit. p̄bia
⁊ tumēlie inbētur: nisi ex se
metipō aius appetat: obedi
entiē meritum sibi minuit q̄
ad hoc q̄ i hoc mundo despe
cta sūt inuitus nocensq; de
scendit. d; ergo obediētia in
aduersis ex suo aliqd hēre: ⁊
in p̄sp̄eris ex suo aliqd non
hēre. qd bñ oīdīmus. si duo
rū amīcoꝝ dei facta i medio
pteram⁹. Moyses. n. deo iu
bēte vt israelite plebi p̄ficeret:
apd se hūilis fuit. ⁊ gloriā
tātī regiminis q̄siderās et ex
pauescēs: ne hoc reciperet: se
hūiliter excusauit. S; pau
lus apostolus dei reuelatōe
admonitus vt Ierusalē p̄
geret nec ignorabat ea q̄ ibi
pati debebat: vnde cum infi
deles vellēt eū tenere clama
uit ego alii nō solū alligari
s; et mori paratus sū p noīe
Iesu: ecce ierosolimā pergit
per reuelatōnē aduersa co
gnoscit: et tñ hec libēter ap
petit. Moyses aut̄ ad p̄sp̄e
ra de suo nichil habuit. q; p̄
cib⁹ supplicauit: ne populo
p̄ficeret. paul⁹ etiā ex suo vo
to aduersa suscepit. q; mala
iminētia cognouit ⁊ ad acci

ora se preparauit: moyses aut
gloriam voluit sustinere. Er
go utroque seruorum dei vir-
tute instruimur. ut si obedi-
tie palmam apprehendereniti-
mur prospera mundi ex sola vi-
sione suscipiamus et aduersa ex
deuotione amplectamur. Ego
sacerdotes dei altissimi ut
multi vestrum videret audire
potuerit: veni ad hanc ciuita-
tem cum carissimis meis amicis
Enodio. Siphicio. Aleppio
Rebudio et anastasio. secu-
r^{us} denique veni quia sciebam pla-
la sanctum senem valerium. Prop-
terea securus accessi non ut he-
rez in vos potestatem: sed ut ab-
scederem in domo domini omnibus
diebus vite mee. Nec ut mini-
straret de herede. sed ministrare. et
pacifice viuere optabam in soli-
tudine. Nichilque diuitiarum me-
cum detuli sed dei gratia coadiu-
uante fauoratus est a sancto se-
ne episcopo valerio monasterium
in heremo a gentibus se-
gregatum multo labore fati-
gatus edificauit et cum longiori
anxietate seruos dei per nemo-
ra habitantes in unum congrega-
uit. et cum eis pariter viuere
cepit sanctis modum et regulam sub

sanctis apostolis constitutam.
omnia communiter habentes et
possidentes. viuentes in vi-
gilis. et orationibus ultra
id quod explicare possumus
Quorum fama. ad aures sancti
episcopi Valerii peruenit. et
placuit sibi uos in heremo ut
litare et staret nobiscum. 13. die-
bus donans mihi orationem ameni-
tatibus plenam in planitie pos-
sum. Et quia a gentibus segre-
gatus erat locus libenter illum
suscepi. ut edificare et monasterium
fratrum quos tales iuuen-
tam quales iuuenire desideraueram
Quo edificato: placuit ei quod
me segregauit de utero mis-
tris mee. et vocauit me per gra-
tiam suam michi dicere. Ascende
superius. Et sic cum molestia et
cum gradu anxietate factus sum
episcopus presbyter. Et quia cum fratri-
bus meis ut hactenus feceram
sepe corpore habitare non pote-
ram propterea infra domum episcopi
vos clericos habere volui et
moror vobiscum sanctis formam apo-
stolicam viuere cepi. Placuit
autem vobis omnibus unum in deo settle-
re: et omnia communiter possidere
Nec autem facere voluistis non
coacte sed sponte et usque ad

mortē viuere sine proprio p
fiteri voluistis. o pſbyter at
tēde: et viglāter attēde: qđ
pmittere tuū fuit: sed dimit
tere nō est tuū. Alligatus es
broxi: noli iā q̄rere solutio
nē. Absolut⁹ es ab broze no
li q̄rere brozē q̄ mecū ha
bes cām. Ligasti te mihi. nū
qđ te cōpuli? Nūqđ te roga
ui vt venires? Nūqđ ap
plausi pmittens her et illaz
Absit oīno. Igitur esto fide
lis: et dabo tibi coronā vite.
Noli michi resistere. s; esto
vlq; ad mortē obediēs. No
li michi resistere: q; oīs ptās
a deo ē: et q̄ ptāti resistit deo
resistit. Nō tamē veni vt su
per vos potestatem haberē:
sed tātū vt cū fratribus me
is viuere i solitudine. Et ec
ce nunc episcopus suz: et pau
perem me esse nō erubesco.
Quare: q; paup paup̄tatez
seruare promisi. Caue ne
paup̄erē reliq̄t. Paupes me
cū eē voluistis. caue ne a
diuitiis capiamī. Voluntas
mea fuit vt sēp toto affectu
paupes sim⁹. Qđ: si nō fue
rimus her paup̄tas q̄ foris
gerim⁹. si paup̄tas sed gran

dis miseria estimāda ē. No
lite ergo michi resistere: q̄ a
oīs ptās a dō ē. Nō. n. 2ten
nēda ē ptās siue mūdi siue
eccleie sit. Ptātes. n. oēs deo
ordiate sūt: nā dñs dñ lepro
sos curasset. eos ad ptātē mī
sit dicens: ite cōfite vos sa
cerdotib⁹. Et ad samuelē cū
sperneret a iudeis: ait dñs
nō te sp̄uect s; me. Et ad mo
ysē. homo quicūq; fecerit
superbiam in sacerdote aut
in iudicem: moriet. Caue
ergo sacerdotes ne aliq̄s ve
strū audeat iſurgere 2tra p̄
positū vt pſbyter: q̄ oīz v̄z
curā gerit. Ipsi positi sūt in
ecclesia ad n̄am v̄silitatē:
vt p̄uideāt qđ agere debeat
m⁹: vt et p̄nobis cautōez de
o reddāt: et v̄nitatē eccleie cu
stodiant. Qđ dñs nos voluit
esse sollicitos ne tanq̄ oues
si h̄ntes pastozē p̄ diuſos er
rores ab v̄nitate fidei diuſi
essem⁹. Sicut. n. vn⁹ ē dñs: et
vn⁹ pastoz sic et vnū ouile eē
voluit. Propt̄ea noluit dñs
sciōt tuicā icōsulitē q̄ i egra
erat: q; si patit ecclesia viola
ri v̄nitatez. Id Paulus ait
Obsecro fr̄es p̄ nomen dñi

Iesu xpi vt nō sint in vobis
 scismata: sed seruate unita-
 tē spūs in vinculo pacis. Nā si
 erit multi radii pcedunt ab
 vno sole et tñ vnū lūmē est:
 ita et nos multi ab vno capi-
 te pcedētes: oīa pacifice et
 gmunī possidere debemus.
 Insurgunt. n. frequēter int
 nos tēpestates inimicorum
 volentium qcordias rumpe-
 re: et discordias seminando
 vnionē pacis extinguere ag-
 grediunt vos frequēter leo-
 nes tēterrimi. Ut caput feri-
 endo mēbra saltē moneātur
 terrore. et qd grauius michi
 est: nō solū a malignis spiri-
 bus sepe mala patimini: sed
 et a domesticis dilaniamur
 et frequēter peiora sūt. itesti-
 na bella qd nō cauet. q̄ fo-
 rīseca q̄ pudent. Ecce. n. a-
 bel iust? a domestico fratre
 occidit. Elau frēm fugiētē p-
 seq̄t. Ioseph a fratrib? vēdi-
 tur. Et a discipulo saluator
 tradit. hec oīa facta sūt ma-
 la. qz obedire neglereēt. Simi-
 lit accidit Ianuario nro. q
 colūna obediētie: et paup̄as-
 iter nos eē videbat. cuius p-
 ditionē frequēter flectes blu-

lare debemus nam ad nos cō-
 lachrymis venit: et paup̄atē
 quādiū viueret: seruare pro-
 misit: et tñ vineā et agrū nobis
 ignorātib? i sc̄lo possidebat.
 O p̄fessio mortifera. O p̄di-
 toria pmissio: ore dicebat et
 corde odiebat. sanctū crede-
 bam? q̄ oib? peior erat: et sic
 ānis. 12. et āpli? Ianuarius
 nē vt vidistis male vixit: et
 male morit. q̄re vel quō ma-
 le vixit: nisi qz qd sūū n̄ erat
 secreta tenuit. Quō ē male
 morit. nisi qz i fine se nō co-
 gnouit: et obstinat? i suo sc̄su
 nobis ignorātib?: testamē-
 tū fecit: et filiū quē habebat
 i sc̄lo ditant. O vtinā saltē i
 fine hoc nobis dixisset. vt o-
 rātib? nobis veniā inuenisset
 sed nec cōfessus fuit: nec euz
 fecisse penituit. p̄pterea de
 meis non est: nec dū viueret
 erat. Ligat igitur nūmos
 cadaueris eius ponendo in
 panno ligatos extinctos q̄s
 in parietes celule retinebat
 flentes et dicētes. Pecunia
 tua tecum sit in perditione
 non enim licet seruis dei eā
 collocare: vel ponere i victu
 vel in vestitu: vel in opere

monasterii. qz p̄clum ma-
ledictōnis est. Cū igitur sa-
cerdotes dei cauete ne defi-
ciatis in tē tationib⁹. cauete
ne rebelles michi sitis publi-
ce vel occulte. Sitis michi fi-
deles. sitis obediētes. et si vo-
bis graue ē ⁊ molestu: egre-
mini foras. p̄gite ad fr̄es me-
os. et discite ab eis qz mites
sūt: ⁊ hūiles corde. paupes
sp̄ritu ⁊ filii obediētie egre-
dimini foras ⁊ qd estis et qd
ipsi sint cōsiderare vos volo.
Nūqd et vos tales estis q̄
les ipsi sūt vos. n. voratores
estis. et ipsi vīl⁹ hoīm fugiūt
vos ipudici et ipsi casti. Vos
derisores. et ipsi feruentissi-
mi oratores. Vos pellib⁹ cu-
niculozū vel varioz ornati
sceditis: ipsi oīo coloze niger-
rimo asprimoz induti sūt.
Vos delicate pasci sūme cu-
ratis carnes varias affectā-
tes: et ipsi postq̄ heremū itra-
uerūt nūq̄ carnes sūplerūt.
Vos vīna electa sp̄ebulq̄ ie-
bzīata queritis: ipsi sēp pan-
cillū aq̄ recipiūt. Vos balte-
is militū mūdo apparere de-
siderat ⁊ ipsi zonis cameloz fi-
rentib⁹ succincti moze helye

et Joannis sunt decorati. V-
bica n̄a electa ego te depre-
cor ne quertarū i amaritudi-
nē vt me pauperē dimittas.
Et Januariū diuītē seq̄ris
Vbica mea felix cui⁹ botr⁹
sum. me pertimesco ne sit in
furto amarissim⁹. Qd fa-
ciem⁹ tunc in die illa calami-
tatis in qua deus pater dicet
filio voca operarios ⁊ redde
illis mercedē. tūc añ iudicēz
audiet vox rebelliois v̄tē qd
pmiseritis ⁊ quō ea seruare
nolūstis fugere mundū et q̄
sua sunt cōtēnere pmisistis
et ecce iā rebelles totis affe-
ctib⁹ i mūdanis p̄occupati
estis. Cur ergo murmurastis
si i hīs pascalib⁹ dieb⁹ p̄ntia
liter vobiscū nō fui. placuit
n. michi segregare me a vo-
bis p̄gere ad fr̄es meos i so-
litudine quos vt frequēter
dixi tales lueni q̄les inueni-
re desiderauī. Cur ergo tur-
bamini. nūqd ipsi de pauper-
res Nūqd obediētes. Nū-
qd mūdu et pōpas ei⁹ cōcul-
cauerūt. Nūqd i forma vi-
uēdi vōs multo tēpoze p̄ces-
serunt. Nūqd de fr̄es mei
et patres sunt: Nūqd p̄ eo

eum exēpla ad vīā vītatis p
 ueni. Nunq̄ d eos sp dilexi.
 Et eorum sanctā conuersa-
 tionē semp desiderauī. Nū
 quid ēt p̄ Simplicianū ligu-
 riensem in fide instruct⁹ suz
 Cur ergo marmuratis. Fa-
 cite q̄ placita sūt michi ⁊ tūc
 vbicunq; fuero vobiscū ero
 vsq; ad 2 sūmationez seculi.
 Decreuerā. n. cum eisdē ru-
 sticanis in caritate humili-
 ter habitare vsq; ad festū sā-
 cte ascēsiōis dñi nec ad vos
 redire optabā quousq; vos
 emēdatos eē cognouissē. S;
 qm̄ fortunatū aduersarium
 ad ptes occulte velut lupuz
 peruenisse iam scīo ideo cō-
 pulsus reuersus suz ad vos
 cupiēs illum videre et cū eo
 paritē disputare et illuz cō-
 culcare domino auxiliāte q̄
 totis viribus dissipare cona-
 tur ⁊ ingulare filios quos pe-
 peri i viscerib⁹ caritatis. Ora-
 te igit ⁊ nos vobiscū orare
 volumus desinētes de mea
 absētia amplius litigare.
 Orate et nolite deficere. vt
 fortunatum manicheorū p̄-
 byterum sicut publice sācte
 christiane fidei insidiat; ita

et nos cum suis dei gratia co-
 adiuvante publice eūz supe-
 rare possimus. Orate sine
 intermissiōe. vt manere pos-
 sitis in vocatione clericorūz
 qua per grāz dei vocati esd
 vt dum vocabimī mercedez
 in die nouissimo accipere me-
 reamini ⁊ nō sicut ficus abs-
 q; fructu maledicamini ⁊ suc-
 cidamini et in ignē immitta-
 mini tanq̄ destructores les-
 gis terram occupantes in iū-
 quitatibus vestris. Adiunget
 autem vos ipse deus ad per-
 ficiendum mirabilia de lege
 sua qui est benedictus in se-
 cula. Amen.

¶ De misericordia. Sers-
 mo. 6.

Fratres carissimi ānun-
 cio vobis gaudiū qm̄
 fortunatum manicheorūz
 p̄byterum dei gratia su-
 perauim⁹ ⁊ obstinatus i suo
 sensu velut alter filius per-
 ditionis a plebe nostra recel-
 sit cōfusus. Post cuius recel-
 sum baptizauī fere .40. pa-
 ganos qui sibi equaliter ad-
 herebāt. Et ecce mō reuert-
 sum ad vos. cupiens pficere

opnsqđ incept Beati igitur
misericordes: qm̄ misericor
diā 2sequent. Q si diligent
2sideramus misericordiam
dei i nobis possem⁹ hēre mi
serendi formā. Q frēs: quid
p̄m incarnauit: nisi miā?
Quid eum subiecit n̄e mie:
nisi sua clementia? Q beata
miā: q̄ sola 2merciū n̄e salu
tis agnouit Sola. n. miā ad
deū dirigit hoiem. Sola ad
eū deducit hōez. Sola deū
deducit ad hōez. Hec ē sola
mediatrix auersos consolās
Hec diuinctos copulat. Hec
solū deū hūilitās nos subliat
Q p̄ pia fuit dei descēssio. vt
et n̄a eēt gloriola assūptio:
Q grandis miā Q infinita.
tu sola potuisti trahere deū
de celo ad terrā: de exilio nos
ad regnū. Q magnū mie vi
culū. quo de⁹ ligare voluit ⁊
potuit. Et hō ligat⁹ vincu
la iustitias dirūpuit Q mona
che si tuā 2siderares miām:
opē dei erga te nō inuenires
nisi miām. Misericordia est
si flagellat vt emendet: si a
peccato per tribulationem
liberat: si ypocritas et tyrā
nos regnare permittit. Hec

oia. n. cū misericordia facit.
cuplēs nobis vitā eternā do
nare. Attēdite ergo frēs mei
attēdite: nā in pastore debēt
esse sūm ulmiā ⁊ iusticia Mis
.n. sine iusticia destruit: ⁊ in
crudelitatē conuertitur. Et
iusticia sic miā nunqđ acce
pta ē apud deū: absit Iustis
.n. et iustis beatis et dānā
miā: cū iusticia sp̄ agit oīpo
tens deus. qz dat gl̄iam quā
non merentur hēre q̄buscū
qz bonis commissis. Estote
ergo frēs mei misericordes
sicut pater vester misericors
est Estote misericordes pen
santes q̄to Moyles in mise
ricordia floruit p̄ populū.
pro cuius salute petiit deleri
delibzo vite: ⁊ q̄to iterū zelo
rectitudinis obtinisset veniā
apud populū: ponat vir gla
diū super femur suum. Ecce
qui vltā oīm cum sua morte
petiit: paucorū vitā gladio
destruxit: igne amoris ⁊ foris
accensus zelo iusticie et sāti
tatis. Atrobīqz fortis legat⁹
causam populi apud deū p̄
cibus: et sām dei apud popu
lū gladiis allegauit Stude
amus igitur frēs mei miseri

cordiā dum vltim⁹ rapere. cibet a nobis esuriens: vesti-
atur a nobis peregrinus: cō-
soletur p nos pupillus visite-
tur a nobis ifirmus: sepelia-
tur a nobis defunctus. ista. n.
sunt opera misericordie de q̄
b⁹ interrogari debem⁹ i die
nomissimo. sed dicetis ecce in
heremo sumus. pauperes vi-
dere nō possumus: sed pupil-
los: viduas quō cōsolari va-
lem⁹: mortuos sepelire quō
possum⁹? O frēs mei bñ scio
vos i heremo eē nec paupes
vos vidē credo: nec vos mo-
nasteriū exire cuplo vt ma-
trē cōsolari possitis. quāplu-
res. n. cognoui p hac cā mōa-
steriū exiisse: q̄ tñ ad mōa-
steriū nūq̄ reuēsi sūt sub spē
vni mltā mala ficiit: ecce. n.
dyabolus dicit. O monache
an ignoras tuā matrem do-
lere. ecce nuper maritū ami-
sit. filiū sepeliuit. p̄fessionē
perdidit: ifirmat⁹ ad morte
vellet foris cōfiteri. Quid
in heremo agis? Quid cogi-
tas? Surge velociter: exeat
monasteriū. ingredi cūl-
tatē: penetra domum paren-
tū exerce in eis opera mie-

hoc. n. deus vult: hoc fieri s-
cipit. dum. n. seruus dei hoc
cogitat aliqñ exit monasteri-
um credēs bñ facere. Et ec-
ce. n. dū appropinquat mater
filii osculatur: pater ample-
ctit⁹ parentes applaudūt di-
centes. Noli nos derelinq̄-
re fratres. n. sum⁹ pater nō-
ster antiqu⁹ est. tibi incūbit
familiā regere. Quid ergo
amplius ad monasteriū re-
dire presumis? et sic audito
cōfessit et cōfessio remanet
i seculo remanēdo omnib⁹
peior efficit⁹: quicqd vni fe-
cit amittit. Cauete igit frēs
mei cauete a maliciā dyabo-
li. Exercere tñ vos volo opa
misericordie. et si i seculo nō
habitis nec iter gētes exer-
cere tñ opa misericordie bñ
potestis. orādo obsecrādo et
deprecādo p orphanis i pupil-
lis. et si hec nō videt vobis
sufficere p̄sare obbetis quō
cētā i plures i mōasterio si-
mul hētis i sepe ifirmamini
sepe a dyabolo affligimini. se-
pe patimini nunqd et sepe
morimini: exercere ergo po-
testis ēt inter vos opa p̄tati-
tis. Sed dicet quis ex vobis

patrem i seculo habeo ⁊ ego
vsq; ad mortē i monasterio
viuere deo p̄missi. ecce. n.
pater infirmatur non pōt si
ne me viuere. quid ago. Cri
re debeo. Votū frango. S; ;
stare patrem mori permitto
Quid ago. O frēs mei atten
dite. qd agere debeat sicut
nūc michi occurrit. Nā si pa
ter alicuius sine monacho si
liobiuere nullatenus pōt p
curare d; . filius quō de bo
nis monasterii patri subue
niat. et si monasteriū ipotēs
fuerit filius toto affectu vi
deat quō patri nō d̄ficiat. Et
si non viderit cū dei bñdictō
ne monasteriū delicētia ma
ioris creat ⁊ h̄bo ⁊ opere pa
tri subueiat. vt nō d̄ficiat ex
negligētia nec votū frange
re credat. q; si post p̄ ei⁹ vi
uēdo remāserit. statim ad p̄s
tinā vitā redire nō pigeat.
Iuste et iuste viuendo sicut
inceperat. ⁊ tanto fortius q̄
to senserit se plus i paterno
ministerio vltra necessitatē
grauatū. null⁹ igit̄ erit q̄ se
amīa excusare p̄terit nec di
ues. q; h; nec paup q; saltez
calice aque frigide nō caret.

Nec monachus q; saltē op
re debet. O hō q; crudelis es
i alteri⁹ iustitia teipsū p̄ti
agnosce. Nā si bon⁹ es. o m
nache cadere facilliter p̄ter
si diues es donū fortune est
nō nature. Si sanus es. ec
ce infirmitas instat. Si sa
piēs es nō hēs cōstatiā. itē
circa oēs tā sapiētes q̄ inf
entes. tā circa sanos q̄ inf
mos. tā circa nobles q̄ ign
biles miam habe. o hō qd d
te erit si saluator tu⁹ clemē
⁊ pi⁹ fuerit ⁊ tu mīa; igno
ueris. Nāscat frēs mei mī
inter vos nō tamē ex negli
gentia. non ex pusillanī
tate. non ex indiscretione. s
ex ai infirmitate. sed oību
modis sit circūscripta vt su
uum retineat propriū. qd
iustitie non auferat debitū
O mōache vide sācti ioseph
miam que fratrum suorum
est oblita iniuriā. Legite fra
tres dauid clemētiā q̄ filii
sequentis deflebat demētiā
O mōache si clauderis vīce
ra misericordie indigētī. oī
claudet tibi ianua xpī. Hec
est. n. porta dñi. ⁊ iusti intra
bunt in eam. Hec non amittit

nametum illuminat. & veteris rigore extenuat. Hoc est lignum quo moyses aquas dulcorauit. Hoc est sal qui helise aquam sterilitatem exterminauit. Hec est farina qua helise moxam quam in olla erat extirpauit. Hoc est oleum quod samaritanus infudit vulnerato. hec est aqua iordanis quam curat lepra naaman syri. Hec sola virtus quam diuidit inter regem et tyrannum omniache ubi esses si tibi dei misericordia non subuenisset. Si enim deus tecum ageret disticta sententia non posses cogitare penam quam responderet tuis meritis. oia enim attribue dei misericordiam et a simili misericordiam expendas in usum proximi. ut non sis auarus in miserando cum sis expertus largitate in deo. Amate ergo fratres mei misericordiam. quia nunquam vidi piuum hominem mala morte finiri. quam misericordiam faciat nobis deus. Amen.

De obedientia sermo. 7.
Fratres mei dilectissimi obedire oportet deo in omnibus si saluari cupitis in heremo et si difficile nobis videtur considerate debemus obedire

etiam filii dei et nostram depone re contumaciam non differamus. Ipse enim dei filius obediens fuit usque ad contumeliam crucis. et nos continemus dei obediens fuit usque ad mortem non pro sua sed pro nostra utilitate. Estote ergo non pro sua sed pro nostra utilitate in omnibus sibi obedientes. Ecce enim fratres angelus in omnibus obedit deo. et tu qui cinis es et vermis contradicis deo. Insensibilis obediunt deo. sed et tu rationalis resistis deo. Si autem sua sententia non deuincit necliam nec stelle. oia enim celica suis indulgent officiis. tu homo dei voluntati in omnibus quasi resistis. Ad nutum dei capi floribus decorantur. terra imbribus fecundatur. Frondibus crescat sylua. in nemoribus citharizat auicula. Oia deo obediunt. solus homo dei voluntati resistit. Omniache lege quod dicitur. Melior est obedientia quam victime. Quare causa est. nisi quia in victimis aliena imolatur caro sed in obedientia voluntas propria religatur. etiam

caro magatur. Estote ergo
obediētes ut deū placare vol
sit de peccatis commissis. Tanto
n. citi⁹ placat hō deū quāto
repressa arbitrii sui superbia:
gladio pcepti se imolat. Ca
uete tñ obedientiam fratres
Sub ipa. n. pōt latē fel dra
conis sub specie mellis. Inp⁹
sub pelle ouina In potu dul
ci venenū sepe latitat: et i ol
ia sepe mors ponit. Attēdat
ergo q̄ p̄cipit. et q̄ obedire in
tēdit q̄ obediētia sit honesta
et omni discretionē decorata
Nā si discreta nō fuerit cru
delitas existimāda ē. Si ho
nesta nō fuerit nullaten⁹ obe
dire debem⁹. Vbi grā frēs Si
p̄cipit q̄ deū nō diligam⁹ vel
q̄ deū odio hēam⁹: nūq̄ obe
dire debem⁹? Nūq̄d vel ipse
deus hoc p̄cipere pōt? Hone
sta igitur frēs debēt p̄cipi et
iusta et si honesta vel iusta nō
fuerit: nullaten⁹ obedire de
bem⁹: et si apostol⁹ nobis hoc
i dicanerit. Tenete igit frēs
mei. et i cordibus alligate. q̄
obediētia sine discretōe cassa
ē et vana. nō ex parte obediē
tis. s. p̄cipiēti. etiā obediētia
honestate priuata superbia est

ex vtriusq; parte p̄sētiētis
p̄cipiētis et in die nouiss
pari pena puniuntur Custod
te qd p̄cipit. Cauete et vnde
rate qd iponitis. Nā q̄tū
cunq; obediētia honesta et
iusta nō fuerit tollens ad ir
gularitatē deuenisse pasto
res se agnouerint. Obediē
tia igitur fratres tñc hāc tñ
scitā tñc meritoria ē q̄to dī
ta est discretōe honestate:
iusticia. et humilitate. Ista
sunt socia sacte obediētie
ne quib⁹ oīo obediētia va
na ē et inutilis. hec est illa ob
dientia: q̄ cōcordiā cōserua
t in āgelis. pacē nutrit i mō
chis. trāq̄llitatē generat i mō
uib⁹. Hec ē illa obediētia:
ne q̄ res publica stare nō pō
t sine qua familia aliq̄ regi
pōt. Quā enorime viciū
q̄ obediētie contrariū fuit
Per hoc dyabol⁹ celū per
dit. per hoc hō paradisu am
sit. Per hoc saul regnū Per
hoc salomō amorē diuinus.
Scta dei spōsa. obediētia
tu perfecta scala. qua celū al
cēdit: tu quadriga: qua ely
as vectus est in paradisu.
tu porta paradisi fidelius: et

clausura reorū inferni. O scitā
obediētia tu hūilitatem nu-
eris tu patiētiā pbas. tu mā-
iuetudinē examias. Estote
ergo ffrēs cū Abzāā obediē-
tes. reddētes q̄ sūt cesaris ce-
sari: & q̄ sūt dei deo. Tūc vō
reddim⁹ cesari debītū qm̄ obe-
diētiā p̄stam⁹ i reuerētiā
i rex exhibito ē dilectōe hoc
ā facere debem⁹ nō solū pa-
stori b⁹. s; et sāctis dei. et tūc
reddim⁹ p obediētiā q̄ sunt
cesari cesari. s; tūc reddim⁹
q̄ sūt dei deo qm̄ i latrā p̄se-
ueram⁹. Hec. n. soli deo que-
rit. hec. n. cōsistit i opōe. gra-
tiar actōe cultus exterioris
exhibitiōe: et interioris mētis
deuotōe. Quod facere et p̄se-
uerare ipse deus dignetur
in eternum. Amen.

De p̄seuerātia sermo. 8.
Eratres mei sicut ait a-
p̄stol⁹. nō pōt corōari
nisi legitie certauerit. Nul-
l⁹. n. legitie certat: nisi q̄ i cā-
pō vltq; ad finē certat. & si cer-
tat vltq; ad finē legitie certat
i merito corōat⁹. Nō ē igitur
magnum bonū ichoare. qd
bonū ē: s; cōsummare hoc solū
p̄fectū est. Multi. n. magna

aggrediunt sed desciunt in sa-
bia. multi erant desertū sed
pauci pueniunt ad trā p̄misa-
lionis. O frēs mei nō tedeat
recipere magna: nec fastidi
at tenere ichoata. Scientes
q; p̄seuerātia i fōrm it me-
rituz: colorat boni p̄positū:
remunerat currētē coronat
pugnātē ac ducit ad bzaniū
cōducit cūctos ad portū hec
ē tunica talaris sācti ioseph
vltq; ad finē cōtigēs. Hec tu-
nica sacerdotalis vltq; ad pe-
des pueniēs. Hec est canda-
hostie: quā teneimur reddere
deo: et offerre. Hec calcaneū
bone opatōis q̄ cōtra serpē-
tis mortū debem⁹ obuiare.
Hec ē vīr⁹: q̄ deū ligat. Hec ē
q̄ oē bonū i fōrmat. Hec ē p̄se-
uerantia. q̄ laureant marty-
res qua v̄gines coronant: q̄
sacerdotes sublimant: & cō-
fessores. Hec ē vestis sine ru-
ga. tunica sine macula: boni-
tas sine malitia. O mona-
che qui bene incepisti caue-
ne cadas. caue ne ad tem-
pus vicescas. In tempore af-
flictōis marcescas. caue ne i
feno comperieris: qd nunc
nascitur et statim marcescit

Laborem? ergo o frēs et la-
borem? pſeuerem? laborem?
vt pſeueratiā hēam? labo-
rent mōachi: vt retineāt. la-
borent virgines. vt ſe infor-
mēt Laboret vidue: vt in ip-
ſa pſeuerēt. Attendite tñ
frēs. Nā dyabolus qñq; ſer-
uos dei ad hoc irritat et 2du-
cit. vt de bono graui? eliciat
malū. Cōtra hūc diaboli in-
ſultū valet ſola pſeueratiā.
bono fine 2cludatur initiā.
ne p̄mū medio mediūue diſ-
crepet p̄mo. Bonum. n. in-
choare et malo fine cōclude-
re: qđ aliud eſt q̄ monſtruo-
ſas res cōficere. Illa. n. actō
quali chimera eſt: q̄ initiū h̄z
a rōne ſed finē a ſenſualita-
te. Qū. n. ſic agitur humano
capiti cernicē pictoz equinā
iungit: et ſic inducit iſenſuuo-
ſas plūas Laue ergo o mōa-
che ne actio tua mōſtrū ma-
neat. enozimis. n. erit fetus:
qđā. n. habent initiū bonū:
quoz vita monſtrū mirabi-
le quali hominis p̄tendēs
caput ſit. Mediū in luxuriā
deſcendit: vētrē ouinū: et ad
vltimū in rapacitatē lupe pe-
des oñdit. O monache qđ tñ

bi pdeſt bonū lchoare: et
finē cōcludere. Donum
tutis amittis Damnū ico-
ris: et grāde ſuplciū p̄me-
ris. Q̄ tibi meli? fuiſſet
am veritatis non agnoſce-
q̄ poſt agnitionem retro-
Per inconstantia tuā o
nache leuis reputaris. Ad
ſtalia: cū iuda incurris: in-
tis ſtabilitatem poſt pon-
deū amittis amicos ſp̄ritū
perdis odio a cunctis hab-
ris et velut oībus peior
ſtata cōp̄obaris in vita.
monache attende qm̄ nūl-
ſeneraueris morieris. Et
ſi incepisti edificare p̄fic-
nō incepisti incipe. Si ob-
liſti flozē iuuetud̄ tue dia-
lo ſaltē fecē ſenectutis
molare nō differas x̄po
.n. miſericors ē et recipiet
libēter et dabit tibi ſtolā
didaz et anulū in manu
et calciāmētū in pedib? tu-
Tūc ineterate oliz dieb?
lis renouabit vt aq̄le iu-
tus tua durās in eternū.
cipite ergo frēs mei et p̄ſe-
rate reducētes vobis ad
moriā a quāto bono rece-
iudas et quomodo ſeruet

bene agere cepit lingua ho-
 bis exprimere nullaten⁹ pos-
 sem: quō tñ pſeuerauerit ſci-
 tis. Ecce n. Salomō per in-
 cōſtantiā corruit. ſic et Saul
 ſic & multi alii qz multoz in-
 cipere fuit ſed perſeueranti-
 um paruus ē numerus. Ca-
 uete ergo quō caute abuleſ-
 ſi derantes qz qui exiſtimat
 ſtare caueat ne cadat. Felix
 ergo ē qui bene faciendo per-
 ſeuerat vſqz infine; quod vo-
 num preſtet ille qui pro no-
 bis mori dignatus eſt.

De ira ſermo. 9

Eratres mei dilectiſſi-
 mi ſicut oīz habere me-
 moriam et i nullo errare nō
 humanitatis ſed deitatis. ſo-
 lum eſt ira turbari obliuiſci
 et pati ſolum humanitatis
 eſt et non deitatis. Nam de-
 us non mentit^r vt hō: nec vt
 filius hoīs mutatur. huma-
 nū eſt ergo fratres mei tur-
 bari & irasci. et irā incurrere
 bonoz et maloz; cōmunis
 eſt conditio ſed in ira perſeue-
 rare diaboliū ē. ideo vos q
 ſpirituales eſtis. maxime ac-
 cedere debetis ne ira in ſinu
 cultozū requieſcat. Fatuus

n. ſtatim iram ſuā indicat.
 Forte tamē ſpiritum irasci-
 bilē continere magne prudē-
 tie eſt et pfectionis. Omōa-
 che noli irasci. nam nomē et
 habitū ſācte religionis i hac
 vaſta ſolitudine portamus.
 Cuſtodite igitur vos ab oī
 turbatione. non n. decet ſer-
 uos dei turbatōez icurrere
 Nūquid n. pderunt nobis
 nſa ieiunia. nſa ſacrificia?
 Ab ira deniqz fratres mei p-
 cedit rāchoz. a rāchoze odiū
 qd eſt ira inueterata in aīo.
 Inde naſcitur homicidiū et
 ſi nō opere ſaltē i voluntate
 Inde contumelia: ide detractio
 inde ſuſurratio & iniuria
 q ſunt opa carnis & diaboli.
 Omōache irā dīpōe deſtrue
 rāchozem mitiga furozem
 ne fili⁹ perditionis efficiar.
 Qd melius eſſet monacho i
 ſeculo viuere pacifice. q in
 monaſterio cunctis bonis op-
 natus in ira et furoze litiga-
 re et odiū in corde tenere.
 Nec deū laudare. nec ab eo
 eraudiri meretur qui odi-
 um ſeruatur in corde. Qua frō-
 te Omōache. quo affectu
 qua deuotione a deo potes

beniam postulare? Si fce;
dñ odis: petis q̄ tibi dimit-
tat debita: sicut et tu debita
dimitti. Crede igit̄ michi: q̄
tantū tibi dimittet: quantū
et tu dimittes alteri. Dimi-
tam⁹ ergo frēs mei irā q̄ re-
cte significat p̄ Lazarū qua-
triduanū fetidū: q̄ qui irā
in corde portat: infamie fe-
tor statim eū corumpit. Si er-
go ira i aīo nascit̄: mox refre-
na eā allide eā ad petrā. suf-
foca eā exēplo tui saluatoris
q̄ p̄cuss⁹ i vnā maxillā mor-
p̄buit alterā. Nā si hoc prior
ipse non fecisset: michi nūq̄
facere precepisset. Eia ergo
discite frēs ab illo q̄ dixit se
esse humilē et mitē. discite o-
pere: qd̄ sepe legisse oīe. Sol
non occidat sup̄ iracūdiā ve-
strā. Si. n. frat̄ tuus i te pec-
cauerit. vade ad eū: inuita
eū ad pacē: da ei osculū: et lu-
crat⁹ es fratrem. Tu vō ad
quē effecisti nō differas per-
gere. Nō differas fratrē re-
cōciliare: vade ad eū: pete-
ventā: et si vō offēdisti: et tu
vō reconcilia. Si vō facto
[qd̄ de⁹ aūtat] placā eū fa-
cto. Si. n. de⁹ seruos dei fa-

cere: sic de⁹ demōes expel-
re et sc̄tōs angelos i trodm-
re. Nā vbi ira regnauerit
bi oīo p̄nceps dyabol⁹ erit
nec ide aliqd̄ boni exire po-
rit. Fugiam⁹ igit̄ irā frēs
rōe: suffocat mēsurā iustit̄e
ignorat: solē iusticie nescit
amicitias rūpit: defacili
fert pacē mēd. sapias: cale-
sapiētes ifatuat: monachi
deniat: sacerdotes suffoca-
caritatē euacuat: grauita-
i pastozib⁹ dilacerat. Nā
ra replet⁹ q̄sisti pōt eē caput
mōache i tuere caput tuū
Nā i cruce posit⁹ p̄ suis
cifixozib⁹ exorauit. Et p̄
ceri⁹ martyre stephan⁹ p̄
lapidatozib⁹ gēna flectē
clamanit ne statuas illis
petrā. s; si n̄ tāte p̄fectōis
m⁹ vt bonum p̄ malo solu-
m⁹: saltē p̄ malo malū no-
reddam⁹: nō tñ p̄ pusillā
mitatē remittēde sūt intus
s; per sapiam q̄ ē i xp̄o. Je-
m̄ q̄ta frēs mei hui⁹ pcti-
bes. m̄ q̄ grādis et lata m-
seria tā corpis q̄ aīe. Nā
p⁹ q̄etē amittit: somnū et
cr̄tatē amittit: s; et aīa vi-
p̄dit eternā. Veniāt. n. et

nectitur ad nos p̄ irā p̄stia
peccata: & sic cōfūdīmur & dā
namur. Nos vero fratres q̄
xp̄iani veraciter sum⁹: relin
quamus vindictā illi q̄ ait.
Nichi vindictā: & ego retribu
am: Quicquid .n. p̄tinet ad
te: illi dimitte. Nunqd̄ & ip̄e
mirabiliores vindictas q̄ fa
ciū nos imagiari si possum⁹:
nō tñ hoc sibi petere debem⁹:
nec affectare: s; p̄o eis mēte
et puro corde orare. Nā duz
nostras iniurias facē petim⁹:
q̄ dei ē v̄lurpam⁹. Orare tñ
sine intermissiōe debemus vt
vidicet sāguinē suoz seruoꝝ
nō ad dānationē: s; ad coꝛre
ptionē: q̄ ē b̄ndict⁹ i s̄cla aīi.
De puritate & sciētīe. ser. 10.

Hodierna die f̄tes dīle
ctissimi intēdo vos inuitare.
Nō quidē gaudīz: n̄ operat̄
diuitīaz copia. n̄ fallax mū
di glōria. nō plis fecūditas.
non corpoꝝis sanitas: sed tñ
cōsciētīe puritas. O felix con
sciētīe puritas. O felix sācte
& sciētīe incūditas. Que ver
mez. interiores excludis: q̄ a
carnere doloris liberat rōem
q̄ oī imūditia purgas mētē.

O mēs sancta: paradisus de
litiarū: varīs bonoꝝ opoꝝ
virgultis & sita: variisq; vir
tutū florib⁹ purpurata: cele
sti ḡta irrigata. Hec est f̄tes
paradīs⁹: i qua plātaē lignū
vīte celestis sapiētīe Hec est
thalam⁹ dei palatiū xp̄isti:
habitaculū sāctis p̄s. Hec ē
tronus Salomonis: lectus
sp̄sī celestis: in quo ipsa con
scientia bona optime delecta
tur: & req̄escit cū sp̄sō suo O
cōsciētīa in te & tibi occurrīt
Rebecca cū Isaac vententī
de agro. In te delectat̄ Ia
cob cum Rachelis coniugio
In te sunamit̄ ab Isaac regē
Dauid iucundis fouet āple
ribus. O cōscientia sācta: in
terra adhuc es. & in celis ha
bitas. Gaude o aīa sancta:
sancta cōsciētīa decoꝝata:
Gaude celesti et eterna gl̄ia
In ea f̄tes carīssimi Mag
dalena illa signifera xp̄isti
p̄ciola offert vnguenta: Ibi
Maria obtīmā partē elegit
q̄ nō auferetur ab ea. Eia er
go f̄tes si ad hāc glōriā cupi
m⁹ puenire: p̄dictam n̄tām
& sciētīā diligētē discutiā:
& ibi l̄fāz luxu rie plegamus

apicem superbie: notā auaricie. Ceca inuidie perspiciam?
et deleam? ea per concisionē
per cordis contritionē. p ve
rā satisfactionē. Et tūc mere
bimur per grām adipisci glo
riā illā: quā nec oculus vidit
nec auris audiuit nec ī cor hoī
ascēdit. O frēs mei et leticia
cordis mei festinem? ingredi
hāc sāctā sctōr. Tūc. n. hēbi
mus bonū qd nō perdemus.
Tunc accipiemus perfectū
bonum. quod non amitte
mus. Amare tñ debemus si
ad hāc gloriā puenire cupi
m? tētatiōes: fames tribula
tionesq; sigulas. Nā sicut in
fornace purgat aurū: sicut li
ma purgat ferrū: sicut flagel
lū sepat a grano paleā: sic et
fornace tbulatōnū patiētia
exerceat. fortitudo robozat.
Cōstantia solidat. Spes ad
celestia inuitat. O spes sācto
rū et turris fortitudinis eorū
tu non confūdis: s; illumias
nō famelicas: sed reficis. O
felix spes celestis: tu timorē
seculi expungas. consolatio
nē non extirpas. Per te tior
non augeat. per te falsa cupi
ditas nō sōniat. p te luxuria

conquassat. per te supbia
uellit. per te inuidia nō dñat
per te cūcta vitia terminan
tur. O spes celestis cure: si
regnat caritas q̄ credit oīa
ad salutē pertinet oīa spera
q̄ pmissa sūt. O frēs mei
hoīz pōt mētē seruor dei ī
mare: si apud deū spes cele
stis pro eo allegat: in quo
cebūt tyrannorū fulmia. fo
tūe p̄cipitia quid agēt? O
spes tu cogitatiōes dirigis
tu ī caritate altitudinē pō
ut in ea pseueremus vsq; ad
mortē. tu ī caritate latitudi
nē extēdis vsq; ad inimicū.
spes celestis gte p te patre
che mala patiēter sustinuet
Per te apostoli ad mortē
gaudenter perreperūt. Per
te martyres afflictī sūt. Per
te virgīnes cōbuste sūt. Per
te cōfessores vituperati sūt
Per te vidue castitatē asse
gunt Per te maritate lūbor
p̄cingunt. Per te pupilli lā
guētes et orphani sperāt cre
dere. Per te pauperes cōfi
dūt gaudere. Per te peregrini
sperāt terminū. et ad finē
laboris puenire. O spes: oīa
tu portare facis dulciter et fa

aniter. **E**ia ergo fr̃es h̃ac a-
mate: hanc tenete: n̄ tñ sine
t̃more. q̄ sperat ⁊ non timet:
negligens est. qui auteꝝ t̃iet
et nō sperat: depressus est: et
descendit in profūdū quasi
lapis: a quo descensu liberet
nos ille q̄ de celo descendit:
vt vobis vitaz donaret et a-
scend̃? ch̃ristus deus n̄r. Amē

**¶ De cōpūctione et lachry-
mis ⁊ penitētia Sermo. 11.**

Scitote fratres carissimī
q̄ post mūdi gaudia se
sequuntur eterna lamēta: qz
nemo pōt hic et ī futuro gau-
dere. necesse ē vt vnā am̃i-
tat. qui aliā voluerit posside-
re. **S**i ergo o monache hic
gaudere cupis scias iā te eru-
lem esse patrie celestis. **S**ed
si hac ploꝝa ueris iam patrie
celestis. cuius cōstitueris. **V**t
inquit qui lagēt quia conso-
labūtur. **S**ed dicet quis: qd
flere debem⁹ et op̃z tet. **E**go
aūt filioli et fratres dico. q̄
flere debemus peccata: que
commisimus. **I**ste. n. fletus
sit panis noster. quem quoti-
die comedere debem⁹. die ac
nocte. **F**lere enim debemus

plōꝝ p̃tā: sicut n̄r a vulnere
Sic. n. paul⁹ faciebat dū cla-
mat **Q**uis ifirmat ⁊ ego n̄ ifir-
moz. **f**leē ēt d̃tem⁹ d̃ dilatōe
regni eterni qd bñ ostēdebat
ille dum dicebat. **H**eu michi
quia incolatus me⁹ prolon-
gatus est. **I**ste. n. sunt tres
misericordie quibus teritur
liber **J**eremie prophete qui
bus plangit peccata aīe isrl
tū misericordie. et dilationē
patrie. **H**oz flentū imbr̃ib⁹
debemus irrigare terrā men-
tis nostre vt pariat fructus
bonozum operum diuersos
flores virtutum. **I**sti quoqz
fletus sunt tres fluctus. p̄ q̄s
filii israel transierūt ad ter-
ram p̃missiōis. **V**ere pecca-
tores ex ergyptio vitioꝝz ere-
unt. **M**are rubrum transeū-
tes dum submerguntur ho-
stes et vitia suffocantur. **V**e-
re cantant domino gloriose
dum itantes celestem **J**eru-
salem. deposita corruptibili
veste sanctis angelis sunt so-
ciati. **O** monache fac igitur
vt mens tua sit liber quē vi-
dit **E**zechiel. in quo scripta
erant lamentatiōes et ve **O** *Monache*
monache ad has lamentatio-
delicia

nes te conuertas. Hos dolo
res amplectere cunctis diebus vi
te tue. fleas tua cunctis dieb?
vite pctā. non solum vt dixi
m? tua sz et primi. Laue tñ
ne fleueris mortē corporālē
alicui?. Nec substātiarū a=
missionē nec corporis ifirmi
tatē. Dia. n. necessaria sunt
oia hec valde cōmunia. Po
nas ergo te in dei volūtate.
celingue sibi omia ipse te re=
ducet ⁊ cōducet. q̄cqd tibi ac
ciderit. libēter suscipe deū i
oibus lauda. oēm honore et
grāz sibi exhibeas solūmō q̄
tidie fleas q̄ cōmisisti. ⁊ que
zmittere primos vides. q̄ si
tua sint vulnera Sic etiam
peccatrix illa maria nō solū
in domo simois sz et post ad
uentū sc̄ti spūs hoc idē ardē
ter perfecit. Sēper. n. dole=
bat. semper in vita sua fle=
bat q̄ zmiserat. Sic fecit et
Maria mater dñi nā dū in=
pta crucē staret non sua pec=
cata flebat qz nullum pctm̄
hēbat. flebat nō tñ etiā filii
passionē: sed et iudeorū dā=
nationē. Sed dices mortuū
frēm vel amicū video. Para
is infirmitas me inuitat ad

planctum Ego autē dico tibi
mōache tēpera luctū. Nō. n.
tuū ē mortuos flere: sz silere
Nō tñ phiseo lachryas natu
rales: q̄s naturalis necessi=
tas exprimit. Naz multi la=
chrymas fundūt: ⁊ Quis na
tura nos ad hoc frequenter
inuitet aius tñ sapientis im
mobilis pseuerat. Q tu q̄ la
piēs videris esse in seculo. ca
ue ne p̄sentiat aius tu? mor
tuos deplozare. stude vt vī
ctus vincat ab aio. Laue ne
sorbeat aius ab infirmitate
mētis. ex tennet spūs carnes
.i. sēlualitatē. Q mōache si
mors imminet: noli dolere p̄
para te ad mortē p̄ mētis cō
stātiā. Talē te p̄para vt mor
tē tiere nō possis vt post mor
tē viuere incipias: q̄ añ mor
tē morieādo viuebas vel vi
uēdo moriebaris. Cupis er
go Q mōache sēper viueret
depōe fletū pro terrenis. no
li plozare q̄ mūdi sūt: ⁊ q̄ ne
cessaria sūt euenire. Depōe
oio fletū pro terrenis ⁊ affūe
lamētū p̄ celestibus. Beati
inqt qui lugēt. Vti qui fletis
qz ridebitis. Diligamus igitur
lachrymas qz suaves sūt

diligētib⁹ deū. Delectemur
 igit sp in hac itima vita fra-
 tres mei in fletu et lamēto.
 Simus tāto pxiimi ad lamē-
 tū ⁊ fletū. quāto fuimus ad
 culpā audaces. Qualis fuit
 nobis itētio ad peccandū ta-
 lis sit ad penitēdum denotō
 Grauiā pctā gūissimislamē-
 tis idigēt. Accipite frēs mei
 punctionē: qz sanitas aiarū
 est. Remissio pctōz ē Sacri-
 ficiū spīrituale ē qd deo sum-
 me placet. holocaustū medu-
 larū ē corz pctōzis hūiliatū q
 tidiaīs lachrymis rigatū. O
 monache lachrymis punge
 oculus mentis. vt lachryma
 prodeat cōpunctionis. O cō-
 pūctio q̄ sācta ⁊ mirabilis p̄-
 dicaris. Tu spīrituale lāua-
 cruz es. tu flagellum dei es.
 per qd deus mutat. Tu sti-
 mulus per quē de⁹ ad hoiez
 icliatur. Tu ligamē per qd
 deus fortiter astrigit. O cō-
 pūctio scā et imaculata. si-
 ne qua adulā n̄ valet baptis-
 m⁹. sine qua ad iudiciū dñi
 corz⁹ recipit. sine q̄ ifructuo-
 sa ē oīs confessio: sine q̄ oīs
 satisfactio ianis est. O cōpū-
 ctio lachrymosa o lachryma

mentē purgās: intētione fe-
 cūdās: ⁊ fessioez irrigās aiaz
 sanctificās. Hec ē lachryma
 scētē pūctionis soroz. qz mo-
 t⁹ illicitos extinguit paradī-
 sum aperit. infernū claudit
 mūdūqz despiciere i cūctis fa-
 cit. O felix lachryma tu car-
 nalē cogitionē extinguis pctō-
 rū morbū expellis virus cul-
 pe enomis. O felix tabula. o
 vitalis nauicula. p quā nau-
 frag⁹ redire pōt ad portū sa-
 lutis. O aq̄ salutaris: p quā
 oē pctm destruit o via p quā
 ad paradīsum gradimur. O
 spīrituale conductū: per qd
 de inuio ad biā transit. o fe-
 lix lauacrū penitētie lachry-
 marū: qd totiens vales ad
 purgādū q̄tiēspurgatione i-
 diget corz hūianū. Hec ē frēs
 mei herba celestis illius sal-
 lonis: qua vestes suorū detur-
 patas a sorde quotidie pur-
 gat. Hoc est celeste nitrū qd
 de roze diuine gratie ⁊ fectū
 abstergit maculas pctōzum
 Hoc ē lixiuū quo interioris
 hominis capu toptie abluīt
 O lachryma: tu ztra ruinas
 hominū suane solatiū. pas-
 sionis chzisti vicaria contra

petitū ponis remediū. vt p te
totiēs cogat xp̄us mori q̄ti-
ens labitur hō in abissū pec-
catorū. Monache ergo a la-
chrymis q̄s p̄tinere se pote-
rit. Intremus obsecro p̄sciē-
tias nostras. discutiam⁹ eas
et si risim⁹ in iuuetute: saltez
in senectute fleamus. cogitā-
tes quid xpo et qd diabolo tē-
poze nostre iuuentutis p̄sol-
uim⁹. Et si ante q̄ ad here-
mū puenim⁹ visus nos icur-
nat p̄ p̄cupiscentiaz si guttur
per gulā. si audit⁹ per enoz-
mitatē x̄borū vel spontane-
as detractionis audiētia. si li-
gua claudicauit i x̄bo si olfa-
tus errauit i odoramento: si
tactus in suauitate. si gress⁹
ad furtū. si in his vel in aliq̄
istorū iueneris culpabilez ab-
lue culpā p̄ lachrymā iurta-
q̄titatē soridis mēsuram la-
chrymarū copiam assumēdo pe-
nitentiā q̄ mater est oīm bo-
norū. Timor ē et q̄ penitentiā
cōcupiscit contritiōem parit.
Penitētia. n. illa digna et bo-
na est. q̄ peccata peracta d̄plo-
rat. et deplozata iterū nō cō-
mittit. qd ergo penitētia ē nī
si aī acta deflere et flēda ite-

rum non cōmittere? Nam q̄
sic pctā deplozat. vt iterū pec-
cata cōmittat adhuc penitē-
tiā agere ignorat. Nūqd et
dissimulat. Irrisoz est et non
penitēs qui ad hoc agit q̄ pe-
nitet. Penitētiāmini igitur
frēs mei: et penitentes peni-
tentiam agite i fletu et lamē-
to: vt digne ridere possitis i
gloria beatorum. Amen

¶ De superbia sermo. 12.

Fratres carissimi vbi
superbia fuerit. ibi dis-
cordia et p̄tumelia d̄nabit.
nō ergo de x̄ seruos dei i here-
mo cōstitutos sup̄bos esse s;
humiles. nō elatos: s; mā sue-
tos. castos. benignos. et oib⁹
x̄tutibus ornatos. Cauete
n. fratres et vigilāter sp̄ at-
tēdite. ne supbia iflemini de
bonis cōmissis sciētes q̄ sup-
bia ex āgelis p̄stituit. Super-
bia gloriā de celis defecit an-
gelicā s; humilitas ad celos
ascendē fecit i firmitatē hūa-
nā. O fratres mei cauate ne
ozātes vel legētes. vel stan-
tes vel sedentes. vel vigilā-
tes dicatis ore vel corde. ha-
bitantes i cinere et cilicio cū
phariseo. Q̄tas tibi ago do-

mine qz nō sū sicut ceteri ho-
mies Hec. n. solitariā vitam
ducētes dyabolo instigātī se-
pe cogitāt: sepe hoc dicere: rē-
tāt ab inimico seruoꝝ dei Po-
tius volo vos heremū extre-
mū talia dicere vel cogitare.

Sed dū tētamini hoc asserē
vt de vobis ipis hoc cogitāe:
mor clamate. mor ululate. ⁊
dicite Ego sū vermis ⁊ si hō
opprobriū hoīz ⁊ abiectio ple-
bis Et cū publicano dicite q
huscūq; virtutib; istis orna-
ti de? p̄piti? esto mihi pctōri
Attēdat igit caritas v̄ra qd
dixerit v̄ita n̄ra. q maior est
n̄z fiat sic̄ mior. ⁊ q p̄cessor ē
sicut mīster. Mōache q̄to
maior es hūilia te in oībus. ⁊
inuenies gr̄az corā deo ⁊ ho-
minib; . M̄ctā venerabilis
q humilitas. tu filiū dei de
linu p̄is defendere fecisti in
v̄tex s̄acte Marie virginis
tu eū fecisti inoluī v̄lūb; p̄a-
nīculis. vt nos indueret v̄ir-
tutū ornamētis. Tu circum-
cidisti eū i carne vt nos circū-
cideret i mēte. Tu eū p̄misi-
sti corꝝ paliter flagellari. vt
nos liberaret a flagello pcti
Tu eum coronasti spinis. vt

⁊ nos corōaret eternis rosis
suis. Tu eū ifirmari fecisti.
q̄ medicus cūctoꝝ erat. ⁊ so-
lo d̄bo sanat vniūsa. vt nos
ifirmos sanaret. M̄ctā hūi-
litas: q̄ dissimilis es super-
bie. Nā ipsa supbia f̄tes lucē
fey de celo deiecit. s; hūilitas
dei filiū incarnauit. Ipa adā
d̄ paradiso repulit s; humili-
tas in paradisu latronē itro-
dixit. Supbia gigantum
lignas cōfudit. s; hūilitas cū-
ctos gregauit disp̄sos. Su-
pbia nabuchodonosor in be-
stia trāsmutauit. s; hūilitas
Ioseph p̄cipē isrl̄ cōstituit
Supbia faraonē submersit
s; hūilitas moysē exaltauit.
Hec est illa s̄ctā hūilitas q̄ fe-
cit nos solitari os q̄ fecit nos
p̄uatos seculo que fecit nos
in quētu solitario oīb; v̄ir-
tutib; flozere p̄ctōs. hec ē il-
la s̄ctā hūilitas q̄ phōs tradi-
dit i rephū s̄cū excercauit in
deos suffocauit pagāos. isrl̄
mat xp̄iāos punit ob̄stiatos
diecit p̄tētes in sede exalta-
tos sed superbia fratres mei
non sic. sed quōd n̄lī q̄ p̄ela-
tos p̄cutit diuites timozosos
efficit religiosos decipit. hec

hoies cerat ne se agnoscant
qd sūt: hec. n. fructū pdit op
ris. mētē hois ligat qz ab ea
pādit oē malū. Hec ē illa fer
mēs olla: quam ieremias vi
dit i q decoquunt oēs p̄ict
pes et pastores tenebray: se
ctatores bonoy t̄paliū vena
tores diuitiay: q p̄iascathe
dras appetūt in sinagogis:
et salutarī i foro: et vocari ra
bi. hāc ollā succēdit diabol⁹
dū corda patrū iflat ad alti
ora. Isti sūt q̄ttuor v̄cti: qui
totū orbē p̄lāt. Arrogātia si
bi ascribēs qd fī hz. Insolē
tia sibi approp̄ās: q aliis d̄z
Figura supbie: q multa d̄ se
credit vltra q̄ verū sit. Con
tumacia se erigēs i planctū
Isti sūt quattuor fabri q to
tū mundū cōcutiūt et corda
filiōy dei dissipāt a q̄b⁹ nos
custodiat deus. Amen.

¶ De fortitudine ser. 13.

Quia i hac vasta solitudi
ne dī ḡfa sum⁹ iunū 2
gregati. vt vnaimel hitem⁹
i domo sit nobis oia cōia ppt
ea inter ceteras d̄tutes for
titudinē oportet nos rapere
seq et imitari. Nā si hāc v̄t
tutez amplexi fuerim⁹ frēs

facula fortitūe non tiebimus
deridebimus diaboli blāda
et sp̄nem⁹ irrita. ¶ frēs mei
ligate hec i cordib⁹ v̄ctis q̄
fortū liber est. nō. n. seruit for
tune nō varietati mūdane.
o fratres mei: letitia cordis
mei 2 siderate q̄ta fuit i mar
tiribus fortitudo: qui veluti
passibiles tormēta despiciūt
tyrānos 2 fūdūt: cūcta q̄ mū
di despiciūt: q licet decoziati
licet 2 busti: licz in cūctis mē
bris afflictis: licz i oibus cor
pore sit p̄lecti: nō tñ legim⁹
mēte eos mutatos. S; scire
debetis frēs q mltis modis
dē fortitudo ipocritarū v̄z:
phōzū: et bonoy fidelīz. ipo
crita deniq; multa sustinet:
multa portat: fortis i cūctis
appet. S; ve ipocrite: qz ve
nādo mundi gl̄iaz eternā pe
nā meret hic sic tradit gl̄iaz
q̄ si hēat gl̄iaz. hec. n. fortitu
do nō d̄tus s; v̄ctiū si magna
nimitas s; i f̄timitas: nō bo
nitas sed i becillitas appella
tur. Hāc p̄tēdūt heretici hāc
rapiūt falsi frēs de q̄z nūc
ro dei gratia vos nunq̄ esse
cognoui qd dā ēt fortitudinis
ē i phis. calcauerūt diuitias

honoꝛes. pōpas: dignitates
 ⁊ aliqñ mēbra p̄pōꝝ corpō-
 rē. s; hec fortitudo īsufficiēs
 erat ad et̄nēvite meritū: q̄re
 nisi q; carebāt caritate ⁊ t̄io
 redī īp̄a dēiq; caritas ē for-
 ma oīs bone actōis. D̄ q̄tus
 rigor fortitudis fuit ī Plato-
 ne. D̄ q̄t et q̄ta patiebant cō-
 traria: s; q; fūdamēto fidei
 caruit p̄pterea spes eā forti-
 tudinē non erexit. Caritas
 nō p̄ficiūt. iō h̄tūā meritū oīo
 amittit. S; ē ⁊ alia fortitudo
 qua boni quotidie errāt vsq;
 ad mortē. Tales sūt fūdati
 in deum: ideo vt sup̄a dixi-
 mus fr̄es: nec verba nec ip̄io-
 rē h̄bera timēt. Hec est illa
 mirabilis fortitudo q̄ moy-
 ses asperitatē vie deserti vi-
 cit. hic ē panis celestis q̄ Ely-
 az ī deserto pauc. hec ē forti-
 tudo q̄ mortē sp̄nit. hec ē cla-
 uis. q̄ dom⁹ dei patefcit ⁊ ap̄it.
 Hec ē q̄ hēnas voluptatū sub
 freno rōnis iacere cogit. hec
 ē ī q̄ iohānes ī deserto decoꝛa-
 tur. hec ē ī q̄ Paul⁹ heremi-
 tarū forma b̄tificat. hec an-
 toniū alioꝝq; sc̄ōꝝ patꝝ loꝛi-
 ca ⁊ ione q̄ p̄incti ⁊ armati
 ī exellis īdefessa voce q̄tidie

clamare nō cessāt. D̄ fortitu-
 do heremitāꝝ baculus ceno-
 bitāꝝ: cignū mōachōꝝ oīq;
 sacramētū. tu cōtra paup̄ta-
 tē vales vt nō frāgatur aīus
 paup̄tatē amāā: s; āplioꝝ si ī
 teri⁹ ⁊ magis d̄tescat ī mēte.
 ⁊ q̄to min⁹ abūdat in rebus
 fortitūe tāto pl⁹ valet fortitu-
 do ⁊ tra mūdi īsultū. D̄ forti-
 tudo si doloꝛē patis ī oib⁹ q̄-
 tias agis. Tu ī tribulatōe dī-
 uitiās sp̄uales et delicatas ī-
 uenis: vt p̄tius morbi cedāt
 ī mēd ⁊ modū q̄ corpōis de-
 trimētū. D̄ fortitudo oēꝝ cru-
 delitatē euacuas: carcerē res-
 p̄tis: eculeam amplecteris.
 D̄ptas vīcula: sp̄ōtanea sp̄-
 curris ad mortē. D̄ mōache
 nichil valet curs⁹ tui bzani
 nichil tua operatio nisi colū-
 na fortitudinis roboꝛet nichil
 valet edificii boni op̄is nisi
 colūnā fortitudinis āplexet
 s; colūna fortitudinis fracta
 totū edificii bonoꝝ op̄oꝝ ru-
 it. Hāc si Dauid tēnisset: ho-
 micidiū et adulteriū nō ⁊mī-
 sisset. si Sālon hāc seruasset
 femia eū ī inimicis nō tradidisset
 si salomō hāc dilexisset
 idola nō adorasset. Si petr⁹

hanc tenuisset: ad vocē ācil
le fidē n̄ negasset Si filii is-
rael hāc habuissēt: mīme ī de-
serto murmurassēt. Etia īgi-
tur frēs estote fortes ī bello
tentationū: tribulationū: ī
firmitatū: iuriarū ⁊ pugna-
te cū antiquo serpēte ⁊ acci-
petē regnum eternū. Amē

¶ De iustitia sermo. 14.

Ut bene nostis frēs ca-
rissimi: tria mōasteria
apd̄ ipos. dei gr̄a merui lau-
dabiliter ab honore scē trīni-
tati cōstruere. Quorū primū
est ī q̄ iā ātis multis modico
pabulo. 2tēti hylariter cōmo-
ramur: bestiis associati aui-
bus ministrati: ciborūq; ut
serpētes delicias: visus hoīz
fugiētes ⁊ ideo nō ego miser
sed vos sepe āgelorū assueti
estis colloq̄is. Aliud q̄q; mo-
nasteriū ī orto: quē sāt⁹ nē
p̄t Valerius dedit edificatū
ē. ⁊ qm̄ postq̄ p̄sbyter episco-
pus fact⁹ sū: nec sp̄ hic vobis
cū habitare potui nec cū fra-
trib⁹ qui ī p̄dicto monaste-
rio positi sunt. p̄pterea īfra
domū episcopi mecū habere
volui monasteriū clericorū
et cū eisde; pariter viuere ce-

pi scdm̄ apostolicā traditōem
Ad vos ergo tñ pertinet qui
ī heremo laudabiliter hītare
voluistis: verbū illud: audite
et intelligite: atq; opibus
adimplete quo dicit: Dilige
te iusticiā: ad f̄es aut n̄os
q̄ ī vrb̄e hītat: q̄bus etiam
expedit p̄dicare q̄tidie v̄bis
dei: p̄tinet nō solū iustitiā q̄
ad seip̄os: sed etiā iudicare:
rephendere obsecrare: incre-
pare ī oī patiētia ⁊ doctrina
p̄p̄ electū dei. Et licet f̄es
mei collocati sūt ī horto scē
ep̄i valerii. licz satis distent
ab vrb̄e: eorū tñ fama diuini-
tus diuulgata ē. ordinati v̄bis
v̄bū dei p̄p̄o salubriter p̄-
dicarēt. Amiceq; fidelīū suā
doctrinā et exempla audīdo
⁊ vidēdo sp̄ote redirēt ad il-
lū q̄ ex nichilo cūcta creauit.
Ecce quō terraz indicant: li-
gāt ⁊ soluūt q̄ volūt: sēp deo
sanēte. Vos v̄o q̄ segregati
estis a seculo q̄ ē vītā tutio-
rē eligere voluistis audite q̄
ī cūctis: marie iustitiā dilige-
re debet. Ad f̄es mei et leti-
tia cordis mei: vult scire q̄
mō solitarii iusticiā diligere
debetis. Cauete ne sic ab al-

terius oculo festinā eliciatis
 ut i oculo vōo trabē si videatis
 nec alteri? vel id releuāē
 lapsū ut vēm nō videatis ca
 sū nec si alterius curare des
 bet morbu? & ut volipos post
 pōat egrotos nec cui libet ve
 struz dicat medice cura pzo
 teipz. Cura pzo o monache
 ut curas tuas alteri? vulne
 ra curare possid. Audite fcs
 mei audite qd dñs dixit pha
 riseis adulterā accusātibus
 Quis vēm sine pctō ē pms
 i illā lapidē mittat. o mona
 che i q aliū iudicas te ipm cō
 dēnas. Qua frōte frēs mei
 pterim? arguere alios qd i
 nobis grauius iuenim? Ad
 nos igit frēs ptinet mūdōs
 eē et scōs. et si tūc frēm nēz
 deniare videmus. rephende
 re eum cū oī māsuetudie sie
 moza debem?. ne p negligē
 tiā pereat Caritas. n. non o
 diū nō rāchozis sed zelo iustī
 tie gladiū correctōis euagia
 re debet. Tñ sp misericordia
 ligata sit i cordibus vestris.
 ne velut iudas ille qui pec
 cavit despat? ad suspēdia p
 gal. hoc aut ad vos maxie p
 ius fcs Sed qd ad fratres

in v2be hitātes ptineat audi
 amus. Certe nō solū hoc sed
 ē expectat ne iudiciū odio ex
 aspent ne i crudelitate iustā
 mēt. ne amoze pecunie emol
 liant qz paupes vere sumus
 et spectaculū facti sumus an
 gelis hoibus. ne timoze iustī
 tiā relinquatis. Ne vos mo
 ueat res purpurea nec dini
 tiaz vīna s; sacus pauperis
 orphaniz pupillī vos moue
 re dz iusticiā cum laboze erer
 cere. Regia vita qui terram
 iudicant incedere debēt nec
 decliare ad dexterā molien
 do iudiciū nec ad sinistrā ex
 asperādo suppliciz. Nō. n.
 crudelitas est punire reataz
 iustitia nō tyrānicuz s; diuī
 ne rectitudinis iudiciū. Nō
 tñ volumus nec piliū dam?
 ut mox iudicēt. sed euz omni
 maturitate incedentes et in
 uenta discussaqz rei causa in
 nomine iudicent delinquen
 tes Et si publice peccauerūt
 publice puniātur ut & ceteri
 iusticiā diligētes forti? dili
 gāt iustitiā odiētes metuāt
 & caueāt ne derelinquāt O scā
 laudabilisqz iustitia sub te &
 p te pudicitia regit. pax per

te triumphat Securitas et di-
gnitas per te florent: et fru-
ctū afferūt in patientia. o in-
stitia q̄ te amauerūt. q̄ te str-
perit. cū Moysē mare mūdi
bitioꝝ: sanguinē rubricarū
sicco vestigio p̄trāsibit. Hec
ē virga qua petra p̄cussa ma-
nat in fluēta: q̄ lapidea sub-
ditōꝝ corda iudicio institie
facta virtutū exuberāt flu-
mina. Hec ē virga aaron: q̄
fronduit et fructū pepit: q̄
iustitia quasi frondet: in me-
ritū concipit. Floret. n. dum
materialiter exercet: fructi-
ficat. dū subdit⁹ corripitur.
Hec ē vētilabzū q̄ granū di-
uidit a palea Sanies a moꝝ
bo elicetur. q̄ cōtra moꝝbus
peccati opponendū est moꝝ-
dax emplastr⁹: ne ibi in ma-
ius vitiiꝝ tabes exuberet in-
curuata: et in augmētum
facinoris redundet iniq̄tas
ipunitatis. Hec est mensura
qua debemus metiri penarū
merita ponderare Attendi-
te tñ frēs attendite pastores
qui terram iudicare debetis
q̄ aliquā iustitia reuelanda ē
propt̄ scādālū multoꝝ: ali-
qñ exagitāda: vt sit cantela

reliq̄ꝝ. Tūc vere instituta
gladi⁹ q̄ vtrāq̄ ptē hoīs de-
fendit: corp⁹. ab exteriorib⁹
insuriis. aīam a spūalib⁹
molestiis. hec ē medicina
tioꝝ: antidotū pctōꝝ. Hec
pugio: q̄ sinees trāsfirrit
eūtē cū Hadtanitide inde
et cessauit q̄statio. hic ē lap-
q̄ Dauid p̄cussit philistē
et a seruitute Israel libera-
uit Hec at sine discretōe gl-
di⁹ ē i manib⁹ furiosi hec
ne prudētia ē moꝝ et bon-
rū persecutio. Hec sine m-
gladi⁹ ē i manu tyrāni. A-
lūma. n. discretōne frēs m-
tenēda ē iustitia: cū lūma
liberatiōe iherenda ē pen-
nō iudicādo ex suspectōe:
ex oī certitudie veritatis.
tēdite frēs mei et aī p̄ba-
pctā recte iudicate. Nō
faciē: s; recto iudicio. o q̄
cile ē iudicare. s; o q̄ ama-
est qd̄ iudicatū ē retraher-
Nō nō puer. nō isensat⁹:
bis p̄esse d;: s; ānos⁹ prūd-
castus. sobri⁹. vt i p̄egres-
et statu sal terre et lux mū-
cunctis appareat. Talis
sticiam nō poterit ignorare
Tūc. n. regnū romanoꝝ

effice tandū perseuerauit :
 q̄diu sapientes regere p̄mi-
 serūt. Sed dū iuuenes inex-
 pertos regere vel regnare p̄-
 misere: tanq̄ iustitiā ignora-
 tes: acceptozes p̄sonaz facti
 sūt: et sic iustitiā p̄dētes dñi iū-
 oim terrarū: p̄diderūt. Iuue-
 nes ergo imprudētes: duces
 vel ecclesiāz pastozes nō cō-
 stituēdi sūt ne ipsi cū p̄lo pe-
 reāt. Tales. n. si p̄sūt: non
 solū p̄rita et futura nō cogi-
 tant: sed audire q̄ beatum ē
 aures suas obdurāt. Tales
 et si solū iuuenes sūt: s; et an-
 tiquati s̄a dieb⁹ malis hoc fa-
 cere freq̄nter minie dubita-
 m⁹. Vita. n. pastozis oib⁹ de-
 bet p̄esse. Et quō hoc q̄s face-
 re poterit: si iustitiā ignora-
 uerit et regnare in eternū cre-
 diderit? Isti meōzari nouissi-
 ma sua nō possūt: q; in eternū
 uiuere credūt o fratres sicut
 freq̄nt dixim⁹. pastozes et p̄-
 cipes romanorū scientiā de p̄-
 teritis hēbāt: in q̄bus et certi-
 ficari optie poterāt et de fu-
 turis aliquid scire semp̄ p̄cu-
 rabant. hoc aut̄ exercitiūz eorū
 cōsistebat et iustitia vsq; ad
 mortē: et pro ea mori moriē-

do felices se reputabāt. Tu
 vero o monache q̄ p̄ees: ob-
 secro meōzare q̄d es: q̄d fut-
 ſti: et q̄d eris. Tūc iust⁹ repu-
 taberis a deo: et in eternū non
 peccabis. Hec aut̄ fratres mei
 sit sēp̄ n̄ra exercitatio. Et si
 hec fecerim⁹: vere fideles et
 iusti erim⁹. S; sūt aliq; licet
 dei gr̄a nō inter nos: q̄ i spū
 libertatē uiuere volūt: supbi
 auarī: discoli: gulosi: adulte-
 ri. Et si ab aliquo aliqui rep̄
 hēdūtur: latrāt vt cāes: mog-
 dēt vt serpētes: deuorant vt
 leōes ululāt vt p̄turiētes: di-
 cētes malū bonū et bonū ma-
 lū: Tales apta facie uiuorū
 sermōe negare iustitiā p̄su-
 munt dicētes. Ecce quō me
 p̄leq̄t ipocrita: q̄ iustitiā te-
 nere uidetur. Talis denique
 fr̄soib⁹ peior ē: et melius fu-
 illet si in seculo remālisset. et
 iō si i nostra ḡgregatōne ali-
 quem talē inuenerimus [q̄d
 deus auertat] qui sic iustitiā
 calcare voluerit: nō tenēd⁹
 est sed expellend⁹ tanq̄ uiue-
 re volens in spiritu liberta-
 tis. A quib⁹ tū nos liberet de-
 us sicut hactenus fecit p̄ gra-
 tiam: vt nostra sancta et im-

maculata religio de bono ad
melius augmētetur: per Iesū
xp̄m saluatozē nostrū Amen
¶ De fide vt alta sapiant ser
mo sancti Augustini. 15.

Scriptum est fr̄es carissi
mi: q̄ non debemus loq̄
sublimia tāq̄ sapiētes mūdi
gl̄iātes. Ait. n. ppheta, No
lite mltiplicare loq̄ sublimia
Hoc at̄ verbū ad vos maxie
dirigit qui rustici estis in
siluis habitātes. licet ciues
sāctoꝝ et domestici dei vos
esse nullaten⁹ dubitare debe
mus. Nolite igit̄ multiplica
re loq̄ sublimia. q̄ sūt illa sub
limia de q̄b⁹ nō licet multuz
loq̄ nisi de dei oipotentia. de
vniogeniti ei⁹ coeternitate d̄
sancti spūs magnificētia: d̄
fr̄es mei et letitie cordis mei
sibolum⁹ scire q̄tū pater im
mens⁹ sit. apprehēdere non
valemus. si rimari cupimus
quō fili⁹ coetern⁹ sit ⁊ sub
stācialis: mēs hūana oīs na
turalit̄ succūbit. Si scire de
sideram⁹ q̄lit̄ spūs scūs oīa ⁊
tinet et nō ⁊tinet oīs hūana
rō deficit. Ideo hec oīa discu
tere nō curem⁹. Quare nō.
Nisi q̄ nullo mō valemus.

Propterea fr̄es mei sciaſ q̄
bi q̄rit de vnitāte trinitatis
magis abhibēda ē cautela q̄
necp̄culosi⁹ alicubi errat̄ nō
q̄ laboriosius aliqd̄ q̄rit nō
fructuosi⁹ aliqd̄ iuenit̄. Ca
uiat igit̄ ⁊tra volentes scire
vltra id qd̄ necesse ē: sc̄tūs
le salomō. ⁊ rep̄hēdēdo atq̄
docēdo dicat Altiora te ne
sieris. et fortiora te ne scrui
ris. Surget ēt paul⁹ colū
fidelīū ⁊ lumē orbis terre
sua voce ⁊fādat oēs phō
tes: nomē xp̄i portātes: vbi
tes sape oporteat. Nō tñ
co fr̄es q̄ oīo nō q̄retis q̄
nes i diuinis vos q̄ grossi estis
multiplicare n̄ debetis. Qu
rite tñ vos qui spūales estis
quō p̄cepta dei seruare po
tis. quō dyabolū i heremo
beatū superare quō patiē
quā xp̄s docuit amplecti
sitis. Hec. n. seru⁹ dei semp
legere ⁊ adimplere dz. Nā
ra deniq̄ v̄ta fragilis ē et
rōne comprehendī nō deb
Phūs ēt Aristoteles an
multis iſudaſt naturā ap
inestigare nec finaliter po
ti Quō ergo nostrī trinitati
pe valemus? Car miram

o fratres qui lutei sumus et vultu
 tre stercozibus pleni portantes
 nescire possumus dei naturam
 Nunquid et angeli ipsam in celo
 uestigare possunt Certum est quod
 non. Quid enim sciunt nisi quod deus
 trinitus est et vnus. omnia sine labore
 et pena creauit et gubernauit.
 Nolite ergo fratres loqui sublimia
 nolite sapere plusquam oportet
 sapere In die enim iudicii si
 damnabuntur christiani. nec rationem
 reddent quia philosophiam vel dy
 alectica astrologiam vel multam
 ignorantiam ignorauerunt. Nec de hoc
 quod naturam dei scire non potu
 erunt. Sed ideo damnabuntur quia
 deo obedire neglexerunt. Non
 scitote fratres quod melius est pie
 confiteri ignorantiam quam teme
 re scientiam vendicare quia te
 meritas penam habet. Sed igno
 rantia promeretur veniam
 Sufficit nobis scire de misterio
 trinitatis tantum quantum dominus
 discipulis exposuit. nemo enim
 nouit sic de natura sua dice
 re sicut ipse quia ait. Baptizate
 gentes in nomine patris et filii et spiritus
 sancti Tres aperte pronuntiat
 personas. sed unitatem ostendit
 dicens in nomine. non enim. dixit in
 nominibus. Trinitas enim. dicitur

dicitur inuisibiliter et coniungit
 dissimiliter. Singulariter enim
 vnaqueque persona deus est
 et vita. deitas indiuisa in opere
 concors in voluntate. par in po
 tertia: equalis in gloria. nec mi
 nor in singulis nec angetur in
 tribus Sancta ergo trinitas
 vnus deus est ex quo omnia. per quem
 omnia in quo omnia sunt Et ne tres
 deos putarem esse. ait apo
 stolus. ipsi gloria. non ipsis. Illi
 qui dixit gloria semper sit. quod
 ait faciamus hominem ad imagi
 nem et similitudinem nostram. cum
 enim. singulariter dixit imagi
 nem ostendit vnam esse naturam
 eius ad cuius similitudinem
 homo fieret. Cum vero pluraliter
 dixit nostram demonstrat de
 um non vnam esse personam
 ad cuius imaginem homo fiebat.
 Si enim. essentia patris et filii et
 spiritus sancti vna esset perso
 na: non dixisset nostram sed
 meam. nec faciemus sed faciam
 Si vero in illis tribus perso
 nis tres essent essentie. non di
 xisset nostram sed nostras Et
 ideo cum dixit ad imaginem no
 stram indicat unitatem trinitatis
 ad cuius imaginem factus est ho
 mo noster interior qui simi

litudinē sacte trinitatis reti
net. Sicut. n. pater de⁹ fili⁹
de⁹. spūs sanct⁹ de⁹ non tñ
tres deos credimus s; vnuz
deū: tres personas habētem
ita aīa intellect⁹. aīa & volū
tas aīa memoria. nō tñ tres
aīe i vno corpore sūt: s; vna
aīa quelicet vni⁹ sit substā
tie & nature tres tñ habet di
gnitates. intellectum volū
tatē & mēoriā. Et sicut ex pa
tre generatur fili⁹: & ex pa
tre filioq; pcedit spūs sanct⁹
ita per intellectū generatur
volūtas. et ex hīs duob⁹ pre
dit mēoria Sine hīs trib⁹
aīa pfecta eē nō pōt nec hor
trīū vnū aliqd sic aliis duo
b⁹ itegrū 2 sistit. Nec solum
sufficit intellect⁹. nisi volū
tas i amore. Nec hec duo ni
si addat memoria. q̄ sp̄ i mē
tē itelligētis et diligēter ma
net eligēs Vniuersitatē .n. 2
dītor de⁹ oēs mot⁹ aīe ad bo
nū facit itellectū vt itelliga
mus qd iubet. voluntatē vt
sit i amore ei⁹. memoriāz ne
obliuiscamur qd ierat. Cū
ergo frēs mei et corona ma
tris mee. nolite discutere ni
si q̄tū vobis necesse ē ad sa

latē Nolite sapere nisi q̄
oportet sapere. Quid. n. opo
tet sapere. nisi q̄ de⁹ trin⁹ e
vn⁹ ē qd aliud necesse est n
bis nisi vt bōa cognoscam⁹
& mala: Quid aliud necesse
nobis nisi decliare a malo fa
cere qd bonū ē: Bona vt sci
m⁹ rapere. Mala vt sciā
ea deuitare. nō ē igitur ma
lum scire malum. qz nisi co
gnoueris: quomodo vitare
poteris: p legem nāq; pctū
nō cognoui ait apostolus: q
aī legē pctū nō cognoui. I
poti⁹ p legē datā qd tenē
qd vitādū erat cognoui M
lū scire: non esse malū. s; m
lū operari: malū eē: quis p
ganor vnq; dubitauit: nec
se ē ergo scire: q̄ superbia m
ter est et caput oīm vitioz
Ab ea aut descendit inani
gloria inuidia ira tristitia a
uaritia voluptas carnis: i
qua cōtinetur gula atq; lu
xuria. Ascendit quis fratres
mei ad sapiam huius mūdi
& dū 2siderat honores sibi
discipulis exhibitos. extēdit
alas suas ad terminos orbis
terre. et de se psumēs gloriat⁹
et sic superbiendo mori ināis

gloriam presumētē aggre-
ditur: dū ab aliis q̄rit glorio-
sus videri. Et dū sic querit
a quibusdāz considerat et vi-
det se despici. dicētib⁹ non ē
q̄ a multis creditur. Plures
nāq̄ sūt eo acutiores. Plu-
res eo meliores n̄ dubitam⁹
Inflat⁹. Nō ille qui se putat
oīa scire. v̄l singula possidere
vidēs q̄dāz altiores se. mor-
eū inuidia aggredit⁹: cui⁹ ve-
stigiū ira imitat⁹: et nō valēs
trā opere perficere tristat⁹. et
querēs cōsolationē tristicie
auaritia tāgit. vt habeat vñ
transcendere valeat oēs. Et
ecce dū diuitias aggregat et
acq̄sierit: statim i gule et luxu-
rie foueā cadit. S; o grādis
mīa saluatoris. spūs. n. pieta-
tis p̄ p̄ceptū mūdi ordinauit
vt expelleret auariciā. s; ab-
iecta auaritia: sepe mala cō-
p̄mūt: tristitia dat spūs sciē-
tie. que ostēdit q̄ sit bona vel
mala tristitia: Sic ergo sciē-
tia bonā tristitiā adducit. q̄
surgit a dolore pctōy. expel-
lit tristitia seculi: q; morte;
oprat. s; q; multi sūt istis oī-
bus carētib⁹ sicut sūt iracū-
di iō dat spūs fortitudinis q̄ p

tēperātiā refrenat iracun-
diā. Talis fortis est. imo for-
tior q̄ vincit aiūm. q̄ capis
v̄be; Sed q; adhuc inidet
forti⁹ ip̄rati: dat spūs glori-
e q̄ p̄ amorē primi eicit iudici-
a; s; q; p̄ tātis meritis sepi⁹
vult laudari. iō dat spūs in-
tellect⁹: p̄ quē itelligit sic. s;
q; inuenit nichil se eē. āte deū
hūiliat et sic p̄ hūilitatē. spūs
intellect⁹ eicit ianē gloriā. S;
q; aliquñ nō curat extrinsecus
solet tñ sepe de se iteri⁹ glori-
ari. iō dat spūs sapiētie: p̄ quē
incipit deus cognoscere Et
autem dei bonitatē et mīa;
q; cognoscēs ipsum toto cor-
dis affectu diligit. sic sapien-
tia p̄ caritate; expulit super-
biā: q; expulsa per gratiam
efficiūtur templum dei et ha-
bitaculum spūs sancti. Amē
¶ De inobedientia. 16.

Amatres mei dilectissi-
mi. in oībus operibus
v̄tis sp̄ memētote: q; omnes
stabimus āte tribunal Chri-
sti vt referat vnusquisq; pro
ut gessit in corpore. Cauēdū
est ergo ne ante illud terribi-
le tribunal vacui v̄l denuda-
ti appareamus. Non. n. tūc

Sancti nobis subuenient. qz
tps miserendi ⁊ miam impe
tradi ēt fugiet a gemma pa
radisi maria oēs. n. ⁊ tra nos
erunt ⁊ Abzaam contra iobe
dientes. ⁊ Isaac contra im
patientes. ⁊ Jacob cōtra ne
gligētes. et Joseph contra i
continētes. Qd dure repze
hendent inobedientes frēs
mei p. venerabilē patrē obe
dientie Abzaā: q. fortiter: q.
turpiter Ideo frēs mei attē
dite. ⁊ parati sp. estote ad obe
dientiā mandator. dei. para
tas sp. hñtes aures auditus
līguā voci: pedes ituros fe
stinate. manus ad opam: sic
moza parate corde locūdo le
rēa facie oze risorio: ⁊ oculo
ornato sctitatis splendorē
fi tñ amoze seruili vlt metu s;
oicaritāt affectu: sanctā obe
diētiā seruare vos opto. tūc
.n. ante tribunal Abzaam si
vos condēnabit sed cōmen
dabit. nō vos a se expellet s;
conuocabit. non vos maledi
cet. s; sublimabit i eterna pa
tria. negligētiā etiā oēm de
ponere vos deprecor frēs ne
cōtra Abzaā vos cōmēdātez
cōsurgat ille sanctus Jacob

In die nouissimo. fugite frēs
fugite negligētiā. nā sicut
vnoqz ope bono mat ē dile
gētiā: ita vniuerse doctrina
⁊ disciplie nouerca ē negligē
tia Sed et si habuerim⁹ obe
diētiā. et negligētiā oīo cari
bimus: abhuc nō sufficit nā
si et cū Isaac patiētiā habu
mus: nā sicut p. impatientiā
oīa destruunt bōa: oīaqz con
focant optima: sic ⁊ per pati
entiaz. oīa generātur bona:
oēs iniquitates demergunt
in profundum. Qui hō frēs
mei patiens non est: mona
chus non ē. Sz et si habuer
im⁹ obediētiā cū Abzaā. pa
tiētiā cū Isaac: diligētiā cū
Jacob ⁊ castitatē nō seruem⁹
cū Joseph. qd. n. hec oīa no
bis proderunt: amare ergo
debemus summe castitatem
sine qua nra opa nichil val
lent. Castitas ornamentum
nobilium: exaltatio humilium
pulchritudo vilium: solamen
merentium: argentū pulchritu
dinis: decus sancte nostre
religionis: minoratio criminū
nū mltiplicatio meritor. Vni
ni amica Christi: āgelozū co
gnata: patriarcharum vita

prophetarū corona. aposto-
lorū cingulū: martyrum auxiliū
confessorū: virginū spectacu-
lū: viduarū refugium et cuncto-
rum bonorū gaudium et so-
lamen. Sed quidā sūt frēs
mei: qui iniquitate sua luxu-
riose viuere volunt. et si ad
senectutē pueniūt glorian-
dīentes se continentē esse.
tunc. n. eligunt seruire casti-
tati: qm̄ libido eos seruos ha-
bere contemnit. Nūquid ta-
les continentē dicendi sūt:
absit Tales. n. premium nō
habent: qz laboris certamē
non habuerunt. Sed illos
vere expectat sēpiterna glo-
ria: qui fortes fuerūt glorio-
sa certamina depostare. Am̄
¶ De ociositate vitanda ser-
mo 17.

Apostolus Petrus frēs
dilectissimi de vestra
salute sollicit⁹ vos dulciter
admonet: et ad vigilandum
nos exortat: inter cetera di-
cens. Vigilate fratres qz ad-
uersarius vester diabolus q̄
rit quem deuoret cui resiste-
re debemus per fidem sed fi-
des querit orationem. Ora-
tio autem optat prudētiā

Quid ergo: nisi qz prudētes
sim⁹ in fide fū dati et vigile-
m⁹ in orationibus? Quare i
vigiliis orare frēs debemus
nisi qz si non vigilauerimus
et ociosi pmanerim⁹ qd ali-
ud q̄ tepidi in hac solitudine
apparebim⁹? Et si tepidi eri-
mus incipiet nos euomere sal-
uator de ore suo de consortio
suo de plebe sancta sua eo qz
nec calidi nec frigidi sumus
Vigilate ergo fratres ociosi-
tatē deponentes in cunctis.
quid. n. ociosū ē nisi vini hois
sepultura. vt ait pagan⁹ ille
sanctissimi apostoli amicus
carissim⁹ p ociositatē frēs ri-
gorē sancte solitarie religio-
nis fastidimus. Per hāc here-
mū tētamus exire. p hanc ac-
cendimur frequenter ad lu-
xuriam: per hāc animamur
ad superbiam per hanc duci-
mur ad mundi gloriā. per
hanc tētamur delicate pasci
per hanc suffocamur precio-
se vestris: per hanc ad super-
fluas dormitatōez trahimur
p hāc ad verba secularia du-
cimur libenter audire. hec ē
illa ociositas pestis q̄ frequē-
tior cōuēt⁹ destruit parietes

in eis luxuria: nutrites in eis
gula: seminās iter eos ziza-
nia: generās itē eos homicidia
et oia q̄ sūt carnis: nūq̄ quis
ciuis celoz erit: si ociositatē
amauerit. Ergo frater q̄ in
heremo hitas: si vis pfectus
esse. fuge ociositatē: qz i ser-
uis dei nichil pri⁹ reperitur.
Surge ergo si dormis o ru-
sticane mi mi care: surge tu
q̄ in heremo hitas: si clausos
mētis oculos hēs. Surge tu
q̄ nec ad alta virtutum oculo
mētis ptēdis. nec ad vidēdū
q̄ necessaria sūt tibi: oculos
mētis ap̄ire vales. Fugite o-
ciū et sp̄ aliqd̄ facere memē
tote frēs. Semp̄ occupatos
vos esse desidero: vt bzantiū
salutis p̄ grām dei recipere
mereamī. Hāc fugere cupiēs
sc̄tūs mōachoz pater anto-
ni⁹ clamauit ad dñz in here-
mo i dixit. O samaritāe dñs
meus: o aiax et cozpoz vere
custos: suscita i me grāz tuā
et ifunde seruo tuo misericor-
diā vt i heremo collocat⁹ in
tuo sp̄ctu ociosus n̄ mane-
am. Et audiuit antoni⁹. An-
toni cupis deo placere: ora.
et dū orare n̄ poteris maib⁹
aborz: sp̄ aliqd̄ faciēdo: fac

quod in te est: age qd̄ pot-
nō deficiet tibi auxiliū de-
ito. qd̄ ergo diffidis o mon-
che. nūqd̄ idē de⁹ est. nūqd̄
p te ē crucifir⁹ ē fuge o-
qd̄ mors est. Age igit qd̄ be-
nū ē: ap̄i oculos mētis et
pis videbisqz singulas cre-
turas ad officia singula de-
putatas. Ecce sol cursū am-
perficit luna etiam men-
ris et vicissitudinib⁹ discer-
rit et cetere stelle. Dia. n. si
deputata officia sine quie-
exercent. nūqd̄ ē aīalia by-
ta et sue nature industria oc-
fugiūt. nūqd̄ ē sp̄ labori-
vt cōseruent in esse. nūqd̄
in suis necessitatibus defici-
et pigrescere vidimus: ab-
Dia. n. obediētia sunt oia
gūt qd̄ agere debēt. Solu-
. n. hō miser: accidia sopor-
t⁹ a suo officio frequēter re-
cedit. dei imaginē i se detur-
pās soporat⁹ accidia pseuer-
rat. Erubescere xp̄iane et ab-
scōdas te a facie saluatoris
tui. quoniā iūmētis insipie-
tioz et fornicis hodie factus
esse comprobaris. Māde. n.
ad fornicam et considera se-
mitas eius et discere ab ea mi-
ser q̄ capite eleuato peram-

bulas et semper astra celozū
iā ascēdere credis. Conside
ra semitas eius quia cum p
ceptozē nō hēat. tāq̃ de salu
lute sua sollicita i estate gra
na colligere nō desistit. q̃b?
vinere possit i hieme. Nō. n
solū seculares hoc attēdere
debēt s; i nos q̃ dei g̃ra i here
mo sum⁹: i hac basta solitu
ne hītamus fornicaz condi
tiones debemus attendere
et eas summope imitari. La
bozare. n. sine intermissione
debemus vt fructū bonoz;
opum acquiramus in estate
presentis vite. tā mirifice et
gloriose vt tpe hiemali tem
poze frigoris et iudicii nō fa
me pereamus. sed bonis cū
ctis ornati eternaliter refici
amur i patria. Cū ergo fēf
dilectissimi. corōa mea i gau
diū meū qd estis. oēm ociofi
tatez expellite. sp̃ aliquid bo
ni facite i quem tedet ozare
psalere nō desistat. quē tedet
ozare vt psalere labzare ma
nib⁹ nō differat. Cogitātes
q̃ q̃d iū dauid exercitauit se
i militiā: nō insultauit sibi lu
xuria. sed postq̃ i domo ocio
sus remansit: labozauit ad

ulterio. et homicidiū cōmis
sit.. Sanson duz cum philī
steis pugnauit nō potuit ca
pi ab hostib⁹ s; postq̃ dormi
uit i sinu feie. et ociose cū ea
remansit: mox capī i cecat
ab hostibus. Salomon duz
occupat⁹ esset in edificatiōe
templi non sensit luxuriā s;
recedēs ab ope p̃sensit insul
tum luxurie. et perficiens so
mina instigāte idola adora
uit i thalamo vitulū aurea
tuz Vigilate ergo frēs mei:
vigilate nolite deficere: qz
nec sanctiores Dauid: nec
fortiores Sālone: nec sapiē
tiores Salomōe vos esse co
gnosco. Deponatis oēz acci
diā: q̃ sermonē nudū reddīt
bonis oibus nos p̃uat ṽtutū
vestimento nos ex poliat. o
frēs mei hōesto ope sp̃ occu
patos vos eē desidero i qd p
didistis i seculo p̃ preterituz
recipiatis labozando i here
mo in futuro. Et si aliq̃ sūt
ex vobis: qui p̃ annos. 70.
et amplius inheremo sūt sā
ctissime cōuersati. iugo san
cte obedientie. paupertatis
et castitatis decozati iā gau
deant: expectantes beatam

spem et aduentum domini
Isti. n. vt videmus qui am-
plius ieiuniis et orationib?
et opib? mōasteriū insistere
non possunt. Fecerūt. Pro-
pter ea filioli mei si mō non
faciūt ea q̄ facere consueuerāt
nō sit vobis molestū. Si q̄e
sciūt. nō miremini. Si vene-
rant a me vt patres: si triste
mini: qz ipsi digni sunt. Rō.
.n. dolere debetis qz caritas
non cogitat malum. sed gau-
det de alterius bono. Ideo
volum? i xpi noie ordina-
m?. vt i ipsi cētū ānoꝝ q̄ i ā-
plius sūt: pater noster sedē-
do in lecto dicant: et diligen-
tere eis sine murmure serua-
tur: i xpi p nobis intercedāt
i celis: quoz habitatio iā ibi
ē: quā obtinere faciat nos il-
le q̄ est bñdict? in secula. Am.
¶ De inuidia sermo. 18.

Fratres mei desidera-
tissimi nolite inuicem
inuidere: sed studeat vnus
q̄sq; deo i cūctis placere. In-
uidia. n. oēs vltutes concre-
mat. oia bōa dissipat oia ma-
la gñat. S; dicit: nos q̄dez
grossi sum? peccare optie sci-
m?: s; vitāe pctābl'a pctisre

surgere ignorantes et fra-
les sum?: quō ergo inuidiā ha-
bentē vel nos ipsā hñtes co-
gnoscere poterim? ¶ Frā-
mei cupitis vos ipsos si inui-
dētis cognoscere. cupit? i frā-
vēm inuidiā habētez corrip-
re. attēdite q̄ ille inuid? est:
alienū bonū suū facit: i si
cere si pōt: clamat p vicōs
plateas: i velut canis latrat
i ardet: sed pzio seipsum in-
re phēicis occidit. Quid.
agit phenix: nisi q̄ dū senes-
cit ptes calidissimas volat
ligna siccissima cōgregat. i
gregat: alis ligna pcutit:
sic ignē accendit. i i eodē
comburi permittit: ex quo
cineribus vermicul? nasci-
et. post modū phenix alia
ficitur. Sic et ipocrita faci-
lit et inuid? agit cūctis dī-
b? vite sue it? i extra seipm
comburens: seipsū pzio in-
festans: pzio seipsum vulne-
rans et verans. ¶ Inuide q̄
paucos habes amicos i foz-
sitan' neminē habes: de cui-
ius bono non doleas: i de cui-
ius malo non gandeas. ¶ Me-
rito omni amico pziuari de-
bes eo q̄ nullo amicoꝝ i

no gaudere probaris. **D**iui-
dia omni vitio peior: et omni pe-
ste deterior. **I**nuide quod nun-
quam quiescere potes: an igno-
ras quod omnis malitia, habet aliquam
felicitatem umbram. Sed tu ipsa iui-
dia nequa pestis. tormētum
sine refrigerio. morbum sine re-
medio laboris sine respiratio-
ne penam sine intermissione fa-
me sine saturatioe semper habere vi-
deris. **I**nuide hominibus mortifi-
cere: quod in hederatioe cotidie na-
scitur. o igne? serpens quod israel
pugnauit. Hic est. n. frater huius
cui fructus terrarum de-
pascitur. Legimus. n. dilectis-
simi frater mei quod filiis israel.
mana celitus datum est quod refer-
uato scaturiebat multitudo
vermum. Sic et celesti gratia
fidei collata occasioaliter in
animo superbi inuidia nascitur
et quanto magis celesti gratia fi-
deliter solidatur: tanto magis
superbi mens per inuidiam
mem resoluitur. Legimus
n. vermem ex hedera nactum
cuius umbra Jonas a calo-
re defendebatur tandem he-
dera corruit: et funditus deua-
statur per vermem inuidie.
Filios etiam israel in egypto

peregrinantes. Legimus ta-
gneos serpentes pupugisse.
Sic et vos heremi sacri cul-
tores veri filii israel dum in-
uidios vestros de vobis susur-
rantes auditis: exultate quo-
niam filii dei et sanctorum pa-
trum effici meruistis. Exulta-
te orantes prout reprehen-
dentes et ostendentes eis. quod
illa pessima tinea que purpu-
ramenta virtutum demoli-
tur. ergo que thesaurum sa-
pientie depredatur. huius
qui terre virentia comburit
quia quicquid boni operis vire
scit in homine pleno pestisi-
nidie perdit. Hec est que an-
gelus de celo proiecit que ho-
minem de paradiso exulauit.
que filios israel in deserto per-
cussit. que contra Ioseph fra-
tres armauit. que Daniele
in lacum leonum constrin-
xit. que caput nostrum cruci
affixit. que iudas suspendi fe-
cit. Scitote fratres mei dicit
atque predicato super tecta quod
inuidia est illa fera pessima quod
fidem tollit concordiam dis-
sipat tertiam linguam mul-
tiplicat inuicem dissipat et
omnia mala generat.

Hec est q̄ Abel occidit. adam
onerauit vel exulauit. Pa-
storē suspēdit. Petrū ingu-
lauit: dum Chriſtū negauit
Paulū decollauit ⁊ Joānē.
Stephanū lapidauit. Goli-
am p̄ſtrauit. Dauid decepit
Muros Ierusalem euerſit.
Romā depopulauit. Et m̄-
ta mala per hāc ferā peſſimā
in orbe terrarū facta eſſe legi-
m⁹. O frater mi oruſtiane
amande. Dimicidum an-
te mee cur inuidiā nō depo-
nis. cur eā diligis: nunquid
mortē diligis: nunquid ad ſu-
ſpēditū p̄gis nunquid i lacū te
proſicis: O inuide qui nūq̄
quieſcis. ſed ſemper cū Sau-
lo ſeruos dei p̄ſequeris eos
ligatos ducens ad principes
ſacerdotū. Ecce. n. alios la-
boras tenere. Sed tu teneri
ab illis. Alios ligare p̄curas
ſed ecce cadēs in terram au-
dis cū Saulo. Cur me per-
ſequeris: Alios tenere ſolici-
tas: ſ; ecce teneris a cūctis.
Alios fraudare procuras: et
ecce neſter defraudat⁹ mor-
depoſtaris ad tartara. Eia
ergo f̄res deponite inuidiā: et
ſi quos inuidos habere vide

tis: orate pro eis: q̄ totiens
moriūtur: quotiēs vidēt⁹ voſ
bonis op̄ib⁹ refulgere. En-
pit⁹ ergo eos torq̄re: nunquid
.n. melius iuidos torq̄re po-
terit⁹: q̄ virtutib⁹ et gl̄ie ſeru-
ēdo. Tūc. n. latrāt vt canes
deuorāt vt leōes: facie pale-
ſcūt capite minant⁹: oculi ſci-
tillāt vt ſydera man⁹ cācel-
latas aſtrigūt dētib⁹ ſtridēt
⁊ ſic aīa ⁊ corpore moriunt⁹.
āt benefacite nō tñ vt eos ad
furorem accēdat⁹: ſ; vt deo
placentes orate p̄ p̄ſequēti-
bus et calumniātib⁹ voſ: do-
lentes de malo corporis. ſed
fortius de aīe perditione: qd
concedat nobis xp̄s: peccato-
rū contritiōnem. et proximū
amorem infundat: qui eſt be-
nedictus in ſecula. Amen.

¶ De murmuratōe. ſer. 19.
O Emorantibus nobis
in heremo fratres dile-
ctiſſimi murmuratores des-
tractores vel ſuſurratores
nullatenus eſſe debem⁹: ſci-
entes q̄ tales regnum dei nō
conſequēt⁹. Nō igitur ſtul-
ta loq̄mur lingua dolosa ſ; cū
dei adiutorio: ſine cuius vo-
luntate et nutu ſolū arbor

eis nō mouet: oīs murmu-
 ratio vel detractio pcul sit a
 nobis 2siderātes qd Marie
 sorori Moysi murmuranti
 acciderit nā murmurauit qz
 Moysesbrozē ethiopistā du-
 xerat: & ea murmuratōe tra-
 ctus ē dñs valde: eo qd Moy-
 ses erat mitissim⁹. similiter
 oēs q morabant i tra: et ait
 dñs ad Aaron & ad Mariā
 sororē suā egredimini foras
 ad tabernaculū federis. qb⁹
 pueniētib⁹ ait dñs. Quare
 si timuistis detrahete seruo
 meo Moysi: cui loqz facie
 ad faciē? Seru⁹ me⁹ est: & i
 domo mea fidelissim⁹. Et ec-
 ce statī Mariā repleta est le-
 pra cadēs sup eā qñ nix: quā
 vidēs Moyses exclamauit
 dicēs. De⁹ obsecro sana eā.
 Cui dñs: separet⁹ septe⁹ die-
 bus extra castra et postea re-
 uocabitur Mariā ad pristī
 nā sanitatē. Nō attēdite fr̄es
 q Mariā hec q peccauit: aiaz
 subditoz & discipuloz signat
 qñ suo preposito obedire re-
 culant: et reculādo murmu-
 rant: et murmurando lepro-
 sa efficitur. q bene apparet:
 dñm culpa eius publicatur.

sed bonus pastoz oīm nōz
 curam gerit. querit salutes
 aīarum. cōpatitur peccanti.
 & auxiliū: diuine gratie pre-
 cibus postulando ipetrat et
 ineffeſsa oratōne pro omnib⁹
 clamat. Deus sana eā obse-
 cro: o deus sana cōtritiones
 ei⁹: qz cōmota ē. Sana aiaz
 subditozū. qz lepra murmu-
 rationis infecta est. Reuoca
 eā. qz a consortio fidelīū tuo-
 rū separata est. Et iō fr̄es at-
 tēdite ne murmuratores in
 heremo sitis. nā: sicut lepra
 propriū corpus deuorat & ali-
 qua sibi adherētia ificit & oc-
 cidit: sic et murmuratio nō
 igitur decet heremi cultores
 murmuratores esse Nunqd
 vel loquaces. nō igitur decet
 nos loquaces esse: qz heremi
 cultores sumus: qz clerici su-
 mus. qz xpiani sumus Non
 ergo decet christianū esse lo-
 quacē sed veracē. raro. n. vī
 dūmus loquacē veracem qz
 in superfluo eloquio p̄c̄s de-
 esse non pōt. nec oīo veritas
 adesse. Qd q grande pericu-
 lum est. non solū dicere fal-
 sa sed & vera vbiqz & ol tem-
 pore predicare dubium est &

penosū. Quapropt̃ o fr̃es lo-
quaces laudare nō audeo s;
tacētes ⁊ patiētes beatos pre-
dicare oīo presumo. Et ideo
attēdite o fr̃es mei ne simul
cū p̃sbyteris meis murmurā-
tib⁹ capiamini: nā ad vos p-
ueni et i dieb⁹ pascalib⁹ vo-
biscam i hac solitudie eē vo-
lui et murmurauēt ⁊ augu-
stino ep̃o detraxerūt p̃sby-
teri sui. ⁊ q; noluerunt domi-
nicis obedire mādatīs. lep̃o
si facti sunt ⁊ immūditia pe-
catorū percussi sūt: ⁊ a domo
ep̃i expulsi sūt q; vocati non
fuerūt digni mecū perseue-
rare. Ideo separati sūt quia
sine murmure stare noluerūt
Nos at̃ fratres quorū officiū
est semp̃ orare. fernētī⁹ nūc
orare vos deprecor. vt tanq̃
renatos ad cōmunionem ip̃-
nēsis ecclesie renocare gau-
dēter possim⁹ illos quos ta-
les inuenire credidi quales fi-
potui. Hec aut̃ expulsio meo-
rū p̃sbyterorū. non ad p̃di-
tionē est sed ad salutem. non
ad dānationē s; ad correctō-
nē erit. Sic. n. expuls⁹ ē adā
de paradiso vt i hoc exilio mi-
serie corrigeret. Ut in hac et

pena t̃palia p̃ gratiā adimplē-
sceret etnā p̃missionē. nam
licet adā peccauerit: dñs t̃
nō deseruit s; ad penitētiā
eū ⁊ suos sēp̃ iuitauit. Scit
.n. fr̃es mei q; postq̃ adā pe-
cauit. latē se voluit. ⁊ abs-
condidit se a facie dñi. qđ signū
erat doloris et erubescētie.
Sic. n. nos facere cupio fr̃es
nā ⁊ si aliqui murmurasti erub-
escite ⁊ abscondite faciē ṽrā
a facie saluatoris sper dolorē
⁊ humilitatē vt dum vos
grāz visitauerit ⁊ vocauerit
dicēs adā vbi es. tunc confu-
derate in quanta miseria p̃-
siti estis. Amen.

¶ In vigilia natiuitat̃ dñi
sti. sermo. 20

Accingimi filiū vt tēte-
stote pati q; die crastina
delebitur iniquitas terre
regnabit super vos mūd⁹ sa-
uator. Crastina die tenebrarū
caligo minuetur. Crastina
die lux oculis fidelium et cor-
dētib⁹ reddetur. Crastina
die mūd⁹ suā rep̃atōnē aplē-
ctet. Crastina die cōditōr
de⁹ redēptorq; oīz p̃ditur
est ad vbera s̃acte Marię
ginis. Crastina. de ille q; eter-

maliter precedit volubilitas
 et seculorum ingerere se incipit
 et cursibus annorum. Crastina
 die solutis nature legibus
 ex solius diuinitatis potentia
 in virginis marie viscera fe-
 cundat et ex riuulo suo fluit
 magnus orietur et fructus ap-
 parebit optimus. et ex virgula
 tuo radice perfectioris bono-
 rum procedet tanquam sponsus
 de thalamo suo. Crastina die
 o monache suscipies infan-
 tulum. Iesum qui ante oia
 secula factus est. Para igitur te
 quia ipse dignatus videte te oscu-
 lari te astringere te et nunquam
 dimittere nisi tu prius dimiseris
 eis. Aspiciate ergo oculos oculis
 mentis et corporis et videbitis
 dei potentiam venientem et proce-
 dentem a patre tanquam spiritus suus de
 thalamo suo quem aspicietis
 quem tenebitis quem adorabitis
 pura mente et mundo corde
 Ipsi fortiter tenete totum
 in mundo. et totum in celo. Totum
 in mundo ad redemptionem. To-
 tum in celo ad glorificationem.
 Totum ut in mundo educat pe-
 regrinantes. Totum in celo
 ut recipiat peruenientes. To-
 tum in solio patris. Totum igre-

into gloriose matris. Sic. n.
 crastina die patebunt signacu-
 la figurarum. fulgebunt oracula
 prophetarum. apparebunt mi-
 racula naturarum. stillabunt
 spiracula gratiarum quia na-
 scetur Iesus christus filius dei unigenitus
 in betleem iude. Dum. n. ve-
 nerit videbimus rubum ar-
 dere sed non consumi. virgam
 aaron frondentem et fructum
 facientem. Accingimini er-
 go filii potentes et estote pa-
 rati ut videre possimus cum
 ezechiele portam sacratissimam
 perpetuo clausam. Crastina
 .n. die videbimus et cum da-
 niele puero sancto lapidem an-
 gularem. Crastina die videbi-
 mus regem regum mentalibus
 oculis et humanis sub forma
 patris visibilis panem inuisibili-
 lem alimoniam celestem refecionem
 beatam cibum eterne vite. pignus
 nostre redemptionis ostiam sa-
 lutarem quam die Crastina to-
 to affectu manducare debe-
 mus. Iste est ille panis et ci-
 bus datus israelitico populo
 manna dulcissimum habens
 in se omnem delectationem
 et sapientie suauitatem. Iste est ille
 cibus quem vidit pharao in quo

spice pulcre et for̃mose erāt.
Iste est ille p̃ais dat⁹ helpe
in cuius fortitudie ambula
uit. 60. dieb⁹ et peruēit vsq;
ad mōtē dei. Iste ē ille p̃ais
quo cibant̃ angeli: q̃ saginā
tur apostoli. quo reficiūtur
martyres. quo pascunt̃ 2 fel
sores: quo nutriuntur virgi
nes et satiant̃ electi oēs. pa
nē at̃ hūc si q̃s digne mandu
cauerit nō moriet̃ in eternū.
qm̃ sp̃ritus vite et ipse vita
ē. hic ē panis q̃ de celo descen
dit quē x̃go nobiscras p̃nta
bit: quē in gremio portauit:
quē i ṽtre baiulauit sic gra
uamine: quē ⁊ pepit sine cor
ruptione. Qui⁹ mater inuē
ta ē virgo ante partū x̃go i
partu virgo post partū: ip̃a
quē genuit adorauit: s; pri⁹
mente q̃ ṽtre. prius quā fi
lius in vtero conciperet. Le
uate ergo fr̃es mei. leuate in
hac vasta solitudine capita
ṽra Ecce. n. iā ē i porta redē
ptio vestra. Q̃ magna ma
gnalia dñs p̃pter nos opa
tur. ecce. n. iā ē in porta redē
ptio ṽra. Ecce. n. quō nos a
mauit. Ipse. n. deus homo
fact⁹ ē: creator creatura. di

tissim⁹ paup. Q̃d ditor legis
destructor legis p̃pter nos
appellat̃. Amauit. n. nos vt
reciperet nos. hūiliauit se vt
exaltaret nos i se. Inclinauit
se vt erigeret nos ad se. Ec
ce. quō amauit. q; descendit
vt nos exaltaret exināuit se
vt nobis p̃tātē donaret. Ac
cigimini ergo o filii potētis
⁊ estote parati: q; die trasti
videbim⁹ irreuerberata as
cie fidei in vno eodēq; deo
hōie diuinitatē incarnatam
maiestatē subiugatā liberta
tē captiuatā: ṽtutē infirma
tā: eternitatē termiatā x̃go
nitatē fecūdatā: vitā i firma
tā. Accigimini ergo et estote
parati. mente pura et fide
tegra caritate sincera vt dñs
veniet ille sc̃tus sc̃torū ⁊ pul
sauerit ⁊ festi aperiat ei. non
igit̃ tedeat modico tempore
carnē ṽra; domare ieiunium
⁊ abstinentia esce et pot⁹ q; ce
ce remuneratoz adueniet redē
dens vniciq; sc̃dz opa sua.
Saluatorē igit̃ expectātes
sobrie iuste ⁊ caste viuētes
i sc̃to. ⁊ expectātes beatā sp̃
⁊ aduētū dñi. vt digne cū eo
gltari possimus i celis. Am.

De natiuitate dñi. ser. 21.

Eratres dilectissimi hō
nō solū p sapia; dei fa-
ctus erat vt esset. sed ēt ad sa-
piētā dei fact⁹ erat vt btūs
esset. vt illa v; fruere eo sē-
su: quo p̄cipi sapia poterat.
S; q; peccādo sē sū amisit q̄
sapia frui debuiss; q; oblit⁹
est comedere panē suū. et re-
fectiōē illā qua viuunt aie:
in corporealem cōmutauit de-
lectationē. Terrenis igit et
corporealibus sensu ⁊ affectu
imers⁹: nō potuit sed ad spi-
ritualitū cognitiōez sine amo-
re erigere. q; sola ea que car-
nis sunt agnoscēs: spūalīz
iocunditatem nō agnouit.
Ideo ipsa dei sapientia cum
sursū esset: deorsū hodie
venit vbi homo erat: vt eū
reuocaret vnde ceciderat et
ecce x̄bū caro factū ē: vt de⁹
et hō iter hoīes esset ⁊ sic con-
uersus ē panis ille ī lac: vt a
paruis hoīb⁹ sūi posset. Sa-
piētia ipsa sursū erat: ⁊ eadē
ipsa sapia doꝝ sū lac erat ī di-
uinitate ipsa sapiētia panis
erat: et ī humanitate panis
de celo descēdēs hodie lac fa-
ctum est: vt tanquā infātes
per lac nutriti: homīnes ro-

borati: ad panēz deitatis a-
cedere possent: vt idem ipse
reficeret et reficiendo lāgu-
dos ad incorruptionē repa-
raret. Dedit ergo reparan-
dis ad incorruptionē alimē-
tū incorruptionis paruulis q̄
dē immaculatā carnē quaz
sumpsit de virgine matre: p-
fectus vero incorruptibiles
diuitatē quā habuit de eter-
no patre. Istis ne iterum de-
ficerent in viā. s; illis vt refi-
cerentur et perficerētur ī pa-
tria. Istis ad consolatiōem
sed illis ad gloriā. p-
pter hoc ergo dei filius p re-
demptione hominū homo
hodie fact⁹ est: vt caro p car-
nem liberetur ⁊ humano ge-
neri de suo sumeretur p̄ci-
um redemptionis vt idē re-
mediū fieret. vnde vitiū
contractū fuerat: et in eodez
monstraretur: et peritiā me-
dici: ⁊ iusticia redēpti: qñ de
suo ⁊ sonando inuenitur re-
mediū: ⁊ p̄cium redimē-
do: q; vero a corruptione li-
berandum erat idcirco p̄ciū
redēptiōis incorruptum es-
se debuerat propterea ma-
ria mater electa ē et sup oēs
creaturas p̄electa omnib⁹

gratis fecundata omni vir-
tute et sanctitate i vtero ma-
tris repleta vt de mūdissima
matre mūdissimus nasceret
et filius: sicut in celo filius
habuit patrem immortalē et
eternam sic et in terra habe-
ret matrem omni corruptōe
carentem. Igitur in celo qua-
lis est pater talis est filius et
in terra q̄lis est mater talis
ē scđz carnē fili⁹. In celo cū
patre etern⁹ est et imēsus in
corruptus et sublimis ē. Et i
terra cū matre hodie in p̄se-
pio hūilis et corruptibilis ap-
pet et i celo imago patris ap-
pet et in terra marie fili⁹ oñ
dixit in celo sydex factor et cū
ctoꝝ ostēdit sed in terra ho-
die p̄ matrem inter bouē et a-
sinū collocat: Mater virgo
ē et in humilitate exultat sed
eius hodie filius humilitatē
facto commēdat: p̄ virginē
hodie venit ad nos. et p̄ v̄gi-
nem p̄cessit nos p̄ incorru-
ptionē venit vt peccatū tol-
leret. Per incorruptionem
p̄cessit vt virtutem demō-
straret. Venit ad nos hodie
ille nazarenus Iesus vt cō-
ferret remediū: p̄cessit vt

daret exemplum. Non. n. p-
tuit arbor bōa malū fructu
facere: qm̄ oīs arbor ex fructu
suo cognoscit. Radix in-
gra et ramus incorruptus ē
Saluatoris igitur nostri ad-
uentus gabriel nuncius ma-
sus vt nouam in carne nat-
uitatem filii p̄dicaret et in
forma serui domino sociat
hostem potentes deuicit fa-
tis in p̄lio non tñ violēt
ad iferendā iniuriā: scđz
cax ad iustitiā obuēdā. P-
pterea gabriel missus ē
de maiorib⁹ celoꝝ angelis
scđz iō Gabriel dicitur qz
tioꝝ cūctis erat. Gabriel
fortitudo interpretat qz
ē infirmitas fortitudo
qm̄ in ea supat⁹ fuit iūm
Et capta p̄da a violēto
ducta est. Tres. n. perierū
et subsecutus est quartus
demptor eoꝝ deus. Prim⁹
sic masculo et femia: vt Ad-
Secundus de masculo
femia: vt Eua de Adā: qz
se tulit vnam de costis eius
et repleuit carnem p̄ ea
tius de masculo et femina
Abel. Quart⁹ de femina
ne masculo: vt saluator

di qui de Maria virgine p
 nobis hodie nasci dignat?
 est quia primus auctor culpe
 dictus est per femiaz. Ideo
 auctorem gratie sine mascu
 lo concepit et peperit hodie
 famam Maria virgo. Hec est
 femina totius mundi domi
 na que virgo permanens pe
 perit hodie filium. Stella protu
 lit solē. creatura genuit crea
 torem. filia concepit patrem
 et filium simul in vnum di
 uitē et pauper. Ipa filia ipa
 mater. ipa ancilla domia
 ipa genitrix et genita ipa cū
 integritate pepit et cū virgi
 nitate cepit et post partū vt
 supra dixim? virgo pmasit
 ipsum quē genuit adorauit
 mox cuius adoratiōis et gē
 participes nos faciat ille q
 cū patre et spiritu scto vniū
 et regnat i scla scloz. Amē
 De genere monachorum
 egyptiorum sermo. 22.

A nobis per litteras
 declarauit sanctus pa
 ter. Hieronimus fratres
 dilectissimi tria fuerunt in
 egypto genera monachorū
 quorum duo optima sunt s;
 tertium oīo tepidum et omni

affectu vitandū. Que sunt
 illa duo que optima pdicant
 tur nisi heremitarū atq; ce
 nobitarum genus et ordo q
 rum vita clarissima et san
 cta congregatio tempore p
 dicationis apostolice suplit
 exordium. isti sunt illi viri p
 fecti qbus frequenter adhe
 si tempore errorum meoz
 per quos etiam illuminari
 merui. quozum etia; sancti
 tatis fama ad aures meas p
 uentēs baptizari non diu di
 stuli. Et pia matre me insti
 gāte apud Mediolanum vt
 ad patriā remearem eos ha
 bere in visceribus caritatis
 et cū eis pariter viuere. ad vī
 rum illum simplicianū qui
 a iuuentute sua deuotissime
 deo vixerat in omni caritate
 perrexerit deprecans cum fle
 tu et gemitu. vt michi quol
 dā de suis seruis dei donaret
 Et donauit eos michi pater
 ne. Quare patne eos michi
 donauit. quia sciebat me vel
 le monasteriū in africa edifi
 care. Et assumptis mecu a
 nastasio labiābo seuero nico
 lao dozoteo isaac nicoltrato
 paulo cirilo stephāo iacob et

Vitale pauperculo. qui pe-
cunie sacculū apud Medio-
lanū inuenit: et non rapuit:
de quo iā sermonē fecim⁹: qz
inuenit ⁊ nō rapuit: nec post
aux abire voluit. Igit̃ istis
mecū assumptis imitari cu-
piebas: cum carissimis meis
amicis Enodio Alipio ⁊ Po-
tiano: qui diu mecū fuere: ⁊
cū cetis. 12. quos nup̃ assūp-
serā, illos q̃rū famā ēt sc̃tus
ps̃byter Hieronim⁹ mihi de-
scripserat. Et sic perueni ad
africā pia matre defūcta: ⁊
edificaui vt vidistis mona-
steriū: i q̃ nūc sumus in solitū-
dine ⁊ a gētibus segregatū
Et placuit deo cētenariū nu-
merū fratrū mihi donare:
illuminās corda n̄ra n̄ soluz
sāctissimos patres solitarios
imitari: s; etiā i hac solitudi-
ne more apostolorū. oīa com-
muniter possidere: vos serua-
re: s; postea docere: ⁊ per me
nobis p̃cipere voluit Sicut
.n. vidistis q̃ ante me multi
fuerūt patres: q̃s seq̃ ⁊ imi-
tari debemus: non tñ sicut ⁊
econuerso sc̃dm apostolica;
visā alios viuere docuerūt.
Caput igitur oīm vestrum

secundum. apost. 5. me
re nō erubesco: nō tamē
geat eos seq̃ ⁊ imitari i oī
attēdētes tñ oīa cōmuniter
hēre: qz i celsitudine paup̃
viuētes nō licet nisi vt be-
sit cor: vna sit aīa. ⁊ oīa co-
mūter possidētes. Quā ag-
rū p̃cia ponebant ante
des apostolorū: tanq̃ pedu-
culcāda. qz ipsi sancti ap-
stoli ⁊ amici dei indigna
putabāt agroꝝ p̃cia ma-
bus contrectari. vnde etiā
i veteri lege leuitis p̃ceptū
batur. nichil i terra eozū
sistere. Non ergo habere
bemus temporalia ad pos-
dendū. nec econuerso q̃ epi-
scō hēre debeo nisi tñ ad
pensandū qz bona eccl̃ie
patrimoniu paup̃ sūt
econuerso q̃ episcop⁹ sū
me cauere debeo ne res pa-
perū q̃s iponēsis eccl̃ie
seruare videtur diuinitib⁹
giatur qd̃ bene feci huc
qz. Nam consanguineos
beo. et nobiles se esse dice-
non erubescūt. ad me epi-
pum veniunt dicentes ⁊ al-
quando cum minis blandi-
tis. da nobis aliquid p̃t. ca-

to enim tua sumus: et dei gra-
tia et vestris orationib⁹ me-
diantib⁹ consanguineum ali-
quem me p̄dicasse nō recolo.
Cariores eos michi reputo
pauperes q̄ diuites q̄ hñtes
victū et vestitū fideles oēs cō-
tenti esse debēt maxime nos
clerici in cui⁹ rei signū capi-
ta tōla et rasa hēre debem⁹.
ne diuitiarū capilli occupēt
mētem seruoꝝ dei. Etia ergo
fr̄s mei estote pauperes nō
solū x̄bo sed et ope et veritate
attendētes q̄d vobis dicat q̄
nēm se fecit p̄ciū in ara cru-
cis qui ēt noster est aduocat⁹
icelo. dicebat. n. ille discipu-
lis suis. Dicebat illis q̄s de
toto mūdo p̄legerat vt eēnt
sal terre: lūc mūdi: rectores
ecclesie militātis: mḡi et se-
natores ecclesie triūphantis
It. n. B̄i pauperes spiritu
nō beati q̄ sub dura et grādi
necessitate patiūtur. Tales
n. murmurāt: detrahūt inui-
dent hñtib⁹. rapiunt et furā-
tur: si non ope saltē volūta-
te het ad iplē conant. Ideo
tales btōs nō appellat salua-
tor: q̄ non pauperes sed mi-
seri sunt p̄dicādi. Quare: q̄

de angustiiis t̄palibus educti
ad etnas misērias deputati
sūt: vbi nō solū beatitudinē
hēre nō poterūt: sed nec gui-
tā aque inuenient Beati er-
go pauperes spū: s̄ nō p̄aup-
tatē simulātes. Tales sūt ipo-
crite paupertatē foris p̄dicā-
tes: nullā tñ necessitatē por-
tare v olētes. Tales i cūctis
opib⁹ suis sperāt reuerētiā
hoīs: gloriā laudes a mulie-
rib⁹ me tui et venerari vt de⁹
scti ab oib⁹ vocari desiderāt
sola voce paupertatē et absti-
nētiā p̄dicant s̄ digito suo fi-
cogitāt ea mouē: cozpoꝝ de-
spectis vestib⁹ regum foris:
sed nitus ad carnē purpura
induūtur: i cinere p̄dicāt se
iacē: s̄ excelsa pallatia nō de-
spiciunt: āgelicā faciez foris
osidunt: sed lupi naz hēre nō
dubitam⁹. Tales fuerūt illi
sarabaitē: de q̄bus tertio no-
bis scripsit p̄ Hieronymus
quoz gen⁹ est oī affectu vitā
dū. Ipli deniq̄ i egypto erāt
In foraminibus petraz hi-
tātes iduti porcoꝝ et bou pel-
lib⁹ cicti funib⁹ palmar: spi-
nas ad calcanea portantes
ad rigulū ligatas discalciati

et sanguine cruētati Lauernas exētes ad festum scenophegie pgebāt ierosolimā. ⁊ scā sctōꝝ itrātes paup̄tatē ⁊ abstīnētiā p̄dicabant. oī affectu seruare: barbas postmodū i aspectu hoīan sine redēptōe euellere festiabāt: et sic acquisita fama et lucro ad p̄p̄a remanebāt solitarie gaudentes ⁊ epulātes supra id qđ explicare possum⁹. Hos frēs mei ⁊ filioli mei q̄s q̄tidie pariturio i viscerib⁹ caritatis nolite obsecro imitari: q̄ nō beatos s; dānatos eos eē p̄dicā⁹. Amate igit̄ paup̄tatē. Amate eā oī affectu ⁊ nolite deficere: vt sitis gen⁹ electuz: nō abiectū. Gēs. scā: nō obstita. Popul⁹ acq̄sitōis: s; si p̄ditōis. Regale sacerdotiū: s; nō venale p̄ciū. Vos estis illa apostolica forma scāq; cōgregatio a mūdo corde ⁊ ope segregata: qđ dei x̄tute iā percussistis duces Monach: satrapas et tyrāno ierusalē: ⁊ egyptioꝝ ipocritas iā vulnerastis ad mortē. Vos estis vinea mea electa i medio ecclie paradisi plantata: x̄pi redēpta sanguine et irrigata. Ad hāc

vineā ego sol⁹ dei x̄tute vos cōgregaui: ⁊ oparios meos vos feci: vt laborātes i ea v̄q; ad finē dignū fructū recēpiatis i ope suo. Ad hāc v̄tū a; vos elegi. ad hāc dei hereditatē vos quocauī: l; fauorat⁹ a scō ep̄o. valerio. qđ bonis ep̄atus. vt mōasteriū i heremo edificarē michi mēta donauit. mēū v̄dere nō ēt ip̄e coadiuuasset. Ad hāc igitur cōgregatōez vos elegi. nō vos me elegistis s; ego elegi. vos. Et ecce postq̄ ep̄us elect⁹ sū. Vitalē Nicolāū Sophianū Doroteū. Paulū Iacobā ⁊ Cirillū frequēter rogauī. vt me solū in ep̄atu dīmitterēt q̄ l; ep̄s esse nō tñ credebā paupertatē decere. sed cū Abzā Isaac ⁊ Iacob iter diuitias viuere ⁊ v̄tā paup̄tatē seruare optabūt de nūero eozū esse de qđ ait ap̄stol⁹. Tāq; nichil hābēt ⁊ oīa possidēs. Igit̄ hostiquēter rogauī vt venīrēt vt essēt rebelles heremi. vt volūtarie ⁊ i ciuitate v̄tutes habitare possimus in palatio sancto. Sed ecce noluerunt venire tanq̄ de seip̄s

sistentes ne a seculo repererēt
 voluerunt venire. Quare
 noluerūt: non qz non digni
 sed qz non solum paupes eē
 voluerunt sed et supra id qd i
 speculo nostro edim⁹ facere
 noluerunt. calcātes per oīa
 seculuz: pōpas eius de quo
 munere summū gaudiū oēs
 hēre debemus qz facere volu
 erūt ea que deo et michi face
 re pmisserūt. et qz solus stare
 non poteram eps. iō rogavi
 sanctū senex valeriū. qui mi
 chi potestātē predicādi et ob
 secrandi in populo dederat:
 ut infra domum epi mona
 sterium clericoruz constitue
 rez et placuit sācto episcopo
 michi condescendere: et sic cū
 eisdem i oī paupertate viue
 re cepi: non manducans car
 nes: nisi dū hospites veniūt:
 sed tm̄ olera et legumina ab
 qz oleo vl' butiro: sicut aī vo
 biscum cum gaudio facere
 suenerā. Igitur fratres mei
 licet i cathedra episcopali me
 videatis: paupertātē michi ca
 ram sponsam tenere congra
 tulo: qz ipsa est etiam xpī spō
 sa sāctorū possessio beatorum
 vita fidelium securitas cleri

corum ornamentum mona
 chorū vita nobiliss pulchris
 tudo diuinitum magnificētia.
 Rec. n. est illa sācta paupertas
 quā d tenet et amat: nulla i
 digētia laborat pōt Recmi
 ru: fratres: quia sibi dat om
 nium dñm possidere. Ipe ē
 .n. sperantibus in se: thesau
 r⁹ in paupertate: solatiū i so
 litudine: glōria in adiectōe:
 honoz in contemptu: vmbra
 culū: in oī ptectione. Estote
 igitur pauperes fratres mei
 quoniam exaudiuīt paupes
 res deus et deprecationē eo
 rum audiet auris sua. Tunc
 enim vere pauperes eritis spī
 ritu. tunc vere beati: tunc be
 nigni: tunc obediētes: tunc
 veraces: tunc nūc ficti: tunc
 omnis mali ignari. Si vero
 corde et ope pauperes in ve
 niemini: quam gratiam no
 bis impetrare dignetur bea
 tus p̄micerius Stephanus
 qui pro suis persecutoribus
 exorauīt dñm nēm iesuz chri
 stum qui cū patre et spīritu
 sancto viuit et regnat i secu
 la seculorum Amen.
 ¶ Quando recessit de ordi
 ne sermo. 23.

Fratres mei et letitia
cordis mei tps est vt re
uertar ad eū q̄ est et q̄ misit
me ad vos. vos vero nolite
cōtristari: nec turbet cor ve
strū. rogabo. n. p̄tem vt ipse
vos custodiat ⁊ maneat vo
biscū in eternū spūs veritatē
Iterum etiaꝫ dico nolite de
meo recessu amplius cōtrista
ri. sed sp̄ orate p̄o inuicē vt
saluemini Valde. n. seruis
dei et solitariis ē necessaria
ip̄a oꝛo. p̄ quā de⁹ placatur
p̄ quā de⁹ inclinatur ad nos
Adorauerat n. popul⁹ iudai
c⁹ vituluz conflatilem. et ait
dñs moysi. Dimitte vt ira
scatur furoꝝ me⁹ contra eos.
cui Moyses Queso o dñe q̄
scat ira tua ⁊ esto placabilis
sup malicias populi tui. Et
ecce placat⁹ est dñs. Quā
grādis est in ipsis oꝛonib⁹ cā
Q̄ grāde misterium. Ecce
Moyses orabat i mōte ⁊ to
sue amalech deuincebat. per
oꝛationē ezechias sanat ⁊ sa
lutē anime et corporis adipi
scit. p̄ oꝛationē saulus efficit
paulus. ⁊ doctoꝝ gētū ⁊ p̄
dicatoꝝ oꝛbis tre. Obsecro er
go frēs vt oꝛetis p̄o inuicem

vt saluemini. Deprecor frēs
mei cū apostolo p̄mū oīꝫ frē
ri obsecratōes oꝛatōes postu
latiōes cū ḡarū actiōe. Ora
te ⁊ nolite deficē ⁊ si possibile
ē lachrymas fūdatis. Quā
magis vesp̄tinū sacrificiū
deo obtulistis lachrymas cū
oꝛone effūdere. Diuina enī
scriptura aliquā ad gaudium
nos inuitat. Sepe enim dice
bat saluator discipulis suis.
Beati q̄ lugēt in hac vita: q̄
gaudebunt in eterna vita. p̄
us. n. dolēdū ē: sed post dolo
rē gaudiū subsequet q̄ beati
q̄ lugēt. Sed postea dicit sal
uator gaudete ⁊ exultate qm̄
merces v̄ra copiosa ē in celis
que quid merces vestras per
lachrymas ⁊ oꝛōes acquirēt.
Orate igit̄ frēs mei i heremo
orate nolite deficē nā sicut p̄
puz est canibus latrare ita p̄
puz ē heremi cultozib⁹ oꝛare
Bonoz. n. oꝛatio ⁊ locutio ē
ad deum. q̄do. n. serui dei le
gūt de⁹ sine dubio eis fernē
ter loquūt Sz dū oꝛāt. cū deo
suauiter loquūt Ipse. n. sapi
ēs ē q̄ sub paucis v̄bis m̄ta
p̄phēdit. ⁊ q̄o q̄d necesse ē il
riter tribuit abundantius et

perfectius q̄ hoies sciāt vel
valeāt cogitare. O frēs mei
dilectissimi clamate in here-
mo. Ululate in hac vasta so-
litudie vociferare nō q̄scati
clamare orādo et nolite defi-
cere: clamate nō solū voce s;
manu mēte. Ecce sp̄ audistis
aues i deserto cātates ⁊ lau-
dātes deum factorem suum.
Et si cātare nō potestis. q; se-
nes multi iam estis: mēte tñ
dolite tacere. nam et tacen-
tes exaudivit dñs. nec tñ lo-
cus querit̄ q̄tū (ēsus. ecce. n.
Jeremias confortat̄ i carce-
re. Daniel inter leones exul-
tat. Tres pueri i fornace tri-
pudiant. Job in sterquilinio
nubus triumphat. paradisu
de truce latro inuenit. Su-
lāra iter senes defēdit. Ste-
phanus de torrente in celum
suscipitur et inter lapidātes
p̄ paulo exaudivit. nō ē igit̄ lo-
cus in quo non debeam⁹ ora-
re. q; deus ubiq; nos exaudi
redignat̄. Orate igit̄ sēper
⁊ in omni loco vt saluemini.
nō solū vnusq;sq; pro se. sed
p̄ oib; orare debemus:
Nam vt ait pater Ambrosi-
us si p̄ te tñ rogaueris: solū

tuū meritū possidebis. Sed
si p̄ oib; rogaueris. oēs pro
te rogabūt. Oratio sancta
colūna sactarū virtutū dei-
tatis scala viduarū marit⁹:
angelorū cognata fundamē-
tū fidei: monachorū corona:
cōingatorū lauamē. beatus q̄
te frequentat. Beatus qui te
astrinxit: s; beatior q̄ tecū p̄-
seuerat. Beatus qui tecū la-
chrymas fundit. qm̄ olocau-
it ⁊ sancto deo immaculatū
offerre non dubitamas. Fle-
te igitur frēs orando et uoli-
te quiescere. vt digni effice-
mini grā dei. Sed dicetis. ec-
ce multi sum⁹ et p̄ter Eno-
dium alepiū ⁊ Pontianum q̄
de scriptura sctā multum nō
cognouēt. oēs grossi ⁊ idiote
sumus. igitur doce nos ora-
re. O fratres mei licet grossi
sitis. subtilia nō capiatis. nō
tamen debiliores vos repu-
to sed cariores ignaros et hu-
miles q̄ sapientes. Elatos ⁊
superbos. Dei tamē gratia
p̄ vestra salute sufficit q̄ ha-
betis. Licet enim medullam
scripturarū nō intelligatis
sicut Henodius alepius et
Pontian⁹: qui come diu me

Scripturarum costicem vos
in eligere nō dubitamus. di
xim⁹. n. p̄io vobis qđ psale
re ozare et manib⁹ laborare
debeat qñ necesse fuerit. et
si vobis tps sup̄ fuerit. dicere
p̄ nē nō differatis. Ipse. n.
dñica ozō appellat i q̄ septe;
petitōes reperit. in q̄b⁹ oēs
species ozationis cōprehēdū
tur. quibus deum interpella
mus p̄o appetendis bonis ⁊
p̄ vitādis malis aut p̄ dolē
dis cōmissis. Tres. n. p̄ime
petitōes pertinet ad eterni
tatem. Relique vero q̄ttuor
ad hanc vitā tēporalē ptine
re vident. q̄ ⁊ panis quoti
dian⁹. s. spūalis licet sit sēpi
tern⁹. ad hoc tñ tps ptinet i
quātū ministrat aie. quibus
dā signis dictis vel scriptis.
⁊ iō panis dicit q̄ laborādo
et differendo discit. ⁊ ita qua
si manducando deglutitur.
Nunc quoq̄ peccata dimitū
tur nobis. ⁊ nobis dimittim⁹
aliis: que petitio ē iter quar
tam ⁊ secūdā. Et nūc tēratio
nes que nostraz vitā ifestāt:
⁊ ipā liberatō a malo ad hāc
vitāz pertinet. q̄ dei iustitia
mozem incurrim⁹. vnde dei

misericozdia liberandi sum⁹
que cum ita sint: ipsarum
tititionum verba diligenti
pertractanda sunt. vt intel
lecta maiorē generent co
dis affectū. ⁊ q̄ petitur ad
lociozē perducatur effectus.
Ozate igitur fratres dicētes
pater noster. referētes gra
as largitozi omniū bonoz
qui dulcedo nostra. est vita
resurrectio nostra ē. spes
stra est. et lumen oculozi
stroz. baculus senectutis
stre. donas nobis sensum
eum agnoscam⁹. ⁊ secre
cretorū suorū intelligamus.
Ipse. n. nobis dedit effica
in opere gratia; iter elec
affectū i suis et suorū p̄cep
Solamen et cōstantiā i
uersis cautellā i p̄speris
moze et quocūq̄ vertim⁹
sua grādis misericozdia
p̄uenit. O frēs mei non
gligam⁹ ozare nō carnē
mare non vīgilare. Et tñ
ei retribuemus qui non
misit nos submergi cū in
ri magno essem⁹. Ecce. n.
sumpti eram⁹. et nos libe
uit. Errantes eram⁹ in se
lo. et reduxit nos ad vian

Ignorantes eramus: et docu-
it nos veritatis viam. Non
ignitur teneat nos orare: quia si
familiam regere sed tamen deo
placere debemus. Et ut bene
placere et orare possitis absque
magno corporis impedimen-
to: de huius episcopo ecclesie ipse
necesse est. **A.** vestimenta cum cal-
ciamentis vobis dilectis fra-
tribus deportari precepit: ut tem-
poris frigoris quantum necesse fue-
rit unus quisque recipiat: repen-
dentes ea et custodiente in com-
vestiario cum omni diligentia et
caritate scientes quod vera cari-
tas non querit que sua sunt sed
dei. Sic autem facientes non de-
ficietis. Deus autem pacis qui edu-
cit de mortuis pastorem ma-
gnus omnium in sanguine testis
eterni dominum nostrum Iesum Christum
operetur vos in omni bono. ut facia-
tis voluntatem eius faciens in
vobis quod placeat coram se per
Christum Iesum: cui est honor in se-
cula seculorum. Amen. Ora-
te pro nobis fratres et animam me-
am recessum cupio vos salu-
tare in osculo sancto.

**Sermo sancti augustini
de ieiunio:** 24

E Requēter audistis fra-
tres carissimi quod ieiuni-
um est res sancta opus celeste
ianua regni: futuri sancti porta
quod si quis iniuste profecerit dei socius
existimabit sibi committitur: et spiri-
tualis efficitur. per ieiunium
fratres mei prosternunt vitia
augmentant virtutes humilia-
tur: diabolice devincuntur virtutes
O sanctum ieiunium. tu corpus re-
frenas ne surgat. Tu rem illu-
minas et sanas. ut vivat
O ieiunium tu suavis es bonis:
tu odibile es malis tu delecta-
bile es sanctis sed detestabile pra-
vis. **O** sacrum ieiunium. tu di-
vina misteria pandis: que sa-
piencie et prudentie sunt agno-
scis: recordari preterita facis
ordinare presentia non negli-
gis: et providere futura festi-
nas. Sed canete fratres mei
ne ieiunando superbi effici-
mini: ne cupidi: ne avaricia
vulgarissimi pleni. Nam sepe
audistis quod babilonis civitas
magna et proflua est inimica
christi ante idolis serviens: di-
versis erroribus incipata.
quam ut dicunt aliqui gigan-
tes eam edificaverunt: sed
superbia inflati fecerunt in

medio turre: que vocata est
babel. Postea nō venit na-
bucodonosor: et amplificauit eā
et ditauit: et inflatus supbia
clamauit et dixit. Nō ne hec
ē ciuitas babilō quaz ego e-
dificaui in domū regis in ro-
bore fortitudinis mee: et i glo-
ria decoris mei est: et dū rex
sic exclamaret: vox irruit su-
per eū dicens. Tibi dicitur rex
regnum tuum transiet a te ab
hominibus eiiceris et cum besti-
is ferisq; erit habitatio tua:
fenū ut bos comedes et septē
tempora super te mutabuntur donec
scias quod excelsus dominatur i re-
gno hominum. et sic videtis quod su-
perbiendo regnum terrenum
amissit et sensum quod cum bestiis
habitare volebat. Babilon hec
fratres mei mundus iste ē: qui plenus
ē confusione plenus erroribus in
iquitatis. et veneno malitie.
Ecce nūc fratres mei quō totus
mundus i maligno positus est
ecce quō diabolus regnat i eo
dū regnat ambitio. dū dominatur
perfidia: dū concutatur simpli-
citas Et ideo fratres hec omnia
agnoscentes caueamus a cum-
mulatione malis: scientes quod per solā
humilitatē omnia mala vicere va-

lemus. sine qua nostra ieiunia
nobis nō proderunt. hec ē
quā ad vitam intrare poterim?
nō ergo extollere debemus
si ieiunamus. si humilitatē ser-
uantes semper philosophari nō
desistamus. Quid. n. est phi-
losophari nisi mortē premedita-
ri? Ad regnū. n. celorum nō
conducit nos gloria mundi:
non multitudo diuitiarum. n.
nobilitas generis: nō sciētia:
non sapientia: nō facultas di-
borum: sed sola gratia christi et
virtute et opā. Eia igitur fra-
tres considerate ad quid huc
venistis: ad quid heremum con-
cupistis quid agere voluistis
quod officium habere deside-
rastis. Des vno ore dicite
deo seruire optamus. Et quod
sic est. propterea ea attendere
feruenter debetis: quod vestrum
officiū est non solum carnem
ieiuniis abstinētia esce et po-
tus affligere: quantum vultus
nature permittit: sed et
mūdū continere: peccata defle-
re et non doctoris appetere
cathedrā: sed in cinere et ci-
licio perseuerare in heremo
vsq; ad mortē debemus. Ad
saluet nos christus filius dei quē

credimus ieiunasse quadra-
ginta diebus ⁊ quadraginta no-
ctib⁹: qđ ē bñdict⁹ ī sc̃la. Amē
¶ Sermo sancti Augu. epi-
scopi de sc̃to Hieronimo quō
fuit cardinalis. et quomodo
reliquit cardinalatum. 25.

Iegimus enim fratres
carissimi sanctum pa-
trē Hieronimum cardinālē
fuisse in ecclesia sc̃cti. Lau-
rētii martyris: ⁊ qz romāos
de auaritia et fetida luxuria
fortiter reprehēdebat ab eis
p̃ ueltes multeris [ut iam au-
distis] euz proclamare in p̃-
pulo voluerunt: sed deo au-
xilante sanctitatis fama mi-
nime diminuta: romam tan-
dem egressus est: ⁊ cū Pan-
la ⁊ Eustochio. quas in fide
xp̃i nutrierat: earū patre ro-
gante. ut nobis per epistolaz
scripsit: asperrimā vitā sc̃ct⁹
pater Hieronimus duxit: in-
tantum ut neminē legere au-
diam fidelium modernoz
austeriorem fuisse. Itaqz fra-
tres etiā nos: ut vidistis: mū-
dum de serere voluimus: et
ad nemoza cum Hieronimo
fugere concupimus: et perse-
uerare secundum apostolicā

vitā desideram⁹: ppter ea
diligenter attendam⁹ ut sc̃a-
cte et iuste in heremio quia-
mus Scire. n. debetis. qđ de
mozatibus in solitudine iei-
unium valde necessarium est.
Sed primo videam⁹ qđ sit
ieiunium. Quid. n. est ieiunium
nisi cunctorum membrorum
debita satisfactio ⁊ membra
.n. satisfacere debent: ppter
peccata que cōmiserūt. An-
de si quis in gula peccauerit
satisfaciat ieiunando. nam qđ
solus est sine culpa: solus est
et sine pena. Sed qm null⁹
ē sine culpa. iō nullus sine pe-
na viuere dz. Oculus. n. ine-
us frequēt peccauit: qz p̃ eū
mors intrauit ī animam me-
am. Claudatur ergo oculus
⁊ patiat ne qđ euz delectat
videat: sic. n. d̃ singulis corpo-
ris membris faciendum ē fra-
tres. Tunc. n. magnum. tūc
deo acceptum: tunc sibi deuo-
tum ieiunium reddimus: dñ
ab īq̃tatib⁹ ⁊ voluptatibus
abstinem⁹. hoc ē magnū ⁊ p̃-
fectū ieiunium. Sic. n. agētes
sc̃cte ⁊ iuste ⁊ p̃te uiuete dici-
mur. Pietas enim est cultus
deo reddere quod dz. Sic ita

lis iuste vinere dicitur : et
qñ deo reddit qđ reddere dē
et cesari cesari. Impietas qđ
aliud ē qđ idolatriā 2mittere
Multi tñ dicunt quod i pie-
tas ē qñ pauperibus hoibus
sua nō elargitur Propterea
fratres mei scire vos volo: q
aliud ē flagitiū: aliđ facin?
aliud impietas. Flagitiū ē duz
peccādo nos ipos offēdimus
Facinus qñ primū. Impie-
tasqñ idolatriā 2mittimus.
Similiter aliud ē mīa aliud
est clemētia. aliđ pietas. Mi-
sericordia aliud est clemētia
erga iustitiam: sed pietas er-
ga deū versatur. Et qz grolli
estis fratres: vēiat verbi gra-
tia. Misericordia est dū siqs
vinēdo aliquē iuste dānatu
duci ad suspē: hēdū natura
liter monetur ei: 2patitur:
2 ita motus a suspēdio eū li-
berat. Similiter siqs rapuit
paupī aliqd boni et veniat a-
lius et raptor: eripiat ea. et
paupī reddat talē dicim? hē-
re mīam Clemētia vero ē vt
si quis iniuste homines puni-
tus videat: obiciat se pericu-
lis vt illū eripiat. Talez dici-
mus clemētiā possidere. Pie-

tas at quid aliud est: qđ dem-
pura mēte colere: qđ alio no-
mine latría nuncupatur. Be-
ne. n. tūc dicimur ieiūare qñ
pietate: mīa 2 clemētia refla-
remus. adiunet nos xps: qu-
cū patre et spū sancto viuere
regnati secula seculoy. 26
¶ Sermo sancti. Augustini
de ieiunio: et vbi fuit instrit-
tum. Sermo

26
Sicere nāq debetis fr-
dilectissimi q hoc sole-
ne ieiunium quod alma ma-
ter ecclesia hodierna die pu-
cipit observari a creatiōe ho-
minis: in ipso mundi primo
dio precepit deus in paradi-
so Ade et Eve: vt a fructu
boris abstinere. Hoc etiam
ante legem Moyses sanctus
observavit: 2 legem suscepit.
Hoc sub lege helyas astrinxit
et ad celuz in currū volavit.
Eva qđ diu abstinuit. virgo
fuit: 2 iparadiso permansit
sed dum ieiunium vt sola rē
in miserā corruit: libi dicit
corruptiones permāsit: sed
domino constituta remansit
et de paradiso expulsa fuit.
Moyses ē post ieiunū cum
deo facie ad faciē locut? ē

ante ieiunium dei videret: nec
ad eum accedere ausus fuerat
Hierosolima. Menacherit tpe
Eachie regis et Silare p iei-
unium liberatur: 180. quique
millia celitus i' terfecti sunt in
nocte vna: et ne feteret eorum
corpora: icinerati: et in pulue-
re: redacti sunt. Tēpoze etiā
None ieiunium p'dicantis i' cō-
nere et cilitio veniā impetra-
uit: Nūjd et Josue nanie fili-
us ieiunauit plusq' per diē et
cursum solis et lune tempe-
rauit: Dieiunium conuictū
aiay: beat' q' te amat: s; bea-
tior qui te frequētat. Qui. n.
ieiunat vt bon' appareat vt
conseruetur vt sanior fiat et
vt ne corpore nimis ipingue-
scat nō beatus est ille q' ieiun-
at: qd facit nō virtutis ē s;
attenuatiōis. Ideo nō mū-
do sed deo ieiunare debem'
Sic. n. sācti patres in veteri
lege faciebāt. Decias. n. deo
dabāt et p'micias de oibus bo-
nis suis. Sic et nos deo p'mi-
cias dare debemus q's tūc p-
mittās deo dam'. qñ corpore
qd acibis elemosinas dādo
et mēte a vitiis ieiunamus.
Et tunc deo tales p'mittē ac

cepte sūt. S; scitote frēs mei
q' antiq'tus p'fēs n'ri fideles
ieiunare glueuerunt in vigi-
liis magnarū solennitatū v'
q' ad noctē qd laudā dū erat
et bonū. S; hoc nō solū s; et
vigilabāt p' noctē et ad eccle-
siā ludēdū et corizādo cōuenie-
bāt qd detestabile erat et ma-
lū. Tales non soluz romani
erant non solum papientes et
rauennates sed etiā medio-
lanenses. De qua turpi con-
suetudine debebat mediola-
ni mater illa que me carne et
spiritu i' xpo regenerauit. et i-
stitutū ē ipa instigante a pa-
tre nostre Ambrosio vt vigi-
lie cassarentur vel cessaret a cū-
ctis: vt homicidia et fornicā-
tiones a fidelibus deponerē-
tur. Solum tm ieiunium men-
tis et corporis cum elemosia
mediolanensis ecclesia fide-
lib' reliquit Sed dicetis nū
quid i' vita nostra semper ie-
iunare debemus? O fratres
mei legem meam recepistis
et audistis frequēter inter ce-
tera q' carnem vestram do-
metis abstinentia. esce. et p-
t' q'tū valitudo p'mittit. No-
lo. n. meipsuz ligare. Nolui

onera vſa portare. ſ; hoc ſo-
lū ſup vos pñere volui vt ie-
iunetis et abſtineatis. Q̃tum
facere deo fauente poteſtis
Nolo tñ q̃ diebus dñicis ie-
iunetis: hoc n. heretici ⁊ iſi-
deles faciūt Dē at ieiuniū ex-
ceptis dieb⁹ dñicis bonū ē ⁊
laudādū: ſi bene fit Aliqd tñ
eſt ieiuniū deuotionis: vt ie-
iunare vigilias ſctōꝝ Cipri-
ani ⁊ patriote nſi: ⁊ Gerua-
ſii. et Protasii: ⁊ ſimilia. Ali-
udē ieiuniū iſtitutōis vt aſſū-
ptionis ſctē Marię ⁊ natiui-
tatē ſcti Johānis Baptiſte:
Mathei ⁊ Andree et Jacobi
maioris. Iſtoꝝ. n. vigilias ie-
iunare ſp̃ debem⁹: vt ſicut ie-
luuādo cū eis pariter glorie-
mur. S; mor michi frēs dice-
tis: cur feſtū natiuitatē Johā-
nis celebramus. Nūqd i pec-
cato ꝓcept⁹ ē. Et iō attēdite
q̃ ꝓꝓi ſeminaſ homo: poſtea
cōcipit in vulua: et ibi caro
formatur de iñ poſt dies. 47.
creat aia ⁊ corpi iſcūdit: ſcōꝝ
ſāctū patrē et martyrē Cip-
rianū: cui in oib⁹ compelloꝝ
credere: q̃ per ſp̃m ſanctum
optime locut⁹ eſt. Celebrat
tamē natiuitas ſācti iohānis

Baptiſte non ꝓꝓia: ſed ſcōꝝ
Prima. n. natiuitas fuit in
vtero: qñ aia in corpore fuit
i ſuſa. Alia vero ex vtero qñ
venit ad lucē: ⁊ hec ſine pec-
cato fuit: q̃ ſanctificat⁹ fuit
i vtero. Hec at feſtiuitas nō
ſoluz apud fideles ſed apud
iſideles vigiliā hēt. in hoc ſi-
ſto maxie pagani iſideles ad
eccleſiā ſuā cōueniebāt vigi-
lātes vt ſupradiximus S; di-
ſtructis vigiliis illis ad hū-
tñ antiq̃tatis nomē tenem⁹
q̃ dū ieiunamus vigiliā ni-
cupam⁹ Vel aliter dicamus
frēs Nā dū illa ſācta Eliſa-
beth q̃ fuit filia ſctē iſmarę
q̃ qdē iſmara ſoꝝ fuit ca-
nalis ſctē Anne matris dñi
nſe: dū grauida eſſe de iohā-
ne. Ante aduentū ōginis ſan-
ctificat⁹ iohānes nō fuit. ſed
ſalutata Eliſabet a virgine
mor iohānes ſāctificat⁹ fuit
in vtero Merito ergo ei⁹ na-
tiuitatē celebrare debemus
Sed nūc de apoſtolis: quos
vigilia nō hētur: dicamus
Feſtum. n. Philipi et iacob
ieiuniū nō hēt: eo q̃ inter
ſca ⁊ pēthecoſtē ē: qd iꝓs
gaudi: letitie: et exultatiōis

quia saluatori succurrerit a mortuis. iacob⁹ etiā zebedei apostolus apud quosdā vigiliaz non habet: eo q̄ occisus fuerit indies⁹ azimox: nec dies mortis eius celebramus: sed potius trāslationis. Bartholomæus etiā vigiliā non videtur habere eo q̄ vna dierum fuit decoratus. ⁊ sequēti die obiit: ⁊ sic si haberet vigiliaz oporteret q̄ esset i tertia die: ante: quod est contra normā aliorum ieiuniorum. Tomas autem vigiliā non habet: eo q̄ in aduentu venit. Barnabas ieiunium non hēt: q̄ de duodecim non fuit. Mathias ieiunium non habet: eo q̄ tempus ieiunii est. iohānes euāgelista ieiunium non hēt: eo q̄ in gloria in excelsis sumus. et gloriā in excelsis deo cantare debemus. Rogo tamē vos fratres licet ieiunia ista seruare nō teneamini: p̄ remissione peccatorum vestrorum vel pro periculo hominum ieiunare nō desistatis carnē domantes q̄tum portare potestis. Adiuuet vos xp̄s filius dei qui pro nobis natus et mori dignatus est Amen.

Sermo sancti Augustini epi ad fratres suos de murmuratione. habetur etiā iste sermo vt supra. sed nō ita cōpletus sicut hic. 27.

Demoratibus nobis in heremo fratres dilectissimi murmuratores detractores vel cassuratores nullatenus esse debemus scientes q̄ tales regnum dei non consequentur. nō igitur stulta loquamur lingua dolosa sed cum dei adiutorio sine cui⁹ voluntate et nutu foliū arboris nō mouet. ois murmuratio vel detractio pcul sit a nobis cōsiderantes quid marie sorori aaron moyli. q̄ murmurauit acciderit. Nā murmurauit. q̄ moyses vorem ethiopissā duxerat. et ea murmuratione iratus ē dñs valde eo q̄ moyses eēt mitis sūm⁹ super omnes hoies qui morabātur i terra. Et ait domin⁹ Aarō ⁊ marie. Egredi mini foras ad tabernaculū syderis. q̄bus pueniētib⁹ ait dñs. Quare nō timuistis de trahere seruo meo moyli cui loquor facie ad faciē. seruus meus est et in domo mea si-

delissimus est. et ecce maria
repleta ē lepra. cadens super
eā q̄si nix. Quē videns moy
ses exclamauit ad dñz dicēs
Deus obsecro sana eā cui re
spondit dñs. separetur septē
dieb⁹ extra castra ⁊ postea re
uocabit maria ad pristinā sa
nitatē. Ideo attēdite fr̄es q̄
maria hec q̄ peccauit aīaz sub
ditoꝝ ⁊ discipuloꝝ significat.
q̄do p̄posito vlt̄ p̄sbytero obe
dire recusat ⁊ recusādo mur
murat ⁊ murmurādo lepra
efficitur. q̄ apparet dñi culpa
ei⁹ publicat̄. Sed bonus pa
stor qui oīz vestrū curā gerit
q̄rēs salutē aīaz ⁊ patit̄ pec
catrici. ⁊ auxiliū diuine medici
ne p̄cib⁹ postulat infirmanti
clamatq̄ quotidie indefessa
voce pastor bonus. q̄ aīaz suā
ponere nō desistit p̄ omib⁹
suis dicens. Obsecro dñe sa
na eā. sana cōtritiones ei⁹ q̄
cōmota est Sana eāq̄ lepra
murmurationis plena est. re
uocat eā. q̄ a cōsoliatio fidelit̄
tuorū sepata ē. Igit̄ fr̄es attē
dite ne murmuratoꝝ s̄i here
mo sid. nā sicut lepra p̄pū coꝝ
p⁹ deuorat. ⁊ sibi ad herētes i
ficat. sic ⁊ murmuratio nō so

lū seipsū destruit. sed etia
cūctos audiētes occidit. ⁊
fr̄es attēdite vt nō loquace
sim⁹ s̄ veraces q̄ in sup̄fluo
eloq̄o p̄tīm deesse nō poter
nec oīno veritas adesse. Q̄
grāde p̄iculum est nō solu
dicere falsa s̄ ⁊ vera p̄dicare
penosū ⁊ dubiū ē. Loquac
deniq̄ laudare nō audeo s̄
tacētes beatos p̄dicare p̄f
attēdite o fr̄es mei attēdi
ne simul cū p̄sbyteris me
murmurantibus capiamini
nā ad vos pueni ⁊ in dieb⁹
pascalibus vobiscū in hac
litudine esse volui ⁊ murmu
uerunt ⁊ augustinus detra
runt p̄sbytero. et noluer
diuis obedire p̄ceptis. ⁊ de
leprosi murmurando facti
⁊ immunditia peccatoꝝum
cussi sunt. et ad domo mea
p̄ulli sunt. quia vocari no
fuerint digni mecum per
uerare. Ideo separati sunt
⁊ expulsi. quia non potuer
sine murmure stare. Mo
tem quozum officiū est lo
per ozare feruentius nam
rare de p̄ceꝝ vt tāq̄ sanari
ad comunione ecclesie
nēsis renocare gaudēter

timus illos quos tales inueni
 re credidi quales inuenire nō
 potui: hec tamen expulso est
 ad salutem nō ad perditionē
 ad correctionem non ad dā-
 nationem. sic. n. expulsus est
 adam de paradiso vt in hoc
 exilio miserie corripetur vt i
 hac pena corporali per grati-
 a adipisceret eternā pmi-
 sionem. Nam licet adam pec-
 cauit dominus tamen eū nō
 deseruit. sed ad penitentiam
 eum et suos semper iuitauit
 Post q̄. n. adā peccauit. late-
 re se voluit. ⁊ abscondit se a fa-
 cie dñi qd̄ erat signū doloris
 ⁊ erubescētis. sic. n. volo vos
 facere. nā et si aliqui murmu-
 rantis vel peccastis qd̄ ē con-
 ditio cunctoz vinctiū: erube-
 scite et abscondite faciem ve-
 straz per humilitatē a salua-
 tore. vt dum visitauerit vos
 i solitudine paradisi. et voca-
 uerit vos dicēs cuilibet adā
 vbi es. Cōsiderate l̄ q̄ta pec-
 catorum miseria positi sitis
 p hoc. n. q̄ vos p̄prio noīe vo-
 cat signū dat q̄ ad penitētā
 vocat. p hoc q̄ dicit vbi es oñ
 dit q̄ biā pctōis ignozat. nō
 tñ q̄ ignozet. s; vt reprobet.

Post meridiē apparet osten-
 dens q̄ dñs ab moze peccato-
 rum refrigerare scit q; per pec-
 catū in hoīe refrigeratus ē a
 moze caritati. Hoc. n. p̄sate ⁊
 cū adā pec caste cognoscite ⁊
 dicite dñe audiui vocē tuā i
 hēmo timui eo q̄ bois opib;
 nud⁹ essem et abscondi me p
 humilitatem. cognoscens q̄
 peccaui in celum et coraz te.
 Sed et contrarium facien-
 tes. murmurantes detrahen-
 tes proximo suo et mala por-
 tātes in cordib; suis expellet
 eos dominus de paradiso: s;
 tñ faciet eis dominus miseri-
 cordia motus tunicas pelliceas
 ne tēpoze frigoris p̄pe-
 tuo moriant. O grādis Dei
 misericordia. o infinita Dei
 clementia. o magna et admi-
 rabilis ei⁹ dilectio circa nos
 ecce. n. quotidie peccam⁹ fre-
 quenter eum offendim⁹. ⁊ ta-
 men nos: derelinquere non
 vult. sed tunicas pelliceas ⁊
 tritionis et venie nobis quo-
 tidie donat et largitur. ecce
 quāta est mīa n̄ri saluatoris
 Igitur fratres mei et letitia
 cordis mei. redeamus ad mē-
 tē. ⁊ eā diligēter discutiam⁹

sciētes q̄ nūc in paradiso p̄-
nitētie et delictiarū positi su-
m⁹. ⁊ in ecclesiis ei⁹ positi et
collocati sumus. dedit. n. no-
bis p̄cepta. vt toto corde ⁊ to-
ta mente eū diligamus. ⁊ p̄-
ximū nostrū. Sed quō eū di-
ligere possum⁹: si susurrato-
res et detractores in heremo
facti sum⁹: Q̄ pestis mise-
ra et mortalis ē ip̄a murmu-
ratio. Q̄ venenosa ē. q̄ quē-
tus clericorū ⁊ ciuitates mul-
tas destruxit. ⁊ q̄ grande pi-
culū est iter murmuratores
hitare: iō expellēdi sūt tales
ceti ne corrūpant p̄ eos Ter-
tia. n. lingua multa mala cō-
mittit iō si semel correcti nō
emēdauērit. de vestra sc̄tā et
singulari societate expellant̄.
Nec crudele hoc eē credatis
nec illi q̄ expulsi sunt ad t̄ps
de hac expulsionē dolete des-
bent sed cū oī hūilitate eā su-
scipiāt. dolētes tñ ⁊ flētes q̄
nūdū itellererūt ap̄l̄z dicētē
Si q̄s se putat religiosū esse
non refrenās ligūā suā. hui⁹
vana est regilio: Meli⁹ ē. n.
a cōgregatōe p̄lētī expelli ad
t̄ps q̄ a celestī regno p̄petuo
exulare. Sic. n. vt supra dixi

mus expulsus est adā de pa-
radiso nō ad dānāōnē s; ad
correctionē Correctus hō
emēdatus frater q̄ peccauerit
⁊ q̄ proximo dixerit: volo
vt iter vos fraterne recipia-
tur. Meli⁹ ē. n. vt redargua-
mur de mīa q̄ de crudelitate
in die nouissio. Nā p̄iū hoīes
q̄n perisse legimus ignorō.
Sed ipiū et crudelē frequē-
ter perisse audio. Igit̄ o fra-
tres mei ⁊ o letitia cordis mei
obsecro. vt non peccetis. vt
i die nouissimo nec crudeles
nec nimis misericordes inue-
niri possimus. deponite mur-
murationes. claudite īfra dē-
tes ligūā poīte custodiā iō
vestro ⁊ silete non solū a ma-
lis: sed et q̄nq̄ ab onis silere
laudabile est: ait. n. sanct⁹ p̄-
pheta silui a bonis Nā oī lo-
quū ubiq̄ p̄ferre nō debe-
mus sed t̄ps p̄ferendi agno-
scamus in cūcl. Estote igit̄
fratres non loquaces: sed vi-
races. Calcate murmura-
tiones: et fugite eas: vt mo-
tē. Nā murmurare detrāhe-
re vel despiciere ipocritarū
p̄ditio ē ⁊ ignorātium. Mur-
murare deniq̄ ipocrite est.

nō satiat de oib⁹ maledicēs:
 ut ipse sol⁹ a cūct⁹ p̄dicet bea-
 tus. Dia iudicat: ut nemo sit
 q̄ eū audeat iudicare. oīa de-
 spicit ut ipse sol⁹ sit q̄ ab oib⁹
 respiciatur. **D**ipocrita cane
 ne ad mēsa meā puenias: nā
 tibi aūq̄ aliqd summas: lectō
 mea primo tibi leget. Quid
 n. p̄mo i mensa mea descrip-
 si: Quid p̄mo i ea hēre v̄l au-
 dire desidero? qd p̄mo in eā
 seruare p̄cipio. nisi q̄ si q̄sq̄
 amat dictis absentū rodere
 famā. hanc mensā indigna
 nonerit esse sibi. Quapropt̄
 fratres si q̄s murmurare de-
 siderat: nō solū ad n̄fāz apo-
 stolicā cōgregatōnē: sed nec
 ad mensā n̄fāz accedere p̄su-
 mat. Non. enī. ad heremum
 peruenim⁹. ut murmurare
 mus: sed ut mūdānis oibus
 cōculcatīs: i heremo pie ⁊ s̄a-
 cte et iuste viuere valeamus
 Quod si nō fecerim⁹ [q̄ de⁹
 auertat] meli⁹ fuisset q̄ nati
 nō fuisset⁹. Quare fratres
 mei melius fuisset. nisi q̄ me-
 lius fuisset nō esse. q̄ male eē
 ⁊ inquit melius est carere eē
 q̄ esse: et perpetuo cruciari.
 Nam non esse quid possit ob

esse ignoro. Sed habere esse
 ⁊ p̄petuo cruciari: nā qd ali-
 ud est q̄ mortem sine morte
 semp habē? Verū et indubi-
 tant verū vobis frēs mei di-
 cere audeo. meli⁹ esset nō eē:
 q̄ cuz esse p̄petuo affligi vel
 eternalit cruciari. Studea-
 m⁹ igit frēs semp bene viue-
 re: ut semper beneesse possi-
 deam⁹. Esse. n. dei gratia ha-
 bere scimus: s; sp̄ bñ eē oīno
 ignozam⁹. Proptea taliter
 linguā ceteraq̄ corporis mē-
 b̄a restringamus. ut mediā
 te diuina gratia ad perpetu-
 um malū nū perueniam⁹ ne
 de nobis dicat qd de iuda p̄-
 dītoze discipulo dicit. Meli⁹
 erat illi si natus non fuisset
 hō ille. q̄re illi meli⁹ fuisset.
 si nat⁹ n̄ fuisset. Nisi q̄ meli⁹
 us ē oī eē carere q̄ i inferno
 iacere. Ibi deniq̄ et ierit ibi
 cōrectio volūtatis: ut nulla
 tenus a damnatis possit dili-
 gi v̄l desiderari iustitia. Ideo
 illi diuiti qui in inferno cru-
 ciabatur. Quis curam de vi-
 uis fratribus gerere videre
 tur non tamen cum iustitia
 erat. quia iustitiā nullaten⁹
 diligere possunt qui in infer-
 e i

no sunt. Facebat tamē dīnes
et sepultuserat in inferno: et
qd d fratrib⁹ suis eēt: igno-
rabat: et nesciebat oīo: et tñ
cūrā de eis videbatur habe-
re: sicut et uiuentes de mor-
tuis et qñis quid agāt vtiq;
nesciamus. Itaq; fratres ca-
ueamus ne peccemus: ne ad
illā flāmā pueniam⁹: Ipā d
niq; cremationē hz. s; lumē
nullū hz. Quare: nssi q; q;
gehēne flāma cruciat: a visio-
ne veri luminis cecat: vt et
foris eos doloꝝ cōbustionis
cruciet: et itus pena cecitatis
obscurēt: q; creatori suo cor-
de et corpe deliq̃t: corpe siml
et corpe puniātur: et vtrobiq;
penā sentiāt: qui dū viuerēt
p̃auis delectationib⁹ seruie-
bāt Ecce fratres quō puniū-
tur pctōres: quib⁹ vn⁹ ignis
omnibus est: non tamē vno
modo omnes cruciātur: sed
quanto quis in deliciis plus
permanserit: tāto fort⁹ cru-
ciabitur in eternū. vnus igi-
tur ignis singulis ē: et corpo-
reus est: vt leuissimos pecca-
tores corporalit̃ cruciet. nec
studio humano accenditur:
nec lignis pice vel oleo nutri-

tur: sed post peccatum semel
accens⁹: i eternū durare nul-
latenus dubitare debemus.
D inferne tu latus es: et mē-
surā si hēs. p fūd⁹ es et nullū
fūdū te hēre cognosco. isati-
abilises: q; oēs tā paupes q;
diuites te libenter suscipere
audio: plen⁹ ardoꝝe icōpara-
bili. plen⁹ fetozē intollerabi-
li. plenus oī doloꝝe infierabi-
li. Ibi oīs miseria. ibi tene-
bre: ibi nullo ozdo: ibi horroz
eternus: ibi nulla spes boni:
nulla desperatio mali: s; oē
malū qd estuari pōt: dānatis
i eternū erit. Ibi o frēs mei
demōs flere et clamare nō
cessāt: pcutere peccatores nū-
q; desistunt: nunc supbū:
nunc elatū: nunc glōria mī-
di plenū: nunc luxuriosū:
nunc proditoꝝem: nūc homi-
cidā: nunc fenatoꝝem: nunc
verbosū: nunc adulatorē:
nūc mēdacē: nūc detractoꝝem.
Ecce quomō clamabūt: sed
quid clamabunt: nssi percu-
te delacera iterfice: sine mo-
te occide. velociter spolia: de-
p̃clari festia. fer p̃runas p̃ci-
para aurū et argētū liquefa-
vt quia dum vixerunt deum

intelligere noluerunt. ei si i
 eternum vixissent sēp male
 facere voluisset. **I**de o line re
 dēptiōe merito i eternū cru-
 ciabūt Itaq frēs obsecro vt
 si peccetis. Custodite linguas
 vestras seruate eam. cludi-
 te eam: recte ferreo: qm ser-
 mo vanus in vacuū nō ibi:
 s; de oī vbo ocioso i die noui-
 simo reddituri sum⁹ ratōem
 Adiuuet nos xps de⁹ nū ad p-
 seuerādū in oib⁹ bonis: qui
 cū patre et spiritu sancto vi-
 uit & regnat in secula seculo-
 rum amen.

Sermo sancti Augustini
 ad frēs suos in heremo habi-
 tantes de filio prodigo q pa-
 trimonium suum consump-
 sit luxuriose viuendo 28.

Pax vobis frēs dilectissi-
 mi qui optīmam partē
 euz maria elegistis dum mū-
 dum et pōpas eius contem-
 nere voluistis. Nouistis. n.
 frena de spicere. sāiozi & silio
 n. scōz ābzolū & Sīpliciāmi-
 ni patz vitā tutiozē aggressi
 sumus cū. Paulo mundū fu-
 giente. timens ne caperetur
 ab eo. In heremo deniq su-
 mus iocunditatem commu-

nicationis & fractiōis panis
 in telligentes clamātes. euz
 propheta. Ecce q bonus & q
 iocundus habitare fratres i
 vnū. **C**atioz. n. hec vita est &
 dulcioz. **U**bi vn⁹ aliū cohoz
 tatnr vbi alter alterius exē-
 plo iplāmat. **V**ita sācta he-
 remitica: vita solitaria: vita
 perfectozū vita angelica nō
 hūana: vltā penitentiū: vi-
 ta cōtra mūdū pugnātiū. vi-
 ta ad deū fugiētiū: vita dei-
 ca n̄ humana: vita filioz ad
 patrē redeūtiū. hec ē domus
 vbi reconciliat patri filiusq
 portōnem substantie & sūple-
 rat luxuriose viuēdo. **H**anc
 fratres mei si Januari⁹ no-
 ster cognouisset aurū nobis
 ignorātib⁹. nō tenuisset. hāc
 si dilexisset vineā agrū & pe-
 cūiā tenere erubuisse: Qua-
 re. qz paupertatē asperiozē
 pzebiteris meis vos spōte te-
 nere vidisset. **N**am sicut fili-
 us ille qui peregre profectus
 est in regionem longinquā
 et ibi dissipauit substantiam
 suam luxuriose viuēdo: sic &
 ipe vel quicunque peccatoz:
 dum carnales voluptates di-
 ligat a domio peregrinatur:

et quando peccando fit disti-
millioꝝ. tanto magis a deo e-
lōgatur. substantia. n. hois est
oē qđ viuūt cogitat: sapit. lo-
quit̃ qđ de? eque diuidit queꝝ
sub stātiā pctōꝝ ꝑsumit dum
consciētā et vitā ꝛ cogitatio-
nes et verba in malis actio-
nibus ipendit. De filio etiā
isto dē qđ cepit egere. ꝛ iō ad-
hesit vni ciuili regionis. ꝛ mi-
sit eū i villā vt pasceret por-
cos: et cupiebat. i plere ven-
trē de silicijs q̃s p̃ci māduca-
bāt ꝛ nēo illi dabat Eget. n.
peccatoꝝ cū cupit iplere ven-
trē nō pane vite: eterne: sed
glādiibusq̃ porcoꝝ cib⁹ ē. Nō
adhesit vni de p̃ncipib⁹ mū-
di sub cui⁹ fauore pascere p̃-
cos. i. demones valeat: por-
c⁹. n. imūd⁹ animal ē ꝛ de soꝝ-
dibus saturatur et delectat̃.
Silique. n. sūt non solū glā-
des sed et omne turpe et im-
mūdū qđ porcus comedere
delectatur. Iste deniqꝫ siliqꝫ
sūt fornicatio ebrietas. isti
n. sunt demonū cibi. quibus
pctōꝝ repleti desiderat: sꝫ ne-
mo dat illi ad sufficiētā pec-
catoꝝ. n. sēper famescit sēp de
uozare querit: nunc luxuriā

do: nunc et alia faciendo sē-
per delectari desiderat: sꝫ vi-
sitante dño patre ꝫ gratias
passionis sue penitet miser
pectōꝝ. Dolet iā pascere por-
cos cogitat et cogitādo sur-
git pergēs ad patrē et dicēs.
p̃c̃ peccaui i celū: qꝫ assump-
si frequēter nomē tuū ꝛ scō-
rū i vñū. peccaui ēt corā te:
qꝫ i tua huāitate peccaui: qꝫ
nō cognoui ope tuā infirmi-
tatē quē ꝫ me pass⁹ es. pec-
caui corā te: qꝫ deus et hō es.
Peccaui i celū: qꝫ i patrē ꝛ
i spūꝫ sanctū. Nō igitur sū
dign⁹ vocari filius tu⁹: sꝫ
qđ fecerit p̃c̃ p̃c̃ audiam⁹.
Nam misericordia mot⁹ vi-
dens illū venienteꝝ occurrit
videns lachrymantē lachry-
matur videns eū denudatū
stolam iubet paratū. Videns
eū discalciatū calciat. Cre-
dens eum debilem et famill-
cum: occidī iubet vitulum sa-
ginatum. Qđ ꝫ grandis mis-
ericordia tanti patris. Qđ ꝫ
finita eius pietas. Qđ ꝫ dul-
cis oꝫ pia miseratō Ecce. n.
filius p̃gre fugit: ꝛ tamē pa-
tiēter expectat. Omnia bōa
destruxit: et tñ ad se reuoca-

re festinat. Porcos pascit. et ei iā vitulū parat. Fame iā fere morit: et epulari iam clamat nudus apparet bonis operibus pñatas: et ecce stola pñtine gratie saluatoris quā i baptismo recepit induitur: et annulus fidei desponsationis datur: ne āplius valeat pascere porcos: q̄ a domo patris fugit. sed tanq̄ ciuis scātorū et domesticus dei fūdet i domo diuine maiestatis i eternū et ultra Quod bene ostendit ille mie pñ: q̄ vidēs: mīa mort⁹ est: occurrit et brachia extēdens sup collū eius osculat⁹ est eum: dicens seruis suis. Adducite vitulū et manducemus. Hic filius me⁹ mortuus erat: et renixit perierat et innētus est. Similiter hoc .n. fecit saluator. Petro qñ eū negauit: qñ illum resperit qñ resperit mētez ei⁹: tūc fleuit amare Occurrit peccatori saluator: quia per se nō pōt ad dñm accedere: nisi ei subueniat nisi mentez ei⁹ respiciet. Sed postq̄ euz resperit flectitur sup collū ei⁹ dicens Discite a me quia mitis sū et humilis corde. Tūc stola in-

duitur: dñ aia indumēto virtutū vestit. Dñe. n. stole sūt vna videlicet qñ aia in pñenti indumēto. virtutū vestit Altera vero immortalitatis ē qñ corpus in fine seculi resuscitabit et iā idēo fratres mei licet i heremo sitis: scire tñ debetisq̄ due stole sūt due resurrectiones: quarum vna est aie qñ resuscitata vītis i quibus mortua iacebat Altera. n. corporis est: qñ corpus configuratū erit corpori claritatis xpī qñ i die iudicii reformabit Eia ergo frēs mei et corona matris mee scitote q̄ porcos iam pauius cum multo tpe dmonib⁹ peccāto placuimus iā frequēter eorū siliquas cōsiderauim⁹ qñ mūdo placere voluim⁹ qñ in eo florere cupuim⁹ qñ dlecta tōib⁹ suis toto affectu adhesim⁹ s; nūc dei grāa serui xpī sumus clamare nō cessamus Peccauī domine iam nō sū dignus vocari filius tuus. Quorum clamorem audiēs occurrit nobis osculando suam pacem donando. stolam donauit qñ animam abiciis spoliavit. Annulū dōauit:

qñ in fide sua nos robrauit
Calciamenta dōauit qñ me
moriā: mortis nobis ipressit
Vitulū occidit qñ i sacramē
to altaris passionē ei? i mēte
renouauit Tūc nobiscū pa
ter manducat epulatur: qñ i
operibus suis plenerādo de
lectamur Tunc si nobis or
natis precipit angelis deus.
vt vitulū pparēt: qz mortui
eramus et resurreximus. De
reamus et inuenti fuimus.
Logitate ergo frēs ad qd ve
nimus. Ecce in solitudine su
m? a sclo ⁊ lōgo tēpore tā mā
sim? in solitudine vt scdm a
postolicā formā remoti? vi
uere valeamus. Locus. n. n̄
facit sanctos sed operatio in
na locum sanctificabit ⁊ nos
Peccauit. n. angelus in celo
peccauit Adam i paradiso et
null? tñ loc? sāctioz ille erat
St. n. loca hītorū tueri pō
sēt nec hō nec angelus a di
gnitate sua corruisset. Pen
sate ergo fratres quid vestis
nigra quid zona pellicea. qd
corona capitis persuadeant
Nigra. n. vestis que vilis ē
mundi contemptum nobis
denunciat et memoriāz mor

tis. zona pellicea lumborum
refrenatōnē declarat Capil
li rasi de vertice super fluita
tem criminū significāt abla
tam de mente. Sic. n. michi
sanct? pater Ambrosi? quā
do me regenerauit i xpo āno
etatis mee. 30. michi i petenit
respōdit. Logitate ergo fra
tres reprehensibile est si sub
tali habitu supbia lateat vt
luxuria. Sūme necessaria ē
igif nobis i heremo demoza
tibus ipsa humilitas: que de
signat per vestez. castitas q̄
donatur p lumborūz pertus
sionem. obediētia que intel
ligitur p subiectionē. Porta
mus etiā baculos per quos
intelligit disciplina sub q̄ se
p parati esse debemus Deus
antez qui nos de tenebris gē
tium reuocauit ad grāz con
firmet etiāz in omni bono vt
abundemus in spe et virtu
te spiritus sancti amen:

¶ Sermo sc̄ti Augu. ep̄i ad
frēs suos i heremo demoza
tes In cena domini. 29.

¶ Adiuimus fratres ca
rissimi qz cum dominus
intinxisset pan. in vt daret
inde qz post bu: ellaz itrauit

in eū satanas. Et ait xps qđ
facis fac cecins. Tūz ergo ac
cepisset ille bucellaz exiit 2
rimuo. Et postea ait filioli ad
huc modicū vobiscū sū Ante
qđ iſi a vobis recedā mādātū
nouū dō vobis vt diligatis i
uicē sicut dilexi vos. Satis
.n. nouit caritas vſa qđ to-
ta pfectō nſe vite 7 edificati
ōiser euāgelio accipit. Cuius
vba a summo nſo magistro
nobis data sunt iō pſioſi oza
sūt et satis nos hortant nō
qđ edificant q̄tidie. Ea vobis
modo representamus ad me-
moriā vobis reducimus nō
qđ bene intelligatis licet i he-
rems pmaneat et segrega-
ti a gētib⁹ sitis et corporali-
ter ante qđ eēz pſbyter ep̄spa-
rit me videre potuistis. Sz
ideo vobis ad memoriā re-
duco. non vt doceamus sed
vt et me et vos fratres mo-
neamus in euangelio quod
dicitur quod ad presentē diē
pertinet. de patientia et dile-
ctiōe 7 hūilitate instruimur
Ideo fratres. vt ego pleni⁹
valeam vna vobiscum cor-
rigi 7 doceri relinquere volui
presbyteros meos. quoz vi-

ta apostolica vſa 7 eoz vna
ē. Et scdm senē Valeriū 7 cor-
poze hoierierna diē relinques-
re nō curati. cupiēs vos doc-
cere 7 a vobis doceri. vt fru-
ctū aliquē deo in diē tate so-
lētutatis offerre digne pari
possumus. Iō frēs ad expoli-
tionē sc̄ti euāgelii accedēs p̄
mo audire et scire vos volo.
qđ dñs Iesus discipulum in
dam multis modis minis sa-
cramentis et exempli 7 plan-
ctu volens eum corrigere et
pdictis modis ad correctio-
nem inuitare. Ad vltimum
eū manifestat i dānationē et
ratuam iam esse paratūz dū
i cena dixit. Qui intingit me-
cuz manū in paraside. hic me
tedet. Cum. n. iudas pſauā
suam vitam nulli patere pu-
tauisse. magist⁹ audiēdo eru-
buit. sz si peituit. Multo. n.
aſi passionē dixit nō ne. 12. e
legi et vnus ex vobis diabo-
l⁹. Et post cenā ait vos mūdī
estis sz nō oēs. hoc aut magē
dicebat. volens discipulum
verbo corrigere. Ecce quō v-
bis timoris eum corrige Sz
videns dominus vbi eum
eum corrigere ipso nolente

nō poterat studuit eū cōre-
gē: sibi timorē etnū in cutē
dñi ait. de hōi illi p quem tra-
dar ego melius ei fuisset s-
nat⁹ nō fuiss. S; dñs cor di-
scipuli neqter idura tū. ad di-
lectionē sacramēti dulciē iui-
tauit: dicens sibi post petro et
ceteris. Accipite comedite
hoc est corp⁹ meū. Sacramē-
tū. n. illud ideo hoib⁹ dat⁹: vt
corp⁹ i terris capiti coadune-
tur. Sicut. n. multa grana
vnū panē cōficiūt ⁊ ex multā
racem is vnū vinū extrahit
sic ex multis hoib⁹ xpī corp⁹
conficitur. Obtulit autem do-
min⁹ discipulo suo ⁊ sacramē-
tum vnitatis: vt euz iuitaret
ad humilitatem dilectionis: l;
Et pp alios discipulos humi-
litis exemplū tribueris tñ-
onem perditam recuperare
valde cupiebat. Sed vidēs
eum nequiter obstinatus sur-
git athena ⁊ vestimēta de poit
linleo se percinxit: ⁊ ad prin-
cipes apostolorū primo vt ar-
bitroz fratres peruenit Ante
eū se genu flexit. deitas in car-
nata deus ante hominē crea-
tor ante creaturam magister
āte discipulū rex āte piscato-

rem: doctus indoctum: sapi-
ētia ante ignorantia pulchri-
tudo ante deformitatem. Nō
Petrus deitatē in carnata;
videns ante se inclinari. expa-
uit: exhorruit et per: cenacu-
lū velut insensatus cucurrit
⁊ clamauit nō lauabis michi
pedes. Nā iqt Petrus Dñe
iā dixi q tu es filius dei viui
et tu michi lauas pedes? S;
notare debetis frēs q i here-
mo habitas. Cur iqt cena fa-
cta dē cū post ablutiōē pedū
dicat⁹: bucellā panis iude dñs;
porrexisse. Non debemus in-
telligere cenā finitā cū dicat⁹
panis esse adhuc super mēsa
Adhuc. n. cenabat qñ dñs a
cena surrexit: et tamen cena
iā facta dē: Intelligere hoc
nanq; debetis quod nō facta
erat. sed parata. ⁊ ad cōuinā-
tium mense vsum perducta.
Ideo Ioannes aquila gran-
dis. istam dicit cenā: Dia di-
ligēter attēdes prius nē sal-
uatoris celsitudinem voluit
comēdare. dum ait Sciēs
Iesusq; oia dedit ei pater in
manus et quia a deo exiuit
ad deuz vadit. Magnam dei
potentiam exprimit. Ioan-

nes cum oia patrem ei dedisset affirmat. Magnam celsitudinem Christi p̄dicat. cum euz adeo exisse asserit. Et tñ hodie audiamus q̄ ille q̄ habet oia i manu vestimēta deponit. Sed q̄d mirū. si p̄ discipulis vestimēta deponit q̄ etiā carnē p̄ inimicis assūpsit Et q̄d mirū si mox famuli p̄ciurixit se lintheo. q̄ formam serui accipiens: habitu iuētus ē vt hō. Quid miruz si fudit aquā in pelui. q̄ dignatus ē fūdere sāguinē pro nostra redemptione? Et ait Johāes. venit ergo ad Simonē Petruz. Videtur deniq̄ quibuldam. sicut fuit martyr ille sāctissimus et doctor Ciprianus ante. Petrum ludam laualset. Volens dominus p̄dicatū discipulū reuocare. Sed nō videt ratio pōderosa Et quo ēt iā. Petrū cūctorū caput fecerat ad eū accessit primo i honore. vt ceteri postea similiter facerent. Nō sic itelligēp̄t ē cū summa rei bene transcripsisset dicēdo. Lepit lauare pedes ⁊ lintheo tergere. reddidit postea ad ordinem rel ostēdendo dicēs. venit er-

go ad simonē. Quid est ēt q̄ dñs postea dicit. q̄ lor⁹ est nō indiget nisi vt pedes lauet sed ē mūdus totus. Si mūd⁹ est totus quare necesse est vt pedes lauet? Nō frēs attēdere debet q̄ hāc mētioēz facit domin⁹ de ablutōe baptismal: Qui ergo lotus est in baptis mate tot⁹ si est necesse nisi vt pedes venialiū peccatorū lauet. A q̄b⁹ pcti hūana mens obitare nō potest nec infans cuius vnus diei vita regnat sup̄ terrā. Peractis deniq̄ ⁊ consumptis sacre cene sacramētis factis et ordiatis in eadem cena apostolis sacerdotibus. coicatis et lotis eoz pedibus iterum itrauit mēsam et ait. Scitis quid fecerim vobis. Si ergo ego dñs ⁊ magister laui pedes v̄ros ⁊ vos debetis alter alteris lauare pedes Si sum magister. discite a magistro. Si dñs. erubescat hec despiciere seruus Si iā peccati p̄ditori. et vos parceret studeatis Si ante eum genu fleti me. hūiles añ aduersarios estote. Si me ab eo p̄missi obseculari: ⁊ vos maxillā p̄bere dignemini. Si p̄di-

toꝝ amich vocant ⁊ vos ami
cū inimicū; vocare coꝝde. et
opere n̄ dedignemini. Quia
nō ē seruus maioꝝ dñi suo.
Et post pauca de filio p̄ditio
nis doloꝝe oñdens ⁊ dolens
turbatus i spiritu et cōtrista
tus. ait vn⁹. vñm me tradet.
Q̄p̄ voluit dñs discipulo. p̄
dito. Q̄p̄ studuit eum ad se
reuocare voluit qz nō potuit
eum coꝝrigere. Voluit quia
obstinatum iam eē enī dia
bolo cognoscebat. Voluit qz
super eum iniam eterne dā
natōis datur⁹ erat. Et vidē
tes discipuli faciē; quam an
geli aspicere desiderant esse
turbatā dixerūt q̄s esset ille
q̄rentes aut quis eozū esset
maioꝝ. S; quare hoc nisi qz
arbitrati sunt vt hoīes ille q̄
maioꝝ ē vt dñari possit ma
gistrū p̄dere pcurat. aliq̄ tñ
de Petro forte suspicabant
qz plus et plurima se factū
iā p̄misit p̄magistro suspi
cātes qđ ficto coꝝde sic totiēs
loq̄ret. tu es fili⁹ dei. S; qz
Petr⁹ inorētē se sciebat inu
it ioāni vt peteret cui dñs cui
pa nē itinetū poꝝceret. ille ē
S; caue ne Petro dicas Et

eti intirisset iesus panē dedit
iude. Nō est ergo credendū
qđ dñs alta voce dixerit. qz
si Petrus hoc sciūisset dēti
b⁹ p̄ditioꝝe dilacerasset. Nec
ē putandū qđ iudas tunc.
Christi coꝝp⁹ sūp̄sisset. qz ias
dñs oēs discipulos cōicaue
rat et iudā sicut Lucas eni
denter oñdit. panē; intintū;
tñ dñs discipulo poꝝrigere
voluit. vt coꝝ intinctū bene
no significaret. et post bucel
lā intrantē i eū satanas. Nū
qđ satanas tñ ante coꝝ eius
itauerat. oīo frēs āte bucel
lā coꝝ iude intrauerat: sed af
fectu et volūtate tantū; sed
post bucellam intrauit sata
nas effectuet opere tñ bona
fuit bucellā quā xps discipu
lo dedit. Bonū etiam sacra
mentū; qđ ei tribuit. sed ali
qñ bona obsunt et mala qñ
qz p̄sunt. Corpus. n. de mi
ni qđ bonum est malis n̄ alū
est. Et carnis stimulus mal⁹
est. ⁊ tñ paulo bon⁹ est. ⁊ qđ
malū est. tibi p̄fuisse cognos
cimus. Sic vt sup̄a dixim⁹
fratres. Panis iste poꝝrect⁹
a xpo et indigne recept⁹ a iu
da. fecit ex merito xps vt ma

tor esset licentia sup euz; dñs
 bolo post manifestationē iō
 grauiore vindictā i eū fecit.
 Subtracta. n. gratia eū dñs
 ad malū diuilit ⁊ dimisit euz;
 secūdu desideria cordis sui ⁊
 iuit i adinuentionib⁹ suis. Et
 pmittēs eū i ppria volūtate
 ⁊ arbitrio. ait discipulo quod
 facis fac citi⁹. quasi dicat do
 min⁹. qz nō possū te renocare
 timore verecūdiē: nec mori
 eterne nec amoze. do ē pote
 statē vt agas facto quod iaz
 volūtatē fecisti. Iuda qd fa
 cis attēde añ qd facias. Nam
 postfactū fortegē az penitēdi
 hēre nō poteris o iuda cupis
 tradere: qd tibi multa peccata
 pepercit nunqd a morte te se
 pe liberauit: nunqd tui amo
 re patrē tuū sanauit a lepra
 ⁊ matrē cū qua concubueras
 a paralisi ēt liberauit; nūqd
 te discipulū gstituit: Nunqd
 bursariū fecit: Nunqd i fur
 io te sepe inuenit. ⁊ semp tibi
 pepercit: Nunqd t e post pe
 trum vt plurimū honorauit
 Nunqd sēp xps iuxta se te hē
 re voluit Nunqd adpacē post
 q te pditurū cognouit: sepe
 renocauit: Nunqd tibi suū sa

crum corpus donauit: Nun
 qd āte se genu flexit: Nunqd
 pedes lauit: Nunqd te oscu
 lat⁹ est: Cur ego prodeere vis
 ingēm: a quo tot bona recepi
 sti: Sed hec oia nō gsiderās
 recepta bucella erūit conti
 nuo. qz vere adeo ⁊ a confor
 tio discipuloz dei erūit Et e
 rat i qd euāgelista nox. meri
 to nos disciplo pditori data
 erat qz cecitas mētē ei⁹ cali
 ganerat. Qui discipul⁹ post
 q ab eis recessit nocte mor
 ingē xi ggregauit. ⁊ ait filioli
 modicū tēp⁹ ad huc vobiscū
 sū. Ideo mādatū nouū do vo
 bis. Nouus ei erat homo qz
 quatuor modis generantur
 homines. aut sie patre vt eua
 aut sie patre ⁊ matre vt Adā
 aut ex patre et matre vt ho
 mines. aut sine patre ex ma
 tre tātum vt xps. Bene ergo
 nouus erat. quia deus et hō
 erat Nouum etiam regnum
 promittebat quod nemo vn
 qd pmiserat celeste regnū au
 sus erat. Ideo nouum man
 datum dedit. in lege autem
 veti dictū erat diliges amī
 cū tuū et odio hēbis inimicū

tuū. Sed xps nouū mādatū
dedit: qz vt amicos inimicos
diligere mandat. Cetera nā
qz vtutes fides. s. oratio: ele-
mosina: virginitas et cetera
vtutes: cōes ēt fidelib⁹ esse
possūt. Sed inimicū. dilige-
re tñ christianoꝝ virt⁹ ē Et
ideo magister vitan dicit in
hoc cognoscent hoies qz mei
estis discipuli dilectiōem ha-
bueritis scitote tamē fratres
qz talis ordo i diligēdo seruā-
dus est. Oratio deniqz sup se
et sup oia deū diligere debem⁹
deinde aiam nēam q nēa p-
ria est: deinde corp⁹: qz factu-
ra dei ē iō apostolus dicebat.
Nemo carnē suā odio hēat.
iō inuitare debemus corpus
nec ipsum occidere: sed sustē-
tare debemus cibo et potu:
q̄tum valitudo p̄mittit: sic
vult apostolus: sic et vobis
fratres mei p̄cepti. ideo fra-
tres hoꝝtoꝝ vos et moneo at
qz fieri p̄cipio. vt tñ carnem
dometis: q̄tum natura p̄-
tare potestis. Nam cū videā
inter vos quosdā sexagenari-
os quosdā septua genarios
quosdā centenarios vidēs
eos dei amoꝝe feruentes coꝝ

poꝝa eoꝝ crucifigētes vinuꝝ
et nō bibētes. timeo ne poꝝ-
cus deū offēdant q̄ placent.
Talib⁹ i xpi noie p̄cipi vt sal-
tē dieb⁹ dñicis et solēnib⁹ vi-
nuꝝ vel seruiliā bibāt: iun-
nes aut qz fortes st: et iaꝝ triū
phare de inimico ceperunt i
xpi noie penitentiā agant
ne denicatur ab hoste. sic. n.
volo. sic. n. sepe p̄cepti serua-
re. sic nō occidemus coꝝpoꝝa
nostra sꝫ seruiēt creatori suo
Deinde diligere debem⁹ p-
ximum sicut fratres nostꝝ:
amicū nostrū vel inimicū. iō
attende qz si inimicū videris
esurire: ciba illū: da illi potū
cooperias eum et carnes tuā
ne despereris. Dilectio. n. spi-
ritualls bonoꝝum est: qz ois
habens eam bon⁹ est. Nun-
quid ēt odio aliqui paradisi
quisi in trauit ad infernū ire
odium habentem sepe legisse
memoro: sed ad celum nūq̄
volare concedā. Cupim⁹ er-
go fratres eē ciues celestis ci-
uitatis seruemus nouū man-
datuꝝ: noue ciuitatē. illa nūq̄
ciuitas hꝫ pacem p̄cipit pa-
cem et diligit diligētes paces
sequamur ergo pacem sine q̄

deus nemo videre potest. Queramus pacem: et postea sequamur pacem. in ipsa deus habitat: in ipsa descendit et paulatim: quia factus est in pace locus eius. Non ergo habemus cor intinctum odio: ne filii iude. perditionis simus: ne. cum eo suspēdamur et a diabolo pariter cum eo trahamur ad tartara. Qui odium in corde habet: scilicet diabolus est: et qui pacem impedit antichristus est. Et qui ordinat iter huius reuera filius dei est. Attēdite fratres Marias: quoniam multum dilexit: dimissa sunt ei peccata multa. Quid etiam petro dixit dominus nisi petre amas me: et quia amavit meruit et amari. Meruit: et audire palce agnosce meos. Quid discipulo ait qui diligebat christum et quem christus diligebat. Dilecte mi veni ad me quia tempus est ut expuleris: Pacem ergo habemus fratres. si pacem cum christo habere volumus. Si vis amari a christo. ama inimicum propter christum. si vis ergo amari: ama: hanc amplectimini: hanc diligite hanc paces et concordiam usque ad mortem servate. si vultis cum deo paces

habere Pax. n. omnium custodiam et cura virtutum est. Hanc pacem annūciari in suo ortu angelis precepit. Pacem annūciavit sepe apostolis. Pacem predicare precepit hominibus. Pacem pro testamento apostolis reliquit. Pacem in cruce pendens postulavit. Pacem in sacrificio totiens in populo pronūciari voluit. Nulla denique dabitur venia nisi pacifico viro. Bellite ergo a vobis hoc odium mortiferum venenū. Pacem inter vos habete quia estis fratresque in hac vasta solitudine simul in unum estis congregati. Vno. n. pane. vno indumento nigro colore vna aqua omnes simul. participamus. Reducamus igitur fratres ad nostram memoriā quod dominus ab inimico osculatus est et tamen amicum vocat illum perditionem. Amice inquit ad quem venisti. Date igitur reconciliationis pacem sed non osculum proditionis. Qui. n. fide inimicum osculatur vel verbo blanditur inde perditionis fratrem et socium et similem sibi esse quis dubitare poterit. sed qui amore christi verus filius est. Nos enim fra-

tres quorū vita luxmūdi est
licet mūdus vos non videat
tū mundi lucem vos appello
et sal terre. Nō qz lux estis
luceāt opa v̄ra bona. nos q̄
videmus gerere corppis n̄ri
habitu figurā crucis et nom̄
religionis sancte habem⁹ ni
grā et vestē hūilitatis porta
mus: zonis et pelliceis p̄cin
cti appemur. Taceamus ne
simus sepulchra dealbata q̄
foris pulchra et speciosa ap
parēt. sed intus plena sūt ossi
bus mortuorum occultis.
Prouideamus ne nobis di
catur de vobis qui clauditis
celorum regnum ante hoīes
Timeo. n. satis ne paradisu
intremus nec alios intrare p
mittamus. hoc aut̄ dico fra
tres non qz credā vos malos
esse sed qz doleo de fratre no
stro perditō simplici qui ad
hunc locum et ad hanc sc̄tāz
congregationem cum tanto
feruore puenit et audiendo
patrē interfecitū esse a nobis
recessit et mundum intrauit
vt patris vindictā vindica
re posset. q̄ ergo se existimat
stare vigilat attēdatz videat
ne cadat. et si hoīes videatis

illos q̄ colūne sanctitatis et
videbatur tā nequiter cade
re non solum ipsis regnuz ce
lorum claudunt: sed in secu
lum demozantibus. Probis
deniqz frēs q̄ nomen et habi
tum sancte religionis porta
mus: vita mala periculosoꝝ
ostenditur q̄ in seculo demo
rātibus. ploremus ergo fra
tres peccata nostra et fratris
vestri amissi. Diligamus et
nos inuicē qz caritas ex deo ē
Nō erubescat alter alteri ve
niāz postulare qz non erubu
it x̄ps inimicos ad pacem in
cruce renocare. Non erube
scat facere seruusqz p̄imum
fecit et dñs. Dñs aut̄ qui ha
bitare facit nos vni⁹ moris
i domo q̄ ē vera pax qui fecit
vtraqz vñū nos in vera pa
ce persenerare faciat.

¶ De lingua dolosa ser. 30
Quāpio vos sc̄tre fratres
carissimi que sit lingua
dolosa a qua eximius p̄rophe
tarum vir postulabat a dño
liberari dū dicebat dñe libe
ra aīam meā a labiis iūqz et a
lingua dolosa. Et iō scitote
frēs qz nō solū ē lingua dolosa
illa que semiat inter frēs di

scordias que suscitāt lites. q̄
 incitat furores. que ēt 2 ne n
 tus conturbat Sed ēt illa m
 dolosam linguā; dicimus q̄
 te laudare adulādo pcurat
 dicens in facie te esse quod n̄
 es. Atalibus autem deum de
 perari debemus. vt vos libe
 ret et liberemur. Quare ab
 his liberari debemus petere
 Quare eos vt mortem fuge
 re debemus nisi qz ad ulato
 res sunt inuētores qz dia
 boli fratres: qz veritatis de
 structores. qz puritates deu
 atores: qz odiorū inētores qz
 diaboli ioculatores qz satha
 ne mediatores. qz dei psecu
 tores qz aliarū ifectorū s: oīz
 malorū inuētores. Mel in
 ore etiā portātes. et venenū
 aspidū insanabile in corde ho
 minum pspuentes. Ecce pp
 quod a domino liberari po
 stulare debemus. Diniqua
 lingua dolosa. Diniq̄ pditō
 Pestis diaboli astutia. D
 grandis malicia non solum
 p amara vba sed etiā pdul
 cia homines illaqueare pcur
 rat. vt secus eos perducatur ad
 tartara Nam si homo ab ho
 mine leditur opprobria cōtu

melias. et in iurias patit in
 micus reputatur ab eo credo
 qz me nō diligit oīo oīz me cu
 stodire ab eo dicet hō. S; si
 deo placere volo oportet al
 terā maxillā sibi p̄bere et to
 tū portare i patiētia vel ma
 lū p malo nō reddere. Ecce
 quō ad talia remedium est.
 Sed si homo tractum me p̄e
 dicet et verba adulationis n̄
 cognouero. quod remedium
 habere potero. Ideo fratres
 non iolum lingua dolosa est
 illa. que mala inter fratres
 committit. sed et illa que adu
 latur. Si quis verbo tamen
 non offenderit. hic pfectus
 est. Sed quia nemo perfect⁹
 in via. ideo necesse ē vt alter
 a lterius onera portemus.

Nemo tamen alterius ones
 rā portare potest nisi qui ha
 b et caritatem. sed qui carita
 tem non habet. non solū one
 ra p̄ximī portare nō valet
 sed nec etiam sua. Quid. n.
 facere debet qui caritatez nō
 habet. ecce statim de festuca
 trabem facit verbum p̄o fa
 cto reputans. factum fuisse
 putat Et sic dolet: clamat tri
 statur. minat vitā p̄o dila

cerare: et sic consumitur ille qui
caritatem non habet. et onera alte-
rius portare nescit. mori etiam
frequenter desideras: sed mori
non potest. Nos vero fratres
non sic: sed si verberamini a lin-
gua: non turbato animo. non corde
inflato: sed humili et tranquillo di-
cite. Domine libera animas meas a
labiis iniquis et a lingua dolosa.
Sic in homine caritatem habite ex-
citatur frequenter amor cari-
tatis. Inflammat etenim cor et ar-
det renouiscunt viscera pietatis
et sic clamare non cessat qui tan-
gitur a lingua dolosa. Defi-
cit in dolore vita mea et anni
mei in gentibus

De confessione sermo. 31:
Frere solent homines fra-
tres carissimi: deus cum
ita nouit: apud eum nec pre-
teritum nec futurum est: omnia
videt et omnia ponderat: omnia nu-
da et aperta sunt ei. Quare igitur
vult ut confiteamur homi-
nibus peccata nostra quam neque-
tur gessimus? Nunquid non me-
lius est cuncta mala tacere. Quam
ea predicare in tectis. Ecce enim.
quis dicet: peccavi super omnes
homines. Sed si cuncta hominibus
predicanero: omnibus hominibus

peior reputabor a cunctis: et re-
ploque meo multi multa mala
remittent. Quomodo ergo confite-
ri debet homo alterutrum peccata sua
homo an ignoras quod omnes peccatores
sumus. Et si dixerimus quod peccatum
non habemus nos ipsos seducimus:
et veritas in nobis non est. Deum
peccamus. omnes cum peccato
nascimur: omnes in peccatis de-
mergimur: et infans cuius est
vnius diei vita super terram
Cur ergo timeamus peccata
confiteri. Tamen oportet confite-
ri deo: quoniam bonus est: et in eter-
num misericordia ei. Vult
enim deus quod confiteamur: non quod
ignoret peccata nostra sed ut
diabolus audiat quoniam confite-
mur et penitet nos peccasse
peccatis confessis cum dolo-
re et lachrymis non habet ampli-
us unde nos incuset. Ecce
enim fratres dyabolus vult ut tace-
amus: deus vult ut confitea-
mur: et cui magis obediendum
sit: certe constat quod deo: qui
salutaria precepit. Non enim. suf-
ficit cessare a malo nisi pecca-
ta que fecimus confiteamur cum
dolo. Nec soli deo sufficit
confiteri: sed alterutrum peccata
nostra confiteri debemus. Non

igitur tardes confiteri deo.
 Nō tardes conuerti ad deū:
 nec differas de die in diē. Su-
 bito. n. veniet ira dei: et tēp-
 re vindicte destruet te. ¶ Fra-
 tres mei q̄ vsq; nunc dormi-
 stis cōuertimini ad deum in
 toto corde v̄ro ieiunio plan-
 ctu et fletu. ecce. n. qz dicit i
 toto corde nos decet ppheta
 q̄ in corde ē fons penitētie:
 flet⁹ hō ad oculū plāct⁹ aūt
 ad os. s; ieiunium ad totū cor-
 pus refert. ¶ hō ne tardes 2
 uerti ad deū discute mētem
 tuam prospice sigula secreta
 cordis. 2 sidera añq̄ ad 2 fessi-
 onem accedasq; cor peccauit
 mala appetēdo: ocul⁹ vani-
 tatē vidēdo: os falsitatē dicē-
 do: auris mēdatia audiēdo:
 man⁹ hbera ⁊ homicidia p-
 petrando: ⁊ si n̄ opere saltez
 voluntate Quis se excusare po-
 terit pedes ēt veloces ad ma-
 lū igit. o frēs mei sicut exhi-
 buistis mēbra v̄ra seruire i-
 mūdittē ⁊ iniquitatē: ad iūsta-
 tē illa et uincerh̄ibete mēbra
 v̄ra seruire deo i sc̄ificatōe.
 Primo. n. cor q̄ mala cogita-
 uit ⁊ cupiuit peniteat et do-
 leat. et ocul⁹ fleat: os sine in-

termissione oret: aures audi-
 ant v̄bū dei manus elemosi-
 nā p̄rigāt p̄grios suscipiāt
 infirmos foueāt: nudos iduāt
 pedes veniāt ad ecclesiā: ge-
 nua flectant et laborēt: qz si
 cut nullū fuit mēbrū qd̄ per-
 cēdo deo non displicuerit ita
 nullū sit mēbrū qd̄ penā nō
 patiat 2 dignā dedit. n. nobis
 de⁹ mēbra vt sibi seruamus
 nō mūdo. Sed heu frēs celo-
 rū ciues ⁊ domestici dei facti
 sūt amatores mūdi forti⁹ di-
 ligentes terrena: q̄ celestia
 transitoria plus q̄ eterna rel-
 suas q̄ seipos: Non sic frēs
 mei non sic qz iā tps ppe est:
 ecce iā nobis miat̄ Surgite
 ergo: q̄ panē doloris comedi-
 tis: ad ecclīaz p̄gere festine-
 mus et flētes pctā n̄ra cū do-
 lore 2 fiteat̄ S; p̄ia talis o-
 do tenēd⁹ vt pctā p̄mitemur
 vt p̄ferēdo taliter modū cir-
 cūstātiā pctōy deo et sacerdo-
 tib⁹ 2 fiteamur: vt a pestib⁹
 suis nō onerati s; aliēatī dis-
 cedere valeam⁹. ⁊ nolite fra-
 tres mei differre 2 fiteri pctā
 v̄ra nā q̄ vsq; ad vltimū diē
 quadragēsimē vlt̄ vite sue di-
 stulerit cōfiteri dat signū q̄

libet si facit. Non gratiose:
non puro corde: sed coact⁹ hoc
facere videtur: sed coacta seruitia
quod tamen deo vel hominibus placeret con-
siderate. Non ergo de die in diem
differam⁹ pater cordis secre-
ta. Promisit. n. de⁹ veni ad pe-
nitenti⁹ sed non promisit ultimum in cra-
stinum. differenti igitur non differa-
m⁹ sed cum ad confessionem accesseris
tu homo vel scia caue ne rideas
vel ornate cedas ne fabulas
primo proferas: sed cum humilitate
capite et dorso cinere et cilicio in
fuso confiteamini alterutrum per totam
vitam. sed deprecor te o homo vel confite-
ri non puacas frequenter. n. dia-
boli cor tuum astringit. ne confi-
tearis dicens quomodo confitebor hec
et illa. Quod homo quicquid hoc prolesteris
diaboli temptatione: esse si dubi-
tes cupit te astringere nequiter vel
in peccatis possit⁹ sic magna tempta-
tio est sperare quod placita sunt ei.
Nolite ergo timere peccata confi-
teri o fratres nostri illud quod per confessionem
scio minus scio quam illud quod
nescio. Cur confiteri times peccata
Peccator est qui audit peccata
sicut et tu et forsitan maior homo
est nichil differt a me nichil
alienum habet a me Cur ergo ti-
mes o homo peccator homi-

ni peccatori confiteri Eligere
vis si non confessus latet. i. confes-
sus dānaberis. Ad hoc. n. deus
exigit confessionem vel liberet hu-
milē. ad hoc dānat non confiten-
tem. vel superbū puniat in eternū
Confitemini o fratres mei et nolite
differre ad sacra mentem confessionis
accidit festinate hec est ei
sal⁹ animarum dissipatrix vitiorum
Restauratrix virtutum oppu-
gnatrix demonum pauperum infer-
ni obstaculum diaboli. Angelo-
rum tunica ecclesiarum fiducia
Salus dux baculus lumen et
spes omnium fidelium. O sancta
atque admirabilis confessio tu
obstruis os inferni et aperis
paradisi portas. o confessio si
ne te iustus indicatur ingratus
et peccatorum gloria tu sola ne-
cessaria es peccatori et nichil
ominus iustus si quis reputa-
bitur te astringere et frequen-
te debet. nichil denique remane-
bit in iudicio quod fuerit per con-
fessionem purgatum. O confes-
sio illibata tanto pondere ad-
pensum est tantumque valuit
apud deum. quod homo novit
appendere latroni qui in cruce
confessus est dominum. crucifixum
quod tamen si fuisset pro domino cruci-

fiens: Ecce ipse profuit huius
 uis confessio peccatoris. Sed
 nos qui sacerdotes sumus et
 utinam boi sumus caute no
 bis vigilare necesse est et soli
 cite quatenus sic delinquenti cor
 dibus tanto moderamini debui
 tionis et contritionis instigamur. ut
 eos nequaquam a verbo confessionis
 exterreamus. Sic corda a
 periant ut ora non obstruamur
 sed nec absolute debemus et con
 pinctum nisi viderimus confessionem
 Quoniam quidem corde cre
 ditur ad iustitiam ore autem et
 confessio fit ad salutem. Qui er
 go verbum confessionis in
 ore habet et in corde non habet
 aut dolosus est aut vanus.
 Qui vero in corde et non in ore
 aut superbus est aut timidus.
 decet igitur sacerdotes esse ta
 les ut cognoscant et sciant quam
 qualem et quam in firman
 tibus exhibere de beata medicina
 adinuente domino deo qui cum
 patre et filio et cetera.

De vanitate superbia.
 sermo.

32.

Scriptum est frater carissi
 mi mundum non diligamur:
 quoniam mundus transiit et concupi
 scentia eius. Omne mundi immum

de qui homines illaqueare fi
 delibus quiescere non permittit
 rapere omnes appetis occide
 re omnes queris. de qui tibi
 credit beatus qui tibi resistis
 sed beatior qui a te illesus rece
 dit. Omne mundi proditor. cum
 cuncta bona promittis: sed cuncta
 mala perfers. promittis vitam
 sed donas mortem: promittis
 gaudium sed largiris merorem
 promittis quietem. sed ecce tur
 batio. promittis florem: sed cito
 vanescit promittis stare: sed cito
 recedis non ergo es diligen
 dus quoniam omnino tran
 sis et concupiscentia velut fu
 mus euanescent. Alloquantur
 omnes amatores tui. o mun
 de immunde quibus aliis florem
 serenissime iuuentutis presta
 re voluisti vitam diuturnam di
 uitiarum copiam familiarum abun
 dantiam: pacis amenitatem
 Dicant omnes loquantur cun
 cti. Surgat venerabilis pa
 ter adam cum omnibus filiis
 suis et benedice ore loquantur. ut
 in hac vita gaudium habue
 rint sine dolore pacem sine di
 scordia. quietem sine metu.
 sanitatem sine infirmitate lu
 men sine tenebris. Pa

nem sine dolore illū sine fle
tu Nolite igitur fratres mū
dū diligere: qm̄ transit ⁊ con
cupiscentia ei⁹. Munde i
munde fallax et p̄dītoꝝ. Nū
qđ nō periculosoꝝ ē blād⁹ q̄
molestus. nūquid nō magis
timendus dum allicis q̄ dū
spernis: Nunqđ non magis
odiēd⁹ dū diligere dissimu
las q̄ dum odire te ostendis
Mūde imunde. Ante habi
tare et nō dolere ipossibile ē
In te sperare ⁊ nō timere va
nū ē. In te tua amare ⁊ non
p̄clitare ipossibile ē. M̄ frēs
mei nolite ergo euꝝ diligere
qui transit ⁊ ꝛcupiscētia ei⁹.
Sꝛ ecce mūdus trāsit ⁊ nos
turbat et amatur. falit ⁊ fide
is reputatur occidit. ⁊ velut
vita desiderat. flectit et am
plectitur. Munde immūde
et si flozeres qđ facerēt ama
toꝝes tui. Sed vere si flozes
stabilitatē nullā hēs Sꝛ mel
la tua ⁊ dulcedo tua asperi
tateꝝ hēnt. Jocuđitatē falsā
certū doloꝝē. icertā letitiam.
dux laboꝝē. timidā q̄etē. rem
plenā miserie. ⁊ spē b̄titudis
inanē Nolite ergo diligere
mūdū qꝛ oē q̄ ē i mūdo: aut

est concupiscētia carnis: aut
concupiscentia oculoꝝū: aut
superbia vite. Agamus frēs
si possumus hodierna die de
singulis. Molutas. n. carnis
dē quā p̄ modū illicitū mise
ra caro appetit. vt gulositas
ebrietas. luxuria. n̄mia doꝝ
mitio. et van⁹ ris⁹. Et qꝛ ca
ro vicinoꝝ ē. p̄ vicia ei⁹ p̄i
mū nos aggredit. Mūd⁹. n.
q̄to familiarioꝝ ē tāto peri
culosoꝝ ē. ⁊ multi p̄ vicia ei⁹
coꝛruūt. Ecce Adā p̄ gulaꝝ.
Noth p̄ ebrietatē Salomō p̄
luxuriā. Ideo fratres gulosi
tati per abstinentiā occurrere
festināter debem⁹. Cōsidera
te q̄ non pp̄ potum sed pro
pter pomū hō p̄mitus moꝝ
tē iuenit. Esau nō pp̄ galli
nam: sed pp̄ lenticulā prima
tū suū p̄didit. Scio. n. Poe
oē genus carnis q̄ cibo esset
visū māducare ꝛcessuꝝ esse.
Elyam cibo carnis refectuz
legimus. ioānis mirabilē ab
stinētiā p̄dicam⁹. Sic nos
facere debem⁹. Sꝛ nō sicut
Esau lenticule cōcupiscētia
decept⁹. P̄sicut. David pp̄
aā desiderii reꝛprehēsus Sꝛ
sicut rex vester qui nō de car

nescit de panetentatus : ten-
 tatio e supavit teterimū. **D**
 magna et admirabilis astinē-
 tie virtus p quam hoies filii
 dei excelsi efficiūtur. per quā
 vitia expellūtur et omnes p quā
 nō solū aiarū salus agit s; et
 corpoz sanitas possidet. ecce
 .n. frēs cōcupiscētia carnis
 qualis quāta est: ipsa. n. fo-
 mentū et mater aliarum vo-
 luptatum est q; qui bene co-
 medit libidines carni frequē-
 ter sentit. dormire qrit. inde
 hōstas. et rīre q sunt opera
 carnis inde consumptio pe-
 cunie. **N**olite ergo fratres
 diligere mundus q; in eo sū-
 ma cupiscētia ē carnis. **S**;
 quid aliud nisi cōcupiscētia
 oculorum. **D** fratres mei fe-
 cit. n. deus nobis oculos vi-
 dētes. q fecit magnalia vt to-
 to corde eū laudemus plozā
 testi qua mala fecimus. ecce
 in miseria sumus et in miseri-
 is non ridere s; flere debem?
Lum. n. nascitur puer nō ri-
 det s; plozat: quare plozat ni-
 si quia voce testatur et confi-
 tetur plozando se ad miseri-
 am devenisse. **N**ascuntur. n.
 filii. **A**d am ad labores et do-

lorem. q; iugum graue possi-
 tum est sup filios adaz a die
 exitus de ventre matris eoz
 vsq; ad diem sepulture eoz
Non igitur ridere sed flere
 debemus attendētes et sciē-
 tes q dñz nūq; risisse s; fleuissē
 se legimus. **S**;
 quo mō flea-
 mus pctā quō eleuamus ocu-
 los ad montem vnde venit
 at auxilium audiamus ioan-
 nem. quid. n. dicit. nisi q om-
 ne qd est in mūdo est cupi-
 scētia oculor. **C**ōcupiscētia
 oculor dē q; p oculos dēside-
 ria auri et argenti possessio-
 nū et cūctoꝝū terrenorū itri-
 sec⁹ aie itmanē. iō sūme cu-
 stodiendus dñs ē ocal⁹ q; ia-
 nua cordis est et nūcius naz
 claude oculū. et volūtas ha-
 bēdi nō erit. cesset voluntas
 et ecce ifern⁹ claudit. ecce. n.
 fratres quot mala p oculos
 fiunt et quot bona per eos dē
 possunt adipisci. **S**i. n. **D**a-
 uid oculos clausisset feminā
 non vidisset adulteriū nō cō-
 misisset **S**i iudas pecuniā nō
 didisset magist^r minime tra-
 didisset et si sodomite oculos
 clausisset. iueanes non vidis-
 sent nec petisissent. **C**lauda-

mus igitur oculos. ne videant
vanitatem custodiam? iannā
corbis nri ne latro q̄ q̄tidie
pcurat intrare velat & cūda
bōa valeat dep̄dari Claude
n. ocl̄ & amittis viciūc laude
iannā & latronē occide s. clau
de oculū et volūtas nō erit.
hñdi. claude oculū. & ifernuz
clausuris in eternū. l̄ tñ mul
ti ceci mali sūt s; peiores eos
esse nō dubitamus si hec que
mundi sunt viderēt. Ipa. n.
vissio cā cupiditatis est & p̄i
cipium appetit. Claudam?
ergo iannā. ne mors intrare
possit p̄ fenestras n̄as Quid
.n. aliō in mundo eē legimus
nihil superbiā. M̄ superbia cū
ctarū virtutū nouerca quis
te creauit q̄s te ad nos misit
q̄s te ad conuentum diuituz
et pauperū tam mirabiliter
in troduxit. Scio q̄ de? te fī
fecit nec te ad nos misit. nec
ad cōuentuz mōachorū pau
perū vel diuitū itroduxit. nec
te dū carnem assumpsit assu
mere voluit Sed tua iimica
humilitate dignitat? ē habi
tare iter bonē et asinū. & sub
ditus eē voluit Marie et Jo
seph. quid ergo agis iter vos

Nā te natura nō ondit vno
mō generā. vno mō vult
et moriuntur omnes. Quid
ergo agis inter seruos dei qd
ostenditis eis Cur eos inflas
Cur eos inflare demonstras
Posti q̄ eis eternā vitā pre
stare non poteris. Quid eis
demōstras. pp̄ qd eleuentur
sup̄ astra celozū cupientes eē
sicut deus et sup̄ eū ascende
re vellēt si possēt. M̄ supbia
nouerca virtutū. mat̄ vitiorū
porta inferni magistra erro
ris caput diaboli. vitiorū p̄i
cipiuz quid inter hoīes facis
quid eis pmittis qd te; tñ di
ligere demōstrāt. Ecce ama
tores tui. tā cito de altitudine
cadūt Ecce. n. nabuchodono
sor quem tñ diligere videba
ris & tñ te diligebat tā forti
ter te astrixit vt credere ei fa
ceres q̄ nullus eo maior eēt
in orbe et ecce mor defleuit
cadit. et demergitur i profū
dum et quasi bos fenū come
dit. Ecce qd accidit te dilige
tibus. Sed te non amantes
desertore penitus eleuatur
et collocant cum p̄ncipib?
populi dñi. solū glorie hono
ris. et dignitatis tenentes i

sciētia. **E**ia ergo frēs discite
hūilitatē hēre discite supbiā
ꝓculcare discite eā dūita ē vt
motē eā ꝓculcare. **D** q̄ diffici
le diuitiis. **D** q̄ penosum.
o q̄ mortiferum. **E**stote ergo
paupes n̄ vere hūiles eē cupi
tis. naz destructis diuitiis et
conculcatis facilliter sancta
perfectaq̄ humilitas acqui
ritur cum quibus fere pote
runt habitare. **D** diuitie dul
cissime et suauissime homini
bus incipientibus apparetis
sed omni veneno mortalis
res estis: oīno venenum enī
qui sumere p̄terit nisi fuerit
aliqua dulcedine copulatur
sed q̄mixtū dulcedini facillit
sumit. sic. n. q̄ recipit mortē
sic qui diuitias amat dulce
dinem videtur gustare. sed
ecce mors inter diuitias la
tēs hoīem superbum et ela
tum diuitē inflatū aggredit̄
et aggressus occidit: occisus ad
infernū perducit. **E**cce q̄tuz
profunt nobis diuitie mūdi
huius per quas occidimur p̄
q̄s muramur quotidie p̄ q̄s
iudicamur frequē p̄ q̄s eleua
mur i vanitate p̄ q̄s venera
mur mēdaciē q̄saia m̄ supbiā

ad infernum diabolus temp
spectat ꝓducere. **C**ollite er
go fratres mei diuitias vt fa
cilis tollatis superbiam: to
lite diuitias et infernus nō
erit. **D**ate elemosinam et om
nia munda dabuntur vobis
D frēs mī an ignorat q̄ pau
peribus non dare: tulisse est.
Et merito quando quis po
test esurientibus subuenire
si non pascit: merito vitā ex
tinguit et eos mori permittit
Pudeat et erubescat christia
nus tollere pauperibus qui
bus iubemur semper offerre
Ultra oēs iiquitatē ē diuites
velle fieri de exeguitate pau
perū vel viduarū. **I**taq̄ frēs
amāda sūt honesta lucra sed
horreāt dānosa ꝓpēdia. **N**ul
l⁹ audeat inde tollere vbi de
beat collecta dispergere. **A**d
dēdo ꝓdit: q̄ retinēdo colle
gerit paupertatē poti⁹ ad se
exigētū pecunia nō repellit.
D frēs mei vriet dies illa ve
niet et nō tardabit: q̄n nobis
diceſ esurini et si dedistis mī
chī māducare: et vltio dice
tur illis ite maledicti i igne
etnū. o frēs si i ignē mittētur
illi q̄ n̄ sūt elargiti: nec q̄ cū la

boze lucrati sunt pauperib?
dōauerūt. quid dicitur illis
qui aliena rapere non timue
runt: Cū diabolo ardent: q
nudum nō induerūt vbi pu
tamus arduos qui viduas
orfanos spoliauerūt. Nū er
go spoliare debemus paupe
res vt denudati abundemus
in superbia vite: sed elemosi
nas darebt paupes ⁊ humi
les simus nō differamus sed
hec nō solū facere nobis suffi
cit: sed ⁊ proximū etiā ad hec
inducere festinemus dicentes
potestātē habētib? et terrarū
rectorib? q nō solū elemosi
nā porrigāt: s; ⁊ q regna sua
in pace custodiāt. Sciētes q
remota iustitia: regna latro
cīna efficiūtur. Mulci. n. sūt
rectores s; pauci iustitie ama
tores inueniunt. Nā cū qli
tus fuisset a Socrate ridēte:
enī sic fortiter rideret. R. fidit
video magnos latrones ad
suspēdiū duci facere paruos
⁊ alta vōsse clamace refertur.
D. q digniores estis suspēdi
qui in cathedris et dōib? ha
bitatis latrocīnia maiora cō
mittentes: q qui in syluis cū
tremoze quotidie demorari

videntur. Quapropter frēs
nolite rapere: nolite fenera
ri: vt habundetis i superbia
vite. Sed diuitie affluāt no
lite cor apponere: sed dispgi
te eas: vt hūiles sit ⁊ imitari
valeatis illū qui sequētibus
sedicet. Venite bñditi p̄tis
mei possidere regnum quod
vobis paratu m est ab origi
ne mundi. Amen.

¶ Ad leprosos sermo. 33.

Eratres mei dilectissi
mi scio q percussit vos
deus ⁊ leprosi facti estis vltq
ad diē mortis v̄re. Nō obsecro
vos in dño n̄o. Iesu xp̄o m
i? p̄cioso sāguie redēpti estis
vt nō deficiatis i tribulatio
nibus que sunt p gl̄ia v̄ra.
Sciētes q p carnis affectio
nē mētis infirmitatē occidi
mus. Sp̄ritus. n. deficit: duz
miseria caro gaudēdo q̄scit
Ergo si paup̄tas vrget: si lu
ctus mestificat si stomachus
doleat si pectus vel venter i
fletur: si totius corporis do
loz vos inq̄rat. si calamitas
vos vñdīq; vexat sp̄ nos ledi
ficet in oib? laborib? et picu
lis vite huius ⁊ amor v̄r i deū
⁊ pia patiētia: ⁊ certa spes su

pernox despiciam? ergo di-
nitias corde et erim? locuple-
tes Despiciam? inimicorum;
supplicia et erim? subiuicto-
rioli despiciam? corporis sa-
nitatem et eternam quietez
et sanitatē recipiem?. Igit
vobis infirmatib? et lāguēti-
b? patiētia sūme necessaria
vobis est. Nullus. n. beatas
esse poterit: nullus celozū ci-
uis efficitur. Nullus amic?
dei constituitur qui iter ma-
la patiēs non inuentus fuerit
¶ patiētia tu oīa vincis ad-
uersa nō colluctando sed suf-
ferēdo si murmurādo s; i oi-
bus grās agēdo. Ipa. n. pa-
tiētia ē q̄ fecē toti? voluptatē
astrigit. Ipa q̄ lipidas aīas
deo reddīt Ipa ē nauis q̄ ad
portū cūctos suos amatores
pducit. Ipa ē p̄ quā infern?
claudīt et paradīs apīt suis
amatoribus. Ipa est p̄ quaz
ois et sine qua nullus iustifi-
cabitur ¶ si graue vobis est qz
leprosi estis patientiā i cūct
hēte. Eleuate capita vestra
et corde aspiciite vulnera sal-
uatoris nostri in ligno pen-
dētis pena morientis: p̄ciuz
redimēti eicatrices resurgēt

quid aliud videre poterim?
ne si caput incliatū ad vocan-
dū et parcendū cor apertū ad
diligēdū brachia extensa ad
āplexādū totū corp? exposi-
tū ad redimēdū. hec q̄ta sine
cogitate vos q̄ doletis. hec i-
statera vbi cordis appendite
vt tot? nobis figit in corde q̄
p nobis tot? fixus fuit in cru-
ce ¶ qd plura saluator nē p
nobis sustinuit: qd plura pati-
ent portauit. Tota. n. vita
sua plēa fuit dolore tādē ad
crucē pueniēs et p passiōez lu-
dibz exponit q̄ ē hē palma
victorie Spinis corōat q̄ spi-
nas pctōz venit et fringere. li-
gat q̄ sine labore et pena so-
luit et peditos. ligno suspēdit
q̄ erigit elisos Aceto potatur
fōs eterne vite. disciplina ce-
dit vulnerat salus vita mo-
ritur Occidit ad tps vitā mors
vt in ppetuū ad vitā occidet
mors. Ecce frēs xpī. patiētia
eē xpī bonitas et clemētia et si
placet et plura audire possi-
mus et adhuc plura de xpo p-
dicare. Nō igit tedeat vos
audire. Nā et si fatigaremi
vobis nō āpli? p̄dicarē. Tu-
pio. n. et solari vos et nō trista-

ri. Nam si tedium est dicite.
Si vobis gaudium audite. Ecce
.n. venit saluator reges syde-
ra et suggerere voluit vltra ip-
se q̄ pais ē esurie voluit. Ipse
fōs sitie ipse lux dōzite ipse q̄el
fatigari ipse v̄itas occulari.
ipse iudex viuoz et mortuoz a
mortali iudice q̄dēnari Ipse
iusticia ab iniustis iudicari.
Ipse vnitas mutari nihil. n.
tā salutifex nobis ē q̄ q̄tīdie
cogitare quāta pro nobis p-
tulit Deus et hō. Ecce. n. sal-
uator pass⁹ ē leproso⁹ i cruce
factus ē patiens factus est no-
bis relinq̄ns exemplū vt seq̄
mini vestigia eius. Quod si
feceritis: nō solū infirmitas
tē n̄ moleste p̄tabit. s; cū p̄-
pheta clamare voce et opere
nō desistetis: deficiat i dolo-
re vita mea et anni mei i ge-
mitib⁹. S; dicek o q̄ graue
o q̄ i hūanū o q̄ forte est iter
hoies habitare non posse: ec-
ce. n. separatio sum⁹ ab v̄bi-
bus gentes nos sp̄nūt: pa-
rentes nos odiunt: consan-
guinei fugiunt: amici nos de-
serunt: separati sumus a ca-
stris ac si ex hoib⁹ nati nō es-
semus. O frēs mei attendi-

te patientes et nolite turba-
ri: nā vex est qd dē: sed nolo
vos ignorare qd legitis. Mit-
.n. dñs Moysi. habitabit in
domo mea plenus lepra. Cur
ergo turbamini si iter hoies
hitare n̄ potestis. Nūqd mū-
di ciues hoc p̄stare nobis po-
tuerūt. Nūqd domū dei ape-
rire vobis p̄tuerant. Nun-
qd p̄ eoz quersatōem efficie-
mini meliores. An ignoratis
qd dictū fuerit sc̄to viro An-
tonio. Si cupis saluari fuge
hoies: fuge mundū et pō pas-
eius. Cur ergo turbamini si
inter hoies cōuersari n̄ pote-
stis. Ecce. n. sc̄tus Job iust⁹:
sapiēs diues rectus. et timēs
deū: et tñ leproso⁹ efficit. tñ n̄
q̄ritur: extra castra: p̄ticit
ab oib⁹ despicitur. ab vxore
blaffemat: tñ n̄ q̄querit: nec
labiis suis q̄tra deū mortali-
ter locutus ē: q̄liderās aliam
vitā cite esse v̄eturā. Nō er-
go turbemini: s; q̄liderate q̄
p̄p̄ctā v̄ea p̄cussit vos deus
vel vt examinet vos. ecce. n.
Maria q̄ murmurauit i fra-
trem suū: Moysen leprosa
est facta. Ezechias rex: quia
p̄sumpsit leprosus factus ē

Et Ciez! qz simoniā commi
sit et. Naamam. qz seglozifi
canit Nos est quocunqz mo
do pcussī estis patiētes estote
et g̃tulantī aīo suscipite illā:
ne pariter hic et ī futuro eter
na tormēta patiamur. Con
fortamini ergo et nolite tiere
Ego vobiscū esse credidī ter
tia die pasce: sed qz Ma len
tim⁹ nē migravit a seculo: p
pterea vobiscū esse nō potui.
S; nunc fractis argēteis va
sis de bonis ecclesie ipomen
sis vobis in necessitatibus et
pro catiuis puidere volui.
Cōsoletur aut nos deus qui
suos consolatur in omni tri
bulatione. Amen.

¶ De superfluo potu ser. 34

Non miremini fratres
carissimi: si hodie ter
sermonem deo auxiliante p
fecero. Accidit hodie terribi
liscasus oēs audistis pp quē
non solum ad ecclesiam ipo
sientis oēs antiquiores habe
re volui: s; etiā oēs feminas
et īfantes ī vnum congrega
ri p̃cipi: quibus congrega
tis cū dolore et anxietate vo
bis enarrare intendo: tanq̃
p̃i plebe. Quid accidit p̃e

clarissimo ciui nostro sponē
si Cirillo. Ecce. n. vt scitis p
tens erat inter nos opere et ī
sermōe: et fere dilectus ab oi
bus. Filiū vt sitis habebat et
eū vnicū possidebat: et qz vni
cus erat eū superflue dilige
bat: et sup̃a deum. Nō super
fluo amoze inebriatus filius
corrigere negligebat: dās ēt
potestatem faciēdi oīa q̃ pla
cēta essent illi. M̃ dolosa liber
tas. M̃ grandia filiozū perdi
tio: o patn⁹ amor mortifer⁹
Ecce filios se dicūt diligere
q̃s lugulare pcurāt. dicunt e
os amare: q̃b⁹ iā suspēdia pa
ra nt: dicūt p̃fēs filios se nu
trire: s; ecce iā pater et filius
ābo in foueā cadūt: quore p̃
cū filio cadit in foueam: nisi
quia pater cecus est quia ma
lus et quia salutem suā: et fi
liozum suozū videtur negli
gere. Quo et quomodo pa
ter hec neglexerit. nisi q̃n fi
lio libertatē donauit q̃n enī
corrigere neglexit q̃n virge
peperci quando ei sp̃ serenā
faciē demonstrauit. Cupitis
audire nunc quomō pater et
filius in foueam cadūt. l. u.
sciatis tamē quia necesse est

vt vos q̄ diu uiultis t̄mea-
tis. Nōq̄ hodie facta sūt iterū
dicere si erubescō. Ecce. n. ci-
rill⁹ vester filiū hēbat vt sci-
tis quē corrigere negligebat
et luxuriose viuendo cōsūp-
sit partē bonozū suoz sed ec-
ce hodie ebrietate perpeſsus
matres pregnantē nequiter
oppreſſit sorozem violare vo-
luit: patrem occidit. et duas
sorozes vulnerauit ad mortē
o magna diaboli dñatio pa-
trem quē post deum revere-
ri debebat matrē a qua por-
tabat p̄gnatē oppreſſit sorozes
q̄s tinerimine diligebat vo-
luit violare ⁊ duas vulnera-
uit ad mortē. O dolosa ebrie-
tas oīm maloz mater oīs lu-
xurie: oīs supbie pater. De-
brietas tu mentē cecas: iudi-
cio recto cares: ⁊ filiū nullū
hēs blādis demōes venenū
dulce es: pctm̄ suauē es. De-
brietas nūq̄d id nō p̄ te inflat
stomach⁹. Nūq̄d nō p̄ te pu-
trescit āhelit⁹: nūq̄d nō ocu-
los cecas: Nunquid non cū
cta mēbra debilitas: nūq̄d
nō mortē acceleras: nūq̄d si
bursā euacuas: nūq̄d si dñi
recipis ab hoīe nūq̄d bestia-

lem ⁊ irrationabilē te diligen-
ter tecū ducis. Debrietas di-
ſcant te diligētes agnoscere
discāt te deuotare. itē discāt
te deuotare discant te velut
mortē effugere: qm̄ q̄ te dile-
xerit regnum dei nō p̄leatur
Ergo o fideles abstinete et no-
lite iebriari vino. nō. n. suffi-
cit abstinere s; abstinētes a-
lios abstinere doceatis. Do-
centes quomodo loth inebri-
atus cum filiab⁹ iacuit. Sā-
son ēi vino repletus per me-
retricem inimicis traditur.
Audite fideles audite isaia;
dicētes: ve q̄ p̄surgitis mane
ad ebrietatē sectādā et potā-
dū vsq; ad vesperam. Vt i vi-
no estuetis In veteri ēt lege
p̄ceptū erat q̄ sacerdotes
cū igrederētur templū mini-
strare dñō. oīo vinū non bi-
berent Si ergo hoc erat du-
tēplū tm̄ igrederēt. ⁊ qd nos
miseri facere debemus. O q̄
plures sūt ex nobis q̄ p̄i⁹ ta-
bernā visitāt quā tēplū. p̄i⁹
corp⁹ reficiūt q̄ aiām. prius
demonē sequunt q̄ deū. O fi-
deles nō fides. qui vobis cū
vino. Nunquid vinum sa-
ctum est vt deficiatis: maledi-

cētes nomē dñi. Abstinate et
 go a superfluo potu ne rebel
 les efficiamini q̄dñ. n. adā
 abstīnuit. tam dñi bonus s̄a
 ct⁹ et iust⁹ pmāsit. Sic ⁊ ely
 as taudñ miracula fecit q̄
 dñi pane et aq̄ refectus est. s̄
 post q̄ carnes comedit: ⁊ vī
 nū bibīt ī saturitate miracu
 la non legitur fecisse. Q̄ia er
 go fideles. casam superi⁹ al
 signatū irer cetera conside
 rate considerātes deū time
 te et timentes eum seruēter
 rogare vt ab his et ab oībus
 malis liberet nos sp. Amen.
 ¶ De sc̄tā obedientia ser. 35
Adistis fratres carissi
 mi q̄ Loth nepos abrae
 inter pessimos sodomitas et
 gomozeos. sc̄tē ec iuste moza
 tus est. quas ciuitates volēs
 subuertere dñs adseruū suū
 Loth āgelos misit vt cū ma
 lis nō periret. Qui cū exiret
 dixerūt et angeli salua aīam
 tuā vroz vero Loth qz retro
 respexit. mor mutata est ī sta
 tuā salis. Igit̄ fratres mei
 quecunqz scripta sunt. ad no
 strā doctrinā scripta sunt. vt
 inde fructum aliquem capia
 m⁹. In Loth. n. et vroz sua

duo genera hoīm designant̄
 .i. mundū delinquētū quoz
 vnum perfecte deserit. aliud
 quoz tepide et respiciēdo re
 tro venit ad mortem: So
 doma quoz que cecitas vel
 muta vel asperitas interpre
 tatur. mundus est ī quo sūt
 homies muti. ⁊ ceci. ad quos
 mittunt̄ sancti angeli et san
 cti predicatoroz vt dicāt sal
 ua aīam tuam. et ī monte
 te saluō fac. Fugere. n. sodo
 mā quid aliud est quā incen
 diū libidinis. luxurie supbie
 ⁊ auaritiē. fugere. quibus et
 p̄cipimur nō retro respicere
 qz victor mundi et mōtē sc̄tē
 religionis ingressus nō de
 bet retro respicere. quare. qz
 melius esset vīā veritatis fr̄
 agnoscere. quā post agnitā
 retro abire. Quid est dicere
 nisi q̄ melius eēt q̄ inuita se
 culari ⁊ laicali māssz q̄ post
 modum solitariā vītā de
 sereret ⁊ postulare. n. nequā
 ē. mortale est. cum damnat ī
 de semp viuere est Tales ei
 femine et vroz Loth compa
 rantur. quia morientes re
 tro aspicientes conuertant̄ ī
 statuam salis Loth p̄cipi-

tur vt in montem se saluum
faciat per quem contempla-
tiua vita designatur. Tu ve-
ro homo ascende in montem
penitentie ascende montem
diuine contēplationis. i hūc
montem te saluum fac in hūc
montem volando transmi-
gra sicut passer: et ibidem sal-
ua animam tuā curis et secu-
li dignitate denudat^r sic. u.
fecit glorioſ^r ille adolescens
nathanael de quo legiſt. Ait
.n. magister quid faciā vt ha-
beam vitam eternā. Cui dñs
ſi vis ad vitam i gredi ſerua
mādata Cui adolescēs Que
ſūt mādata dei. Cui dñs Di-
liges dñm deū tuū ex toto cor-
de tuo. Nō homicidiū facies
Non adulterabilis. Non fa-
cies fur. Nō falſum testimo-
nium dices. Honora patrem
tuum et matrē tuam et pxi-
mum tuum ſicut teipſū. Hec
omnia ad tuā vitam pertinēt
Cui dixit adolescēs. Domi-
ne hec oīa custodiui a iuuen-
tute mea. quid mihi de eſt Si
vis perfectus eſſe vende oīa
que habes et da pauperibus
et ſequere me. et ſecutus ē Je-
ſum adolescens ille. nūq̃ re-

tro poſtmodum reſpiciēs re-
linquens patrem et matrem.
vxoř filios ſuos et ſozos et
animā ſuā Tūc prudens ado-
leſcēs montem dei aſcendit.
ſodomam et gomozram reli-
quid i cendiū libidinis ſagit-
tura; ſeculi ſuffocauit. et mō-
tem ſūme contemplationis.
aſcendens emit in agro the-
ſaurum abſconditum. charū
eum tenens in vita ſua. Si-
litter hoc idem fecit petrus. q̃
do volūtate omnia deſeruit
oīa reliquens et ſecutus eſt.
Jeſum. Sic maria illa laza-
ri ſozor cum. Lazaro fratre:
ſuo et et Maria Mgine prude-
tiſſima qñ omnia vēdiderūt
et p̃ciū ante pedes apoſtolo-
rum poſuerunt. Sic et elie fa-
cere placuit. et Joanni zacha-
rie filio: qñ heremum itraue-
runt. Sic et paulus cum An-
tonio. qñ annis multis here-
muz coluerūt. Sic et fratres
mei qui ſanctorum patrū vi-
tam et exempla imitari et ſeq̃
voluerunt Nunquid nos et
hoc idem optamus: et. n. in ſe-
culo ſumus ſemper tñ vt in-
cepi vobiſcum in ſolitudine
eſſe deſideramus et oñdimus

opere qñ epali ecclesia gra-
uati non fuim⁹. Eia ergo fra-
tres pro deo iugo dei sūmissi
estis vt sublata licentia pec-
candi cathena obedientie in
proposito bono retinere pos-
sit. Sz attendite frēs mei
leticia cordis mei q̄ nichil p-
ficiat bñ operari ex coactōe ni-
si ex voluntate libera faciat.
Qui: n. bñ faciūt coacte deo
non sūt accepta. q̄ faciūt. Et
Simoni cireuco quez iudei
angariauerūt vī crucem xpī
portaret opīe pparatur. Ec-
ce. n. Simō crucē portat cuz
dolozeq; n̄ libēter portat an-
gariat sz nō morit̄ i ea. Nō n̄
pseuerando fugit et sine fru-
ctu a cruce reced q; nichil vi-
di nisi vsq; ad mortēi bono p-
seueret. Sic ⁊ nos crucifiga-
mus coz pza n̄a xberib⁹ vi-
gilis abstinentia esce ⁊ potus
Sz timeo ne coacti hoc aga-
m⁹ ⁊ cozpoz macerātes mū-
do saltem voluntate vīna-
mus. Nō frēs i hūc mōtē obe-
dientie ascendam⁹ et qđ deo
pmisim⁹ attēdam⁹. Nichil
est. n. maius obedientia ni-
chil p̄sus i obedientia. Adā
perit q; in obediens fuit xps

resurrexit q; patri obeduit.
Jonas i obediens a p̄sce ab-
solutus ē. Saul in obediēs a
demōe corrept⁹ est aq̄ corre-
ptiōe liberet nos ipse xps vt
digne ad montē cōtemplatō-
nis volare possimus. Amen
Ad iudices et procurato-
res sermo: 36

Rogat⁹ a vobis o iudi-
ces sz cōfortunato ma-
nicheozum p̄sbytero lōga
disputatione grauatus ser-
monem vestra dilectione de-
uictus facere deo auxiliante
non distulim⁹. Ecce. n. nūc
congregati estis i domo epī
Conuenistis oēs in vnus nō
vt sophismata audiat̄is non
vt poetaz curiositatē intelli-
gatis. n̄ vt beatos vos eē p-
dicē sz solū vt quid p v̄sa sa-
lute necessariū fuerit audia-
tis ⁊ audiētes opib⁹ adiplea-
tis. Nos. n. reputati estis ab
hoibus duces populi. Iudi-
ces terre orphāoz patres vt
duaruz mariti. Iusticie zela-
tores rei publice amatores.
Canete ergo ne corūpamī
odio amore p̄cio p̄cibus
vel timore. Decet igitur iu-
dices non solum que dixē

mus adimplere sed cū dei ad
iutorio calcare supbiā abho
miari luxuriā ad horrere fal
sitate despiciere auaritiā q̄
nouerca dicit eē ⁊ sūma iūi
ca iustitie. Ipsa. n. q̄ patrem
nescit matrē ignorat amicos
p̄dit ⁊ se ip̄a; relinq̄t. decet i
gī iudices nō auaritiā; sed
largitatē sectari amare par
uulos. pusillis ⁊ orphanis fa
cie; serenam nō soluz verbo
sed opere demonstrare. Nō
.n. auertere faciem d; a pau
pere nec p̄iores dedignētur
⁊ seruare fideles nec ceruicē
erigere debent quosdā despi
ciēdo scientes q̄ morit̄ parit̄
doctus et indoctus. decet igi
tur iudices gratia; q̄ diuini
receperūt sollicitata mente cu
stodire fidē ostendere. zelum
rectitudinis ⁊ seruare. decet
ēt iudices clementie esse cul
tores detestatores seuitie cū
ctis benignos ad irā tardos
ad mīa; festinos in aduersis
firmos in p̄speris humiles ⁊
cautos ⁊ q̄buscūq; dignitati
b; sublimatos se ip̄los agno
uerint caueāt ne suos inferio
res despiciant. Decet ē iudi
ces sapientes esse et i lege do

ctissimos ne dicere valeāt tā
q̄ legē sanctā ignorantes bo
nū malū et malū bonū. De
cet ē iudices plus deū time
re q̄ hoies pl; desalute aia; ⁊
curare q̄ corporis pl; hono
rē dei q̄ marsupia plena di
ligere. Sed de vobis o iudi
ces de vobis ieternū ⁊ vltra
q; n̄ est in vobis veritas nō
mīa si pietas nō iusticia nec
sciētia dei in vobis pōt inue
niri. Quid. n. inter vos re
gnat? Auaritia mēdacia cla
mor apparentia puerlio sa
cre legis dicētes malū bonū
bonū malū. ecce acceptio p
sonarū. n̄ ē. n. v̄itas i vobis.
Diminute sūt a vobis v̄ita
tes. O patres pauperū de n̄
p̄ses. s; p̄dones. Quare non
patres? q; vbiq; per vos op
p̄mūtur. nec est q̄ miseratur
populis dei. Sed si diues lo
cut; fuerit mor tacuistis. cau
sas suas vlsq; ad nubes pdu
xistis O iudices sciētia ⁊ in
stitia mūdi amantes. attēdi
te qd̄ agitis. Nā sciētia mū
di pleni estis. ⁊ in ipsa morie
mini. Que est. n. scientia mū
di nisi thesaurū congregare
lucru; terrenam acquirere.

decipere primum mentiri iurare: iustitiam cauete peruertere et et similia in cunctis agere. **Ista. n. ē sapiētia hui⁹ mūdi.** In istis fere quasi tota nostra vita cōsistit. Et iō attēditē qui iudicat terrā. q̄ sapia huius mūdi. Stultitia. est apud deū. Sed dicitis o epe hāc scientiā nō amam⁹ furtu⁹ non remittimus primum nō decipi m⁹ nec offēdim⁹ q̄rer⁹. Quia nichil aliud recipim⁹ nisi quātū nobis donare voluerit. Ego autē dico vobis q̄ tñ fecistis quātū facere potuistis. nō plus vobis datū. Nō non plus recipistis. quantum potuistis. Lenescās magnas fecistis. Nam et si vbi nō repulstis et primum in via nō depredati fuistis. latrōes tñ eē potestis. latro. n. timet malū et vbi nō pōt non facit. et tñ latro est. deus. n. cor̄ interroget et non manū. lup⁹. n. venit frequenter ad ouile: et q̄rit rapere oues: q̄rit lacerare querit et deuorare. vigilat tñ pascor̄es. latrāt canes: et cū lup⁹ timendo fugit. Nunquid non tñ lupū non esse diximus: absit. Sic et vos faci-

atis quātū potestis si plura possētis plura faceretis. **Eia igit̄ o iudices attēditē ne cur falsis iudicibus susane 2fandamini.** Suscitabit. n. dñs spiritū Daniel. et ponet spiritum ei⁹ et sapiam pueri sui. Danielis. in mentē alicuius iuueis. Sicut fecit i susāe iudicib⁹. et confūdet oēs falsos testes cū iudicib⁹. Et tūc sciēt qd̄ pfuerit sibi sua scientia. Considerate ergo o iudices terre quid per oleā seruō suū loquatur. **Alit. n. visitabo. n. populū meū et iudices et vias eorū: et cogitationes eorū reddā eis o q̄ horren dū est in cidere i man⁹ dñi.** Q̄ta ultio: Q̄ta miseria malis erit in die nouissimo. Expellētur. n. mali mercatores falsi iudices de domo domini exulabūt a domo dei expellent a paradiso et ibunt i locū vbi sēper erit fletus et stridor dētiū. Nō attēditē ad cōsiliū meū aperite cordis portas surgite qui dormitis legite Isaiā prophetam sequemini eū nō cras: sed hodie si tñ hodie sed et nūc. **Alit. n. ppheta derelinquat ipius viā suā**

et vlt iniquas cogitationes
suas et reuertatur ad dñm ⁊
miserabit ei⁹ qz misericors ē
Currite iudices ne iudicemī
ad partē mie qrite veniā red
dite q pcepistis illicite. Que
rite veniā qm pzope ē oībus
inocātib⁹ enī i veritate. Ipse
ē q sanat p̄ctos corde ⁊ hūi
les spū ⁊ corde tribulatos sal
uabit Ambulate dñ lucē hē
tis dum dies est Ecce o iudi
ces venit iā nox qz venit iā
moysi in qua non erit licitum
ambulare Cogitate qd estis
quo ituri estis. parētes. n. ve
stri predicant mortui Sepul
tura clamat: infern⁹ ululat:
demonēs expectāt: Sacerdo
tes predicāt. qd superbis ter
ra et cinis. O iudex qui deus
non agnouisti duz iuxta tu
mulos patrum tuorum tran
sis sciasq mortui clamāt ter
ra es et in terram ibis hoies
.n. fuerunt sicut et vos diui
tias possidendo: vbi mō ipsi
sunt sic et nos erimus. vbi su
perbia eor. vbi scientia. vbi
cathedra magistralis. vbi ho
noz discipulor. vbi idumēta
serico et pelle decorata. o ci
uis et puluis o iudex quid es

et quid eris considera. nō er
go tardes querti ad deū ⁊ ne
differas de die in diem. Subi
to. n. venit ira eius: qz iuxta
ē dies perditionis ⁊ ad se qui
dem necesse est et festināt tē
pora. Nemo ex vobis tamē
desperet nemo diffidat d dei
mia Sed attendite qz nulla
culpa tam magna ē que non
habeat veniam. et ne aliqs
desperet. Mariam illam pec
catricem dominam luxurie
vane glorie matrem sororem
marite et laxari in exemplū
assumite que postmodū apo
stolorū apostola meruit nun
cupari Adiunet aut nos ipe
deus et hō qui pro nobis na
sci et mori dignatus est. Am
¶ Ad presbyteros de vita eo
rum sermo

37.

Hatres carissimi (vt no
uit caritas vestra opor
tet manū mūdā esse q poluti
vasis maculas dz purgare ne
polluta de terinis possit coin
nare cuz sordida sordidū tra
ctat propterea sacerdotes al
tissimi dei vobis dicit mun
damini q fertis vasa domini
vos. n. estis qui vasa domini
ferre debetis quibus datum

est nolce misteria regni dei.
 vos estis sal terre lux mundi
 lucerna accensa ciuitas in mō
 te posita colūne tēpli. lignuz
 scientie in medio paradisi po=
 sita patroni et rectores terre
 angelorum et paradisi ciues
 prophetarū filii patriarcha=
 rū cognati apostolorum suc=
 cessores. Mundamini ergo
 vt digne cum patribus ferre
 possitis vasa dñi. vasa. n. nō
 solum aurea et argentea : s;
 etiā illa pro quibus redimē=
 dis dñs mori dignatus est. p.
 pterea attendat caritas v̄ta
 quales esse debetis: vt digni
 vasa dñi portare possitis. Alit
 .n. apostolus oportet episco=
 pū ne crimine esse tāq̃ dispē=
 satorum non proteruuz non
 iracundum non vniolentuz
 non percussorez: non turpis
 lucri appetitores. hec aut non
 solum ego episcopus seruare
 debeo. sed et vos vna meū
 deo auxiliante seruare debe=
 tis per oia sine crimine sicut
 episcopum. Ita iubet esse pre=
 sbiterum. i. irreprehensibilē:
 vt non querat vxoꝛes non di=
 uitias nō honoꝛes ne secula=
 ris dicatur: nō. n. decet q̃ aia

rū curā gerit trāsire de domo
 in domū nō frequētare forum
 cū rusticis: nō mercatias ac=
 quirere: non cōmatres p̄cu=
 tare: nō tabernaculare non
 discutere: nisi necessitate cō=
 pulsus. sic. n. facientes irrep=
 hensibiles sunt apud hoīes.
 Sic. n. vasa dñi digne por=
 tare p̄teēt S; si ztrariū fue=
 rit [q̃ dñs auertat] quō pote=
 rit auferre malum de medio
 oīm si in dilecto similiter si=
 mili corruerit vt maiori. Nō
 .n. talis dispensator dē: s; p̄=
 ti⁹ dissipator Aliud ē. n. dis=
 pēlatoꝛi ⁊ aliud dñs : dispen=
 sator. n. seruus ē. Non. n. lz
 dispēlatoꝛi p̄cutere seruos:
 n̄ occidere: n̄ iracūdiā porta=
 re q̃ dñs ei⁹ hūilis benign⁹
 ⁊ misericors ē Nō ergo lz dis=
 pēlatoꝛi furiosū esse. Nichil
 .n. fetidius: nichil dānosius
 nichil leui⁹ nichil turpi⁹ in pa=
 stoꝛe curiositate. Attendat i=
 gitur pastoꝛ attēdat: et dispē=
 satoꝛ: q̃d regitur: seruū dei n̄
 oportet rixari. sed humilem
 ad oēm ēē patiēte: doctorez
 in mansuetudine erudentē
 eos qui contra mouent. Dis=
 scāte ergo pastoꝛes si offēdūt

patientes esse. Et ut ego patientiā merear: o; p̄sbyteros ēt n̄ solū abstinere a riris: s; ab ebrietate cauere. Nō. n. l; clerico extra horā bibere: vel aliqd manducare: vel de domo i domū trāsire ⁊ p̄adiū: vel cenā ordinare. Attendite p̄sbyteri mei attēdite et si veritatem dico nolite turbari. Nā valde despiciūt cleric⁹: q̄ sepe vocat⁹ ad p̄adiū nō recusat: etiā necessitate aliqua compulsus. Sepe. u. in cena vel p̄andio vbi magna extitit multitudo: rixē ⁊ ebrietates nascūtur: et ea q̄ sūt opera carnis. Nō sūme cauere d; cleric⁹ ne extra domū suā b̄ ep̄i p̄adere audeat: vel i ea dē ēt audeat secularib⁹ p̄parare. Quid. n. aliud hēre debem⁹: nisi q̄ turpis lacri appetitores nō simus. Dē. n. lucrum remotū: a p̄sbyteris esse debet. Nā non seculi sed eorū q̄ dei sunt negotiatores sum⁹ seculares ad nos venire nō possunt. Nunqd vel intelligere. absit? Simonē vestrum audire voluistis: et dimisso dentium doloze volui habere vos: nō ut bonos vos

esse audiat: sed ut veritatē loquēdo vestram misericordiā intelligat. Quid. n. estis dicitis pastores sumus? Ego autē dico q̄ pastores estis: verū est quod dicitis. S; qui pastores vel quales dicere n̄ audeo: q; simul vobiscum mendax. Mēs peccatores sumus omnes in peccatis viuimus. Expedi tñ ut verum dicam q; episcopus sū: q; pastoz su; q; p̄o vobis aiam ponere paratus sum. Tacere igitur nō debeo q; l; peccatoz sū aia; tñ p̄o vestra salute ponere iam decreui: iam me parauī verum tñ dicam: et omne qd verū est a quocunq; dictum a deo est a patre et filio et spiritu sancto ē. Dicere expedit si occultare. Nā si verū tacerē esse vobis similis in cūtis qd nolo. Si ergo deus mecum quis cōtra me. Nunqd forta tua vel ratiū cum suis iudicis. Nam q; verum eis dixit in heremo insidias michi posuerunt volentes mē comprehendere et occidere: ⁊ tñ deus me liberauit. Libenter tñ suscepissem martiriū: et etiā p̄o veritate mori semper pa-

ratus sū. Audite ergo rebelles Audite lupi rapaces. Audite vos derisores. Veniat ēt ille sctūs ezechiel q̄ portat clausam viderit in domo dñi surgat ⁊ abobis periat visio nē quā vidit ⁊ palpanit Dic dīc o sctē ezechiel dīc p̄sbyteris meis. Alit sibi dñs fili hominis propheta de pastozib⁹ israel dīc q̄ ad eos Ne pastozibus qul pascebāt semetip̄s. Nonne greges pascunt a pastozibus. Lac comedebatis lanis operiebami qđ gras suz erat occidebat gregē aut mecū nō pascebatis: quod infirmū erat n̄ solidastis ⁊ qđ egrotū erat n̄ sanastis et qđ p̄lerat n̄ q̄sistis: s; cū austeritate ipabāt eis ⁊ cū potētia: ⁊ disperse sunt oues mee. Sed ego sup pastozes requirā gregem meum de manu eozum: ecce quō de vobis q̄ritur dñs qz non estis pastozes sed lupi rapaces qz oīa quasi que facitis. Nō solum que ecclesia rum sunt q̄retis: sed et q̄ mū dandū. ecce. n. discutiamus mētē: perquiram⁹ veritatē: Nunquid missam cantare: nunquid baptizare: nūquid

mortuū sepelire: sine precio vel promissione dignamini: Nunquid non otius mortez diuinam q̄ corporis salutem desideratis. Videte ecce quō lupi estis: ecce quō oī simōia ifecti estis. O sacerdotes qđ agimus quid sumus cur tm̄ dormimus. ecce latro semel furatur semel fenum pximi tollit vel rapit: sed si capitur blasfematur verberatur: furtum imponitur: et tanq̄ latro indicat ad mortem. O sacerdotes mei: si fenum i laico crimē indicat: si pp hoc morti debet ⁊ cōdemnat ad mortem: quid de vobis erit i die nouissimo. quid de vobis faceret mund⁹: si super nos potestatem habet. Quapropt tenere iustitia: nolite lucrū facere: sed habentes victum et vestitum contenti per omnia esse debetis. Sed qui laborat vel p̄dicat vlt baptizat vt inde lucrū acquirat bonis celestibus de facto se priuat ecce. n. romani principes q̄tum necesse eis fuerat de dīnitis suis tantu; recipiebāt Aliud quoq; pauperibus erogabāt: iusticiam mirabilē

conseruabant in cunctis: propter que et alia bona que faciebant et obseruari volebant meruerunt magnifico imperio subliari et fieri a cunctis in orbe. Ecce. n. pagani erant et stultissimum putabant pro deo colere crucifixum et tamen deum suum timebant. Et nos qui nomen christi in fronte portamus quod aliud quam simoniam et latrocinia quod hodie percuramus. Ego etiam in fidelis eramus et non solum a carthaginensibus sed a romanis acutissimum reputabar a cunctis Copiosa triba circumdabat frequenter et me tractare uidentes et audientes manuum suarum ponebat: cuius romanorum tribunorum caput me fecerant et uxorem Pottiani filiam michi equaliter parauerunt. Tu deo. n. dicere audeo hoc asserere in nullo me mentatum fuisse omnia contemnens cuncta que promissas spernens diuitias ab horrens ciuitate caute relinquens fugiens Mediolanum uxorem non querens cogitans nichil peris habere quam consortium mulierum et societatem. Hec omnia seruus iniquitatum mearum facere nolebam qui tamen nunc seruus christi ea que diximus et maiora

temptor habere frequenter. Nos autem fratres qui in pugna semper sumus licet temptemur ad mundum redire uxori negotiatori delicate uiuere cathedra est ascendere caueamus ne cum mundo dānemur uos. n. estis diu excelsi inquam signagoda deus deorum stare desiderat uos estis et uos uicarii: quia uicem eius geritis uos estis filii excelsi omnes quibus datus potestas ligandi aperienti et celum et infernum claudendi. Eia ergo sacerdotes dei excelsi aperite aures cordis uestri. Quiescite iam agere peruerse discite bene facere pacite oues uerbo et exemplo. Polite eis celum claudere clauditis dum non corrigitis clauditis dum male uiuere eis ostenditis oculis sitis ceco et pes claudendo Tunc. n. oculis estis ceco cum eius tenebras effugatis ignorantie et pes estis claudendo quod uiam ueritatis demonstratis uel quam fidem eorum roboratis. Sed si fidem uestram pro uobis roborare nescitis quomodo aliorum fidem roborare poteritis. Et ideo accendite nec turbemini nisi ueritatem dico uobis. Scio. n. et bene scio quod uos

bis amara est veritas Qua
renssi qz si veritatem dico si
creditis michi in melius etiā
non mutamini Amara ergo
veritas et qui eam amāt vel
predicant sepe replētur ama
ritudine et dolore. Tacere tñ
nō audeo nec vobis placere
intendo: qz si hoibus malis
placere miserius dei non eēz
Multis vt placeā desideratis
vt diligā. tñ nō vultis vt cor
rigam. Obsecro tñ vos vt vi
tam emendētis. conculcātes
auaritiā despicientes luxu
riāz vitātes superbiā Simo
niā odientes. pauperes amā
tes pōpas huius seculi tenu
entes. et pro nobis itercedē
tes sine intermissione oran
tes vt ego vna vobiscū vasa
dñi digne per grām merear
portare: si q̄s de me murmu
raverit sciat q̄ de patre epō
murmurauerit parcatur il
li et ozetur pro eo.

¶ De non vēdendo sacramē
ta sermo 38.

Fratres carissimi sicut
factuuz apostoloruz nar
rat hystoria apostatante in
da a consortio apostolorū di
uina prouidētia adstructurā

ecclesie prouidēs fundamen
ta q̄ scdm Joannez sunt. 12.
noīa apostolorū beatū mathi
ā vocauit ad apostolatū. Et
sic suscepit ionatas p̄cipa
tū et surrexit. loco iude. Sic
ē et nos suscepim⁹ p̄ncipatū
in ecclesia dei et per grāz suā
suos ministros facere voluit
et in palatio suo nos p̄stituit
et elegit vt essemus gēs sācta
populus dei sal terre lux mū
di et angelici et homines abs
q̄ peccato. Ministri etiā dei
sum⁹ et serui serui. n. dicūt ō
qui ad oculum seruiunt. sed
qui voluntati dñi in omni
bus fideliter obediunt et tūc
in tantam familiaritatez do
mini mouentur q̄ nō ampli
us serui s; amici vocātur Nō
tota mente nos exhibeamus
in multa tribulatōne in sciē
tia in caritate nō ficta i vigi
liis in carceribus et plagis in
verbo veritatis Et sic nichil
habentes omnia xp̄m possi
dendo simus possidētes. Hec
est. n. beatorū vita Hec ē sa
cerdotū sal⁹. Hec ē seruozū
dei requies Hec est amīcorū
eius voluntas. Hec est. n. sā
ctificatio nostra vt in oībus

exhibeam⁹ nos metipſos ſicut
dei miſtros i multa patiētia
in tribulatiōe in nece ſſitate
i caſtitate in abſtinētia i ſcia
i ſuauitate i caritate nō ficta
i dōo veritatē nemini dātes
vllā offēſionē vt ſi vitupere
tur miſteriū vēm xpī. n. ſerui
ſum⁹: tūc xpīanorū miſteriu
vituperat ſeruit⁹ nra deſpi
ciē qū ea q̄ xpī ſunt deſpiciū⁹
⁊ opere ad iplere negligim⁹:
S; ve vobis fratres mei ve
vobis q; falſū nomē xpī porta
m⁹ falſū nomē dei gerim⁹ q;
ope nō ad iplē⁹ qd ad iplē
dōem⁹. diſcutiam⁹ ſacerdo
tes mentem noſtrā et ſciam⁹
ſi ſerui xpī ſum⁹. Sciamus
.n. qd facere debemus ne ſer
ui inutiles ſimus. qd. n. certe
nichil aliud niſi qd exhibea
m⁹ nos metipſos ſicut dei mi
niſtros i multa patiētia. S;
ve vobis q; nullā patiētiā hē
re videmur. Nam pauperes
eſſe debem⁹ q; mēbra xpī ſu
m⁹ ⁊ miſtri dei. S; ſi pauper
tas agreditur vel aliqua cor
poris neceſſitate turbamur et
affligimur ⁊ dona ſancti ſpi
ritus vendere procuramus.
O ſacerdotes mei nolite hoc

malum facere mementote q;
gratis accepitſ reddeite ne cū
Simone magno damnemini
cui dixit petr⁹ pecunia tua
tecū ſit in p̄ditōe. Qui ē p̄ci
um recepit de ſacramētū gye
zita eſt plenus lepra. Nā cu
elyſeus inādaſſet naamā p̄n
cipē ſirie i iordane a lepra re
diēs naamā obtulit p̄phete
m̄tra mūera ſ; ille noluit re
cipē. Qui cū reſceſſiſ; locut⁹
eſt ei gyeſi diſcipulus pro
phete petēs p̄ncipi ſirie mu
nera quibus accepit p̄pheta
oīa per ſpiritū nouit ⁊ vidēs
eū redarguit p̄cutiēs eum le
pra. Sic ē p̄cutiūtur om̄s q;
p̄ ſacramētū pecuniā petūt. ſ;
dicetis. Nunquid nō ſcriptu
ra dixit. Qui altari ſeruit de
altari viuat. O ſacerdotes
hoc q; dicitis oīno negare nō
audeo. S; ſciat q; de⁹ in tue
tur corda hoīum Nā ſi ſacra
mētum dare diſtuleris et ſi
fueris oī paupertate vallatus
Nō paſtor es non miſter xpī
es ſ; mercator. ſi igit̄ petas ſi
et tantum pro baptiſmo reci
pias ſi cum. Simone perire
non velis Nā facto ſacramē
tū vēdidisti ⁊ ſaluatorē tuū

pdidisti cū iuda. Spōtanea
 & sincera volūtate porrigere
 sacramēta nichil petēdo ni-
 chil expectādo nichil de pmiſ-
 ſo deſiderādo ſ; ſi tibi dat tu-
 ſte recipis iuſte poſſidē poſteſt
 Memēto tñ q pauperē vitā
 ſacerdos gerē debz. Et ideo ſi
 ſuperbia habet ſi magno be-
 neficio gaudet p̄ter victuz
 & veſtitū quod ſuper eſt pau-
 peribus dare non differat qz
 oia pauperum ſunt. Bñ aūt
 illud quod negare non debet
 fidelis q̄ altari ſeruit de alta-
 ri viuāt verū oīno eſt qz non
 licet ſacerdotib⁹ maib⁹ opa-
 riligonizare ferrum fabrica-
 re & ſimilia hoc āt pp̄ reuerē-
 tiā & tāti ſacramēti dignita-
 tē. Illud aūt magis ad ſecu-
 lares quā ad ſacerdotes per-
 tinet ne ipſi ſacerdotes dei fa-
 me pereant vel nuditate. Nō
 dignū eſt vt q̄ altari ſeruit de
 altari viuāt. Si iliter frēs q̄
 ſacramētū emūt vel eccleſiaz
 vel prebendas vel eccleſiaz
 introitus vel ſecularis potē-
 tia hoc p̄ ſe pcurant ſciat qz
 cū Giezi et iuda iā dānatus
 eſt iā leproſus factus erit iā
 de tēplo dñi expellendus eſt

quare ſic qz qui non intrat p
 hoſtiū in ouile ſed aſcēdit ali-
 unde fur eſt & latro. Ideo re-
 phēdēd⁹ eſt qz emētes & ven-
 dētes dñs eiicit de templo re-
 pellēd⁹ ē qz le pſi eiici iubent-
 tur. Nō intrat p oſtiū ad ec-
 cleſiā q̄ p laicalē portā itrat
 Nō.n. laicis ſpūalia dōa tra-
 dita ſūt ſed dñi vicariis. Vi-
 carii dñi ſūt q̄ vicē ap̄loz te-
 nēt. Caſtella autem & villas
 ſuas laici diſpensent. bōa āt
 ſponēſis eccleſie vigilāter a-
 tendāt ne tangāt. Duces.n.
 raro vel nunq paupibus ſa-
 cerdotibus prebendas procu-
 rant & ſi pcurant nō dei amo-
 re pcurāt ſed vt cum vxore
 & familia de boīs eccleſie gau-
 dere valeāt. Et ideo ſciat ſa-
 cerdos qui timore vl' amoze
 defraudari a diuīte ſe pmiſ-
 tit qz ipūit⁹ nō remanebit et
 ſi nō ipūti ſaltē i futuro igne
 eterno non carebit. Redea-
 mus igitur ad propoſitū frēs
 & ſciamus quō poterim⁹ nos
 exhibere ſicut dei miniſtros
 Cupitis n ſcire Ecce ſi perſe-
 cutionis ventunt nō deficia-
 mus ſed patientiā habeam⁹
 Si neceſſitas paupertatē cō

tingat non desperemus sz in
dño confidamus. Si blasfe-
mamus non respōdeam⁹ sed
parcamus. Si colaphis vel
alapis cedimur aliā partē pa-
rare non differam⁹. Si dño
vel murmure pcutimur tace-
amus. Si occidimur gaudē-
ter ad mortē pgam⁹. Quare
qz n̄ est seruus maior dño suo
Si. n. me psecuti sūt et vos p-
sequantur ait dñs. Ita ei patie-
tia ornari debem⁹ si mistri.
Christi esse optam⁹. Sed qd
aliud nisi qd i caritate nos met
iplos exhibere debem⁹. Hec
est illa virtus sine qua quis
est factus omnium re⁹. Hec
est illa virtus que nos deo cō-
mendat que nos angelos fa-
cit que nos sup sydera volan-
do conducit. Hec est illa vir-
tus sine qua vasa domini fer-
re nō possumus. Hec est illa
sancta virtus quaz astringē
nos decet apostolus. fornicā-
tio et ois immundicia nō no-
minetur in vobis vt mens
vestra colloquiis malis pos-
sit corrumpi. Ideo o frēs at-
tēdite qd non solum a vobis
remouenda est fornicatio sz
etiā ois suspitio falsa. Nō de-

cet clericum cū mulierib⁹ se-
dere vel fabulari vel domus
eius frēntare ne suspitō ma-
la inde pgrediat⁹. Quā vi-
lis o quā miser et pusillanim⁹
reputat⁹ cleric⁹ qd frēnter cū
mulierib⁹ cōuersat⁹. Insipit-
ens valde et expt⁹ qd amicitia
as mulierū procurat Et ideo
vos qd estis lux mūdi et ciuitas
i mōte situata. sic famā vřaz
custodire debet. vt nō ernbe-
scant de detractionib⁹ lauda-
tori attēdite et fratres. Attē-
dite qd dixit apostol⁹ fornicā-
tio et immunditia. fornicatō
.n. est naturalis mulierū con-
cubitus sz illicit⁹. fornicatō
est cū meretrice agere. Mul-
ier siue adultera siue concubi-
na meretrix vocat⁹ fornicatō
.n. ideo clericis intēdicat⁹ qz cū
simus mistri dñi mēbra me-
reticis non efficiamur. Qd
ēpe clericū a meretrice duci.
captiuū. Qui. n. adheret me-
reticī vnuz corpus efficitur
Et iō scire debemus qd malū
est fornicari. Nā si coniugiū
sacerdotibus phibetur qto
magis crimem fornicationis
i nobis estimatur. Ecce eni.
fratres laicis cōiugatis tem

pus abstinere precipit vt va-
cent orationi. Et sacerdotes
quos corpus dñi consecrare
oī die oportet concubinas in
domo tenere nō erubescūt ec-
ce quomō vasa vestra posside-
re in sanctōne scitis. Scit. n.
fratres q̄ die quadā Dauid
venit ad Abimalech sacerdo-
tem ⁊ ait Dauid esuriens da-
michi aliud cibi ⁊ respōdit n̄
habet paues laicalis ad ma-
nus: s; tm̄ panē sanctuz. et iō
dic michi o Dauid sūt mūdi
pueri tui a mulierib⁹ ⁊ ait sūt
abheri et nudius tertius. Et
sic dedit sacerdos eis sancti-
ficatum panem. Si ergo iter
rogauit sacerdos vtrū serui
Dauid mūdi eēnt pp̄ panes
ppositionis accipiendos qd
facere nos debem⁹ miseri sa-
cerdotes pp̄ corpus dñi capi-
endū. O fratres mei sic ⁊ sa-
cerdotes paganorū dum offer-
re debent diis suis icensa ab
oī malo: vt possūt abstinent
Ecce ego iā episcopus sponē-
sis eram et cū quibusdā ser-
uis. Chisti ad ethiopiaz per-
reri vī eis sanctum xpi euan-
gelii predicare ⁊ vidim⁹ ibi
multos hoīes ac mulieres ca-

pita non habentes s; oculos
grossos siros in pectore rete-
ra mēbra eqlia nobis haben-
tes. Inter quos sacerdotes
eorū vidimus brozatos tāte-
tm̄ abstinentie erāt q̄ licz bro-
rē sacerdotes omnes haberēt
nunq̄ tm̄ nisi semel iāno eas
tāgē volebant qua die ab oī
sacrificio abstinebant. Vidi-
m⁹ ⁊ in inferiorib⁹ p̄tib⁹ ethio-
pie hoīes. vnuz oculū tātum
in frōte habētes q̄z sacerdo-
tes cōuersatōib⁹ hoīm fugie-
bāt ab oī libidine carnis se ab-
stinebāt ⁊ in septimana iqua-
diis suis thura offerre debe-
bāt ab omni libidine carnis
abstinebāt se ⁊ nichil sūebāt
nisi metretam aque p̄ diem
⁊ sic contenti manētes digne
sacrificiū diis suis offerebāt
O grādis chistianorū mise-
ria ecce pagani doctores fide-
lium facti sūt ⁊ peccatores ⁊
meretrices precesserunt fide-
les in regno dei. Nō ergo sic
fratres non sic dominū non
tantū diligamus ore sed ope
et veritate. Tunc veri eius:
ministri erim⁹ si sobrie si ius-
te si caste vixerim⁹. Qui est
benedictus in secula. Amen.

¶ De sacra scriptura ser. 39

Scriptum est fratres ca-
rissimi q̄ moyses p̄luit
itabernaculo labiū enei i q̄
lanarent Marū et filiū ei⁹ cū
i gredrent sancta sanctorū
Nō attendite: q̄ q̄cqd sub le-
ge ātīqua i tēplo dei efficieba-
tur: aliqd futurū p̄signabat
qd in ecclesia n̄ra sub figura
tegebatur: sicut ait apostol⁹
Quēcūq; scripta sunt ad no-
strā doctrinā scripta sūt. Nō
.n. sancti patres curassēt tot
& tanta scriptis memoriē cō-
mendare: nisi vt alii legen-
tes: alios per exēpla edificā-
rēt Legite ergo frēs mī scrip-
turā. sacrā legite eā cecī sicut
& duces cecorū legite sacrā scri-
pturā in qua qd tenēdū. & qd
fugiēdum: plene inuenietis.
legite eā q̄ oī pane dulci⁹ ē
oī melle suauior: oī vīno cla-
rior iueniē Apprehendite eā
& inuenietis quō deus deorū
sit longitudo p̄p eternitate;
quō sit latitudo p̄p charita-
tē: quō sit sublimitas p̄p ma-
iestatē quō pfundū p̄p sapiē-
tie imēsitatē: q̄rite scripturā
sacrā & inuenietis: quō deus
deorum natus de maria vtr

gine & homo factus amat: vt
caritas q̄ modo nouit vt ve-
ritas: sed vt equitas quomo-
do numeratur vt maiestas
Legite scripturā sacrā: & in-
uenietis quō Nazaren⁹ ille
iesus regit vt p̄ncipiū: quō
tuetur vt salus: quō operat⁹
vt virt⁹: quō reuelat⁹ vt lux
quomō assistit vt pietas. nō
o fratres mei q̄ diu in hac fir-
ma et vana vīta fuerimus.
Hāc sapiētīā discere et rapere
tota mēte curem⁹. Quid .n.
hō sine litteris reputat⁹: qd
.n. ē. Nūqd non pecus vel
hedus: Nunqd non lvs vel
asinus: nunqd non equ⁹ vel
mulus: quibus non est itelle-
ctus. Eia igitur fratres q̄ pa-
stores rationalium outū nū-
cupamini: festinate rapere:
nō sophismata paganorū: nō
carmīa poetarū: non fallaci-
as philosophorū. de quibus &
auditores redituri sunt ra-
tōez. Sed illā dulcissimā sa-
pientīā sapientiarū que here-
ditas dei et filiorum ei⁹ cara
possessio nuncupat⁹. Hec est
.n. doctria sup oīa diligēda.
Quā p̄phete p̄dicauēēt quā
patriarche diuinitus haurē

esset quā del fili? postq̄ in tris
 bil? & cū hoib? gūsat? ē ape
 ruit et declarauit: et qd tenē
 dum et quid vitandum est a
 pertissie demonstrauit: et p su
 os apostolos nos ipsos dicē
 do illuminauit. Hec ē que do
 cet nos amare celestia & ter
 rena despiciere. hec est mater
 fidelium q̄ quotidie docet nos
 quō credamus deū eē oipotē
 tē: quō ipm videbim? i sede
 maiestatis: veniētē: quō bo
 nis bona & malis mala tribu
 entē videbim?. hec est lucer
 na pedū nēoz & via salutē nē
 i qua instruimur. quō deū sup
 oia diligam?. quō aiaz nēaz
 post modū. sicut quid propi
 quius. quō postmodū aiam
 proximī quō postmodū cor
 pus proximī: velut nostrū di
 ligamus. Iste est perfectus
 modus: deū: uos: & proximū
 diligendi hec est illa sacra sa
 piētia q̄ que ex ore altissimi
 prodii: philosophis: sophisti
 cis. astrologis: curiosis ac di
 alecticis q̄bus abscondita: s; di
 grossis et rudib? pastoribus
 reuelata. Nunq̄d nō rhodie
 ēt solū paruulis reueiat. hec
 oim sapientia & doctrina

magistra et dñia Que ēt nos
 docet exterius blādos: et ite
 rius fraudulētes cognoscere
 Hec est sciētia sciētiaz ange
 loz ferculū: archāgeloz pul
 mentū: apostoloz gloria pa
 triarcharū fiducia. prophe
 taz spes. martyru cozona: v
 ginū fortitudo: monachoz
 refectio: epōz vagatio. sacer
 dotū coculariū. puerozū pi
 cipiū: viduarū doctrina. Cō
 iugatozū pulchritudo moz
 tuoz refectio: hec est per quā
 fide ornatur spe & firmamur
 et caritate roboramur: hec ē
 quā q̄ iuenerit iuentet vitaz:
 hauriet salutē a dño hec ē la
 biū: vel peluis quā Moyses
 posuit intabernaculo in quo
 lauarent aarō & filii ei? cuz i
 grederētur i scā scōzū: s; dic
 quid p magnū sacerdotē in
 telligere debem?. dico. n. vo
 bis frēs. q̄ p aarō summum
 sacerdotē: intelligere debem?
 .s. christum et per filios eius
 alios sacerdotes minores p
 labiū eneu: legem dñi itelli
 go. in qua omnes taz magni
 sacerdotes q̄ parui studen
 tes: et legēdo & docēdo & ope
 re adimplendo: per munditia;

corporis et p̄ p̄p̄ctionē mū-
dari debemus: vt ad sc̄tā sc̄tō
rū. s: ad secreta dei sanctarū
scripturarū penetrāda. p̄ pu-
rificatōnē digni inueniamini
Et iō fr̄es mei attēdite et cō-
siderate q̄bas paratū hēm⁹
i q̄ oꝝ mētis feditatē abluere
et mūdiciā mētis in eo p̄pa-
rare. Ecce. n. lex sc̄tā ⁊ scrip-
tura i maculata parata ē: vt
xtutibus decozemur. S; ve-
vobis: qz debemus eē exēplū
correctōnis. et ecce iā sumus
exēpluz erroris. vnde hoc. nī
si ideo qz ceci sumus ignozā-
tes legē: et eā legere fastidi-
m⁹ ⁊ tñ cathedram tenere: ⁊
aiay curā q̄tidie gerere: p̄cu-
ramus. Quid ergo mīx si ca-
dit sacerdos quid mīx si nō
subleuat delinquētes. quid
mīx si dux cecorū ē. Ecce legē
dñi conculcauit: desperit eā
vt moꝛtez Sed qui dilexit q̄
p̄curauit qui t̄oto affectu
ꝛcupiuit vxoꝛē vel cōcubinā
caute tenere equos vt mulos
i stabulo p̄ssidere: canes pro
venatōe nutrire: accipitres
custodire: et tñ velut equus
et mulus est: quibus non est
intellectus. Lupit honozari i

cenis et ab oib⁹ vocari rabia
ecce quō cadit sacerdos Ecce
quō viuūt. S; si cadit q̄ colū-
nā videbat eē itēplo: q̄to ma-
gis popul⁹ p̄ibit Si de⁹ i an-
gelis suis rexit p̄auitatē: q̄-
to magis i his q̄ hitāt domos
antas ⁊ q̄ terrenū hñt fūda-
mētū Discite ergo legē sacer-
dotes ne surdo maledicatis
Tunc surdo maledictis. qñ
ꝛsiliū p̄p̄ ignozāciā dare ne-
scitis. Tūc ceco offendiculū
ponitis. qñ falsa p̄ veris offē-
ditis Itaq; fr̄es nolite pigre-
scere: s; legite scripturā. Di-
scite eā filioli: sepe eā legite.
qz lenioꝝ oleo: sublimioꝝ au-
ro argento purioꝝ. Hec est q̄
p̄cipue in deū p̄uocat: in-
digentem inuitat: cor̄da illu-
minat: linguaz purificat: cō-
scientiam probat: aiām sancti-
ficat: fidē confortat: diabo-
lū relicit: p̄ctm̄ spernit: aias
frigidās calefacit lumē sciē-
tie oñdit: tenebras ignoran-
tie expellit: tristitiā seculiꝛ
tigit: letitiā sc̄ti spiritus ac-
cendit: sitiēti potū tribuit.
Hec ē scriptura sacra lex n̄ra
imaculata q̄ de insipientibus
sapiētes facit. P̄imos de no

nissimis pōit Magnos de mi-
 nis efficit. Nobiles de igno-
 bilibus gmutat. aīaz frenat
 phibet lenitatē. tēperat do-
 lozē. 2fert. spē coronat senē.
 docet iuuenē. mitigat. dedi-
 gnātes. instruit errātes sanat
 egros robozat ifirmos. hyu-
 tos facit sēlatos. mētis stabi-
 litatē dōat. excitat sōnolētos
 occisos icrepat. pigros icitat
 credētib⁹ gēaz dat reges hūi-
 liat. hūiles exaltat. rectas vt
 as idicat: elemosinā iperat.
 Hec ē scientia sciētiarū que
 sapiētia dat. gloriā exaltat
 honozē multiplicat. humili-
 tatē et caritate; lenitatē obe-
 dientiam et mansuetudine;
 docet: et intellect⁹ ē oib⁹ bñ
 faciētibus et diligētib⁹ deuz
 Hec est que abstinētia. casti-
 tate; largitatem: et volūtari-
 az paupertatē conseruat. Po-
 stremo: doctrina hec oib⁹ fel-
 citatē: suauitatē: et gaudiū 2
 fert. stabilitatē corporis. com-
 punctionē mentis: verā hūi-
 litatē caritatē fraternā implet
 et tiozē dñi accēdit. Quāobzē
 frēs mei qui hāc sapiētia di-
 ligūt: legē implet. maxim⁹ vo-
 cabit i regno celozū; et pñci-

patū; ecclesie possidebit. et p-
 mia et munera copiosa reci-
 piet in die nouissimo. Amen
 ¶ De vita solitaria et cōtem-
 platina. Sermo. 40

Pax vobis fratres: et ca-
 ritas cū fide vobis nō
 deficiat. Pax vobis fratres
 quoniam electi estis āte mū-
 di constitutionem in hac va-
 sta solitudine vt sitis cū helia
 paulo ilarione antonio et io-
 anne sancti et immaculati i
 cōspectu dei. Pax vobis qm̄
 non estis genus abiectū: sed
 electum non venale sed rega-
 le sacerdotium: non gens ob-
 stinata sed sancta: non ppu-
 lus perditionis sed acquisi-
 tionis Pax vobis qui nō cō-
 uersationē hoīm sed angelo-
 rum in syluis et nemoribus
 adamatis. Pax vobis et ve-
 ra apostolorum caritas: tan-
 q̄ nihil habētes: oia possidē-
 tes. Pax vobis fratres mei
 et filii mei dilectissimi quos
 quotidie in xp̄o parturio i vi-
 scribus caritatis. Pax vo-
 bis illa i quā xp̄i: que exsue-
 rat oēm sensū; custodiat vt
 optam⁹ corda nostra et itelli-
 gam⁹ nēas. Pax vobis fra-

tres qui mundum calcatis:
mundū desperistis. nō laudē
mūdi vltq; nūc adamastis: ri-
sa; hoīm fugistis. vt scitis ag-
manibus & colloquiis vaca-
re possitis. ¶ Par vobis quos i
filios & fratres elegi: vt 2 sor-
tes et participes vos hēam i
tēptationibus meis. Ad hāc
aut vitā iuxta apostolicā for-
mā viuere volentes n̄ me ele-
gistis: s; ego elegi vos. Se-
gregavi vos a sc̄lo isto mali-
gno: et eduxi vos p̄ signula he-
remi loca: per spelūcas et cel-
las: vt velut apostoli ip̄i mo-
dico q̄tēti pabulo demoze-
tis. ¶ Item ergo hic fr̄es in bello
pugnātes q̄tidie cū aītiq; ser-
pēte. ¶ Itemus fortes i bello
restringētes & p̄cigētes lūbs
nostros. lucernas ardentes
caritatis iusticie pacis & tran-
quillitatis. Ad hec. n. non me
elegistis. sed ego elegi vos &
posui vos. in vineā peniten-
tie quam quicunq; dissipare
presumpserit. mordebit eū te-
terrimus iferni coluber. hec
ē vinea illa fertilis: quā plā-
taui anno etatis mee trigesi-
motertio velut seru⁹ dei noe
quā cupim⁹ tota mente deo

duce sanctis exēplis et sc̄tōz
documentis ornate: & orna-
tā taliter custodire: vt ane-
mine trāseūtū possit vinde-
miari: nec aper d̄ sylua possit
eā exterminare. nec alieni pos-
sunt deripere labores eius &
fructus. ¶ Hec est illa vinea
quā plātaui velut p̄ famili-
as quā sepe paupertatis: ca-
ritatis obedientie & castita-
tis vt a Simplicitano carissi-
mo viro didici circūdedi: ad
quā velut p̄ familias exiēs
p̄mo mane: vos conduxī in
operarios: vt afferat fructū
quingagesimū: sexagesimū:
& centesimū: secundū abū-
dantiā glorie pleitudinis xp̄i
¶ Hec est illa sacra religio ma-
culata: cuius sanctitas per to-
tū orbē terrarū diuulgatur
quorū conuersatio a cunctis
mīrat: quorū vita nō solum
a xp̄ianis sed a iudeis & paga-
nis potius āgelica: quā hūa-
na reputat. ¶ Hec est illa ame-
nissima paradisus. quam de-
us a principio plantauerat.
in qua possit gēz & dñū me-
ritis matris mee homines vt
operaretur virtutem patie-
tie. eruditionē doctrine corp

eis castitatem assiduitate; p
 cū. cōfessionē delictorū. habū
 dātā lachrymarū. Hec ē illa
 paradisi. de q̄ erūt flūma sa
 piētīe ⁊ veritatis continētīe
 et castitatis. i qua deus dele
 ctat sicut i oib⁹ diuitiis. Hec
 est illa norma apostolica. q̄
 ga directionis ⁊ eq̄tatis que
 tpe apostolice p̄dicatōnis sū
 p̄sit exordiu q̄ aia vna ⁊ cor
 vnū erat i dño: nec q̄cūq̄ eorū
 q̄ possidebant aliqd suū esse
 dicebant sed oīa erāt cōmu
 nia. et distribuebatur lingu
 lis p̄ut cuiq̄ opus erat. Nō
 quid nō ⁊ nos frēs mei sic vī
 q̄ ad mortē vīuere p̄misim⁹
 Hec ē ergo religio apostoli
 ca et mūdo corde et corpore
 segregata. que p̄cutit duces
 moab interfecit satrapas et
 tyrānos Ierusalē. et egypti
 orū ipochritas vulnerauit ad
 mortē. Hec ē vīea serui Dei
 Noe. i medio paradisi situa
 ta. xpī sanguine redēpta et ir
 rigata. quā sarabaytarū p̄i
 cipēs hereticoz pastores: ve
 lut ap de sylua tpe illoz ma
 gnoz monachorū et heremi
 tarū pauli videlicet ⁊ atonii
 destruere q̄sierūt. cuius sepe

cōburere cui⁹ gprū lapideus
 supplantare cuius fruct⁹ vi
 tes et flores isidere. cui⁹ pla
 niciē stutur; mania seminare
 et replere q̄sierūt. S; dei vī
 tute circūdata minie potue
 rūt Ad hāc at vīeā frēs mei
 vos cūctauī: et oparios vos
 feci meos. vt laborātes vsq̄
 ad finē: dignū fructū recipia
 tis i tpe suo. Ad hāc n̄ me ele
 gistis: vt sup̄a diximus frēs
 s; ego elegi vos sed post annū
 factus sum ep̄us: nō tñ vos
 relinquens. Sed cōpulsus i
 ter gentes habitare monaste
 rium p̄sbyterorū ⁊ clericorū
 ordināui intraui domū ep̄i
 scopi: vt cōiter cum eis vīue
 rē: sicut et vobiscū ātea vīue
 ramus non igit me elegistis
 sed ego elegi vos: a quo fra
 tres mei maxime hoc dictum
 sit: ⁊ scitis a dño dictum ē: et
 discipulis dñi dictum est. ve
 rūtamen non tñ est illis. sed
 etiam nobis dictū ē: quos
 vocauit in partē solitudinis
 ⁊ glorie eorum sicut dignat⁹
 ē reuocare per grāz etiā par
 ticipes eos fecit ex orationis
 sic et vos. delicatus est enim
 qui vult vti parte: et ad minī

stratōne partis dissimulat ex
rara merito se priuāt hono-
re. q̄ honore affectat sine ho-
nore. vobis ergo q̄ pastores
estis tātū aīaz vīaz loq̄tur
pastor bon⁹ q̄ t̄ra die vt au-
distis aīaz suā posuit pro om-
nibus suis. dicēs non me elegi-
stis s; ego elegi vos: nō istaz
tātū desertā habitatōez dese-
rendo. sed de virtute i virtute
p̄cedēdo fructū asserētes
et fructus vester maneat.
In his quattuor frēs mei at-
tendere debemus. s. dignita-
tē officiū cautelā. et cōstātiā.
dignitatē qz dicit elegi vos.
officiū. vt eatis cautelam vt
fructū asseratis: cōstātiā qz
fruct⁹ vester m̄neat. Est er-
go dignitas i electōe officiū
i fatigatiōe. Cautela i fructi-
ficatiōe. cōstātiā ē i fructifi-
catōe magnū ē. n. qd̄ elegit q̄
n̄ fallit dū elegit. Mai⁹ ē q̄
di ē op⁹ ad qd̄ elegit. S; ma-
ximū q̄ inter electos p̄legit.
Est. n. sēl⁹ talis n̄ vos me e-
legistis s; egistis. s; ego oī mō
eligēdi elegi vos Sūt. n. tres
mōi eligēdi Electō. subiectō
p̄electō Electō ē qn̄ de mul-
titudine bonoz et malozum

elegit bonū: sicut de torcula-
ri oleū sp̄at Subelectō. ē qn̄
de bonis electis eligūt melio-
res postea qn̄ de melioribus
optimi eligūt p̄electio: ē i
hūc ordinē elect⁹ est aarō et
filii ei⁹ vt sacerdotio fr̄gere
tur corā dño. p̄rio. n. dñs ex
oī natione q̄ sub celo erat. is-
rael elegit i populū peculiaz
tē sibi. de his aut̄ subelegit fi-
lios leui. q̄ tāq̄ ministri sp̄as
les i tabernaculo dñi ritu p̄-
petuo de seruiret. de q̄b⁹ etiā
p̄elegit filios aarō i sacer-
dotes q̄ p̄cibus et oblatōibus
suis indagatiōne domini i p̄-
pulum placarent. Ad hūc sa-
ne modū elegit vos Subele-
git cū in sorte sanctorū voca-
uit nos et in ordinē clericat⁹
Sed cum in statū heremita-
rum promouit nos. Cum p̄-
a quā baptis̄matis lauet nos
Et in dispensatione familie
sue disp̄catores suorū mini-
steriorū p̄legit nos Magnū
ē enī frēs. q̄ elegit nos Ma-
ius ē q̄ subelegit. Sed maxi-
mū q̄ p̄legit. vere ergo ele-
git nos et p̄legit nos dñs i hē-
ditatē sibi. Nā ad elenatōez
manuū nostrarū regū capi

ta inclinantur munera offerunt. etiam patres vos pro-
 fitentur: expectantes vos es-
 se cum helia. et paulo heremi-
 ta. et intercessores apud deū
 ve tamen in heremo habitā-
 tibus. si inter malos pisces fo-
 ras in die nouissimo picien-
 tur. de pastozibus ouium si i-
 ter hedos numerandi sunt.
 Quid ulterius fratres dicat
 audire. Posui vos ut eatis
 nam quattuor sunt hominū
 positiones Accubitus. sessio
 Statio et ābulatio. Dis. n.
 homo. sic est in loco positus
 q̄ aut iacet aut sedet. aut stat
 aut ambulat. Hec autem tm̄
 inter se differunt in hūc mo-
 dum. Nam cum homo iacet
 oēs partes corporis quiescūt
 Cū vero sedet. inferiores par-
 tes corporis quiescunt. q̄ se-
 dere videntur. sed superio-
 res laborant. Cum aut stat.
 totus laborat hō erigens se.
 quia generaliter pōdere suo
 laborat. Cū vero ambulat.
 addit labori grauis er motu
 fatigatio. Ad hunc modum
 fratres. quattuor sunt hoīm
 gradus. et status in ecclesia
 dei fidelium. n. alii boni. alii

malī: Numerū malozū frēs
 nō distinguimus qm̄ multipli-
 cat⁹ est super numez arene
 maris. Boni vero sicut ordi-
 nē recipiūt sic et et distinctō
 nē Sane bonoz aliq̄ sūt acti-
 ui aliqui cōtemplatiui: aliq̄
 vtriusq̄ prelati Et sic vnum
 maloz genus. et tria bonoz
 genera. Quattuor. n. sunt fi-
 delium genera. Mali sūt sūt
 iacētes. qui in mūdo q̄escūt
 tales totā spem et fiduciā po-
 nunt i numero diuitiaz quo-
 rum deus vēter est Tales in
 lecto iacentes loquūtur aīe
 sue et sepe dicunt. o aīa mea
 habes multa bona reposita.
 epulare et bibe. opprime pau-
 peres despice vicinos renue-
 natos. dilata te extē de alas
 ascēditē sup sydera. n̄ sit pra-
 tū qd̄ luxuria tua n̄ p̄trāseat
 dic aīe tue castrū seruat: q̄ se
 ip̄z ab oī malo p̄seruat. Q̄
 frēs tales p̄strati iacēt nocte
 dormiūt ebrii sūt. Et ecce mor-
 eos iacētes: dormiētes aggre-
 dit̄ mors. et sicut fanilla statim
 deficiūt. Talibus aut q̄ tidie
 clamabat apostolus dum di-
 cebat. fratres scientes quia
 iam hora est iam nos de som-

no surgere. Inter bonos sūt
boni zingā i. qui bñ vtunt lī
citis s; tales diuisi sūt. q; par
ti seruiūt deo parti mundo.
De qb⁹ ait apostolus hono
rāt deū de substantia sua opī
bus mie itēti. tñ solliciti sunt
vltra modū. de vroz. posses
sionibus. frīb⁹. fili⁹ et cogna
tis. et q; isti parti delectant i
mūdo. ideo sedere dicūt. q; in
superioribus laborāt i infī
mis quiescunt. Sūt t alii cō
templatiui. quozū vt dixim⁹
supra zuerlatio in celis ē. de
quozum numero nos esse dei
gratia credo et certus sum.
Tales spem oēm in deo po
nunt. obprobria famen nudi
tate; pressuras amore xpī su
stinere sp desiderāt. Quibus
vivere mori est et mori lucrū
clamantes cū apostolo dicen
tes Quis me liberabit de cor
poris mortis hui⁹. Tales sūt
velut milites. et celozū ciues
Isti laborāt sup terrā i quo
tidie ab āgelis sustentatur.
Sunt et alii q; ābulāt. Istis
ābulare icūbit. n tñ vt i nos
de vīctate i stutē. sed plus q;
vos inter diuersa hoīm gene
ra ambulare discurrere i exa

miare qd agat Isti sūt pasto
res et pzelati. qb⁹ icūbit nūc
erozari. nūc increpare. nūc
mirari. nūc zsolari. nūc dore.
nūc pdicare nūc legere o
rare. qbusdā ridere. qbusdā
flere. quibusdā applaudere.
Quosdā fugere. quosdā
mente et litteris visitare q;
dam pzelantia intueri. Ta
les sunt pzelati. vtriq; pasto
res. ambulantes velut magi
ster Iesus qui ambulās iux
ta mare galilee vocauit disci
pulos et ait illis. Ite in orbē
vniuersum. predicate euāge
liū; oī creature ratiōali. Ta
les sunt omnes ecclesiarū pa
stozes. quibus a xpō dicitur.
Ite q; periculosus est vobis
tñ stare. et pastozibus medi
cis aiarum. Ite ergo. q; per
niciosum ē sedere. et perem
ptozū est iacere Ite excitate
iacentes. et dīcite iam de sō
no surgite q; diu dormistis.
Clamate pastozes. et predi
catores veritatis. et exaltate
vocē vīam. vt i omnē terrā
audiat sonus vestre corpe
ctōis. increpationis. carita
tis. i sanctitatis vestre. Nū
quid non magister. quadri-

duanū mortuū volēs resuscitare voce magna clamauit uigilate ergo. ⁊ excitare dormientes: ⁊ minas cū terrorib⁹ eis adhibete. Deinde ad sedētes trāsīte et exortātes eos ut ad meliora p̄ficiāt ⁊ dicite super flumina babilonis sedete ⁊ flete dū recozdamini syō porrigite manū paup̄i ne obliuioni det̄ dexta v̄ra frustra. n. manus a deū tēdit q̄ posse suo manus ad pauperes nō extendit. Si vero qui sedet aliquū stare voluerit apponite manū ⁊ dicite surge postq̄ sederis q̄ manducaſti panem doloris: Stā tibus autem dicite quod promissum est. Sedebit̄ vos super sedes. i. iudicātes duodecim tribus israel. Istis aut̄ necessaria est consolatio q̄ multū laborāt. Dicendū ergo eis beati paupes spiritu qm̄ vestrū est regnū celozum. Beati qui nunc fletis. q̄ ridebitis. Beati qui nūc famescitis: q̄ saturabimini. Beati q̄ hoies fugitis q̄ āgelis sociabimini. Beati solitarii q̄ celoz ciues efficiemini virilit̄ ergo agite fratres mei et confortet̄ cor vestrum et expectat dñm. q̄ ve-

niet ⁊ nō tardabit. modicum erit et videbitis remunerato rē militie vestre p̄qua penurias ⁊ ārietates sustinuiſti. Regnū. n. celoz vim patit̄ ⁊ violētī mlti possidebūt illd̄ hic est. n. labor officii nostri. Iste. n. mūd⁹ frēs mei mari sepe p̄parat̄ quod multiplex est transit⁹ nā quid̄ transeunt vado q̄ dā nauigio quidem ponte q̄ dā submersi natant in fluctu isti sunt illi 4. status quos nominauimus. Facientes. n. submergunt̄. descendunt in profundū quasi lapis. Cōiugati vero mare trāsēunt. mediis fluctibus isti saluabunt̄ igne purgati. Cōtēplatiui aq̄ maris pōte trāsēunt. securiozem viaz eligentes. quibus mūd⁹ mortuus ē Isti sunt mūdum despiciētes. q̄ sicco pede ⁊ vestigio mare magnū ut experiētia didicim⁹ ⁊ occultata si de fide p̄bauim⁹ transeūt in fame et siti nuditate. et frigore in vigiliis multis et in laboribus plurimis vos aut̄ fratres mei estis qui mecum permanistis in tētationibus meis. et mare magnum ponte transimus. Nobis vere incumbit

eteris subuenire. ne descen-
dāt in pfūdū q̄li lapis. Sub
uenire vos oēs orōnibus ve
stris. oēs ieiunate. hoc mare
magnum trāseuntē. qz oēs in
periculo positi sunt tan navi
gātes q̄ submergētes ⁊ tā va
do mare hoc trāseūtes ī picu
lo sunt. Nunqd ē ⁊ nos qui
per pōtē trāsimus? Nunqd n̄
⁊ pōns aliqui cadit? Quidū
est oīo fratres: ne de pōte ca
damus nā si de pōte cadere
m⁹ q̄ deus auertat citi⁹ mo
reperentur qz de loco sublimio
ri caderemus. Porrigamus
ergo manus de ponte ad sub
mergentes ne moriātur. ⁊ la
bozemus ne ēt puteus infer
ni apriatur: ⁊ claudat super
nos os suum. Nūc vero fra
tres de cantela audiam⁹ ⁊ au
diētes aduertatis ⁊ videatis
quō caute ambuletis. Caute
autē ambulandū est: vt fructū
afferatis. tres. n. fruct⁹ dñs
memorat in euangelio trige
simū seragesimū ⁊ cētesimū.
Centesimus ē virginū. Tri
gesim⁹ subdictorū. Seragesi
mum p̄latorū. i. fruct⁹ dupli
catus non. n. p̄lato sufficit
seipsū imaculatum seruare;

sed expedit vt bonos quantū
in se est faciat vita ⁊ exemplo
relucere. Ad hoc. n. significā
dum acta est nobis tunica ta
laris et bene faciētes ⁊ lucer
nas bonorū oporū tenentes. p
seuerem⁹ vsq; ī diē. vocatōis
n̄re ne dicatur nobis hic hō
cepit edificare: ⁊ nō potuit
sumare. adūtē namq; debent
canoici n̄ri ⁊ p̄sbyteri. q̄ q̄to
p̄ aliis maiorū dignitas in ho
nore tāto maiorū ī reddēda ra
tione difficultas qz quot gra
duum culmen ascendūt: tot
rationū vinculis erunt alli
gati. Quis. n. tot vīculis alli
gat⁹. quod sacerdos: bos vel
asinus latro vel leo capi⁹: o
sacerdos cū teipsū induis pri
mo amictu faucibus circum
datis ligaris. albā postmod
ponis subcinctorio vel cingu
lo renes astrigis: ac si tibi de
catur astringe fauces ponen
do custodiā ori tuo: stringe fu
niculum amitti potius ne cor
tūū mala meditetur. Strin
gerenes: crucifige carnē tuā
abstinentia esce ⁊ potus: quā
tū valitudo pmittit. Hec fra
tres mei dilectissimi faciētes
viuetis ⁊ bene eritis ⁊ hñ vo

his erit. Verū tamen orate il-
lum sine quo nichil potestis
facē vt sicut elegit vos dñ mñ
do ⁊ cōdurit vos ad hāc signu-
larē ⁊ applicā vitā ⁊ societate
sic vos iunet vt eadē sup mē
sā i regno patris sui. pensate
tñ fratres mei qđ qđ diu vire-
rimus: i periculo grandi pos-
ti sum⁹. idō de bonis suis ne-
mo cōfidat: s; cogitet sicut qđ
dicit apostol⁹ qđ cū qđ existi-
mat se stare caueat ne cadat
Nūqđ fratres mei non lu-
cifer sic decozat⁹ cecidit: Nū
quid non etiam petrus: aut
qui inter discipulos. Christo
familiarior iuda et quia dese-
confitendo nec in bono per-
seuerando permansit cecidit
⁊ crepuit ⁊ mortu⁹ est. Roga-
te igitur fratres illū sine cu-
ius volūate folium arboris
non nouerunt vt vsq; in fi-
nem taliter vos in hac solitu-
dine regat ⁊ dirigat vt eadē ⁊
fructū afferatis ⁊ fructus ve-
ster maneat amen. Non tur-
bemini fratres dilectissimi si
compello vos vinū bibere: et
panē tritici cuz betis butyro
mirtis simul comedere. Nā
hodierna dñe credimus filiū

hois resurrexisse a mortuis.
ideo gaudere ⁊ epulari. or qđ
frater noster mortu⁹ fuerat
⁊ resurrexit: perierat ⁊ inuē-
tus est ad mensam ergo acce-
dentes cū gaudio epulemini
qm̃ ego sū iacob pater vester
¶ De obseruantia clericorū
sermo. xli.

Adistis in mensa fra-
tres carissimi: qualiter
dominus pcepit seruo suo a-
brae vt tolleretur filiū suū:
quem super cūcta terrena di-
ligat isaac ⁊ offerret eū super
vnū montiū quē monstraue-
rit sibi dñs: quē dicunt non-
nulli illum esse montē calua-
rie in quo crucifixus fuit ille
Deus ⁊ homo. Series histo-
rie nuper simpliciter intelle-
cta. Primo edificat obedien-
tie filios fidelis ei⁹ sermo ni-
mis ⁊ efficax ⁊ penetrabilior
omni gladio ancipite. S; de
mō ⁊ virtute obediētie: aliqđ
vobis nunc dicendū est. nā si-
cut obediendū est libēter sic il-
lariter. sic ⁊ velociter obediē-
tia enim sine mora esse debet
Non placet deo morosa et
disceptatrix obedientia que
quidemcum p̃cipitur que;

erit cur quare Iobzem precipi
atur. Istius obediētia exq̄si-
tū nobis hodierna die exem-
plū pponitur. Abrahā pater
n̄s: sic. n. dicit senex fidelis et
pria credēdi vīa Sāctus igi-
pater Abzaam ⁊ p̄ma obediē-
tie norma ⁊ forma vere obe-
dientie ap̄d oēs esse credatur
Ecce frēs p̄cepit et de? filiū i
molare s; quē filiū. Audi ⁊ ob-
stupesce q̄ audis filiū dilectū
filiū p̄mo genitū filiū magne
promissiois: magne generati-
onis: dictū. n. fuerat Abzaam
in Isaac vocabitur tibi semē
et in ip̄o erit semen: tuum: si-
cut stelle celi et arena maris i
extrema tua senectute Cente-
narius. n. erat Abzaam dum
genuit Isaac de sarra sterili
vxoze p̄pria de agar ancil-
la ismaelem sagitarūz mira-
biliter promissum suscepit
mirabilis susceptū: religiose
educavit Inter hec tñ nō con-
tradixit Abzaam sed nec mur-
muravit nec hesitavit nec fa-
ciem cōturbavit immo tanq̄
pater exurgens p̄ sa crudelita-
te iu filiū se armavit: vt mor-
obediret attēdite vos filiū obe-
dientie q̄ votum fecistis ⁊ p̄-

fessionem vade o tu frater et
fac similiter hec semper adim-
plere cogita hoc sp̄ facie leta
fac et vines et erit semen tuū
b̄s dictū vltra semen Abzae
verūtamen q̄d mātus nescio
murmurat quid affectuosius
suscipiat vox ita in aurib? no-
stris s; hec tempore tanto an-
te nos scripta sint q̄ sunt per
allegoriā dicta discutiam? er-
go folia vinee vt fructum in-
ueniam? sp̄ualis intelligētie
tanq̄ sub cortice nucleū tā q̄
sub palea granū tā q̄ s; terra
thesaurū. Merū vt hodiernae
xp̄i solēnitati satisficiam? cō-
siderem? vtz ea q̄ dicta sūt de
tpe Abzaā icliare possi? ane
Augustinū patrē vtz tētemus
sup hoc aliqd dicē ad detlan-
dē ⁊ ad nostrā aliquale edifi-
cationē. S; scō; ebzeos abza-
am sub tribus tēporib? tria
sortitus est nomia Primo di-
ctus est Ilaz: q̄d idē sonat q̄d
excelsus: cum adhuc esset in
caldea in terra ⁊ in cognatio-
ne sua i domo patris sui Ascē-
dēs aut in terrā canaā ad vo-
catōnē dei dict? est Abzaā q̄d
iterptat p̄r excels? Tandem
in circuncisionis sue tempore

tunc dictus est. Abraa; hoc ē
 pater multarū gentium: Attē
 datis fratres et vos in patres
 vestrum: na; primo vocatus
 sum excelsus philosoph? Erā
 .n. inter omnes magos nomi-
 natissimus et liberaliū artū
 sagacissim? indagator. Excel-
 sus inq̄ eram celsitudine sciē-
 tię que inflat non caritatis q̄
 edificat Nam cedrum odori-
 ferū vocabāt me romani p̄n-
 ripes foliis abundantē: sed n̄
 habebam fructum. Excelsus
 eram et impius super oēs coe-
 tanos meos: elatus et super
 araltatus sup cedros libani.
 Et ecce accessit ad me mater
 pietate plena: predicatio san-
 cti viri episcopi vita: et exem-
 pla sanctorū patrum Pauli et
 Antonii et Simpliciani et cū
 his oībus vox dñi confringē-
 tis cedros comminuit cedros
 libani et hostia p̄pata ad vi-
 ctimam in odorem suavitatis
 Et sic factus sum pater excel-
 sus. Deinde ad africanā veni
 mecū ducens decem et nonem
 ex fratribus meis simul vīnē-
 tes in palatio sancto et cupiē-
 tes separari a seculo. Sanct⁹
 pater. Valerius cupiens esse

particeps fructū et orōnū: lo-
 cū istū i q̄ n̄ sum? donavit: et
 mlti nostrū viderūt. S; loco
 isto edificato i xp̄i noīe et sacte
 trinitatis pōtifer iponēsis fa-
 ctus sū: et vocatus sum pater
 excelsus multorum. Pontifi-
 ces. n. frēs mei sicut vocan-
 tur pastores gregis: ita et pa-
 tres plebis p cura et patria so-
 litudie: et tūc fact⁹ sū: sicut
 oliua fructifera in domo dei.
 Presules. n. oliue cōparātur
 pp vī olei triplicē Nā oleū p̄-
 mo illuminat: pascit et festa mē-
 bra fouet. Sic et p̄sules illu-
 miare debēt: xbo pascere exē-
 plo et fonē egētes tēporali bñ-
 ficio. Ego. n. fratres nō dico
 me hoc facere: studeo tñ sacrā
 scripturā exponē Turrim da-
 uiticā clypeis fortissimis mu-
 nire: munītā dēclarare dēlara-
 tā ordiare Nā qd p turri da-
 uiticā nisi scōrū ecclesiā intel-
 ligo? Et sic iam ab ortu et oc-
 casu ab aquilone et austro vi-
 get nostra doctrina et expoīto
 Non tam a me sed de domo
 dei p̄cedit et sic non solum
 pater gētium dico: sed et ai-
 vitis habūdans in lateribus
 domus dei Cui⁹ domus sūt

latera legentes et orantes et
iugati legentiu et orantiu et
coniugantium. Nam vobis
qui estis legētes orātes abū
danter propinauimus doctri
nam: quibus disciplinā apo
stolicam tradidi. Coniuga
tis poculū vite et propinaui
mus vobis tñ ppinaui. vi in
feruoris. caritatis et equita
tis. illis hō pacē et paciētiam
donauim⁹. Reuertamur er
go ad historiā preteratā que
insinuat nobis tria. scilicet discipli
nam regularem progressum
et exitum. Dicitur. n. nobis
a domino tolle filiū tuū. q̄ si
dicat dominus: tu qui mona
chus est tolle filiū tuū isaac
qui interpretatur risus hoc ē
tuā propriā volūtātē tolle: i
cui⁹ executione homo rīdet et
delectatur et hec est prima ob
latio dei quā homo debet deo
reddere et offerre super vnū
montium que demonstrat no
bis deus. Nam multa gene
ra montium demonstrat no
bis domin⁹. Sed de quattu
or nobis mediatoz dei et ho
minum homo christus iesus
mōs dē q̄ erit nouissimis di
ebus mōs domus dñm et tice

mōtiū: et vix mōs dei mōs pi
guis et coagulat⁹. Porro de
hoc mōte descendit ros et vn
guētū p barba aarō Des. n.
de xpī plenitudine vnguētū
recipere possum⁹ apostoli et
fratres dicunt mōtes: qz fun
damēta ei⁹ solū ecclesie i mō
tib⁹ scitis. āgeli nūq̄d nō et ip
si mōtes dicūt excelli Porro
ies⁹ mōs q̄ dē sedēs in mōte
taboz sermonez discipulis fa
cit enumerans septem beati
tudines spūs. Ad frēs attēdi
te q̄tum sit impedimentum q̄
graue dispendium iherat sā
cte religiōi supfluitas et abū
dantia rez longe magis legi
mus in libro nostre conscien
tie q̄ possimus explicare ser
monibus. Nunq̄d non sodo
mitaz pctm fuisse legi abū
dantia panis et supbie vite.
Nunq̄d non angeli videntes
se abū dare in pulchritudinē
et sapia supbientes ceciderūt
Nunquid non et patres no
stri quasi ratiōne eodem ex
pelli sunt de paradiso: Nun
quid non et mūdus submer
sus fuit qñ abundantes et in
suis abundantiss deum non
cognoscentes perierunt.

Nunquid non egyptii abun-
 dantes iracundia pleni fa-
 cti sunt et submersi. Nun-
 quid non pp abundantia ido-
 la terre facte sunt: Nunquid non
 amalech qz abundabat: id e in
 iudicia plenus desinit in manu
 Saul: Nunquid non tpe da-
 uid milia interfecti sunt. Nun-
 quid non. Saul abundas sup
 b' efficit et efficit: Nunquid no
 herodes ascalonita ingulat
 Nunquid no herodes tetrarca
 speras i sua habundantia plo
 satisfacti qz credebant ioane ee
 factu et iustu: ipsu th decola-
 uit Cogitate fratres qd rece-
 pit Olofernes qd Cesar: qd
 Pero quid. Valentinus quid
 Constantinus: quid deti? qd
 iulianus. Quid ergo valuit
 Cesari et neroni abundantia
 quid assenero pecunia. quid
 athiocho simulata et paliata
 penitentia: Solamus ergo
 christum pauperem in prese-
 ti vt simus diuites in futuro
 comes ergo diuitiar. supbia
 et luxuria est. amenus ergo
 O fratres summam christi et
 apostolorum paupertate: ne in
 nostra scia religioe mutetur
 color optimus: et dispergant

lapides sacuarum nostri. Sa-
 ne. n. fratres mei ex collatioe
 aliarum paupertatum: com-
 mendatio paupertatis volu-
 tarie: plenus inter nos relu-
 cet.. Sunt. n. quinque genera
 paupertati prima est infelic-
 tas secunda est paupertas cupi-
 ditatis Tertia paupertas sup-
 fluitas Quarta dolositas
 Quinta paupertas voluntatis
 Prima habet medic. Secu-
 dam hz auar. Tertia hz pdi-
 g. Quarta est panes dealba-
 ta Quinta habet copedit. Pri-
 ma est flagellu. Secunda es
 venenu. Tertia est vetilabz
 Quarta vmbzaculum. Qui-
 ta edificiu. Prima e miseria
 qz cruciat. Secunda est ve-
 nenosa qz necat. Tertia e ve-
 tola qua iflat. Quarta dolo-
 sa quia dissimulat. Quinta
 gloriosa qz coronat: nec mi-
 su si xpianus amator sobrie-
 tatis sobrietatem sps comen-
 dat cu epicur. preceptor vo-
 luptatis ta commendauerit
 dicēs: q felix paupertas e si
 leta es Super hac propriam
 voluntate offert ho deuotus
 qz precipue fit in processione
 obediendi. Sequitur fratres

strauit Abzaam asinum ⁊ duos pueros secū ducēs: Isaac vero ligna cedria portabat. Abzaā aut ignē ⁊ gladiū veniētes aut ad mortē ligatur Isaac. sup ligna ponit ⁊ scita a pte dei volūate. si apit os suū. Et extēdens manū abraam. audiuit ne extendas manū sup puer. s; p Isaac tolle arietē vnū de cūcū tuis meliorib⁹. quē inter spinas tibi parauī. attēdamus nūc frēs nā quid per asinū nisi carnē nēaz intelligo. que velut asinus domāda est. virga onere. et pabulo ⁊ cinere ⁊ cilicio caro domāda ē ne impingua ta. in crassata et dilatata res calcitret. velut asin⁹. qui cūz dño. velut catell⁹ ludere voluit. Duo namq; pueri. sunt quinq; hoīs sensus. quos tñ duos dicim⁹ q; ad vltz et ad executōnē eorū duo infra mēbrozūm mācipata sunt. Nā ⁊ ego velut abraā in vobis ⁊ canonicis nostris. ne caro luxuriēt ⁊ ne mors p fenestras intret dnobis pueris vos sociat paupertatis. s. ⁊ oratōi qbus mediātibus qnq; sens⁹ corporis extinguerē poteris

Nā per hec pterita mala obliuiscemur. Cogitatōes male nō ascēddēt i corda v̄ra affectio cognatorū n̄ regnabit in vobis. Hec. n. sūt. q̄ q̄tidie monachos cribzāt sicut triticū. Iste sūt mordaces cure. q̄ sc̄m̄ viri ppositū enervauerūt Inter has vir sc̄t⁹ coq̄ et cruciat. Hec sūt monachorū mulcemordaces ⁊ morietes. q̄ pdūt s̄itatē vnguētī. Hec sunt volatilia q̄ cōedūt frumentū in aia seiātū vos aut frēs duz hec in corda v̄ra ascendunt recurrite ad orationem vel ad operis occupationes ne vos serpentine mulce deglutiant. nunq̄d nō sic fecit sc̄t⁹ p̄ antōius. q̄ cum epistolas a caris suis i seculo morantib⁹ recepisset. nullas legere voluit. sed receptas in ignē proiecit: dicens. Carthe fallaces estis. et plene mēdatiis. cōburo vos ne cōburat a vobis. Sequit̄ frēs. ligatur Isaac. Sic et vos ligamini in hac solitudine tā fortiter. vt cōsuetudines vite secularis ignoretis. et suauitate sc̄tē religiōis capiat̄is placeat vobis sōni sobrietas mē

his tranquillitas. corporis munditia: mortis seueritas. & cuncta salutis expectatio. Soluit Isaac. & iocunde ad matrem bñtē i Barlabee Sicut vos & tamini soluti ad matrem quae sursum est ierusalem. Tunc ergo illic puereritis dabit refrigerii se de qua bñtitudine & lumen claret. De vita clericorum tractat. circa obseruantiam ser. 42

Qum ieiunaueris unge caput tuum. & faciem tuam laua. ne videaris hominibus ieiunans. Ieiunandi officium est. in cinerem & cilicio sedere. sordidas vestes si tenere. carnem macerare. faciem attenuare. i pallore permanere non ipsum lauare. si ad mensam opulentam accedere. si in ieiunia et festa visitare. si capite inclinato incedere. sed elemosinas dare. castitatem seruare iuste scire & pie viuere. ut christi sanctam resurrectionem expectans gloriatur. Hec autem omnia facite. si ut videantur ab hominibus. sed tamen ab illo qui cuncta videt in abscondito. Sed si iringeret quod sumus ieiuniorum spergeretur inter homines. statim faciem tuam laua. ne videaris hominibus ieiunans. Tria

.n. fratres proponuntur nobis hodie. scilicet ieiunare. faciem lauare. et caput ungere. Hec .n. tria sunt in quibus tota vita vestra consistere debet. Quae sunt ista fratres nisi declinare a malo et facere bonum. & totum quod habes deo retribuere. Ecce quicquid continet nostra christiana sancta religio. Quid .n. p ieiunare fratres nisi a malo declinare. per faciem lauare est bonum facere. p caput ungere est totum deo tribuere. Sed dicit quod breuis est hec expositio. sed & aquam viuam ut cupimus non propinasti. attendite ergo fratres. Nam hostis antiquus vestris primis parentibus. primo in paradiso suauiter ut dominum offererent. secundo ut faciem adeo abscorderent post meridiem. Tercio ut deligno vestito comederent. Nam ibi dicitur ut caput pungeret. sed hic ut caput ungeret. ibi abscondendo faciem latitaret. sed hic lauaret ibi ut & comederet. sed hic ut ieiunaret. Credam? illi qui modo hec precepit. sed non illi qui contraria persuasit. ait .n. pater hic est filius meus dilectus? ipsum audite. Nam ait hodie cum

ieiunatis. Est. n. frēs quodā
ieiuniū cōmēdabile et quod
dā dānabile Dānabile qđ vī
dēt hoīes qđ sūt pp hoīes cō=
mēdabile quod solū pp deū
sit. Sed aliq̄ ieiunāt vt fa=
stidit. Aliq̄ vt auari. Aliq̄ vt
ipocrite. Aegrot⁹ ieiunat vt
valeat. Fastidit⁹ vt appetat
Auarus vt parcat. ipocrita
vt appareat. Ieiuniū egroti
ē salutis Ieiuniū fastiditi ē
gulositatis Ieiuniū auari ē
parcitas. Ieiuniū ipocrite
ē simulatis Hec aut̄ ieiunia
z si nō sūt pculosa vt egroti
tū sūt ifructuosa. Ieiunate
ergo frēs pp deū. flangat vo=
cē vt accipiatis nucleū. pici=
am⁹ folia vt inueniam⁹ fru=
ctū purgem⁹ puteū. vt hau=
riamus aquas de fōtib⁹ sal=
uatoris. Ait. n. saluator sitie=
tes veite ad aq̄s. Nā triplex
ē aq̄ saluatoris frēs Aqua la=
chymaz qñ fleuit sup lazar
z sup ciuitatē aq̄ quā posuit
in peluim qñ discipuloz pe=
des lauit. aqua que de latere
et⁹ emanauit. primā oz nos
hēre frēs. si recte ieiunare cu=
pim⁹. Est ergo pia aqua cō=
tritionis scđa z fessionis. ter

tia satisfactionis. pia mēter
sanat. scđa refrigerat tertia
fecūdat Ergo fidelis si cupis
recte ieiunare istas aq̄s rec=
pe et lana te et mūdaberis la=
pia. Nāz nisi habueris. has
aquas. ieiuniū tuū modicū
valebit. Ideo vocati hodie
ad nuptias magni regis fra=
tres dilectissimi. oz nem⁹ nos
vestimētis. tubis. et cibalis
bene sonantibus. Laudem⁹
iplū patrefamilie: qđ ad suas
nuptias vocare dignatus ē
Que sūt nuptie hodie ppara=
te fratres: nisi isti dies. quos
dñs consecrare dignatus est
Isti. n. sunt dies quos obser=
uate debemus in q̄bus legez
recipe merebimur. Isti sunt
dies medicinales. qui aie et
corpozi conferunt sanitatem
Isti sunt dies nuptiales. in q̄=
bus vestimētis oznatī eē de=
bemus. cibala. et tubas orga=
naq̄ bñ sonātia sonātes Hec
.n. sūt in terra. que i nuptiis
quadragesimalib⁹ sonare de=
bem⁹. nā pio vestire nos de=
bemus virtutibus sanctis et
poliatis virtutis. Scđo cibali
puciēdo pectora p cōtrictio=
nē sonare debemus. Tercio

ut precones clamare debem⁹
 suggētes vbera vocando p-
 nulos ut ieiunare discant. se-
 nes ut ieiunare doceāt qz ec-
 ce nunc tps acceptabile ecce
 nūc dies grēe salutis ecce die
 remissiōis ecce dies satisfactō-
 nis Tu ergo inīq q lōgo tpe
 dormisti. surge memēto ubi
 cecideris ⁊ age penitētiā. dū
 tps habes. dū sanas es. dū
 peccare potes. ut nō ex timo-
 re sed ex amore videaris pe-
 nitere. Dēs. n. fratres mei. q
 penitentiā deleuerit pecca-
 ta sua iā āgelice felicitatis p-
 ricipes est. ipa nāq penitētiā
 est medicamētum vulneris
 spes salutis p quā pctōres sal-
 uant p quā de⁹ ad mīaz i clī-
 nat Dū aut penitētiā frēs fe-
 ceritis fūdite p pctis lachry-
 mas ⁊ cordis corporis Nūq
 nō lachrymādo frēs mei: pe-
 trus a xpō respicit. Nūquid
 martha lachrymis sanatur.
 Nunquid uon cananea ex-
 audit. Nunqd non lazarus
 ad vitā reuocatur. Lana ex-
 rofaciē tu q hodie incipis ie-
 iunare lachrymis pcutē pe-
 ctus exalta vocē tuam cōfite-
 re. ⁊ annunciano sacerdo-

ti pctā tua. Audite frēs qd
 dauid p confessionem conse-
 cutus est. quid aut nisi pecca-
 ui dñe. ⁊ Natā propheta ait
 o dauid transtulit de⁹ pctm
 tuum a te. Tanete tamē fra-
 tres ne confessio sit Saul. q
 redargut⁹ a samuele supbiē-
 do dixit peccaui q statim audis-
 re meruit. transtulit deus re-
 gnum tuuz a te. Sic et dixit
 nos iudas peccaui non dolē-
 do sed diffidēdo. Sic et calu-
 mator est iniquitas mea q vt
 veniam merear. Ergo frēs
 ieiunatis facies vestras la-
 uat se lachrymis. caput vngi-
 te xpm qui caput cunctozum
 est ipsum ergo vngite. s. oleo
 misericordie. elemosinas dā-
 do. ⁊ verba cōtritiōis clamā-
 do peccauimus domine: sed
 miserere. et sic vincti erim⁹ a
 Christo oleo letitie. sic vn-
 ctum Dauid legimus. Sic
 vinctū Petrū ⁊ Mariā pspi-
 cimus. sic vinctos volētes se-
 per spectauimus fratres sed
 quis dicet quomodo vngen-
 dus est de⁹ D peccator vade
 primo ad mariam peccatri-
 cē. Ipsa. n. vnxit pedes ⁊ post
 ea caput. s. aīaz et postea ac-

cedere potuit ad caput. Nā
si primo lachrymis xpi pedes
non lanasset: ad caput xpi ac
cedere vngēdo ansa non fuis
set. Ergo necesse ē prio ad p
des lachrymas fundere. et p
stea ad xpi caput accedere.

Scitote tñ frēs mei. q nllū
inimicis vestris corde. peperci
tis. oia que agitis sine ieiune
tis. sine elemosinā detis. sine
oia que bona sūt agatis. oia
vana sunt. et serui inutiles e
stis nisi prio pepereritis. Sz
dicetis ego parcere iimico n
posū ex quo ergo michi bōa
nō valēt. sine hoc me afflige
re ieiunando bona distribuē
do non āpli⁹ volo. Ego autē
dicobobis. dimittatur vobis
Nullū tñ malū ipunitū nec
aliqd bonū irremuneratum
remanebit apd deū q nouit
abscondita cordis cunctozū
¶ De vita et moribus cler
icorum sermo. 43.

Eratres carissimi scūs
ille hieremias conside
rans sacerdotū et patorum
negligentiā. lamētabiles vo
ces emittēs dicebat. Daru
li petierūt panē et nō est nec
erat q frangeret eis. Llama

bat ergo hierēias aspiciēs de
structionē scē ciuitatis: plo
rat et lamentatur crudelita
tē matrū patrū et pastozū q
deuozāt filios pditōe: vob
bis pastozib⁹ israel q qd pin
gue erat comedistis q cū fru
ctū erat n. solidastis: qd erro
neū erat nō reuocastis qd in
firmū erat n. sanastis: qd nu
dum erat non cooperuistis.
¶ fratres lupi rapaces ho
die facti sumus iusticiā post
poneutes: veritatemet mise
ricordiam ignozātes. Caue
te ergo ne vobis dñs hodie
dicat dispēlatozē te posui su
per familiā meam: et tu panē
eis non fregisti. Non ergo di
spensatoz: s; dissipatoz: n. spe
culatoz: s; spīculatoz. o serue
nequā mittā te i tenebras ex
terlozes. qm pueri tui petie
runt tibi panē nec fuit q frā
geret eis. Itaq; frēs descri
bendus est panis et frangen
d⁹ subditis āte q fame pere
ant. nā si morietur de mani
b⁹ tuis sāguis ei⁹ exiret. Di
tribuēdus itaq; est panis oi
sanctitate erubescētib⁹. ē
n. fratres panis nudus q di
tribuendus est et frāgēdus

filis. Est et alter panis infidus. q̄ distribuēd⁹ ē seruis. Sūt. ēt isti panes cōfūcti in domo dei sicut in area palee cū granis. Tres tñ panes legun⁹ i scriptura p̄aes pharaonis oblationis ⁊ p̄positiōis primi sūt laici. sc̄di sūt sacerdotes. Tertiū vero pastores. P̄aes pharaonis diuidūtur in tres partes i ꝓcupiscentiā carnis et cōcupiscentiā oculorū ⁊ supbiā vite. Prima est luxuria q̄ enervat. Sc̄da est auaritia q̄ cruciat. Tertia ē superbia que velut vesica inflat. Luxuria ē proferens iusticiā. Superbia parit in iusticiā. Luxuria est p̄mēs hoīem intra se p̄ pollitionē; Auaritia extra se p̄uacatōē; Supbia supra se p̄ elationē. Luxuria dep̄imit hoīem intra se: q̄ cū factus sit ad imaginē dei velut porcus in luto viuere querit. Auaritia trahit hoīē extra se. q̄ p̄p̄ terrena dimittit celestia. Supbia extollit s̄ se: vt pōat i celū os suū. Et sic patres ⁊ fr̄es hō p̄ luxuriā in vanis cupit delectari. Per auaritiā i transi-
toris consolari. p̄ supbiā de

impietate gl̄ari. isti sūt pastores quot dominus eiecit de tēplo vendentes et ementes. Isti sūt quinquagenarii ⁊ per Elyam cōburūtur. Isti sūt illi falsi p̄pheti vesti ē pellib⁹ caprinis. qui etiā intrinsec⁹ sunt lupi rapaces. Ergo nos qui pastores sumus nomina-
ti. Luxuriam frangamus p̄ abstinentiā. Auaritiam submergamus p̄ elemosinā. Superbiam fugiamus per hūilitatem et per patiētiam. nā sicut impossibile est demones in malo obstinati in paradisum intrare. sic impossibile et luxuriosis pastoribus auarīs ⁊ supbis subditos castos et humiles et bonos facere. Quia necesse est vt talis vt grex: q̄lis sit et rex. Est ⁊ ali⁹ panis oblatiōis quem quidē nō solū frangere sed ⁊ deo offerre debemus. Dauid dicebat: intret oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. iste et panis triplex q̄ orō debet esse ampla deuota ⁊ pura. Ampla vt pro oībus ēt rogetis pro calunniantibus ⁊ persequentibus vos. deuota vt non remisse petatis sed deuota

te et dabit vobis perseveran-
tibus s; dicet quis et qualis
d; eē q̄ petit: q̄d petat: p quo
petat. ⁊ a quo petat Si peris
qualis esse debes dicimus q̄
bonus: q; scimus quod deus
peccatores nō audit. Si di-
cis quid petere debes. dico q̄
vitā vel meritū vite vel ap-
prehēdētā meritōū vite. s;
si dicis pro quo petere debes
dico q̄ pro bene et male vīnē-
tibus vt bonus perseveret ⁊
malus cōvertat: nō pro san-
ctis nō pro dānatis nam q̄
erat pro martyre iniuriā fa-
cit martyri. Qui orat p dam-
natis nullatenus ipetrabit.
potens tñ est deus: vt de lapi-
dibus istis fiant panes Sed
si ulterius adhuc petis a quo
dicitur q̄ a patre oīa petere i
filii noīe debemus et sic veri
pastores erimus. Est ⁊ alius
panis. s. propitiationis ⁊ iste
est triplex panis angelorū de
quo manducat homo in alta-
ri. Panis filiorū. i. verborū sā-
cte doctrine. hic est panis qui
eū primo pane de celo de scē
dit hic ē panis quē nō ē bonū
sūere et dare canibus hereti-
cis: q; panis filiorū ē hic ē pa-

nis petitus: amice accomoda
michi tres panes. s. vite doc-
trine ⁊ exēpli. Hic ē panis da-
tus Petro vt pascalag o nā
ter ait. dñs petro vt pascato-
res vt tu pastoz itelligas o-
ues pscere: doctrina vitā ⁊ exē-
plo vel eucharistia: doctrina ⁊
vite scā ⁊ sic dñs ait. Petro
ita vt ceteris apostolis suis.
Ergo pascam⁹ oues nostras
parvulis nostris panē frāga-
m⁹: ne deficiāt i via pascam⁹
pāe āgelico. pascam⁹. Hic pa-
scam⁹ exēplo ne tota gēs pe-
at. Naz capita gentiū sum⁹
cecorū et ignorantium duces
claudorū bacul⁹ terrarū pi-
cipes: regū viatores. āgelis
supiores s; demōib⁹ peiores
dū hec negligēter pspiciam⁹
fratres pascam⁹ ergo popu-
lū ne sit velut oues absq; pa-
stoz: vt de pascuis solitudi-
nis trahat ad pascua societa-
tis Iesus xp̄s dñs noster.

¶ De obedientia ser. 44.
H fratres mei obedire o-
portet de o in oib⁹ si sal-
uari in heremo cupim⁹. et si
difficile nobis videtur consi-
derare debemus obedientiā
filii dei et nostram deponere

re contumaciā non differe-
remus: ipse. n. dei filius obe-
diens fuit vsq; ad contume-
liam crucis: nō ergo cōtēna-
mus eius p̄cepta christus. n.
obediēs fuit vsq; ad mortē
nec pro sua s; nostra salute &
utilitate. In oibus ergo si-
m⁹ sibi obediētes Ecce frēs
angeli in oibus obediūt deo
et nos q̄ cinis sumus contra
dicem⁹ deo Insensibilia obe-
diūt deo: & nos rōales resiste-
m⁹ deo Sol a sua semita nō
deniat nec lūa: nec stelle: oīa
.n. celica suis deo famulant^r
officiis Tu hō volūtati dei
quasi i oibus. resistis. Ad nu-
tū dei cāpi floribus decoran-
tur: terra ibiibus secundat^r:
frondib⁹ crispatur sylua in
nēoze citarizat auincula oīa
deo obediūt sol⁹ hō dei volū-
tati resistit O monache lege
qđ dē meliozē obediētia q̄ vi-
ctime: que causa est: nisi qz i
victimis aliena imolat^r caro
sed in obedientia voluntas
ppria & caro mactatur Esto
te ergo fratres mei obedien-
tes vt deū placare possitis de
peccatis cōmissis. Tanto ci-
tius homo placat deū q̄ro re

pressa arbitri sui supbia gla-
dio p̄cepti se imolat. Caue
te tamen fratres mei in obe-
diētia: sub ipsa. n. p̄test late-
re fel d̄racois sub specie mel-
lis: lup⁹ sub pelle ouina: ipo-
mo dulci venenū sepe latet.
et in olla mors sepe ponitur
Attendat ergo q̄ p̄cipit et q̄
obedire intendit q̄ obedien-
tia sit honesta: oī discretiōe
ornata seu decorata. Nam si
discreta si fuerit: crudelitas
existimāda ē si si honesta fue-
rit nullatenus obedire debe-
m⁹ Igit si vobis p̄cipit q̄ de-
us: si diligatis vel q̄ deū odip-
hēatis: nūqđ obedire debet^r.
Nūqđ ēt ipse de⁹ hoc p̄cipe-
re pōt. Honestas igit fratres
& iusta debēt p̄cipi. & si ius-
ta v^t honesta nō fuerit: nul-
latenus obedire debemus &
si apostolus hoc nobis indi-
cauerit. Nolite igit fratres
mei talibus obedire: sed cau-
te in cordibus aligate q̄ obe-
dientia sine discretiōe cassa
est et vana: non ex parte obe-
diētis sed p̄cipiētis. Et obe-
diētia hōestate p̄uata supba
ex pte vtriusq; p̄lētietis & p̄ci-
piētis & i nouissimo die piter

punient. custodite qđ precipi-
tis: caute et pōderate qđ in-
ponitis. Nam quotienscūq;
obediētia honesta et iusta nō
fuerit: totiens ad irritatē de-
uenisse pastores cognoscant
Obediētia igitur fratrestūc
est vera: tūc scā: tūc merito-
ria: qñ est dotata discretiōe
honestate iustitia ⁊ hūilitate
Iste. n. sūt socie. scē obediē-
tie: sine qb⁹ ois obediētia va-
na ē ⁊ inutilis. Hec ē illa obe-
diētia: que ꝛcordiā seruat in
āgelis pacē nutrit in mōachis
trāq̃litatē generat in ciuib⁹
Hec ē illa obedientia: sine q̃
resp. stare nō potest: sine qua
familia aliquaregi nō pōt. o
q̃ enoyme vitiū quod obedi-
entie cōtrarium fuerit Per
hoc diabolus celū pdidit per
hoc homo paradīsum amisit
per hoc Saul regnū: per hoc
Salomon amorē diuinū. O
sancta dei sponsa obedientia
tu pfecta scala qua celus ascē-
ditur. tu quadriga q̃ helias
vectus est in paradīsu. tu pꝛ-
ta paradīsi fidelīū ⁊ claustra
īferni. O sācta obediētia tu
hūilitatē nutris. tu patiētīā
pbas. tu mālueudinē exmi-

nas Estote ergo frēs cū abra-
a: obediētes: reddētes q̃ sūt ce-
saris cesari: et q̃ sūt dei deo
Tunc vero dābimus cesari
debitum qñ debita prelatis
nostris reddimus Hec. n. de-
bita consistunt in reuerētia
in rex exhibitiōe ⁊ dilectiōe
Hoc autē facere debemus nō
solū pastoribus sed et dei sā-
ctis: et tunc reddimus ꝑ obe-
dientiam que sunt cesaris ce-
sari: ⁊ reddim⁹ que sunt dei
deo qñ i latrā perseueram⁹
Hoc. n. solum deo conuenit.
Hoc. n. consistit solum i ora-
tiōe ⁊ gratiarū actiōe cult⁹
exterioris exhibitiōe ⁊ iterio-
ris mentis deuotione: quod
facere nos perseuerare deus
ipse dignetur. Amen

¶ De modo querendi deum
sermo.

45.

Audistis frēs mei caris-
simi sāctissimos reges
deum diligenter q̃ sinisse: et
querendo deum et homines
inuenisse non dubitamus: et
sibi pꝛeciosa numera obtulisse
firmiter credimus et ꝑre-
dicamus. Vos ergo fratres
querite xpm: querite nazare-
num: querite floꝛidum can-

didum ac rubicundus. querite
 te xpm et hunc crucifixum: que-
 rite et inuenietis. pullate et ape-
 rietur vobis. clamate et voca-
 te dilectum: nunciantes quia amo-
 re languesitis. O vos mundi
 amatores qui terrena sapitis:
 quorum deus venter est et gloria
 cum confusione: quid agitis sine
 christo vobis pax esse poterit nun-
 quam quod felicitas vel victoria: nun-
 quam quod dignitas vel securitas fi-
 des vel caritas: spes vel fiducia
 constantia vel temperantia pruden-
 tia vel scientia: pulchritudo vel for-
 titudo. olphact? vel tact? vi-
 sus vel audit? sine christo vobis
 esse poterit: O fratres mei ab-
 sit. Ergo querite christum dum in-
 uenerit potest invocare eum dum
 prope est in christo denique sunt omnes
 divites et thesauri sapientie et
 scientie absconditi quaerite et inveni-
 etis ipsum pullate ad christum et
 aperiet vobis christus. Dirigite
 viam domini et dirigat vos christus
 Custodite christum ut custo-
 diat vos: christus. Custodite
 christum ut custodiat vos quaeri-
 te christum pauperem ut inveni-
 atis christum divitem pascite
 faelicis christi ut pascatur vos
 christus visitate infirmos christi ut

visitet vos christus. pacem habete
 in proximo christi amore ut vos
 pacifice christus. Hunc ergo christus qui
 ram? hunc etiam veraciter cupi-
 am? Hunc realiter ut possum?
 agnoscam? Hunc semper quam?
 et inuentum tam fortiter: tam
 suaviter tam dulciter teneamus
 in? ut eum non. amittamus que-
 rendus est ergo christus sed
 non in platea ubi est magna
 vanitas querendus est ergo
 christus sed non in taberna ubi
 est magna ebrietas queren-
 dus est christus sed non in se-
 culo curia ubi est summa falsitas
 querendus est christus sed non
 in scholis mundanorum phi-
 losophorum. ubi est peruersi-
 tas o vos mundi amatores
 stui terrena sapitis et pro ter-
 renis honoribus et pompis
 discernere non desistis tran-
 seuntes montes et alpes inue-
 stigare volentes alta celi lata-
 tre malis in calore frigore fa-
 me et nuditate. cur christum qui
 ritis in quo hec maiora perfe-
 cte reperiuntur: quiescite iam
 agere peruersae discite bene fa-
 cere. O vos qui celorum mo-
 t? quot die investigare cura-
 tis non tamen deum perfect? cogno-

scatis sed vt mūdo flozentes
appareatis Salūtes igitur
et insipientes querite xp̄; S;
non cū luxuria in qua est la-
ta deformitas. nō cū supbia
i qua iacet eterna calamitas
Nō cū auaritia i qua est ido-
loꝝ seruitus et eterna infeli-
citas. Sed heu fratres heu.
qꝛ nō est q̄ speret i eo S; mi-
les in ense. Rex in diuitiis
puer i pomo Seruus in dñio
vroz i viro. vīr i vroz. vetu-
la i parua pecunia. et rustic⁹
i legumie spat. Ecce frēs ēē
qūo vnusqꝫ recedit a deo sa-
lutari suo Ecce qūo spamus
i vanitate de reliquētes deū
factorē nēz; recedētes a deo
salutari nō Ecce sic igit fra-
tres mei. nō sic. ēt si diuitiez
honozes affluant nolite cor
appnere. sed solū in xp̄o sēp
sperare. qz xp̄i cura ē de sin-
galis nobis Queram⁹ ergo
Christū frēs mei ⁊ nūq̄ desca-
m⁹ qulqꝫ. Christū iueniam⁹
querite eum dñ inueniri pōt
innocate eum dñ prope est s;
quō um queremus ecce. eni.
queritur hodie Christus que-
runt eum pagani. querūt eū
iudei. O christiane caue neq̄

tas Christū cum iudeis. sed
cū paganis regib⁹ perqrere
nō desistas. Nā pagani q̄rūt
xp̄; adorare. Sed iudei q̄rūt
xp̄m supplātare. Pagani ho-
die ad xp̄m veniūt sed iudei
xp̄; spernūt Pagani ventēdo
ad christū laborant. Sed iu-
dei quiescēdo christum igno-
rant. Pagani christo mune-
ra offerentes ipsum adorant
Sed iudei iā christi mortem
pcurāt. Pagani christum in
adorādo et miracula ibidem
inueniēdo ipsū toto corde ma-
gnificant. Sed iudeoz syna-
goga i ā christū sp̄is coronat
p aliā viā pagani reuertūtur
gaudentes Sed iudei iā inci-
piūt esse pauētes ne forte ve-
niant romani et tollant eoz
loca et gentē. Erubescite oꝝ
fidi iudei erubescite qz veniet
christus quando lapis sup la-
pidem in te non remanebit
eo q non cognoueris temp⁹
visitationis tue. Erubescite
qz alieni hereditatē vrām ag-
grediuntur ⁊ ad vestrum na-
tum per stellā producunt cū
preciosa natiuitas fuit añ se-
cula predestinata et pphetia
pronunciata et pastozib⁹ ma-

nifesta et sapientibus regib⁹
 reuelata. **D**iudei semp deo
 rebelles. **O**cci et obstinati.
Cur non cōsideratis mirabi
 lia q̄ de⁹ opat̄ in medio ter
 re vestre. **C**ur xp̄s nō q̄id cur
 deū et hoīez non cognoscitis
Cur enī verū dei filiū n̄ adora
 tis. **O** fratres mei non soluz
 iudei ⁊ mali ch̄ristiani occidē
 q̄rūt xp̄m. **Q**uādo hec q̄runt
 nisi quando p̄cepta seruare
 tēdūt. **N**ō sic magi fecerunt
 sed mox ch̄risti nato creden
 tes per viā labzare ceperunt
 et sic perseuerātes aliquando
 inuenire mernerunt non ī p̄
 ciōsitate pannoz nō in mul
 titudine seruitorū nō in tha
 lamo p̄cto non in loco ebur
 neo non in aula regia. **S**z p
 thalamo voluit reclinari ista
 bulo p̄o lecto habere voluit
 fenum p̄ seruitoribus bouez
 cūz asino saluator habere vo
 luit. **E**tia ergo fratres mei. q̄
 rite deum floridū candidū et
 rubicūdum: cuius ortum an
 geli cantant **S**ancti exultāt
 sterilis clama t̄vidua p̄pheti
 zat. **S**imeon senes exēctat.
Joseph cogitat maria mater
 reclinat. **B**os cognoscit, assi

nus portat stella demonstrat.
Magus adorat. **I**ste est de⁹
 deoz q̄ ī cherubi apparet ter
 riblis q̄ ī seraphi apparet mi
 rabilis q̄ ī h̄tatib⁹ ostēditur
 ī cōphēlibilis **I**ste est q̄ nupz
 de maria nat⁹ ē **M**gine et hō
 dens factus est. vt nos deifi
 caret factus est hō. **I**ste ē qui
 esuritur. vt nos reficeret qui
 sitinuit vt nobis vite etne po
 cula mīstraret. **I**ste ē q̄ p nō
 bis tentat vt nos a tentatiōi
 b⁹ liberet qui p nobis ligat
 vt nos absolueret. q̄ p nō
 bis hūilia. vt nos exaltaret
Qui p nobis expoliat vt nos
 tegeret **Q**ui p nobis corona
 tur vt nos coronaret. **Q**ui fe
 le et aceto ptatur vt nobis
 fontes melifluos aperiret. q̄
 mortē suscepit. vt nobis vitā
 eternāz donaret. **Q**ui sepul
 tus est vt sepulturā suorū bñ
 diceret. **A**scēdit ad celum vt
 nobis celozum p̄tā aperiret
 sedet ad dexterā dei patris:
 vt p̄ces et vota, exaudiret.
Ecce ergo ad q̄d nat⁹ est xp̄s
 ecce ergo ad q̄d veit xp̄s, ecce
 p̄p q̄d ad nos descēdit xp̄s q̄d
 igit̄ agit̄ o vos mūdi amato
 zes q̄d vobis cū carne o vene

rabilis senes. o iuvenes deli-
cati qđ agere creditis cum ni-
hil sine xp̄o potestis facere. qđ
bulsq; ēt hoīs terrenis one-
rati estis. Querite ergo o iu-
venes xp̄m. vt iuvenes ma-
neat. querite vos senes xp̄m
vt cū oī p̄sp̄itate viuē valea-
tis. querite xp̄m et nolite q̄-
scere: illū xp̄m illū iesū. qđ cen-
turioīs seruū sanauit. parali-
ticū solidauit. lazari resusci-
tauit cecos illūtauit. Mēre-
trices beatificauit. Canane-
am exaudiuit latroī pepcit et
paradisū donauit. Hūc xp̄m
q̄rite fide spe caritate. Queri-
te xp̄m: nolite q̄scere. Queri-
te xp̄m: nolite sp̄are i lōgti-
dine vite v̄te qz icert⁹ ē erit⁹
S; attēdite ne decipiāmi qz
sub sp̄e boni mlt̄a mala fiūt.
Ad. n. desinit hostis ātiqu⁹
figurā assumē āgeloy laq̄os
deceptioīs vbiq; p̄tēdēs. No-
uit. n. ipe malign⁹ naturas
hoīm ⁊ cūi adhībeat cupidī-
tatis calorē. gule voracitatē
luxurie feditatē. Inuidie ca-
lamitatē optienouit. quē me-
rore cōturbet quē fallere pos-
sit gaudio quē metu oppriat
quē amiratōe seducat. Cui

ctoꝝ discutit naturas bēlla-
re ⁊ p̄scrutare cūctoꝝ affect⁹
i nullo desistit ⁊ vbi cognoue-
rit qđ delecteris ibid̄ suū exer-
citiū poit. Tu ergo fidelis cū
tētatioēs sēseris mor̄ ipsū q̄re
mor̄ ipsū inuoca et mor̄ ē au-
xiliabit qz fidelis nō p̄mittit
nos tentari supra id qđ possi-
mus p̄xtare Qui est bñdīct⁹
in secula Amen.

¶ De q̄etate ⁊ caritate ⁊ ope
misericordiē sermo. xly.

Hatres mei carissimi:
Nūq̄ recordoꝝ me legis-
se mala morte periisse illum
qui libēter i hac vita opa ca-
ritatē v̄p̄ietatē voluit exercē
h; ēt mltos intercessores pius
hō v̄ille qđ opa caritatē exercet
illarit Quid. n. de piis hoīb⁹
dicere p̄terim⁹ nisi id qđ fre-
q̄nter legim⁹ Opera. n. illoꝝ
sequuntur illos. Quare: nisi
qz multos habent intercesso-
res. Ideo impossibile est vt pre-
ces multoꝝ non exaudiātur
Considera ergo o homo q̄s
est ille qui tibi in via occur-
rit aiaduerte qđ homo est ad
imaginē dei factus ⁊ taz pau-
per est nudus miser mendī-
cus orphanus ⁊ pupill⁹ La

ne tamē ne euz despicias. Ca
 ne ne eū pcutias ne expellas
 Nā licet paup licet nud⁹ licz
 famelic⁹ licet miser appare
 at licet doleat licet erubescat
 nō tñ expellēd⁹ est paup. No
 lite igit frēs mei eos expelle
 re nec ēt importune pierint
 nolite de eis aliquū murmura
 re qz nup & iops nō cessāt lau
 dari nomē dñi. Cōsidera tu
 diues q̄ vīas ābulas & plate
 as & recto capite & collo q̄ tu
 simul cum paupere natus es
 de muliere & breui vīnēs tpe
 & licet diues sis sepe tñ reple
 beris amaritudine et dolori
 bus. in sordibus generatus
 es in tenebris cōfoueris i do
 loribus ēt peperit te. mater
 tua āte exitum matrem gra
 uiter onerasti i exitu matres
 dilacerasti turpiter fleuisti si
 mul cū paup & mēdico quaz
 do vallē ploatiois ingress⁹
 es. Pares ergo geniti sum⁹
 pariter viuimus et piter mo
 riemur. Cōsidera ergo diues
 q̄ paup et oīs diues pari mō
 nascuntur. Noli ergo eos de
 spicere. Noli manū beatitu
 dinis auertere ab eis sed eos
 facie serena suspice eos q̄so =

lando verbo et exemplo Mi
 sericordia igitur fratres mei
 mater nostra sit. nā qui esu
 rientem pane verbi reficit q̄
 nescientē potu sapientie re
 frigerat qui errantē i domū
 reuocat qui iunocentem pro
 tegit qui infirmum fidem et
 patientiam instruit qui i tri
 bulatione oppressos cōsolā
 do vel compatiendo eis: sub
 uenit. Hic vere pius est ver⁹
 misericors est amicus dei est
 nec euz mala morte peritur
 nullus dicere audeat. O mi
 sericordia salutis presidium
 fidei ornamētū propitiatio
 peccatorum: Tu iustos pro
 bas tu sanctos approbas ma
 los ad bonum perducis et q̄
 sine te cunctis quis abū dare
 videtur vel castitate apparet
 decoratus omnino dicere nō
 desistat seruus inutilis sum
 Sed attendite etiā fratres
 mei q̄ non solum pauperib⁹
 in via misereri debemus sed
 et defunctis cū oī diligentia
 misereri & subuenire studea
 mus. Attendite qd iudas ma
 chabeus fecerit. dixit. n. q̄ sā
 cta esset cogitatio pro defun
 ctis exorare vt a peccatis sol=

uantur. Sciebat autē et iudas
quod nōo gloriari poterat castus
se hēre cor. Cōsiderās quod astra
nō erāt mūda in cōspectu dei
Ceciderunt. n. āgeli de celo iō
mūda astra si fuerūt nec etiā
infās cui? vita est vnus dies
sup trā sic pctō est. Quis er-
go de nobis dicem? Nūquid
gloriari pterim? castū habē
cor? Abiit oīo quod oēs peccato-
res sum? et in peccatis cōcep-
ti sum? oēs et nati. Oēs vitā
peccabilem ducimus oēs in
peccatis viuim? et forsitan i
ventalib? morimur. Ergo mi-
sericordia indigem? quia de
hac vitā oēs migraturi sum?
Et l3 carnē duris maceram?
ieiuniis et abstinētia licet oīa
mala patiēter ob xpī amorē
sustineam? non tñ digne sūt
passiones hui? tēporis ad u-
turā gloriā quā reuelabitur in
nobis. Ergo misericordia in-
digemus quod p nostra merita
eternam vitā acquirere nō
valem?. Cupis ergo o homo
ut tui misereatur dñs: fac ut
proximo miserearis tantū re-
cipies in alia vitā quantū fa-
cies in presenti vitā. Ora er-
go pro defunctis ut dum fue-

rint in eterna vitā pro te ora-
re non negligāt. Expectant
.n. vos ut inuentur per vos
Tempus. n. operandi iam p-
fugit ab eis. Clamant igitur
quotidie quod iacent in tormen-
tis clamant et pauci sūt qui re-
spondeant. Nullant et nō est
qui consoletur eos. Quod grā-
dis crudelitas fratres mei o-
m̄ grandis inhumanitas cla-
māt ad nos quotidie quod dñi vi-
xerunt multa mala pro no-
bis sustinere voluerunt. nec
eis subuenire curam? Debe-
re magna inhumanitas. n. in-
firmus iacet et medicus cōso-
latur. clamat porcus et omēs
cum eo clamare. n. nō cessāt
cadit asinus et oēs eum sub-
leuare festināt. Sed clamat
in tormentis fidelis: et nō est
qui respōdeat. Ecce vestra i-
humanitas fratres. eia ergo
non sic sed memētote fratres
quod sancta et salubris pia et fe-
lix et suavis deo et angelis est
cogitatio pro defunctis exor-
rare: ut a penis quos patiūtur
soluantur. Sed dicet quis: ex-
cepitrem bonum et pium et
humilem misericordem et ca-
stam et omnibus virtutibus

plenum et ornatum habeo: tūc si vera sūt que lego eum esse beatū n̄ dubito cur ergo orare pro eo volo. Cur elimo sinā dare cur ieiunare cur scātoꝝ corpora visitare. Nō est ergo necesse p̄ eo orare: q̄ si delis fuit prius castus et hūilis et instructis bonis ornat⁹. Etia post an̄ n̄ abiit nec in pecunie thesauris sperauit: potuit trāsgredi et nō est trāsgressus et facere malū et nō fecit qd ergo aliud credē debeo nisi qd lego qd n. lego vel qd predicare audio nisi: q̄ q̄ bene operabitur: bene remunerabitur: Q homo hec q̄ dicis ego nullo modo negare audeo quis. n. fidelis dubitat. q̄ q̄ bene fecerit bene recipiet et consulo tamen vt pro defunctis orare non desistat. dixi. n. supra: q̄ nemo sic crimine viuūt. Nō gloriari potest castū vel mundum se habere cor. Et qd ergo consulo quid volo quid vel deprecor: nisi q̄ dimittas incertum et accipias certum: quid est: qd est incertum nisi quod nescis vtrum pater tuus cruciatur: vel vtrum dignus fuerit

odio vel amore: Multi reputati fuerunt sancti et tñ i conspectu dei non boni sed mali inuenti sūt. Accipite ergo qd est certū: et dimitte qd est incertum. certū. n. est q̄ peccator fuit et i bonis opib⁹ ornat⁹ fuit ignoram⁹ tñ vtrū et nā gloriā meruerit possidere lege ergo o hō et ope iplē festina q̄ sācta et salubris ē cogitatio p̄ defūctis orare et elimosinā dare carnē affligē et opa caritatis exercere peregrinationes facere vt a peccatis soluantur. Nā et si sūt saluati vel damnati pro quibus rogas dum modo ne scias et a deo reuelatum tibi non fuerit non credas beatis vel dānatis iniurias facere: q̄ si beati sunt tūc adiutorio nō indigent: et si damnati obtinere n̄ valēt ergo dum certus nō sis: q̄ nec beati nec damnati sint orare pro eis non differas q̄ vt s̄ dixim⁹: bōis tuis non indigent q̄ beati sunt et mali non obtinēt: q̄ dānati sunt. Scias tñ et indubitanter credas: q̄ licet pro defūctis beatis vel dānatis obsecres: bona que facis pro eis

non amittis: Sepe. n. p̄dica-
mus et sepe itēgra fide docui-
mus q̄ nullū malū ipanituz
et nullū bonū irremūeratu;
erit apud quē nō ē acceptio
p̄sonarū. Oratio. n. tua in si-
nu tuo conuertetur. Igit̄ p̄
defūctis sp̄ orādū est et si non
p̄ficiet eis q̄ b̄ti sūt: vel dā-
nati sūt: orō i sinu n̄ro cōuer-
tet̄. sic. n. sp̄ boni erim⁹ sic pii
et misericordēs: sic mala mor-
te perire nō poterim⁹: quia
dñs custodiet nos in tota vi-
ta nostra. quā postea deferē-
do dabit illā quā nec oculus
vidit nec auris audiuit: nec
i cor̄ hoīs ascēdere potuit. Fe-
stinemus ergo o fratres p̄ de-
functis exorare: vt et ip̄i festi-
nent nos ad se vocare. vidēt
.n. sanctā trinitatē: tātū esse
vnā quātum tres simul sunt
nec plus aliquid sunt due q̄
vna tres. et i se infinite sūt et
singula sunt in singulis: et oīa
in singulis: et singula in oīb⁹
et oīa in oībus et vnū oīa sunt
Et si capere nō potestis quō
sācta trinitas tres et vnū sūt
exemplū accipite. vnus ē sol
in celo currens: calefaciens
et fulgēs. vn⁹ est i terra ignis

etia similiter hñs i terra. mo-
tū lucē: et feruorē: nec lux a
feruore diuidit̄. Sic est sc̄ta
dei trinitas: et ei⁹ misterium
capere nō valeam⁹: bñ ope-
rari festinem⁹: vt sicuti est sā-
ctā trinitatē p̄ gratiā vidē va-
leam⁹. Inhūanū est nāq; pa-
triā deserere: patriā despice-
re vel i ea nolle habitare. Bene
operari non pigeat. et patriā
habitare et ad eā redire valea-
m⁹. Tāta est. n. pulchritudo
iustitiē tāta incūditas lucis
etne Hoc ē icōmutabilis ve-
ritatis insipientie: vt et si nō
liceret in ea ampli⁹ manē q̄
vni⁹ diei hora vel media pp̄
hoc soluz innumerabiles an-
ni huius vite pleni delictis et
circūfluētia bonorum tpaliū
recte meritoq; cōtēnerētur
hec oīa. O regnū dei glorio-
sum: o patria nostra deside-
rabilis tātū vales q̄ tam hēo-
tū emittit dete vidua duobus
minutis q̄ tu; petr⁹ q̄ reliq̄
oīa: tantū zachēus dando di-
midia patrimonii quātū ma-
ria soror lazari que oīa ven-
didit: et ante pedes apostolo-
rum posuit. Cur ergo bene
operari pigri sumus: Cur p̄

defunctis exorare negligim⁹
 itueamur ergo frēs i patria
 nostra non solū ex hoibus. s;
 ēt ex angelis atq; archāgelis
 tronis et dñationibus: pñci
 patibus ⁊ potestatibus ⁊ gre
 gata. Ibi scīaz ⁊ idiuīduā trī
 nitatē sicuti ē hō. vīdebit pl⁹
 tñ vel abūdati⁹ q̄ tñ plus in
 vīa operādo meruerit clari⁹
 pñ tñ q̄buscūq; lōnisonera
 ti simus pp hoc eā emere va
 lem⁹. nisi p grām possīdeať.
 Tñc. n. solū ⁊ tēti erim⁹. oēs
 faciles oēs incūdātes. Hec ē
 n. illa optia pars quam ma
 ria elegit q̄scendo et sedēdo
 ad pedes dñi. Cōtēplabatur
 n. ipsa deū ⁊ hoīem iō opti
 mā pte elegit. Quare optiaz
 partē dicit: nisi q; p tēplatō
 nem eterna vīa designatur
 Optima vīa ē. n. q; secura ē.
 q; eterna est: q; vera ē. q; fe
 licitas nostra est deum hēre
 deū vīvere: deū cōtemplari
 Iō optia pars est: quā partē
 n̄ possum⁹ hīc possidere. qua
 re: q; q̄ dīa vīuimus peregrī
 namur. a dño. ⁊ sēper i picu
 lo sumus: semp i labore hac
 vīa cū Martha fatigamur
 Sumus: n. cum marta labo

rantes hospites ministrātes
 et recipiētes Hāc partē mar
 thā elegit et bona fuit s; non
 optia: q; nō eterna Bona tñ
 fuit. q; p seuerādo in opibus
 caritatis. et sedere ad pedes
 dñi i eterna vīa cum sorore
 meruit. Festinātes ergo opa
 pletad exercere ⁊ pzo defūcl
 exorāē vt vīdere possim⁹ ⁊ re
 uerēt salutare pphetas scīf
 cios ⁊ patriarchas ⁊ oīes Isti
 .n. sunt quoz noīa manent i
 eternū: q; deo digni sūt: fide
 pzeclari: hospitalitate pze
 cui: altuti in sensu sapiētes i
 ope: rebus secularibus loc⁹
 pletes: reparatores opib⁹ oꝝ
 bis terraz atq; rectos crade
 lt pmissionib⁹ angeloz fa
 cie ad faciem deuz vīdentes
 pzudenter et virtuosī: quoz
 i perii posteritas nū cessauit
 xp̄s ex eoz germīne p vterū
 beate virginis: que est spes
 oīm gentium natusi mūdo
 coruscando apparuit. Isti
 .n. sūt sancti vīri: cum q̄bus
 locutus est deus: et oñdit eis
 secreta sua: vt ea que ventu
 ra erāt quasi p̄lētia spīritu
 sācto illuminati agnoscerēt
 Festinemus fratres seculuz

exire vt et salutare et videre
valeam⁹ sanctos apostolos
quor⁹ oculi beati: q⁹ deū i car
ne viuētē videre meruerūt:
q⁹ fructus i patria i eternuz
māet. Festinem⁹ et frēs mei
igredi scā scōz vt et valed
mus videre scōs dei marty
res: q⁹ canē domuerūt: spūm
robozauerunt: demonibus i
perauerunt: virtutib⁹ corru
scauerūt: p̄sētia despererūt ⁊
illā patriā de qua nūc loqui
mur voce et morib⁹ predica
uerūt. Festinemus igit⁹ fra
tres et igredi scā scōz vt
videre valeamus scōs dei ⁊
fellozes: q⁹ licet persecutoruz
rabiem non senserūt: tñ per
bite meritū deo digni p̄mio
martyrii n̄ p̄uānt q⁹ mar
tyriū nō tñ effusione sāguī
nis: sed et abstinentia pctōz
⁊ exertitatione diuinor⁹ pre
ceptor⁹ perficiūt. Festinemus
et fratres mei igredi scā scā
scōz vt videre mereamur et
salutare reuenter sanctā dei
genitricē cū sāctis suis vir
ginib⁹: q⁹ suis ecēplis vtriusq⁹
q⁹ serus multitudo eius seq̄t⁹
vestigia: et relictis nupciarū
copulationibus dimissaq⁹ li

berozum pro pagine sponso
q⁹ in celis est: penni mente et
habitu et gestu applicare me
ruerunt. iste n. fuerūt virg
nes sacre deo deuote. que in
vita sua fuerunt oratiōibus i
stantes ieiuniis herētes ele
molinas facientes pauperes
recreantes: i tribulatōe gau
dentes: in bello potētes i dā
nis temporalium rex iō gra
tias agentes. Festinemus et
go fratres mei istos imitari
sanctos discam⁹ ab eis opa
caritatis sine intermissione
exercere valēter vt per grā
suam mereamur ipsū vide
re facie ad facie: sicut ē: q⁹
nobis concedat ille qui ē scā
ctoꝝ omnium vīctus et sa
lus. Amen.

¶ De penitētia ser. 47.

Uenite penitentes ⁊ nō
deridētes. Peni
tentes mutare naturā: reco
ciliamini. n. ⁊ vos deo cū cathe
na illa qua inquit quercunq⁹
ligaueritis in terra erunt li
gata in celo. Addis ligaturā
et deo potes facere in postu
ram: penitentiā agis: genus
figis. et derides. Sublannas
penitentiā dimisisti: peni

tens es: peniteat te: sed si nō
penitet te. penitens. non es.
Et qđ est fratres carissimi ae
grotant hoīes: ad ecclesiam
mittuntur vel portātur ⁊ ba
ptizantur et renouantur ⁊ fe
lices exeunt hīc si permane
bunt in penitētia Qui nō ac
cipit baptismū nondum vīo
lauit sacramentum. qui autē
accipit violauit male et pđi
te viuendo. Ideo remot⁹ ab
altari est ne iudiciū sibi man
ducet et bibat. vīq̃ ergo mu
tet et corrigat se: et recōcilet.
Sed si nō venit dūz sanus ē
sed expectat etiā reconcilia
ri in p̃senti quando incipit
mori vt experti sumus mul
tos expectasse recōciliari mor
te appropinquāte Horum sa
lutem cōfiteri n̄ audeo. Hoc
autē dico in cōspectu dei ad tē
mōrē vestr⁹ ⁊ timorē meū. qđ
autē nō timet: nō me cōtēnit
sed malū suū. Audi ergo. suz
certus qđ hō baptizatur min
us est. sed vitaz non audeo
dicere sine peccato. S; si q̃s
vitā sine crimie duxerit ⁊ ali
qua peccata habuerit qđ quot
tidie dimittunt in oratione
dimitte nobis debita nostra

sicut et nos dimittimus debi
toribus nostris. Hic si hodie
finiuerit: vitam non finit. S;
transit de vita ad vitam de
labore ad requiem de mise
ria ad beatitudinem. Siue
currat de voluntate sua ad
baptismū sine in periculo cō
stitutus baptizetur et exeat
de hac vita ad deū vadit: ad
regem vadit. Baptizat⁹ autē
factus desertor ⁊ violator tā
ti sacramenti agat penitētiā
de toto corde: vbi deus videt
qđ vidit cor dauid qñ increpa
bat a ppheta ⁊ graniter incre
patus est post cōminatio est
di terribiles exaudivit ē dñs
⁊ astulit peccatū Cātū valēt
tres syllabe. s. peccatū qđ per
has syllabas flāma sacrificii
cordis ascendit i celū. Ergo
qđ egerit penitētiā veraciter.
⁊ absolutus fuerit a ligamē
to qđ ligat⁹ erat. et a Christi
corpore non separatus bene
post penitentiam vixerit: sic
ante penitentiam viuere de
buit post reconciliationem:
quandocunque defunct⁹ fu
erit ad eum vadit ad requi
em vadit: regno dei non p̃s
uabitur a populo diabo =

liberabitur. Si quis autē
penitens i vltia etate necessi-
tate egritudinis voluerit pe-
nitentiā accipere: et accepit et
mor reconciliabit. Et hic va-
dit fateor vobis non esse de
gaudū illuz saluari. q̄ bñ hic
exiit: nō tñ hoc plene discere
plūo: ne vos fallā fidelis er-
go bene viuens. hic securus
exhibet. baptizat⁹ ad horā se-
curus hoc ierit. Agēs penitē-
tiā et reconciliat⁹ dum san⁹
est: et postea bñ viuēs secur⁹
hinc exiit. Agēs penitētiā;
ad vltimū: et reconciliat⁹ si
secur⁹ hic exiit Ego si sū secu-
rus vñ secur⁹ sū: do securita-
tē. vnde secur⁹ non sum pe-
nitentiā dare possū securitatē
dare nō possū. Qd dico attē-
dite: de uero illd plenius exp-
nere: ne aliq̄s male itelligat
Nūqd dico dānabit⁹. Nūq̄
qd dico liberabit. Et q̄ dicis
michi nescio. Nō pmitto nō
plūo nescio vis de dubio libe-
rari: vis qd incertū est eua-
dere Age penitētiā dñi san⁹
es Si. n. agis penitentiā duz
san⁹ es: et inuenerit te nouis-
simus dies: curre et reconcili-
aberis si sic agis securus.

Quare securus es. Quia eo-
tpe penitentiā egisti: q̄ pecca-
re potuisti. Si aut vis agere
penitentiā ipam qm peccare nō
potes pctā te dimiserunt nō
tu illa. Sed vnde scis i ouis
si forte de⁹ dimittat michi ve-
rum dicitis: vnde scio illud
hoc nescio. Nā ideo peniten-
tiā tibi do: qz nescio. Nam si
scire nichil tibi pdesse. nō te
admonerem. non te terrerē.
Due res sūt: aut. ignoscetur
tibi at nō ignoscet. Quid hor-
tibi factur⁹ sit nescio ergo di-
mitte incertū. et tene certū. am-
¶ De angelis et hospitalita-
te sermo.

48.

Quia naturis angelicis
semper defendimur ne
demergam⁹ fratres dilectis-
simi ideo de eis ad eorum ho-
norem sermonē facere ne pi-
grescam⁹. Sed quid de age-
licis spiritib⁹ loquimur cur
de eis loq̄ imundi sumus: cre-
dim⁹ tñ sane et indubitata fi-
de tenemus diuina eos presē-
tia et visione beatos sine fi-
ne letari bonis dñi q̄ nec oculus
vidit nec auris audiuit
nec in cor hominis ascendit.
Quid ergo miser pctōz pul-

nis et cinis vobis loquar quia
nec ego eorum gloria valeo co-
gitare nec vos audire suffici-
tis profecto si ex abundantia
cordis os loquitur Ad dei lau-
dem quod nos dignetur ad amorem
suum inflammare dicam quod pos-
simus. In supernis spiritibus
non solum admirabilis digni-
tas est et dignatio amabilis in-
venitur. Sed tanta gloria est quod
lingua vel cor humanum nulla
tenus dicere valeat vel cogi-
tare. Ipsi deo semper assistunt do-
mestici dei sunt. celi ciues pri-
cipes paradisi scientie magistri
doctores sapientie illuminato-
res animarum custodes earum cor-
porum zelatores et defensores be-
norum. Quod bene testatur ille doc-
tor doctorum et veritatis predica-
tor qui non rapit fuit usque ad ter-
tium celum et vixit illi curie
interesse meruit et videre de-
um sicuti est. Atque super omnes
homines meruit nosse secreta.
Tunc enim ait. Tunc enim
dixit et exclamavit quod omnes e-
rant administratores spiri-
tus missi in misterium nostrum.
Ipsi provinciarum custodes
dignitatesque nostras tam spi-
rituales quam temporales omni di-

ligentia custodientes. Ipsi sunt
contra hominem ipsemetipsos. Ipsi
sunt pro nobis contra demonem
victoriam obtinentes. Ipsi sunt
per quos ad finem contritionis peni-
tentie et orationis inducimur. Ipsi
sunt per quos nostra facta vel co-
gitata ad celum ilariter porta-
tur. Ipsi sunt fratres nostri qui valde
nos diligunt nos ubique instru-
unt in cunctis nos protegent
nostrum advenitum expectantes ad
celum et sedes paradisi pro nos
repleri affectant. Isti sunt scilicet
simi spiritus qui nobis dormientibus
absunt custodes nobis orationibus
ad sunt tripudiantes. Quis
ergo fratres angelorum memoria
in mente carebit? Quis eos
non diligit. Quis non vene-
ratur. Qui in conspectu dei se-
per assistunt. Isti sunt per quos
sustentamur per quos in ma-
ri et in terra iuvamur per quos
mente et corpore illuminamur per
quos in tribulationibus et angustiis
solamur per quos ab infirmitati-
bus frequenter liberamur per
quos et a quibus in extremis con-
templamur in fide solidamur et a
maligno spiritu defendamur
et ob tanta victoria ad para-
disum vel ad purgatorium per-

quosdē deportamur ⁊ dū pur-
gamur ab eis sepe visitari ⁊
cōsolari n̄ dubitam⁹ p̄mittē-
tes celestē ierusalē ciuitateꝝ
ingressuros. Eia ergo fratres
studeam⁹ sc̄tōs angelos imi-
tari et nō solū ip̄os sed et an-
gelorū amicos. Circūspicia-
m⁹. n. integra mēte plegam⁹
scripturas vt possum⁹ ⁊ inueni-
amus angelorū amicos q̄bus
inuentis pectam⁹ q̄d fecerūt
quō angelis placuerūt i q̄b⁹
eos securi imitati sūt. Veni-
at sc̄tū p̄ Abzāā et q̄d fecit
inotescat veniat ⁊ frater ei⁹
Loth et dicat p̄p q̄d vel quō
a sodoma p̄ angelos liberari
meruit veniat ⁊ tobias ducēs
secū filiū et p̄p q̄d p̄ āgelū il-
luminari meruit ⁊ filiū custo-
diri doceat: veniat ⁊ tres pu-
eri et quō actiuis et passiuis
appropiatis nō seq̄tur neces-
sario actio scribāt. vēiat ⁊ pe-
trus ⁊ quō p̄ āgelū liberari
meruit audiamus vt ⁊ andi-
ētes magna magnalia q̄ sc̄ti
angeli fecerūt: eos sequi ⁊ imi-
tari valeam⁹. dic nobis sc̄tē
pater Abzāā q̄d fecisti vel q̄d
facere docuisti vt sc̄tis ange-
lis tā tacūde placeres: dic vt

a te discam⁹ doce vt nos a te
doceri valeam⁹. Nā p̄ es ⁊
q̄ oēs filii tui sum⁹ te docet
nos docere. O frēs q̄d aliud
dicere poterit. Quid aliud
vt docere nisi q̄ hospitalitatē
sq̄ seruare voluit. O sc̄tā Ab-
ā hospitalitas q̄ nō solū an-
gelos s; et ip̄; deū aliqñ reci-
pere meruisti. Ecce p̄p q̄d a
bzāā dei āgelis placuit Ecce
propter q̄d Loth liberari me-
ruit Ecce p̄p q̄d tobias illu-
minat ⁊ filius ille sus reseruāt
Ecce p̄pter quid tres pueri
et petrus ille sus reseruāt in
carcere. Discite ergo xp̄iani
discite hospitalitatē exhibe-
re i cūctis ne forte cui domū
clauseritis cui hospitalitatē
negaueris ip̄e sit deus Vbi
am n. fuit loth angelistanq̄
peregrinis q̄ ex sua laudabi-
li q̄suetudine tā sodomitico
vicio liberatus est ⁊ inter pel-
simos optimus conseruatur
a p̄culo ciuitatis eripitur et
corporale euadit incendiū ⁊
ad eternū conseruatus est p̄
miū. Nunq̄d et abzāā deum
vidit qñ tres vidit et vnam
adorauit. Igitur o frēs reci-
pere peregrinos festinate tu

n. nescis an xpus dignetur
te visitare licet xps sp i hospi
te sit. Dateat. n. pegrinis ia
naa tua suscipe eos alacriter
ablue pedes laua eorum ca
pita purga eoz i munditias
et noli avertere manū tuaz
ab ullo paupē & si cūctis sub
uenire n̄ vales saltē volūtas
bōa sit circa eos. suscipite er
go frēs pegrinos qz q̄lē mer
cedē hēm⁹ pegrinādo talē hē
bim⁹ pegrinos suscipiēdo fi
ūt. n. abo eq̄les & q̄ pp deū te
frigerat & q̄ pp deū laborat.
¶ Ictā nāqz hospitalitas an
geloz amica. caritas soroz
hūilitatē corona. Nā q̄ habet
te habet veram humilitatez
q̄ te o humilitas habet veraz
hospitalitatem habet. Nā si
ne te hospitalitas nulla ē. di
scamus ergo fratres non so
lum a patribus hospitalitatē
seruare sed a xpo humilitatē
astringere discam⁹ ab eo nō
mundū fabricare: non cūcta
visibilia & inuisibilia creare
non in ipso mundo miracu
la facere et mortuos resusci
tare nō fictis pedibus sup a
quas ambulare: non hec oīa
s; tantū qz miris ē & humilis

corde. hoc est pfecti hospita
litis fundamentum. o scā
nanqz humilitas hospitalita
tis soroz et amica suavis qui
te habet in cunctis magis in
digniorē se aliis arbitratur.
¶ Nunq̄ desiderat supior ap
parere p̄imat⁹ & cathedras
oēs fugit omne dominiū ab
horet solā hospitalitatē am
plectitur solam eā possidere
desiderat. ¶ Eia ergo frēs ex
ceisa est patria sed humilis ē
via. Mensuremus ergo eam
perquiramus eam ambule
mus per eaz. sic. n. fecit abra
am et loth dum pegrinos su
scipiebant sic tobias dū mor
tuos sepeliebat. sic. n. & ange
li de quib⁹ ait saluator q̄ sp
vident faciem patris qui est
in celis Amen.

¶ De sodomis et gomozis
sermo 49.

Audite non fratres ca
rissimi sed principes so
domitarum precipite. auri
bus legē dei vestri populus
gomozē Audite et auditū fa
cite filiis vestris o genus ple
na peccato graui iniquitate
semine neq̄ filiis sceleratis.
Ecce dereliquistis deū blaphe

maſtis ſanctū iſrael et alie-
nati eſtis iā retroꝝſū a plāta
.n. pedis vſq; ad verticem n̄
eſti vobis ſanitas. Ideo ter-
ra vſa deſerta: ciuitates vſe
ſuccedūtur igni. regionē ve-
ſtrā corā vobis alieni deno-
rant et deſolabit ſicut i vāſti-
tate ciuitatis hoſtili. q̄re hoc
patimini niſi q; ſimiles ſodo-
mū iā eſtis. Audite ergo p̄i-
ripes ſodomoz Audite iſaiā
vobis dicentē multitudie vſ-
ctimaz vſaz plen⁹ ſūt eo q
indigne mihi offertis. Ne of-
feratis igiſ vltra ſacrificiū;
Quis ſabbata vſa i ſcū vſ;
et ſolemnitates vſas odiuit
aīa mea et oīa facta ſūt mihi
moleſta. Cū extenderitis ma-
nas vſas auertā oculos me-
os a vobis. Et cū multiplica-
ueritis orationes nō exandi-
am p̄ eo q; turpitudinē ope-
ramini. Que eſt illa turpitu-
do niſi illa que i munditia p̄
apoſtolū appellat. Illa deni-
q; eſt turpitudine. Illa ſūma
imūditia illa. ſūma miſeria
aqua āgeli fugiūt quā demo-
nes vidētes oculos claudūt.
Illa eſt .n. imunditia ⁊ miſe-
ria quā maſculi in maſculos

opantur de q̄bus ait apoſto-
lus. Non ſolū qui faciūt ſed
et qui faciētibus ꝑſentiūt di-
gni ſūt morte hec eſt merito i
mūditia q; ē nimia mētis et
corpis ſpurcitia. Et hic ſpur-
citia. nō ſolū pctm̄ ē: ſed ⁊ pe-
na peccati. Cum. n. deus vi-
det vīo ſe ꝑtēnētes et manda-
ta ſua cōculcātes vertit eos
in reprobum ſenſum vt illaz
abominationez exerceāt et
non itelligāt et aiaduertant
ſic ait apoſtolus. q; nō ꝑba-
uerūt deū hēre in notitia tra-
dit eos dominus ignominie
nam maſculi relicto natura-
li vſu femineo exarſerunt in
deſideriis ſuis. i. maſculi in
maſculos turpitudinē op̄rā-
tes: o q̄ abominabile vitium
o q̄ deteſtabile crīm: o q̄ mo-
tiferam damnū: o q̄ peſſimū
ſcelus: o q̄ laudabile malū.
Ecce. n. mēbzum xpi non ſo-
lū fornicat ſed ē meretrix ef-
ficiſ. Hec ē. n. illa imunditia
quā deas odio ſūme h; quas
deteſtantur ſancti: quā odiūt
beati: quam fugiunt illi qui
regnū dei conſequūtur eter-
num quas diligunt illi q; cru-
ciandi et maledicēdi ſūt cum

diabolo ⁊ angelis suis. o pessimi sodomite ⁊ veri peccatores o pessimi attestante scriptura. Erant sodomite pessimi ⁊ peccatores corā dño cuius pñm deus nō dimittit ipunitū ⁊ nō differt diu differēs penā tñ ait Clamor sodomitarū ⁊ gomozeorū multiplicat⁹ est ⁊ peccatū eorū grauātū es nimis. Clamor. n. dicit⁹ peccatū qđ nō solū cogitat⁹ s; absq; oī timore pđ actū pducit⁹: et i cōsuetudine multiplicat⁹. Et tunc dñs glā diū furoris sui: extēdens pluit ignē ⁊ sulfur de celo: ⁊ cōbuste sūt ciuitates ⁊ submerse merito igitur per sulfur ciuitates ille submerse sūt ⁊ destructe q; taz eorū fēmine q̄ eorū masculī ferētī luxuria ardebant. M luxuria pessima virtutū destructio: vitiorū augmentatio: delectationis cōbustio: caritatis diminutio: bursarū euacuatio: dulcis es: sed ecce oīs dulcedo in amaritudine grādī mor conuertit⁹. M luxuria per te par destructa est: perte hominū cōdū: factū est: pte ciuitates cōbuste sūt: per te regna pđi

ta sunt: pte oīa fere mala facta sunt pte Dauid exulat a deo per te Sanson moritur: perte. Salomon expellitur: per te Loth patit⁹: relinquēs patriā ⁊ vxorē amittens ⁊ iō puaricatores legis attendite legite legē M gomozeorū seq̄ces q̄escite iā agē puerse discite iā bñfacē fugite sodomitas vt mortē p̄olite cōuersa ei cū eis ne forte cū eis de peccatis. veniet. n. tps et nō tardabit: iſurget ille sct⁹. Ioseph qđ de hoc crinine pessimo suos fratres inculcare patri nō timuit. Surgat ⁊ nunc hic castitatis exemplū. ⁊ interficiat oēs tales operantes iniquitatē veniat ille magnus stūs paulus vas electōnis ⁊ confūdat omēs tales talia diligentes vt null⁹ reperiat inozbe: veniat ille dilectus dei virginitatis imago sanct⁹ Iohānes ⁊ sua xginali presentia tales confūdat veniat ēt illa lucerna mundi ⁊ p̄cursoz dilect⁹ ⁊ sua grādī audacia oēs tales interficiat spūozis sui veniat ⁊ Loth nepos scti ab̄ae cū nepotib⁹ suis et oēs tales expellāt de tra viuētū veiat o

oēs sancti angeli, et cōburāt oēs
q̄ opant̄ iniquitatē gomoreorū
Eia ergo q̄escite iā agē puer
se Discite cū ioh̄ et ioseph bñ
facere añq̄ ad impleantur q̄
diximus. Memētote frequē
et nolite obliuisci: Quid fe-
cerit illa feia romana Tar-
peia. Quid. n. fecit: nā luxu-
ria magna regnabat in ea tñ
ipsa pagana caste viuere vo-
lebat Quid. n. fecit oculos si
bi erui voluit et p̄cepit et deli-
ctis cūctis depositū panē tan-
tū cū aq̄ sumē voluit ad men-
surā Q frēs mirabilis p̄ditio
mulieris: mirabilis bonitas
mirabilis fortitudo. qz p̄ hoc
ñ paradisū expectat: nec per
hoc laudari desiderat: nec be-
atā p̄dicari affectat. nā p̄p-
ter qd fecerit ignoramus qz
paganam eaz fuisse p̄dicam⁹
vnum tamen scio q̄ si consi-
lium Augustino petisset ergo
tanq̄ fidelis nichil aliud dicē
potuisset. nisi q̄ tantū panē
et aquā sumpsisset determina-
to pondere et mensura. Nos
ergo fratres scire debemus et
nullatenus dubitare q̄ casti-
tas cū habūdantia et fertilita-
te stare non pōt. Sed si mihi

non creditis gomozētib⁹ cre-
dite abundabant. n. valde in-
cunctis bonis: et postq̄ come-
derāt et biberāt surrexerūt lu-
dere sic et vos opantes video
p̄ā fertilitatem habere pane
vino et cūctis oib⁹ qb⁹ idigeat
ideo timeo ne pereatis. Qua-
re qz ñ est malū q̄ i vobis nō
regnet. Nūquid supbi nū-
qd auari: nūquid gulosi nū-
quid puerozū concubitozes.
Q miserī mēbra diaboli: cur
ñ erubescitis: Cur nō desisti-
tis talia opari: Cōfūdor ego
episcop⁹ talia loq̄ cōfūdor et
vobis talia enarrare Sed et
si tacuero mors michi est et si
hoc p̄dicauero ñ effugiā lin-
guas vestras Audacter igit̄ p̄-
dicabo qz et vos publice opa-
ri non erubescitis. Emēdate
igitur vitam et emēdabo ver-
ba q̄escite agere puerse et ego
mala vestra vobis i p̄opera-
re. Sic ē dominus: facit qz
mutata vita mutat snia: bñ
operantib⁹ p̄mittit gloriā
male vero penam eternam.
erudiam⁹ igitur fratres nos
metip̄os in sciētia et castita-
te: vt studentes et itelligētes
simus suaves affabiles et mi-

tes in caritate non ficta nā si
luxuriari volueritis nūq̃ ca-
ritatē hēre poteritis caritas
n. est virtus q̃ sumatio ⁊ p-
fectō aliarū virtutū dē. Sic et
luxuria destructō. Nā nulla
sūt nulla bonitas: nulla sapi-
ētia cū luxuria stare pōt. nul-
la iustitia nulla laus: s; oīs p-
ueritas ⁊ psonarū acceptio i
ea regnat: ⁊ deo attēdite s; q̃
necessaria ē ipa castitas. Nā
si caste vixerimus rixe intus
non erunt non verba mala ⁊
si michi nō creditis qd: Loth
acciderit legite. Nā sācti an-
geli domus ei⁹ intrauerunt:
quo facto sodomite domum
ei⁹ circumdederūt: ⁊ forsitaz
non solū per hostiū: sed p fe-
nestras intrauerūt. Nunqd ⁊
Lot cū nepotibus suis verbe-
rauerunt: D iō vt arbitroz nō
solum verba sed verbera re-
ceperunt: forsitā fratres et
ideo vroz. Loth cōuersa fuit
in statuā salis: qz sodomitis
non pcurabat resistere. in si-
mili ēē scelere ⁊ eodē crimine
mulieres ēē erant: ⁊ forsitaz
i maior: qz principiū tāti cri-
minis in illis ciuitatibus mu-
lieres fuerunt: et hoies post

modū ipse pessime docuerūt
Mulieres luxurie matres
nō sufficiebat p̃mū hoiez de-
cepisse Et iō cōuertamur ad
dñm si⁹ penitētes vnanimi-
tes i dilectione dei: vt mēbra
vnita nūq̃ laborēt. Nā sicut
odiū dissipat ecclesiā ita vici-
liū dilectiois edificat eā. odiū
n. generat de tractionē ⁊ iui-
diā q̃ pestilētia et pñitēs est
ecclesie: p odiū amittit illa
sancta vtilitas ⁊ iucunditas
de qua dicitur ecce q̃ bonum
et q̃ iocūdum hītare fratres
in vnuz Per odiū expellitur
christus qui est vera sapienti-
a: qz in malinolam animam
non introibit sapiētia ⁊ ideo
rogo vos vt vltam vestram
emē detis docentes filios ve-
stros et filias quō caste viuāt
et mature incedāt abstineāt
a cibo et potu: sit eozū sermo
pudicus incessus honestus:
vultus inclīnatus lingua affa-
bilis mens plena dilectione
manus plena operatione: vt
si sic feceritis fratres cum sā-
cto loth liberamini dei ferno
fugientes et volātes per gra-
tiam ad gloriā.

Amen.

I Decura anime sermo 50.

A Prima humana fra-
tres carissimi de oīz cre-
aturarū natura p̄cipat am-
bitz capit et tāto āpli⁹ quāto
gloriosi⁹ es ad dei imaginē
ī signīta. Dñe. n. spūale suū
est qz celū hēt ad manēduz ā
gelos ad cōgaudēdum: glīā
ad hēnd trinitatē ad fruēdū
In ipso deniqz hoīe repolita
erat ēt corporis ⁊ creatura et
oīm corporaliūz naturā in se
et ad se ⁊ se cōtīnēs Et tāto
p̄fecti⁹ q̄to mirabilius crea-
ta erat cumcorpe. oīa. n. pos-
sidebat: oīa sibi obediebant:
q̄a oīa ei subiecta erāt. Astra
scilicet vt lucerēt: elemēta vt
alerent aīalia vt subirēt ciba-
ria vt nutrent oues ⁊ lūnel
leones et anes oīa obediebāt
homīni sīe vlla rebellīōe. Et
quid plura: etiam hoc quod
maius. Quid est quod ma-
ius est et nisi quod diuinū est
Quid. n. in homīne diuinum
ē nisi quod ad imaginē sācte
trinitatis ipse homo decoza-
tus est. Faciamus inquit sā-
cta trinitas homīnem ad ī-
maginem ⁊ similitudinēz no-
gram: Quid est dei imago i

nobis: nisi ratō intellect⁹ me-
morīa ⁊ voluntas: Dñs au-
disti tuā gloriā audī tuā ml-
seriā. Dñs hominatus de mult-
ere bzēni vīuēs tpe repletus
multis miseriis: q̄ q̄si flos cā-
pi egrederis ⁊ cōterreris: et
fugis velut vmbra nec ī eod
statu permanes nunc sanus
nūc lāguīdus nunc gaudens
nūc tristis nūc sciēs nūc igna-
r⁹ nūc vidēs nūc cecus: nūc
ciues nūc erul: nūc bon⁹ nūc
mal⁹. Ecce quomodo stabilis
ecce quomodo pmanes. Dñs
mo an ignoras qz potuisses:
non mori. Vtraqz. n. portio
tua erit posse ⁊ nō posse mori
Cōtemplisti p̄maz et elegi-
sti secundam cōtēp̄listi vitā ⁊
elegisti mortem contēp̄listi
dulce recipiēdo amarum. cō-
tēp̄listi vitā eternā ⁊ etnāz
mentē elīgere voluisti et vn-
de hoc homo: nūquid bonus
rectus sanctus et deo dilect⁹
creatus es: et tñ miserrime i-
crassatus īnpīnguat⁹ dilata-
tus recalcitraasti cōtra deum
fac torem tuūz. Et ecce elat⁹
de supbia ignarus de gratia
īsci⁹ de īustitia cecidisti ī lacū
miserie: ī lato fecis et vmbra

mortis. Ideo attende qđ seq
 tur. Putas qđ de⁹ mētīat^r vlt
 vt fili⁹ hoīsmutē. statuit ei
 ip̄e ⁊ sētētīā p̄sūt vt qđciēscā
 qđ comederes ex ligno mori de
 buisses. Nūqđ ludēdo hoc di
 xit vlt ridēdo hoc asseruit. A
 lō mihi nō apparet. Quare nō
 apparet: nisi quia expertētīa
 didici ⁊ oculata fide p̄baui.
 Nunquid experior qđ pp̄ pec
 catum elementa que in sum
 ma et optima qualitate erāt
 mor p̄pter peccatū pugna
 re ceperūt: et sicut nostri pri
 mi parentes ifirmitatib⁹ ag
 grauamur: dolore capitis sto
 machi: epatis: omniūq; mē
 b̄orū veramur. Sicq; mori
 mur. sicq; ad sepulchra dedu
 cīmur. Sed dicet quis qđ est
 hō post mortē: certū est qđ nō
 homo: et tñ ali quia q̄tū ad
 illas duas partes. Que sunt
 ille partes corporis materia
 ⁊ aia. Anima. n. non moritur
 nec succūbit per mortē: cum
 omnino sit imortalis nec cor
 poris materia sit vna nūero
 qđ licet: corpus resoluat^r: nō
 tñ deuenit ad tātā resolutio
 nē qđ oīo nīchil sit et qđ cedat
 ī natura ens. Manet ergo ea

dē aia sp̄ tanq̄ aliqđ dīuīnū
 et sic eadē corporis materia dī
 ficit tñ homo q̄tū ad eē ma
 net. Om̄s. n. aīe spūs sunt et
 omnia corpora terra sunt et
 erunt: quonīq; totus homo
 gloriūficetur corpore videlicet
 et anima. Si ergo p̄tis quid
 est homo mortuus qđ aliud
 dicē vltūm⁹: nisi qđ terra est
 putredo cadauer ⁊ fetor. Si
 p̄ell de suo eē vides qđ deficit
 Si p̄ell de corpore ī terroga ter
 rā. Cūtes vobis iuuenes ⁊ p̄
 tentes ad sepulchra patrum
 vestrorum considerate quid
 fuerunt et quid sunt. Monu
 menta eorū apīamus: et vide
 am⁹ qđs dñs et qđs seru⁹: quis
 pulcher quis turpis: quis re
 ctus quis curuus inter eos
 fuerit. Apīamus oculos men
 tis et corporis: et nostrā grā
 dem miseriam frequēter nō
 pigeat cogitare. Intrem⁹ se
 pulchra: et quid inueniemus
 discamus. Quid fratres inue
 niemus: vel quid nam si re
 spexerīmus mortuorū capita
 renes et ventrē. Vex et idu
 bitanter vex mīchi expto cre
 dite qđ capītib⁹ iuenietis bu
 fones saltātes generatos ex

cerebro. In renib⁹ serpētes
generatos in lūbis saltātes
Inuenietis om̄s scaturiētes
gñatos et viscerib⁹. Ecce qđ
sumus: et quid iā erim⁹ ecce i
quo iā dissoluimur. Quid er
go in flaris o diues. Cur nō
attendis que audis. Cur nō
turbaris cū pspicis. Cur nō
auertis cū hoc qđtidie experis.
Mementote frēs hec oīa et a
gite penitentiā in fletu et la
mēto anteq̃ veniāt dies illi
amari plēni miserie et tristitie
audistis iā qđ est hō mortu⁹
restat nūc dicere qđ sit de aīa
O frēs mei quid de hoīe dice
mus. nō qđ vel i paradiso cū
gaudentibus. vel in īferuo
cū dolētib⁹: sed si sunt i pur
gatorio. in via eūdi ad patre
am sunt: et isti iā bene sūt: qz
securi sunt. Quidam tamē
p eis ē: et ei soto affectu sub
ueniendum est orationibus
elēosinis sacrificiis ieiuniis
et maceratiōib⁹. Isti deniqz
sunt illi afflicti. qui ad domi
nū: quotidie clamāt: et ad il
lum recurrunt cuius sciētia
vbiqz allegat⁹ cui⁹ spīa de mō
stratur. cuius clemētia vbiqz
ponderat⁹. cui⁹ potentia vbi

qz pmulgat. Isti qđtidie cla
mant quilibet suā sciētia de
plorat dicēs. Dñe scias qz
patioz ideo ad te recurro: nō
gtēnēdo sciētia tuā. nō auer
tendo tuam sapientiā sed in
terpello clementiam tuam.
Nō. n. dñe iniuste patioz. qz
non alieno delicto. sed pro
meo patioz vim tantum dñe
patioz qz fortiter patioz. et in
ste patioz peccaui dñe substa
tias et diuitias congregādo
nec pauperibus vt iusseras
sufficienter tribuēs. Sz mul
ta infelix zgregauit cū dolo
re et memoze nesciens cui ea
dimitterem amico vel prio
o infelix homo cōsidera et di
ligenter aduerte quid agas
quid cogitas. aut cunctis die
bus vite tue congregare nō
desinis. O hō auaritia plen⁹
an ignoras tria esse insatius
rabilia. et quantum habent
nunq̃ dicunt sufficit. et quid
est qz nunq̃ dicit sufficit. nisi
animus hominis qui nunq̃
dicit satis est. O hō an igno
ras qz radix omnium maloz
auaritia est. idolorū seruitus
idolatrie mater. vlture genit
rix. simōie fomes. eterne pe

ne vñ nutritur gehēne. **A**uaritia abyssus insatiabilis q̄ nū
 q̄ dicis sufficit s; famelicis se
 per doles se per tristari i cūcl
 Nā si sol quotidie orit̄ dolē
 do dicis sic citas erit. **S**i plu
 uia descēdit oīa p̄clitari asse
 ris. **S**i temperiē adesse p̄spi
 cis solē & pluuiā adesse deside
 rabis. **P**estis intermiabilis
 ofamēlica rabies nā oīa suis
 terminis claudūtur sola aua
 ritia nullo claudīt̄ sic. **O**ia i
 hoīe senescūt vitia. sola aua
 ritia iuuenescit. **R**abies oī
 sic carēs nunq̄d tra suis limi
 tibus t̄minat̄ aqua suis finit̄
 b⁹ limitat̄: aer suo: sic cōclu
 ditur celum suis terminis ar
 tatur: sola auaritia: t̄miari
 nescit. **A**uare si terra tota
 tibi daretur. mare queris s;
 si terra et mare aerem petis
 Sed si terra mare: aerem po
 stulas et celum ambis: ipsum
 celum penetrare affectas et
 si celum penetraveris ad huc
 non quieveris quousq; deo
 equaberis et eris similis altis
 simo. **P**estis demone seni
 or. nā demō similis altissimo
 esse voluit: sed auarus super
 deum si possit ascēdere cupit

merito auaris indie nonistio
 loq̄tur dicēs. o hō sine hono
 re mūdū i trasti ipellicula sã
 guinea sic diuitiis nat⁹ es sic
 auaritia te genuit: et tu in
 auaritia vixisti & dilatat⁹ es
 in auro & argēto et oblit⁹ es
 creatoris tui. **U**bi est fructus
 & lucy laborū v̄torū. **I**te ergo
 maledicti i ignē et̄num: sicut
 voluistis: ita fiat ecce sētētia
 sūmi regis. **I**taq; frēs nolite
 amare pl⁹ corp⁹ q̄ aīa: & pl⁹
 filios q̄ vos ipsos. ecce. n. i ia
 nua dies mortis est tūc: n. q̄li
 bet cū suis excludit̄ ab v̄roze
 ditiē a cognatis sepat̄ et ab
 eis d̄ ad sepulchry ducit̄ o ma
 gna crudelit̄as o magna ad
 miratio o admirabilis ifelicit̄
 tas ecce marit⁹ dilect⁹ ab v̄ro
 re dilecta relinq̄tur. **F**ilius a
 matre proicit̄ et patres afi
 liis. et filii a patre sub tra re
 cunduntur. **S**ol⁹ ille dimittit̄
 titur. et q̄ libet ad propria re
 uertitur et cito obliuioni tra
 ditur tāq̄ mortu⁹ a corde ec
 ce frēs mūdi amicitia quāta
 vel q̄lis est. **N**ō. n. ē aliq̄s q̄
 tantū amicū v̄l cognatū dili
 gat. qd̄ p̄ noctē vñā secū mo
 rari cupiat vide et g⁹ o hō q̄

les amicos habes pro quibus
aiam perdis. pro quibus deū
offēdis. Dēs dimittit te. oēs
abscōdūt. oēs cito fugiūt a te
et i foneā triū brachiorū collo
cabūt te. nā cū essem⁹. apud
hostia tiberina mie caritatē
sociati expectātes tēpīs trāq̃l
litate. causa remeādi ad afri
cam: et grām illius cui terra
et mare obediūt. compulsi a
pontiano viro clarissimo qui
de roma ad nos videndū ve
nerat cum eodem itē reuer
si sumus romā ad intuendū
diligētī⁹ magnifica edificia
et opa paganorū. Et duct⁹ sū
cuz ceteris ad videndum ca
daver cesaris in sepulchro. et
vidi quod esset lūido calore
pro ornatu: putredine circū
datum ventrē eius disruptū
et vermī per illuz cateruas
transeūtes p̃speri. Duo quo
q; famelici in foneis oculorū
pascebantur. crines eius nō
abherebant capiti dentes ei⁹
apparebant labiis cōsuptis
et reuelatum erat uariū sū
damentum Et intuens ma
trem christianissimā dixi vbi
nam est cesaris corp⁹ p̃clax
vbi magnitudo deliciarū: vbi

multitudo dominorū. vbi ca
terua baronū: vbi acies mi
litū: vbi canes venaces: vbi
equi veloces: vbi aues catā
tes: vbi thalam⁹ pictus: vbi
lectus eburneus vbi tronus
regalis vbi mutatoria vesti
mentorum: capilli solares:
vbi facies decoza vbi omnia
que sub celo sunt Te nā que
verebātur homines. te time
bāt principes. Te colebant
vzbes. Te timebant oēs vbi
nā q̃lo sūt hec oia. Al q̃ recessit
tāta iactantia. Quo iuit tua
magnificētia Et rēdit mater
pietate plēa filii oia sibi peni
tus defecerūt q̃n defecit spūs
eius. et relinquerunt eum ca
ptiuatum in sepulchro triū
brachiorū plenuz fetore et pu
tredie. Eia ergo fideles xp̃i
considerate quid sumus: an
maduertite ad quid venim⁹
prospicite quid iā sum⁹. Agi
te ergo penitentiā filioli mei
quos iterum parturio donec
fozmetur in vos Christus.
Agite ergo penitētiam. ante
quam mors inimica nature
vos aggrediatur. Statua
tis vobis simplicem humilez
vtilem. secretam frequentez

promptam: amaram lachry-
mosam. ⁊ festinā confessionem
cū ēt hora mortis oīo ignore
m⁹. Nā cū ī extrema egritu-
dine fueritis fratres. o q̄ for-
te. o q̄ durū. o q̄ penosum. o
q̄ lachrymabile erit vobis pe-
nitere et dolere de malis cō-
missis et de bonis omissis.

Quare hoc est. nisi qz illic ca-
pitur corporis cenus mentis
ubi est vis doloris occurrūt
ipēdimēta cordis. nā corpus
dolet pēa affligit qz mors ap-
propinquat. Itē filios quos
patres sūme dilererūt. pro q̄
b⁹ etiā se dānatos existimāt
tenebulo oculo aspiciūt bro-
res iā lachrymantes conside-
rant mundis adhuc eis fidu-
ciam p̄stat. Diabolus ne de-
pectis doleat fidem tribuit. et
chirographus infirmantib⁹
p̄ebet Caro non deficere ad-
huc satis sperat medici vt lu-
crantur ipsum cōfortant pa-
rentes applaudunt sacerdo-
tes alliciūt. et sic diuites mo-
riuntur ⁊ sepelliant in infer-
no. Qhō audisti qd locutus
sū: oīo crede quod hec oīa ci-
to experieris Obsecro igitur
vt āte q̄ ifirmitate graueris

agis penitētīā disponas do-
mū tuā. fac qd faciendū est.
fac testamētū dū san⁹ es. dū
sapiens es dū tuus es. Nā si
expectaueris ifirmitate oīo
minis vel blādimēd duceris
quo tu nō vis. Q homo dum
iuuenis sis dispōe domū tuā
age penitētīā. dilige dñm. s̄
solum verbo sed ope et veri-
tate. Et si primū offendisti
verbo. placa eū verbo. si fa-
cto placa eum facto. qz eadē
mensura parceretur vobis quī
pepercistis aliis. Qhō fac pe-
nitentiā memorare nouissi-
ma tua vt nō pecces reuerte-
re ad teipm memorās. quod
fuiſti sperma liquidum. q̄ est
vas stercoz qd eris cib⁹ ver-
minum hec. n. sunt nouissima
q̄ q̄libet cogitare d; dū quo-
tidie. si fidelis est. Qhō mēo-
rare nouissima tua qz omnis
nascetur tibi de lingua p pec-
cato lingue. de stomacho pro
peccato gulle. de spermate re-
num scorpiones pro peccato
luxurie. de cerebro bufōes p
peccato supbie. Memorare
nouissima tua o iuueis q̄ flo-
ride ambis et p̄gis capite ele-
uato. cuncta que dei sunt de

spiciendo. Memozare nouis-
sima tua qz terra es ⁊ i terrā
ibis. Memozare nouissima tua
qz conceptus es in culpa. na-
tus in pena. viuēs i miseria
⁊ necessario morieris in an-
gustia. Qd hō cur te iactas for-
titudie. Ecce nunc post mo-
dū ifirmaris et deficis. Cur
iflaris tua sapientia. Ecce q
stultitia ē et tā pdes. Et tuā
prudētia reprobato dicit do-
min⁹. Cur iflaris scientia.
Nūqd philosophis obscu-
ratū est cor et in cogitationi-
bus suis enanuerunt. Nū-
qd traditi sūt i reprobū scē-
lū. Cur te iactas gñis nobilita-
te. Nūqd oim nascēdi cōdi-
tio. vna ē. Nūqd et moriē-
di vna ꝓclusio. Quis nobiliū
vnq̄ natus ē sine sanguinis
cētatiōe. Nūqd nobilis si-
mul cū paupē p eūdē dū na-
scit̄ meatū transit. A regula
ēt mortis. Nūqd parcitur
diuiti. Cur diuitis te iactas.
Ipse. n. potius insidie sūt q̄
amicitie. Pā paup fere nūq̄
occidi queritur. diuiti hō se
per insidiatur. Memozare o
hō nouissima tua qui quoti-
die epularis. qūo nudas de

utero matris venisti. et nu-
d⁹ reuerteris. Eia ergo frēs
domos vestras pauperibus
apite elemosinas facite. vo-
luntates vestras rationi sub-
iugate. in cūctis memozātes
nouissima vestra. vt mortali-
ter non peccetis in eternum.
Adiuuet at nos deus sine cu-
ias voluntate foliū arboris
si mouetur. ad ꝓficiēdum ea
q̄ placita sunt ei qui ē bñdi-
ctus in secula seculorū. Amē.
¶ De miseria carnis et falci-
tate presentis vite ser. 51.

O Vita que tātos decipis
de propriis. tātos sedu-
xisti tantos excecasti. que dū
fugis nichil es: dum videris
vmbra es. dum exaltaris fu-
mus es. dulcis es stultis. et a-
mara sapientibus. qui te a-
mat non te cognoscit qui te
contēnunt. ipsi te intelligūt
timenda es et fugiēda es. ne
quōtibi credūt. beati q̄ te cō-
temnant. vera nō es vita q̄
te ostendis. Aliis ostēdis te
longam. vt perdas in finem.
Aliis breuem vt dū penitere
volunt non permittas Aliis
largam vt faciant. qd volūt
Aliis angustam vt nō faciāt

bonū. Quare o sapiēs. fuge
quod fugis. Sic. n. ē vita no-
stra: quasi hō i domo aliena
nesciens qua hora vel die di-
cat vade foras: qz nō est tua
domus in qua es. ¶ Seculuz
vanū qd nobis tāta pmittis
dū decipis. qui tibi amic⁹ vo-
luerit esse iimic⁹ dei cōstitui-
tur. ¶ Amicitia seculi in nemi-
ticia dei est. Caro est q̄ aiam
p̄dit: caro est q̄ recipit iimicū
cū vitis suis. ¶ Itē semiat hōi
cidia. semiat: fornicatōez se-
minat cōcupiscenciā: semiat
rixas: seminat libidinē. semi-
nat furtū: semiat idolatriā:
semit cupiditatē: semiat su-
pbiā inter fratres discordiā
semit inuidiā semiat contra
dēū blaphemiā: p̄uocat: sit
mata irritat hereses: et inter
ecclesiā dei infert diuisiones
Inter populos christiāos po-
nit offendicula: et iter gētes
pagnas: et inter consanguī-
nitatē icantatiōes. Et qd pe-
ius est in corda seruoꝝ dei di-
uersa genera cogitatōnū im-
mittit: oīa q̄ mala sunt i hoc
mundo caduco pessimo et ne-
phando: et quasi orta sub om-
ni velocitate trāsit. Carmē

et potestatē h; diabolus et nō
aīa dicēte dño ad diabolū de
brō Job. Do tibi illū i pote-
state s; non aīam eius Caro
misera gcauat aīa: caro va-
na demergit i infernuz: caro
inimica est aīe. Que si inimi-
ca non esset. non vtiq; dilex-
set istius seculi vanitatē et vi-
ta vna non frueretur o vita
atrocissima quam humores
tumidāt: dolores estuant ae-
res morbidāt: elce inflāt: ie-
iūia macerāt: ioci soluūt: tri-
stite consummūt sollicitudo
coartat securitas letat: diu-
tie supbiūt paupertas elicit: iu-
uentus extollit: senect⁹ i cur-
uat frāgit infirmitas merorū
consumit: et in his oib⁹ mors
atrocissima succūbit i furibū
da o caro cū de formitate d̄p̄s-
sa illā debuisti vitā āplecti q̄
i eternitate cōsistit: vbi vita
ē sine morte: inuētus sine se-
nectute vbi lux sine tenebris
vbi gaudiū sine tristitia vbi
nobilitas et volūtas sine iu-
ria vbi regnū sine gmutatōe
hec sūt septem q̄ consequi de-
bueras ¶ Caro miserabilis q̄
re negasti dū videres: sit p̄le-
nerasles bona et quibull-

bet bonis persuata nō fuisses
si bene egisses. Illuc. n. p mā
sisses ubi est gaudiū sēpiter=
nū, ubi i marcesibilis ē glia:
ubi icorruptibilis est et in cō
parabilis delectatio: ubi xps
apostorū & pphetarū et sctōrū
oim cū iocūditate etiā nō le=
ticie enī scriis āgelis canētib?
laudes deo ubi delectatio oīz
bonorū et oīa bōa delectabi=
lia p huius seculi p̄auitates
sp̄uisti. Ecce post finē quis
i limo terre m̄cipis hēs iūm
citiā. i. coruptōez: fetorez et
d̄mē et dissolutōez fetoris pa=
tis v̄vūētes de te exēplū ac
cīpiāt qd fuisti: et qd ē d̄mis
& glomeris postremo d̄o infi=
nem ppter nouissima: ppter
redeuntē aiam. i. vitā in cor=
poze in quo prius fuisti sup=
pliciis eternis m̄cipaberis
& simul cū anima dānaberis
O miserabita que caro p̄leq̄
tur et concupiscit corpus ope=
ratur. Caro autē cū satiat a
fluentissimis cibis & potibus
& delectatioibus: hortat̄ oīa
mala facere Caro puocat ho=
micidia: caro perpetrat adul=
teria: caro committit rixas &
scādala: caro iserit ebrietatē

caro portat omnē cōcupiscē=
tiā hui⁹ seculi. O caro mise=
ra qd hoīes: quid agis. qd tā=
tū grauas aiam q̄ nichil desi=
derat nisi deo seruire. Tu o
caro miseria nō sufficit tibi
p̄ditio tua. Adhuc es aīe q̄ a
carne cōcipis cōtraria Caro
mala qd q̄ris. qd desideras:
nō. n. poterit sine te aīa iudi=
cari in die iudicii. Caro mise=
ra et putribilis & oī squalore
p̄ctōrū plēa. qñ vīua eras pul=
chra eras vt sol splendidabāt
luna et oculi tui micabant.
vt stelle & crines tui longeni
& vngebas te p̄ciosis vnguē=
tis vestib⁹ vtebaris optimis
et i cibis tuis et potibus cōde=
bas aromatz multitudinē.
Et scio aīa dū corp⁹ tenebro=
sū & fetidū reficiebas atq; so=
nebas escas vermib⁹ p̄para=
bas. Memorare debuisti q̄ a
factore & opifice tuo audieris
cum primū peccatū cōmisisti
Terra es inquit et i terrā re=
uerteris. Et iob audī dicētē
nudus egressus su: de vtero
matris mee: et nudus reuer=
tar illuc. Audi et i saia: vati=
cinantem: vere fenum est. p
pulus. Caro misera et nefā

da. Audi Paulū apostolum
predicatore[m] egregiū dicēte[m]
nichil intulimus in hūc mū-
dū: ne auferre qd possimus
Nichil aliud caro misera ni-
si peccatorū sarcinam secum
portat. Non nisi p carnē aīa
peccat. Aīa qūo potest vide-
at. Aīa nāa carcerem patit:
caro eā tenet inclusam. Aīa
clamat ad dñm nō caro que
in malitia pseuerat. Anima
remediū aliud nō habet nisi
tollatur a carne: et caro redi-
gatur in puluere. Collat ei
vinū: et detur ei aqua: aūfe-
ratur ei sanguis et detur ei
humor terremus. Caro mi-
sera quid de te ageť qñ a te e-
grediar et vīta a te recedet.
Tu sola in vtero et i sinu ter-
re iacebis: et aliqd nunq mā-
ciperis: habebis in te heredi-
tatē pessimā. i. corruptōez: fe-
torē et ōmes. Ecce que acqui-
siuisti duz vīua eras. ecce qd
possides dū i sepulchro iaces
Non posuisti te ieiuniis ma-
cerare ac ieiuniis in cinere:
cilicio. hūiliare hūiliare. In
ppetuo cū aīa salua fuisses
ei credidisses: qz nō bene fa-
cere pōt: nisi: aliis bñfeceris

hoc est nisi corpus p ab sti-
nentiā affixeris aīa saluare
nō poteris. Audi qd creator
nē dicat ad carnē. o iqt mea
creatura: ego te ex limo ter-
re pulchrā et lucidā: assūpsi
imaginē meā i te cōdidi: spī-
ramē vīte tribui: aīam inuisi-
bile tibi cōcessi imortalitatē
tunicā: te indui in paradiso
voluptatis te collocaui. vīta
angelica pfruebaris cibos et
delectabilia iucūditatē et tem-
plabaris: et oīa qta creauī i
tua dñatiōe hūiliaui et afflu-
ētes diuitias dedi i sup et oīa
ligna paradisi tibi subitus erāt
Et p vno betito q ibidē cōe-
disti ecce vbi i cōdisti. i. opadi-
so i ifernū d luce ad tēebzas
de amēitatē et iucūditatē loco
ad chaos et ad oīa obscurissi-
ma mala de delectabili odo-
re nūc putredie et pudore mā-
ciparis. p esca angelica i cibo
omib? sub iacebis. p imorta-
lītatis veste: corrupto iduta-
es vestimēto. Ecce q cōcessi
abstuli vītā substraxi et tu mi-
sera et putribilis caro in ifer-
no māciperis: vbi ē fletus et
mugit? atq? ululat? i sup strī-
dor dētiū et teterria tormēta

et q̄ pelus est post mortē i cor-
ruptionē: post 8̄ mes et feto-
rē ⁊ cōsūptionē: postea i pul-
uerē reducta. ¶ Caro q̄ igni
i extiguibili m̄aciperis. audi
aiam dicentē ad corpus. ego
de celo veni a deo concessa t̄i
bi. nā tu de terra es: meli⁹ ē
vt mecū ascēdas ad celū quā
metrahas ad infernū: dū vi-
uimus. et sumusi vnuū ope-
mur manibus qd̄ bonū est. i
elemosinis ⁊ ieiuniis incasti-
tate et i hospitalitate egeno-
rū ⁊ i nuditate pauperū: ⁊ in
oib⁹ bonis opib⁹: vt p̄ bo-
nam opationem quā agim⁹
ascēdere ad celestia valeam⁹
vbi nō iā solationē corporis
sed i corruptionis veste indua-
mur vbi non iā fetor⁹ s; odor
suauissim⁹ vbi nō iā tenebre
sed lux p̄petua micat vbi nō
iā vermiū multitudo sed ca-
terua angelor⁹ ⁊ innumera-
bilis millia sc̄tor⁹ ⁊ p̄phetar⁹
oim̄ choruscū sāctis angelis
hymnū deo incessanter canūt
cū ip̄is nos fatiat eterna gau-
dia p̄cipere xp̄o p̄stante q̄
cū patre ⁊ spū sācto viuūt ⁊ re-
gnat i secula seculor⁹. amen.
¶ De salute aie sermo. § 2.

Quantum ad aie n̄re de-
sideriū pertinet fr̄es ca-
rissimi volūtat̄is nostre est:
vt ad vos req̄rendos frequē-
ter vēiam⁹ s; necessitas t̄pis
m̄ltū venim⁹ i columnes nos
vēire meruim⁹ ⁊ iō qz d̄ cōfī
corpor⁹ sāitate gaudem⁹: de
aiay salute q̄ vera salus est
in q̄tū dominus dederit col-
loquamur. Ideo fratres ad
imaginem dei facti sumus:
vt deo donāte intelligamus
que sit de sideranda patria: q̄
sit vera beatitudo. q̄ vera vi-
ta: q̄ p̄fecta sāitas: q̄ sit eter-
na felicitas. Sed intus i cor-
de deo inspirante cognosca-
mus. Nemo se exulare po-
terit vt dicat non noui l̄as
ideo dei p̄cepta intelligere
nō possū qz q̄ litteras si nouit
qd̄ sit aut non sit intelligere
debet. Interroget hō consci-
entia: suā ⁊ alloquatur seip-
sum: ⁊ dicat sibi suis verbis
¶ Homo quis es et vnde ve-
nistī. Et r̄ndit tibi hō sū: ⁊ di-
creaturā me eē cognosco ite-
rū interroget et dicat qd̄ in te
h̄s aut ex q̄b⁹ reb⁹ te factū
esse cognoscis. Respondeat
et dicat ex aia et carne me iō

stare cognosco Quid in te ex
his duabus rebus melius ha
bes. Respondeat sine dubio
aiam meliorem habere quam car
nem Optie et ordine legitimo
respondisti: dixisti te aiam me
liorem habere quam carnem. Dic mihi
adhuc ubi es homo respondebis mihi
do Postea vero ubi eris in ce
lo: quid ibi eris in secula se
culorum iustissime respondisti et
ben dixisti. Fac modo rationes
uite tue et esto index iustis ex
omnibus rebus quas dedit
tibi deus. Serua carni tue
vnde sustentem in mundo, et
repone aie tue vnde in perpetu
um viuas in celo. Attende di
ligenter conscientiam tuam et vi
de si tantas res aie tue repo
suisti in celo: quantas habes cor
poris tuo in mundo Si tot so
lidos reposuisti in celo quantos
tibi seruasti in mundo. Vide
si tot modios tritici: si tot am
phoras vini per elemosinam in
paradiso vnde viuas aia tua
reposuisti: quantum tibi seruasti
vnde viuere possit caro tua in
mundo. Cum ergo ista diligen
ter attenderis et consideras sa
pienter vides te prope totam li
bram carni tue seruasse in mun

do et vnam vnciam repulsis
se in celo: erubescere et cito ad
penitentiae medicamenta con
fuge: quia inceptum in te ipsum
iudicium iudicasti. Aliud ve
rum dixisti et aliud operibus
perfecisti quia totum carni non
solum fideliter sed etiam in
fideliter deputasti. Nescio si
apud te periclitetur iudicium
tuum, quando inter animam
et carnem tuam iniqua sunt
iudicia tua Et ubi te iustum
inueniri potero quem in te
ipsum iniquum esse cognosco. Et
nunc certe nutrimus carnes
ornamus carnem. aliquoties
inebriamus nos et inimicus
deliciose pascimus carnes quam
velimus volumus post paucos
menses aut annos vermes de
uoraturi sunt in sepulchro: et
contemnimus animam que
deo ab angelis presentatur in
celum. Quod dura erit aie pecca
trici et quod intollerabilis hora
illa quando viderit bonam
animam requiem recipere in
paradiso: se vero torqueri in
eterno supplicio. Ergo conside
rate fratres carissimi si malo
rem certe vel equalem partem
aie faciamus non, non, foris in cor

82
pore sed intus i iteriori hoie
facti sumus ad imaginez dei
Caro. n. nra d limo terre for
mata est. Nunqd iustu est vt
limus terre imagini ppdat.
Caro. n. dz seruire ⁊ aia ipe
rare. Ista debet exercere ipi
uz. ⁊ illa subiecta seruitium.
In oibus xpianis bonis aia
dnatur ⁊ caro seruire copelli
tur in peccatoribus vero ⁊ a
matoribus huius mundi in
uerso imo puerlo ordine ca
ro erigitur ⁊ aia hūilia ⁊ illa
delictis pascit ⁊ ista fame tor
qitur: illa luxuriatur in vesti
bus preciosis et ista vix i ve
steribus iuoluit pānis et si in
peccatis fuerit obnoxia eter
no iudicii presentat: et tunc
eius ant dā ignomia appare
bit. Nā cū aia i cpe suo caput
esse debeat q̄cunqz carnē de
liciiis aut voluptatib⁹ nīmū
erigit: nutrit. fouet: ⁊ palpat
Niam hō despiciet et cōtēnit:
pedes leuat in alto et caput
ip̄mit i pfūdo q̄lis ē i oculis
hoīm. q̄ i v̄lis pedib⁹ ābula
re videt. Talis i oculis ange
loꝝ cui caro ppa dnatur. Si
cut ergo supra dixi fecit nos
de⁹ ad imaginē dei miserabi

li limo seruire faciamus hoc
est iniquū iudiciū: vt carnē
nrā ⁊ aie pponam⁹. Sed hoc
oēs hoies recto iudicio nō fa
ciūt. Multi. n. sunt honesti:
sobrii ⁊ hūiles misericordes
casti: i q̄b⁹ aia tenet iperū et
caro subiecta seruit. Et iō ro
go vos frēs atendat vnusqz
qz scia⁹ suā ⁊ si illi dnatur caro
cito erigat dnā et stimulet
ancillā vt nō caro viciat aia:
et ad luxuriā trahat: s; magi
stra carnē suā regat et p via
castitatis ⁊ iusticie ducat. Qui
hō i se scit aiam dnari tene
at cū dei adiutorio discipline
⁊ tētinētia ⁊ p creta pelagi hu
ius mūdi ita nauigiū corp
reū veritate gubernate con
tendat: ne in ter flutus in
sticienaufragiū vcantū i cur
rat. vt. n. agnoscat qz ex no
bis veritate aia dominet. de
substantia nrā victū nobis sus
ficiēter ⁊ vestitū simplicē reser
uem⁹. Quicqd ampli⁹ de⁹ de
derit aie in eternā beatitudi
nē per elemosinā paupē re
ponam⁹. Ne forte cū carne
nrā ornāmētis cōponim⁹
et multis delictis saginam⁹
partē cū illo diuīte purpura

to et si cū Lazaro habere pos-
sim? Scitis. n. in euangelio
frequenter audistis q̄ diues
ille q̄ expulabat q̄tidie splē-
dide ⁊ purpura induebatur
et bisso: post de corpore exiit.
et sepultus ē in inferno ⁊ ibi
inter flammās aque guttā ⁊
locum refrigerii requisit ⁊
inuenire nō meruit. Ecce tu-
us caro luxuriatur et epula-
tur i seculo q̄les diuitias in-
uit i inferno Lazar? Mo q̄ nec
diuitias nec ornāmēta habu-
it in seculo post mortē in sc̄i
abrae requieuit gremio. Si
cut ergo supra dixi fr̄s caris-
simi refrenemus gulā n̄rām
et victum ac vestitum simpli-
cem carni nostre in hoc secu-
lo preparemus vt remaneat
aliquid quod in futuro secu-
lo aīe reponamus. Quid pe-
ritura gula cupit reseruet e-
lemosine ornāmēta que lu-
xuria ac suauitas requirit i
mundo. Misericordia ⁊ veri-
tas repōat in celo. Si orna-
ti volum? esse queramus or-
nāmēta vnde nemo ornat
indignus. Si delicias cōcu-
piscimus non queramus car-
nales ac transitorias ex q̄b?

stercoza conficiunt i mundo
sed magis spirituales ⁊ eter-
nas vnde angeli epulantur i
celo. Et si forte queris q̄ sint
ille delictē. Audi apostolum
dicētē. Quod nec oculus vi-
dit nec auris audiuit nec in
cor hoīs ascendit q̄ p̄parauit
dñs diligentibus se. Adhuc
q̄ris ⁊ interrogas qd sit hoc
Si vis vex agnoscere, deus
est delictē tue. requies tua sa-
nitas tua gaudium tuū feli-
citas tua. refrigerium tuum
amenitas tua. Et q̄qd est q̄
sāte possit desiderare aīa tua
totum vbi deus erit: sic bea-
tus apostolus dicit. ⁊ erit de?
omnia i omnibus auare au-
di me. quid tibi sufficit. Si
deus tibi non sufficit. Si er-
go ista oīa desideratis para-
disi requiem querite. p̄ eter-
na beatitudine suspirate vn-
de non erit amicus. vbi non
erat inimic? vnde nec bon?
p̄test exire aliqn. nec malus
ullo mō introire. Ad istā er-
go primā ornatī bonis operi-
bus dederim? ad celestia re-
gna puenire possim? ad que
ille nos perducatur qui est be-
nedictus in sc̄la sc̄lōy. Amē.

Sermo super psalmo deus
deorum dominus locutus est
sermo.

Nemo fra tres carissimi
falsa sec uritate se deci
piat. & putet añ tribunal xpi
si esse vñturũ nec redditurus
de factis propriis rationẽ ve
niet enĩ dñs de⁹ noster & non
silebit modo ei silere dñ quia
adhuc vindictã suspẽdere vi
det her fecisti et tacui. Quid
est tacui nisi nõ iudicaui. Se
neritatẽ meã distuli patiẽtiã
tibi prelõgavi. penitẽtiã tuã
diu expectavi. her fecisti et ta
cui. Ego autẽ cum adhuc ex
pectarẽ vt te peniteret. tu au
tem & me contemlisti et apo
stolum audire q̃a secundum
duritiẽ cordis tui & ipenitens
cor thesaurifasti tibi irã i die
ire & reuelatõis iusti iudicii
dei. Suspiciatus es inique q̃
ero tui similis: parum est q̃a
male facta tua placẽt tibi pu
tasti placere & michi. Denm
quia non statim pateris vlti
mẽ vis tenere participem.
& tanq̃ corruptũ iudicẽ. pre
de locũ vis habere. de mul
tis que rapuisti. paruas eli
mosinas faciens & adhuc pec

cata non deferens quasi cor
rupto iudici putas te posse re
dimere cum si etiam totum
dares & pctã ipsa non dese
ras ne te ipsũ deciperis pec
niã perdendo et pctã non re
dimendo. Suspiciatus es in
q̃ q̃ ero tui similis. arguam
te qñ veniet. n. dñs deus no
ster et non silebit. Arguã te
& quid faciã arguẽd te. qd fa
ciã tibi mō te nõ vides faciã
vt videas te q̃a si videres & di
spliceret tibi & placeres mihi
q̃ vero te ñ videris placuisti
ẽ displiceris tibi et michi. Mi
hi cñ iudicaberis ẽ cñ ardebis
qd ei tibi faciã inquit. Cõsti
tuã te atẽ faciẽ tuã qd ei vis
latere te ipsũ dorso tuo est ti
bi nõ te vides: faciam vt vi
deas te quod tu post dorsum
tuum pasuisti ego pñã añ fa
ciẽ tuã: non vt tu corrigas te
sed vt erubescas. **M**odo. n.
fratres carissimi oẽe amato
res luxurie & qui cum delecta
tione faciũt iniquitatem pec
cata sua post dorsum efficiunt
Si vero aliqd boni casu ali
quo: vel pro aliquibus oc
casionem fecerint ante seipo
nunt: et inde assidue glori

antur et dicunt. ego illum li-
 teraui. ego illi bñ feci ego il-
 li tantum dedi. Et dum bōa
 que per illos facit deus sibi
 assignant p̄ vanitatē pdūt. q̄
 p̄ elemosinā acquirere vidē-
 tur: ac si ante tribunal. Chri-
 sti pditis bonis que añ se hē-
 bāt peccata q̄ post dorsū pie-
 cerāt añ eorū faciē p̄nocatur
 & sine vllō terminio supplicii
 sustinebūt. q̄ sibi dñ vīuerēt
 noluerūt p̄uidere remediū.
 vt faciūt illi q̄ plus diligūt p̄-
 sētia q̄ futura: qui hō de aīe
 sue salute attentius cogitāt:
 e contrario faciūt bona q̄ cū
 q̄ fecerūt post dorsū proici-
 unt: mala quecūq̄ subreple-
 rint āte oculos ponūt. vt dñ
 de ip̄is in p̄nti seculo erube-
 scūt & vulnera curare & mor-
 tua suscitare: & sordida ablu-
 ere: tota deuotōe cōtēdūt cū
 i die iudicii añ tribunal xpi
 venerit mala q̄ añ faciē suā
 posuerūt et bōis opib⁹ redē-
 pta sūt auferent. bōa hō qui
 p̄ vanitatē post regnū pie-
 cerāt ante oculos collocabū-
 tur & merent̄ audire. Venite
 bñdicti patris mei percipite
 regnū: veniet dominus de⁹

noster et non silebit: tunc ar-
 guet quando correctionis lo-
 cus nullus erit. statuā te iqt̄
 ante faciem tuā. mō ergo tu
 sicut iā supra dictum est quis
 q̄s talis ē fac q̄d h̄s tibi mina-
 tur facere. Colle te a dorso
 tuo. vbi te videre nō vis dis-
 simulans a factis tuis & con-
 stituere ante te ascēde tribu-
 nal mentis tue esto tibi ius-
 dex torqueat timor rūpat cō-
 fessio dic deo tu. Quoniā ini-
 quitatem meam ego cogno-
 sco et peccatum meum cōtra
 me ē semper. Quod erat post
 te fiat ante te. cū factū fuerit
 ante te puniatur a tene tu p̄-
 stea a deo indice fias ante te
 et non sit quo fugias a te In-
 tellige aut̄ hec qui obliuisci-
 mini deum non cogitabas de-
 licta tua mala. Intellige qui
 oblitus es deum ne quan-
 do rapiat sicut leo et non sit
 q̄ eruat q̄d ē sicut leo sicut p̄-
 tēs sicut fortis sicut ille cui ne-
 mo resistere pōt illi. n. quos
 supra dixim⁹. i. amatore suo
 deū amare videt. s. lōge aliū
 ab opib⁹ exercere secūdū illū
 q̄ ait propheta p̄ls hīc labiis
 me honozat cor. āte eorū lōge ē

a me clamat illis spiritus sanctus peccatori autem dicit deus ut quod enarraui iusticias meas et assumiisti testamentum meum per os vestrum tamquam ut diceret eis nichil michi prodest quod laudes deum; Illis. n. quod bene viuunt prodest quod laudent Tu autem si laudas et peccata non deseris nihil tibi prodest ut quod deum laudas. Audi scripturam dicentem non est speciosa laus in ore peccatoris si. n. malus viuens et bene docens non deum laudas. ergo audite qui bene viuistis: sacrificium laudis honorificabit. Nemo offerret michi hoc sacrificium et malus est non dico non michi hoc offert malus. Qui enim laudat bonus est qui si laudat et bene viuunt. Qui laudat non solum lingua laudat. sed et lingua cum vita consentit. Et ideo rogo vos fratres carissimi. quantum possum cum dei adiutorio studeamus ut quanto deum laudamus vocibus. sic et bonis operibus collaudemus. Melius est tacere et benefacere quam deum laudare et peccata committere qui. n. laudat laudat deum vita simul et lingua vocibus pariter et bonis

operibus: dupliciter in se ponat gratiam dei. Si. n. non ponat deum laudare vocibus laudet bonis operibus. assidue orationibus. sanctis cogitationibus: Si. n. diligenter attendimus et in hoc seculo cum secura conscientia deum laudare possumus ut in futuro eternum gaudium felicitate inueniamus. Amen.
Incipit sermo primus sancti patris nostri. Augustini de communibus clericorum ex sui dispositione sermo: 54.

Propter quod volui rogare huiusmodi die ut hodie frequentius conuenerim hoc est quod dicturus sum vobiscum viuimus et propter vos viuimus et intentio nostra tota quod nostrum desiderium est ut apud christum vobiscum sine fine viuamus. credo autem animae oculos vestros esse conuersationem nostram et ut nos dicere fortassis audeamus Quamuis multum illi imperes quod dicit apostolus. Imitatores mei estote sicut et ego christi. et ideo volo ut aliquis de nobis inueniat male viuendi occasionem. Provideamus. n. bona ait idem apostolus. non solum coram

deo sed et corā hoib⁹ pp nos
 glōria nra sufficit nobis .pp.
 vos fama non posui. sed pole
 re d; in nobis: Tenete qd di
 citur distiguite due sūt res.
 cōscia ⁊ fama. Cōscietia tibi
 pmo tuo. q si deus cōscien
 tie sue negligit famā suā cru
 delis est maxie in loco isto p
 sit⁹ de quo dicit apostol⁹ scri
 bēs ad discipulū suum Circa
 oēs tēpsū bonorū opex pbe
 exēplū vt ergo nō vos dū te
 neā pseri q; ego sedens loq;
 vos stando laborastis. Nōd
 aut oēs aut pene oēs sic nos
 viuere in ea domo que dicit
 domus episcopi vt qtu possi
 mus initemur eos sctos de
 quibus loquitur liber actuū
 apostolorū Nemo dicebat ali
 qd ppxiū. sed erāt illis oia
 coa q; forte aliq vesty sūt fi
 tā diligentes vite nostre ser
 uatres vt hoc si nouerāt qūo
 nol vos nosse dico qd sit qd
 breuiter dixi ego q vere deo
 proprio in clitis ep; vesty in
 uenient ad istam ciuitatez
 multi vesty nouerant quere
 bam vii construere monaste
 rium ⁊ viuere cum fratribus
 meis. Spē quippe oēm seculi

reliquerā et qd esse potui esse
 nolui. non quesui tñ q sum.
 Elegi in domo dei abiectus
 esse magis q̄ habitare itaber
 naculis peccatorū. Ab eis qui
 diligūt seculū segregauit me
 sed eis qui p̄sunt populis
 coequauit nec i conuiuiū dñi
 mei supiorem locū elegi s; in
 feriozem ⁊ abiectū. ⁊ placuit
 illi dicere michi ascēde sursum
 vsq; ad deo tenebā epatum vt
 qm ceperat esse alicuius iam
 momenti inter dei seruos fa
 ma mea in quo loco sciebam
 non eē ep; nō illo irem hoc ⁊
 agebam qtu poteram vt i lo
 co humili saluare non i alto
 piclitarer sed vt dixi dño ser
 uis cōtradocere nō debet: ve
 ni ad istā ciuitatē pp vidēdū
 amicū quē putabaz me lucrī
 posse deo vt vobiscū esset i mo
 nasterio. qsi secur⁹ pueni q;
 loc⁹ hadebat epatū nō attulī
 aliqd. Nō vbi ad hāc ecclesiā
 nisi euz his vestimēt qb⁹ illo
 tpe vestiebat. ⁊ q; hoc dispōe
 bam esse in monasterio cum
 fratribus cognito i situto et
 volūtate beate mēozie sener
 Valerius dedit michi hortuz
 illum in quo est nunc mōalte

xiū dedit mihi hortū illū in q̄
est nunc monasteriū: cepi bo
ni p̄positi fratres colligere
cōpares meos: nichil habentes
sicut nichil habebā ⁊ itra
tes me vt quō ego tenuē pau
ptaculā meā v̄didi ⁊ paup
rib⁹ erogauis: sic fecerūt illi q̄
mecū eē voluissēt vt de cōmu
ni viueremus. cōmūe aut̄ no
bis eēt magnū ⁊ vberrimū p̄
diū ip̄e deus. Perueni ad ep̄i
scopatū v̄di necesse habere
ep̄iscopatū exhibere humani
tatē assiduā q̄busq̄ veniēti
b⁹ sine trāseūtib⁹ qd̄ si n̄ fecis
tē ep̄iscop⁹ inhuman⁹ dicere
Si aut̄ ⁊ s̄uetudo illa in mōa
sterio missa eēt decens esset ⁊
volui hēre in illa domo ep̄i
scopi mecū monasteriū cleri
corū. Ecce quō viuimus: nul
li p̄p̄um habere licet: si qui
habent faciūt q̄ nō licet. Vñ
aut̄ sentio de fratribus meis
⁊ semper bene credēs q̄ hac
in q̄ sitōne dissimulanī quare
ēt querim⁹ illa querere qua
si male sētire mihi videatur
Rouerā. n: ⁊ noui oēs q̄ me
cum viuerent. nosce p̄positū
nostrum nosce legem vite no
stre venit ēt ad nos p̄sbyter

ianuarius quē videbatur ha
bere honeste erogandus: q̄ si
cōsūpsit. Remāsit illi q̄dā p
cunia. i. argētū qd̄ diceret eē
filie sue filia ipsi⁹ deo p̄p̄to
mōasterio feminarū et bone
spei est. Gubernat illā dñs vt
ip̄lozet q̄ de ea iā speram⁹ in
illius misericordiā nō ei⁹ me
rid ⁊ qz ifra ānos erat ⁊ d̄ sua
pecunia nichil facere p̄terat
Quis ei videremus fulgores
professionis tñ lubricū time
bamus etatis. Factū est vt ip̄z
argentū quasi puella seruare
tur et tñ ad legitimos veisset
⁊ faceret inde q̄ virgines xp̄i
diceret qñ optime iam face
re posset dū hec expectātur
pit ille mortī p̄propinquare:
dū tanq̄ de suo iurans qz p
sius erat non filie testamētū
in q̄ fecit p̄sbyter socius. o
ster nobiscū manens: de ecclē
sia vinēs coēs vitā p̄oficiens
Testamentū fecit heredes in
stituit. Adoloꝝ illi⁹ socia t
o fructus natns non d̄ arbo
re quā plātauit dñs se: eccle
siam scripsit heredem. No
lo munera ista nō amo ama
ritudinis fructum. ego illū
deo querebam societatem p

cessus erat hanc teneret: hāc
 exhiberet nichil habebat te-
 stamentū non faceret: hēbat
 aliqd si se nostrz sociāz quasi
 di paupes figeret. Magnus
 mihi videt doloꝝ esse fratres
 Dico caritati vestre pp hunc
 doloꝝ statui hereditatē ipsā
 i ecclesia nō suscipe filioꝝ ipi
 ussit qd reliqt ipsi inde faci-
 āt q voluerit videt. n. michi
 qz si eā suscepero in illo facto
 qd michi displicet ⁊ qd doleo
 pticeps ero: hoc volui si latē
 caritatem vestrā filia ipi? i
 mōasterio feiaꝝ eā fili? ipsi?
 i mōasterio viroꝝ est ābos ex
 heredant illam cū laude istū
 cum eulogio. i. cum vitupera-
 tiōe 2mēdant aūt ecclesie vt
 si accipiāt ipas porciūculas q
 ptinent exheredatos: nisi cuꝝ
 ad legitimāz etatē puenerint
 hoc eis seruat ecclesia. Dein
 de litez dimisit inter filios su-
 os: i qua laboꝝo puello dicit:
 meū est nostris qz hoc dicebat
 sp pē meus: Puer dicit cre-
 datur patri meo: qz mortens
 mentiri non potuit: ⁊ ista cō-
 tentio quale malum sit. Sed
 si pueri isti serui dei sunt litē
 hanc inter illos cito finimus

audio illos vt pater et forte
 melius q̄ pater ipsoꝝū videt
 quid sit iure sicut deus nolu-
 erit cum paucis fratribus fi-
 delibus honozatis deo pro-
 pitio de numero vestro. i. de-
 plebe ista Audio iter illos cau-
 sā et sicut dñs donauerit vni
 oꝝtū rogo vos nemo me rep-
 hēdat. qz eius hēditatē nolo
 suscipiat ecclesia. Prio qz fac-
 tū illi? testoz deinde qz istu-
 tū meū est multi laudāt qz di-
 ctur? sū: sed aliqui etiam re-
 prehēdūt vtriūsqz satisface-
 re valde difficile est audistis
 modo cū euāgeliū legeretur
 cantauimus nobis ⁊ nō salta-
 stis plausimus vobis et non
 lusistis venit Ioannes bapti-
 sta non manducans neqz bi-
 bens ⁊ dicunt demoniū m ha-
 bet venit filius hoīs mandu-
 cans ⁊ bibens et dicunt Ecce
 hō voꝝar potatoꝝ vini amic?
 publicanoꝝū. Quid gº facio
 iter illos q̄ parāt me rep̄hēde-
 re et dētes i me ducere: Si su-
 scepo hereditates eoꝝ: q̄ fili-
 os suos irati exheredant. ite-
 rum qd suꝝ facturū eis qui-
 bus canto. ⁊ nō volunt salta-
 re qui dicunt. ecce quare nō

donat ecclesie iponēsi aliqd
ecce quare nō eā faciūt q̄ mo
riūt hēdē. qz ep̄s augustin⁹
de bonitate sua laudādo .n.
mordēt: labiis mulcent: dē
tē figūt: donat totū nō susci
pīt. Plāe suscipio profiteor
me suscipere oblationes san
ctas. Si quis in trāscit filio
suo ⁊ moriens ex hereditatē
si viueret nō eū placare n̄ ei
filiū recōciliare debere. S;
plane si faciat q̄ sepe orat⁹
suz vnū filiū hēt putet chri
stum alterū duos. h; chrisus
tertiū. decem habet. vndeci
mum faciat et suscipio. quia
ergo feci hoc quibusdā reb⁹
iam volunt bonitatem meā
vel cōmēdationē famē mee
si aliud vertere vt in alio mō
me reprehēdant: qz oblatio
nes deuotoz hoīm nolo su
scipere Considerent q̄ mul
ta susceperī. quid opusest ea
nūerare. Ecce vnā dico filii
iuniant hereditatem suscepi
quare qz sine filiis defunct⁹
est. Bonifacii hereditatē su
scipere nolui: non misericor
dia sed timore. aniculariam
nolui esse ecclesiam dei. mul
ti sūt quidē qui et demanib⁹

acquieunt: tñ vna tēptatio
esset si iret nauis: naufraga
ret hoies ad tormenta datu
ri eramus: vt de submersiōe
nauis scdm cōsuetudinē q̄re
ret ⁊ torq̄rent a iudice q̄ es
sent de fluctib⁹ liberati. S;
nō eos daremus nullo pacto
.n. hoc facere diceret ecclesi
am. Vnus ergo fiscale p̄ sol
ueret s; vn̄ p̄solueret enthe
cā nobis hēre nō licet: nō est
ep̄i seruare aurū ⁊ reuocare
a se mendicātis manū. Quo
tidie tā multi p̄tūt tā multi
gemūt: tā multi nos inopes
iterpellāt vt plures tristes re
linquamus qz quid possim⁹
dare oib⁹ nō habemus. Non
hēm⁹ ergo enthecā: pp̄ ergo
naufragiū hoc vitādo feci n̄
donando. Nemo me ibi lau
det s; nēo nec vituperet pla
ne qñ donauī filio q̄ frater
pater moriens abstulit bñfe
ci. Laudēt qui volūt: parcaz
q̄ laudare volūt. Quid plu
ra fratres mei Quicūq; vult
exhereditato filio heredē face
re ecclesiā: q̄rat alter q̄ susci
piat nō augustinū: imo deo
ppitio nulluz iueniat. Quā
laudabile factū s̄acti ⁊ bene

eādē episcopi aurelā cartha-
 ginensis quō impleuit oībus q̄
 sciant in laudib⁹ dei Quidā
 cū filios si hēret neq; sparet
 res suas omīs retēto sibi vsu
 fructu donauit ecclesie Pa-
 trī sūt filii. ⁊ reddidit ep̄s nec
 opinanti que illi donauerat
 in potestatem habebat ep̄s-
 cop⁹ si reddere s; iure fori si
 iure celi. Sane ē hoc noue-
 rit caritas v̄ra dixisse me fra-
 tribus meis q̄ mecū manēt:
 vt q̄cūq; q̄ h; aliquid aut v̄-
 dat aut eroget aut donet aut
 commune illud faciat Ecclesia
 h; p̄ quā deus pascit. Ego de
 di dilationes; vsq; ad epipha-
 niam propter eos qui cū fra-
 tribus suis non dimiserunt ⁊
 dimiserūt qd̄ habēt apd̄ fr̄es
 suos: vel nōdū de re sua ali-
 quid fecerunt q; expectabat
 etas legitima. Faciāt tñ qd̄ vo-
 lunt: dū tamen sint paupes
 mecū simul expectātes mise-
 ricoꝝdiam dei. Si aut volūt
 qui forte nolunt certe ego sū
 qui statuerā sicut nostis nul-
 lum ordinare clericū nisi qui
 mecum vellet manere. At si
 vellet discedere a proposito
 recte illi tollerem clericatu;

q; defereret sacte societatis
 promissū ceptūq; consortiū;
 Ecce i cōspectu dei non v̄o
 muto ḡsiliū Qui volūt hēre
 aliqd̄ ppriū: q̄b⁹ nō sufficit
 de⁹ ⁊ ecclia: sua maneāt vbi
 volūt: vbi possūt Nō eis au-
 fero clericatū Nolo hēre ipo-
 critas. Malū ē: q̄s nescit ma-
 lum esse cadere a p̄posito sed
 petus est simulare p̄positū
 Ecce dico audite q̄ societate
 communis vite iā suscepta;
 que laudatur in actibus ap-
 stolorū deserit: a voto suo ca-
 dit. i. a professione scā cadit.
 Obseruet iudicem: sed deus
 non me. Ego ei non aufero
 clericatū. Quātū sit piculuz
 aī oculos ei⁹ p̄sui faciat qd̄
 vult noui. n. q̄ aliquē hoc fa-
 cientes de gradere voluero:
 si ei deerūt suffragatores et
 hic et apud ep̄os. qui dicant
 quid male fecit: nō pōt tolle-
 rare te cū istā vitā Extra ep̄i-
 scopatū vult manere de p̄po-
 sio vult viuere: ideo nō de-
 bet p̄dere clericatu;. ego scio
 q̄tum mali sit profiteri san-
 ctum aliquē nec implere. Mo-
 uete inq̄t et reddite domino
 deo vestro: et melius est non

bonere q̄ bonere: nō rebde
re. Virgo: si nūq̄ fuit in mo
nasterio: & dgo sacrata ē nu
tere si l; esse i mōasterio non
compellitur. Si aut cepit eē
i mōasterio: & deseruit: et tñ
virgo ē dimidia ruit. Sic et
clericus duas res profess⁹ est
& scititatē & clericatū Interi⁹
scititatē nam clericatū pp po
pulū suū de⁹ iposuit ceruici-
bus suis magis on⁹ est q̄ ho
nor. Sed q̄s sapiens: & in tel
liget hec. Ergo professus est
sanctitatē: professus ē cōstier
viuendi societate p̄fessus est
quā bonum quam iucundus
habitare fratres in vnu: Si
ab hoc pposito ceciderit. & ex
tra manens clericus fuerit:
dimidius ei ipse cecidit quid
ad me: non eū iudico. Si fo-
ras seruat scititatē dimidi⁹
cecidit. Nolo q̄ habeat neces
sitate simuladi. Scio quō
hoies amēt clericatū nemini
eum tollo nolenti mecum cō
muniter viuere habet deum
qui mecum manere vult. Si
paratus est pasci a deo p ec-
clesiam ipsius nō habere ali
quid p̄prium: s; aut eroga
re in paupibus. aut in cō-

mūe mittere mecum. Qui hoc
non vult. hēat libertatē & v-
deat. vtrq̄ hēre possit felicitatē
et eternitatem. Sufficiant
hec. nunci rex caritati v̄tē q̄
egero cū fratribus meis an-
nunciabo vobis. S. po. n. bo
na q̄ oēs michi libenter obe
diunt. nec inuenturus sū ali
quos hēre aliqd: nisi aliqua
necessitate religionis: nō oc
casione cupiditatis. Quid er-
go egero post epiphaniā cari
tati vestre in volūtate & quō
litē finiero. Inter duos frēs
filios p̄sbyteri Iannarii si
vobis tacebo. Multa locut⁹
sū date ventā loq̄i senectuti
& timide ifirmitati corpis oli
sū senex. Et si si deo placet qd
dixi mō ipse dat vires si vos
desero. Orate pro me vt q̄-
tum inest aīa i hoc corpore et
et q̄lescūq̄ vires superunt in
verbo dei seruiant vobis.
¶ Sermo secūd⁹ de cōt vita
clericorum: ex sui ordinatione
seu dispositione sermo. 56.
Caritati vestre hodie de
nobis ipsis sermo red-
dendus est quod. n. ait apo-
stolus: spectaculum facti su
mus mūdo & angelis & hoib⁹

Qui nos amāt querūt q̄ lau-
dent in nobis qui autē si ode-
runt detrahunt nobis. Nos
autē in vterorū medio consti-
tuti adiuuāte dñō deo nō et
vitā nostram et famam no-
stram sic custodire debem⁹:
vt non erubescāt detractori-
bus laudatores. Nō autē vi-
dere velimus qūo deo propi-
tio iam viuam⁹ q̄uis descri-
ptura sancta: multa noueris-
tis tñ ad commemorandos
vos: ipsa de libro actum apo-
stolorū vobis lectio recitabit
vt videatis vbi descripta sit
forma quā desiderauim⁹ adi-
plere. Duz ergo recitat vos
intentissimos esse volo vt re-
citationē quā institui loquar
dñō donante nitentioni v̄re
Cūq; diaconus lazarus lege-
ret cū orasset motus est loc⁹
in quo errant congregati et i-
pleti sunt oēs spiritu scto. et
loquebantur verbum dei cū
fiducia oī volēti credere mul-
titudinis autē credentiū erat
aīa vna et cor vnū. et nō eorū
qui possederat dicebat aliqd
suū esse: sed erant illis oīa cō-
munia et virtute magna red-
debāt apostoli testimoniū re-

surrectionis dñi iesu g̃ra que
magna erat sup oēs illos. ne-
q; n. egens quicq; erat inter
illos. Quotquot. n. possesso-
res prediorū; vel domorum
erant vendentes afferebant
precia illorū et ponebāt aī pe-
des apostolorū distribuebāt
autē vnicuiq; prout cuiq; op⁹
erat. Cūq; lazarus diaconus
recitaret et episcopo codicez
tradidisset. Augustinus epi-
scopus dixit etia; ego legere
volo: pl⁹. n. me delectat hui⁹
verbi esse lectorē q̄ vbi mei
disputatozem. Cum orasset
motus est locus in quo erant
congregati et impleti sunt oīs
spiritu scto et loquebantur
verbum dei. cum fiducia oī
volēti Multitudinis autē e-
rat credentiū aīa et cor vnū
et nemo eorum que posside-
bat dicebat aliquid suū eē
sed erant illis omīa commu-
nia et virtute magna redde-
bant apostoli testimoniū re-
surrectionis dñi Iesu g̃ra q̄
magna erat sup oīs illos.
Nex egēs q̄q; erat iter illos
Quotquot. n. possellores pre-
diorū vel domorum erant
vendentes afferebant p̄cia

eorum et ponebāt ante pedes apostolorum distribuebantur autem unicuique prout opus erat: cumque episcopus legeret dixit audistis quod iam melius orare ut possimus contigit autem quod necessitas ut hec diligentius agerem. quam iam sicut nostis presbyter in nostra societate constituitur? quia societati prebuit testimonium quammodo cur recitarem? audistis. moriens testamentum fecit quod habuit unde faceret. erat quod diceret suum in ea societate videret ubi nemini licebat suum aliquid dicere. sed esset illis omnia communia. Si quis dilectorum et laudatorum non apud deum auctores nostrum predicaret istam societatem et diceret cum episcopo augustinus sic viuunt omnes cohabitantes eius quoniam scriptum est in actibus apostolorum continuo ille detractorum caput moueas. dentem promouens diceret ita vere sic ibi viuunt quoniam dicitur quod metiris quod falsa laude. honores indignos nonne ibi modo id eorum societate positus presbyter testamentum fecit et quod habuit quoniam voluit disposuit et reliquit. Certe omnia sibi sunt coia

terte nemo dicit aliquid suum. sub his verbis quod ageret laudatorum meum. nonne os eius quod si plumbo opilaret: ille detractorum: nonne ille laudans se peniteret nonne reuerentia perfusus. et illius sermone confusus vel nobis vel testatori illi male diceret: hec fuit necessitas ut ad istam diligentiam venire. Nunc ergo vobis unde gaudeatis quod omnes fratres et clericos meos qui mecum habitant presbyteros diaconos subdiaconos et patricium nepotem meum tales inueni quales desiderant. sed quod de sua qualitate quod paupertate quod statuerant mundum fecerunt hi duo sunt. Valens subdiaconus et paulo ante dictus nepos mee subdiaconus et matris vita ipse diebat quod inde vivebat expectabatur in illo et etiam legitime etatis accessus ut quod faceret. firmissime faceret. non dum autem fecit. quod ipsos agellos habet cum suo fratre. communes et indiuisi possidentur. Si autem ante eos cupit ecclesie conferre ut inde alatur qui sunt in proposito sanctificationis quod usque in hac vita degunt scriptum

inquit isaias corrigite mihi aure
 Res. n. frēs inaiata pprie dē
 regi. vt curr⁹ ⁊ nauis Res sē
 fata pter rōez dirigīt. vt equ
 us ⁊ mulus qbus nō ē itelle-
 ctus Res rōalis corrigitur. si
 corde regitur vt hō Iust⁹ hō
 erigit vt sapiat q sursum sunt
 ⁊ querat Sic. n. volebat iere-
 mias dū dicebat: state i vīs
 vīs ⁊ considerate q sit vita et
 na Daniel ad maiestatis vī-
 sionē pstrat⁹: audiuit ab an-
 gelo. Ita sup pedes tuos: qd
 tñ si nō credis pphete. Cre-
 de poeta scolaris puerle cui
 deus os sublime dedit celūq;
 videre. Vir. n. dum quereretur
 tyrānus poete et diceret. qre-
 te deus fecit respōdit: vt cō-
 tēplet celū ⁊ celoz nūina fa-
 ctus est hō interra nō pp ter-
 rā sed pp celū. Quis fidelitū
 plus dixisset frēs: pbabilior
 augmētone scio. Nunqd ē
 animal mutum et brutū: no-
 nst argumentū egritudinis
 sue Nunqd leo ifirmās: aial
 qd limia dicit qrit: q denota-
 ta morz quale scit. Nunqd ē
 symia egrotans querit sāgui-
 nē canis vīl⁹ fornicas. Leo
 pardus Capreas inter serpē

tes ferculū. Nō vero nutele
 in phisica hec oia ignorare vi-
 det. Nunqd q felicitatē affe-
 ctat opire tñ affectare nō vi-
 det Quere ergo o hō celū ad
 qd factus es: noli qre phi-
 losophica: qm ad philosophi-
 am fact⁹ n es. Nō expedit tñ
 bi scire q sūt sup terrā. Sed
 tñ que sursum: ita igit sup pe-
 des tuos. Ita in vīs natura-
 libus ad quas tñ factus es et
 dirige eas si necesse est i dan-
 do ⁊ dimittēdo. Date ⁊ dabi-
 tur vobis dimittite ⁊ dimittite-
 tur vobis. Et tñ dñs tibi di-
 cet Amice ascēde lupi⁹ intra
 in gaudiū dñi tui: s; dicet q
 quomodo ⁊ qualiter egredie-
 tur spūs de corpore. Nunqd
 salomon hoc ignorare videt
 dum dixit penitētes ignora-
 re viā aquilei celo. Quomo-
 do ergo deum videt: quomo-
 do seipsum: quomodo spiri-
 tum aliū bonū vel malū sup
 hoc hodie ille magnific⁹ phi-
 losophus admiratur: nā i li-
 bris de animalibus quando
 q sēsus corpis cōmunis esse
 nobis ad vlam tantum i bru-
 tis posuit: nisi ad oblectamē-
 tum. Homo autem in oibus

delectatur. pecus hō tātū in
duob⁹ delectat⁹ scz i gustu ta
ctu. In aliis vero mouetur
quāq; exercitat⁹: s; nō delecta
tur: vnde ergo est q; spīritus
egres⁹ a corpore duos quos
habet commune cum bestiis
penitus amittit: non enī gu
stu vel tactu vtitur vel oble
ctatur. S; alios tres ad vltū
retinet et oblectamētū mira
bile tamē videt. ei scilicet q;
spūs sine corpore sensib⁹ cor
poris vtitur. Quod tantum
philosoph⁹ forte si plane nō
intellexit. verū est. n. ⁊ omni
no verum q; ⁊ irrefragabile:
quia spīritus libet videt deū
delectatur i deū: ne semper
sibi dicat Q hō vbi ē ergo tu
us auditis etiā angelos can
tantes ⁊ iubilātes videbunt
etiā ⁊ audiēt: estote sup quin
q; ciuitates. i. beatitudines:
⁊ sic vnicuiq; secūdh opā suā
Et sic dē a vobis dñe qd faci
es qñ hec oīa viderimus ate
largiri respōdet ille magn⁹
paterfamilias velut alexan
der multū petēti mun⁹ cui ci
uitatē dedisse fert⁹. Si tu tñ
nō es dignus tāta recipere.
ego tñ sū dign⁹ ⁊ potēs tan

ta donare. Angeli frēs mira
buntur non modicū in operi
bus dei in ziūctione a se ⁊ cor
poris in hoīe: i cōiūctōe hoīs
et hōi in xpō. i ziūctōne hoīs
et dei in celo. Nā dicturus ē
dominus patri. volo vt sint
vnū nobiscum sicut ego ⁊ tu
vnū sum⁹ De p̄la ad miran
tur vbi vni vnū iungitur. de
scda plus vbi vnū duob⁹ iū
get⁹ S; de tertia plurimum:
vbi vnū tribus i trinitate iū
get⁹. Hec aut gñaliter erposi
ta spīritualiter. tñ ad cōme
morationem huius sancti et
episcopi Valentinī trahi pos
sunt. qui dum eēt categori
nus annoꝝ. 19. ad baptisimū
peruenit. ⁊ sic reduxit eū dñs
per vias rectas postmodum
deduxit eum per vias duras
epī et penitentie. postmodū
dixit eum per vias admira
tōis et glorie sic ergo pos
t eū
curimus fratres vt compres
hendimus bzauitū eterne vo
catōis in die illa cūz veneris
Iesus filius dei: qui cum pa
tre et spīritu sancto viuī et
regnat i secula seculorū. Am
¶ Incipit admonitio sancti
angustini epī p quā oñditur

¶ bonū sit lectiones diuinā
legere et q̄tū malū sit ab illa
vel eius inquisitione desistere.

Propositio Ch̄risto fr̄esca
rissimi lectionē diuinā
audio et scienti corde vobis
spūale gaudiū de v̄ra fidelis
sima obedientia. faciat. S;
si vultis vt vobis scripture
scē dulcescāt: et scō; qđ opor
tet diuina vobis p̄cepta p̄fi
ciāt subtrahite vos aliquib;
horis et occupationibus mū
di. q̄bus ē i domibus vestris
diuina eloquia relegētes ad
integrū. vos dei misericordie
p̄seruet. vt i nobis illud feli
citer impleat qđ de beato viro
scriptū est quia in lege domi
ni meditabitur die ac nocte.
Et illud beati q̄ scrutātur te
stimonía eius i toto corde ex
quirant eum. In toto corde
meo abscondi eloquia tua: vt
peccē tibi Sicut. n. vt ip̄i au
distis ille q̄ i corde suo abscon
dit eloquia dei nō peccat. ita
et ille qui si abscondit peccare
nō cessat Si enī negotiatori
bus nō sufficit tātum de vna
marce lucra cōgrere: sed plu
res merces comparant ex q̄
bus substantias suas augeāt

et agricole diuersa ḡna semē
nū conat serere: vñ sufficē
ter sibi et suis cibū valeāt p̄
parare q̄to magis i spūalib;
lucris nō d; vobis sufficere
q̄ i ecclia lectōes diuinas au
diat: s; hic domib; et in quā
uitis v̄ris. et qñ breues dies
sūt et aliq̄bus horis in nocti
bus lectiōi diuine debet insiste
re vt i horreo cordis v̄ri spūa
le possit triticū p̄pare et the
sauris aīar v̄rarū scriptura
rū margaritas recōdere. vt
cū in die iudicii aī tribunal
et̄ni iudicis venerim;. sicut
dicit apostol; cōstiti et si nu
di inuentamur. Et illud fr̄es
carissimi diligēter attēdite:
q; scripture diuine q̄li l̄e de
patria n̄ra nobis transmissē
sūt. Patria. n. n̄ra padis; ē:
parētes n̄ri sūt patriarche et p̄
phete et apli. et martyres. Li
ues. n. sūt āgeli. Rex n̄r ē xp̄s
qñ peccauit Adā tūc i ip̄o ve
lut i exilio mūdi p̄iecti sum;
s; q; rerū plusq̄ cogitari v̄l
dici pōt p̄i et misericors ē scri
pturas diuinas ad nos inuitato
rias p̄ patriarchas et p̄phias
dignat; ē mittere: q̄bus nos
ad eternam patriā inuitaret

Et cū scripturas rebelli spūs
fragilitas hūana 2tēneret di-
gnat⁹ est p seipm descēdere:
2 nos de tyrānide 2 de supbia
diaboli libertate et ad mea;
hūilitatē exēplo nos sue mā-
suetudinis puocare. De p-
testate ēt antiq serpētis p pa-
ssionis iniuriā liberare Ad in-
ferna descēdere 2 ātiq sctōs
q origiali pctō obnoxii tene-
bātur eripere In altū ascen-
dere spiritū sanctū qui nos 2
tra oēs insidias diaboli cōfor-
taret de celis mittere etiam
apostolos suos vt regnū dei
p vniuersū mundum euāge-
lizarēt dirigere et licet nō so-
lū supbos sed etiā ipos si so-
lū origialibus: sed ēt actua-
lib⁹ pctis obnoxios iuenisset
totū tñ nemine supplicante
dimisit: Et si solū sicut mere-
bamur multis cathenis vel
2pedib⁹ oppressos ad exercē-
da laboriosa opa nō traxit s;
magnū p ineffabile vt cū il-
lo reguem⁹ clementer ac mi-
sericorditer iuitant. Cū hec
in vita sint frēs carissimī: qd
de se cogitāt serui qui ita p su-
mūt dñi sui pcepta 2tēnere:
vt nec ipsas i mutatorias lit

teras qbus ad regni beatitudi-
nē eos iuitant diligēter re-
legere. Nūo si aliq nēm ad
pcuratiōez suas lēas dirige-
res: 2 ille nō solū iplozat qd
picipit: 2 ēt ipa iustozia rele-
gere dignet nō indulgētia;
sed penā nō libertatē accipe-
re s; carcere merebat sustine-
re. Ita ille q diuinas scriptu-
ras de patria eterna trāsmis-
sas dissimulat legere timere
d; ne forte pnia eterna non
accipiat: sed ēt penā ppetuā
nō euadat nā in tñ pīculosū
ē nobis diuina pcepta nō lege-
re: vt ppheta lugubziter cla-
mat. Nō captiu⁹ de⁹ est popu-
lus me⁹ qz nō habuit sciētā
Qui aut ignorat ignorabit.
Sine dubio q deū p diuinas
lectōez in hoc seculo dissimu-
lat iquirere: 2 deus illū i eter-
na btitudie ddignabit agno-
scere 2 timor nobis d; esse ne
clausis iannis cū stultis vir-
ginibus foris exclusis mere-
ant audire. Reseto vos Nō
noni vos discedite a me opa-
rii iūratū Quid ē nescio vos
si noui vos. Nūo eos nescit:
quos i ignē mittit Nō vtrum
qz qz sicut dictū ē q cū i hoc se-

per facere debeat: siquidē et hec
odio h; de? Si 2 patōe mali
dico: q; cūq; aliqd pctm fece-
rit ubi gēa si furtū fecerit ex-
cusare pōt Dicet. n. iō furtū
feci q; algebā v; q; fame mo-
riebar vel q; egrotabāt Su-
pbus qd dicere potest. Ideo
supbus quanq; malū sit q; ex-
cusationē nō h; cetera vitia
eis nocent q; in eis cōmittūt.
Ceterū supbia plus oib; no-
cet. Hec ergo dico ne nō cogi-
tetis pctm esse supbiā. Nam
ergo qd dicit apls neq; inci-
dat in iudiciū diaboli. vides
ergo qm quicunq; inflatur i
iudiciū diaboli intrat. hoc er-
go secūdu q; dictum est. deus
supbis resistit. humilib; dat
gratiā. vt oia iquit peccata
fugiamus maxime aut sup-
biam. Dico vobis de super-
bo semper sibi sapiens vide-
tur. Si quis ei de fratribus
consiliū dederit et dixerit ei.
frēs nō debes sic agere. non
eū dignatur audire q; se ma-
gis sapiēter putat quā illum
qui dat consiliū. Et qd di-
cit i corde suo: ego michi sapi-
tior. Ego ergo nō hēo cōsi-
liū. Nō sapiētior tu es me. l;

nō dicat tñ ex eo q; 2tēnit cō-
siliū fratris i corde hoc loq̃t
ergo hoc dico. q; supbiā h; si-
ne causa habet alias vtutes
habet vtutes imo non h; s;
videtur habere. Qui enī hoc
habet q; deo contrarium est
quō potest habere. aliū q; deo
amicum sit. Superbia i mo-
nasterio sic. Si ieiunamus
erigitur orationem facimus
pro peccatis et in superbiam
erigimur. Aliq; ieiunat pro
peccatis suis et pro peccatis
suis penitētiā agēs i supbiā;
extollitur. Iō ieiunas. ideo
oras. ideo pcepta facis vt cō-
tra deum facias. Monach;
si supbus est multum ei me-
lius erat si vrozem duceret.
Ego simpliter dico et libera-
frōte dico hoc dico q; quicū-
q; superbus est. melius erat
ei et hoc ad cōparatōez malū
dico. vt oia alia vitia hēret:
q; ex malis suis inclinaretur
ad penitētiā et nō despere-
runt hoies. si aut post pecca-
ta gereret penitētiā vtiq;
dei misericordiā consequi ve-
reretur Qui autem superb;
est: oim maloz h; principiū
et nō agat penitētiā quasi in

86
stus sit. Superb⁹ si agit pe-
nitentiā promissis: et gloriatur q̄
si pro bono hoc quare diceri
et vos ipsi intelligitis et aliorū
ruine nostra debent esse exē-
pla propterea venimus ad mo-
nasteriū libertatē seculi perdi-
dimus seruitutē christi acci-
piam⁹. Deinde ista de fratri-
bus loquor q̄ solent sedere lō-
gius a monasteriis non eis de-
bet nasci supbia de exemplo
In zenobio viri christi placuit ti-
bi ut maneres idcirco milia-
rio nō debes sinerim sancto-
rum fratrum cōtineri. Nō te
ideo viliozem putes si ad fra-
tres veneris in ciuitatē si ne-
cessitatē haberes ire et videre
mulieres si necesse habuisses
ire in plateas: recte non iras
si ad sinerim sanctorū non va-
dis. Vos q̄ manetis in se-
creto aut meliores fratrib⁹
estis q̄ sūt in zenobiis aut pe-
iores si meliores venit ut exē-
plū eis vite tribuas si aut de-
teriorēs veni ut discas q̄ non
scis supbia nascitur qm̄ aliq̄s
dicit se secretū sedere fratres
non dignatur videre et visi-
tare et i supbiam erigitur hoc
propterea loquor p̄sente san-

cto fratre q̄ hoc op⁹ facit: ut
qd̄ ego loquor hūc sciat opa
facere Deniq; multi sancti pa-
tres q̄ veri patres sūt. qui re-
gūt aīas scōrū qm̄ aliquos vi-
derit iuniores ire ad desertā
et ad zenobiū nō venire et in
superbia eē vadūt et vīm eis
faciūt et adducūt eos non ut
noceant sed ut tollat eis sup-
bia hoc p̄pea dico ut magis
sibi q̄ manent i secretis et ve-
iūt ad zenobiū et fratres visitant
ab his q̄ sūt in zenobiis nō ar-
guant quasi ipatiētes s; qua-
si humiles. Nō dicat de vo-
bis. Ecce ille q̄ in limo sedet
q; non patitur venire propte-
rea venit ut te edificaret nō
destruet et ut supbiā pdat vi-
dete q̄lis vite sit: venit i des-
erto et tñ gloriā non h; eorū q̄ i
deserto sunt. Deus itaq; oī-
potens oīa que locuti sumus
orationibus sanctorum nos
q; iplē faciat. Nichil est. n.
grāde dicere. Sed facere: s;
q̄ facere non possū loquor id
iō loquor q̄ pōt facere faciat
q̄ ut hēt aures audiēdi audi-
at In Christo Iesu dño nō
cui est honor virt⁹ et potestas
in secula seculorū. Amen

Sermo sancti Augustini
episcopi in obitu valentini.
epi carthaginensis ser. 57.

Liber sapie fr̄scarissi-
mi mltis modis comē
dat hois sapiētiaz. p̄io qz ho
minē apiculo liberat sc̄do qz
q̄seruat liberat. tertio qz co
ronat q̄seruat. Quō aut libe
rat exēplū patet de Noe quē
cū aqua deleret terrā libera
uit in arca. Quō aut conser
uat patet de iacob quō duxit
enim dñs per vias rectas. et
osidit illi dozmiētī regnū de i
qui euigilās ait vere hic ē do
mus dei. ⁊ porta celi. De glo
ria dei vero q̄ q̄seruat. subdi
tur. Reddet deus mercedem
sanctis suis laborum suorū
⁊ deducet eos i via mirabili.
Isti. n. sunt tres status eccle
sie in p̄mo liberat. in secun
do conseruat. i tertio corōat
dñs In p̄mo afficitur in secū
do reficitur. in tertio perfici
tur In p̄mo est labor et do
lor in secundo sapor ⁊ decor.
in tertio gloria ⁊ honoz. vey
tamē quia de his statib⁹ fre
quentius fratrib⁹ nostris ca
nonicis frequens fuit lectio
exhortatio et in mēsa q̄tidia

na disputatō. fortasse i corde
dicetis. Tediū ē tātū de hoc
uobis audire qz ēt obsequiū
oz vt nos de c̄z reuerēdo valē
tino ep̄o exhibere. sz nō pige
at vos fr̄s me suppoziare.
Sed si tediūz vobis esset ad
fratres meos confugiaz qui
me audire tota mente et to
to affectu desiderant. nā ver
bum notum et antiquum no
uum aliquando fieri potest.
Libus etiam diu masticat⁹
citius dirigitur. Ut ergo
fratres distinctio trium sta
tuum clarī⁹ elucescat. cogni
tos eos commendemus ser
mones in hoc mundo in sta
tu penitentie. cecus ducit do
minus per vias duras. ⁊ p̄o
mittit illi regnum dei patris
sui in statu iusticie iustum de
duxit dominus per vias re
ctas ostendēs illi regnū dei.
Ecce fratres quomodo redu
citur cecus de inuio ad viam
de exilio ad patriā de māllo
ne ad mansionem de v̄tute
ad virtutē de corporis carce
re ad eternā gl̄iaz. Ecce quō
reducit cecus. nescit sine xp̄o
deducitur iust⁹ vt sit cū ch̄i
sto ⁊ Ch̄istus cum eo educi

tur sc̃tus vt sic cū xp̃o. O fra-
tres mei: ecce quomō eē sine
Christo miserū ē. Christū se
qui tutū eē. eē cū Christo tra-
tū ē. Nō enī existimādū idēz
esse secū eē Christū et esse cū
Christo apostolas enī hēbat
secū. Christū dū dicebat. nō
ego sū. sed gr̃a mecum dei est.
Pondum erat cū christo. la-
tro secum habebat xp̃m cui p-
mittebat christus hodie eris
mecum in paradiso. Reduci-
tur itaq; cec⁹ per vias duras
sed durum est relinquere cō-
suetā durius aggredi in con-
suetā. sed durissimum est de
eo qui in fornace cōtinua in
qua necesse ē vt decoquatur
talīs vt velut carnes possit
amputari et velut oīa dura
amare sup omnia amare vt
mors. Que sunt iste vie fr̃es
nisi relinquere q̃ mundi sūt.
O q̃ durum est. o q̃ mortale
videtur q̃ amarū relinque-
re que mundi sūt. Sed quia
dura quia amara quia peno-
sa: Ideo centuplum accipies
et vitam eternā possidebis
Eia milites surgite iā quia
iā diu dormistis armate vos
contritōne cordis confessio-

ne oīs afflictione carnis q̃a
ecce venit saluator ⁊ nō tar-
dabit. ecce iā in ianua est ec-
ce iā te vocat ecce te venire ꝑ-
pellit. Sed dices o miser. in
cōtritōe est dolor. in ꝑfessōe
rubor i afflictōe labor qd er-
go faciā. Eia o milites xp̃i ci-
ues celoz iā denūciaris ab il-
lo q̃ sup te ē ipse q̃ labores et
dolorē cōsiderat. Verum tū
quāto duriora tāto meliora
tibi erunt. Verūtāmē certa
valenter dū potes quoniam
reposita est tibi coronā iusti-
tie. quā reddet tibi dñs in il-
la die iust⁹ iudex. Postq̃ qm̃
reposita est tibi coronā iusti-
cie. quā reddet tibi dominus
illa die iust⁹ iudex. Postq̃ aut
cecus factus est videns impi-
us iustus. nec tūc deduxit do-
min⁹ per vias rectas canta-
re poterim⁹ fr̃es. sūt. n. fr̃es
vt scolares nostri vacui. n̄ re-
deā tres species rectitudinis
Aliud est. n. regi Aliud dirigi.
Aliud corrigi. Nā ppheta
dicebat dñs regit me ⁊ nihil
michi deerit Et iterū dirige
in cōpectu tuo viam meam.
Et iterū i quo corrigis adole-
scētior viā suā Et iterū mane

potero q̄ dñs interi mō nō ē
 necesse q̄ nichil forte dictu-
 ri sunt. Qui nos amant libe-
 re gaudebunt q̄ nos oderunt
 tacite dolebūt tñ si linguas ex-
 creuerint audiēt deo p̄pitiō
 vobiscū respōsiōnē meā non
 litē meā. **Ps.** n. hoies nomia-
 turus sū et dicturus: ille hoc
 dixit. ille sic detraxit. cūz for-
 tasse ēt ad me falsa q̄a et hoc
 potest fieri perferantur ve-
 runtamen quecunq̄ perlata
 fuerint si oportere videbitur
 loquar inde caritati v̄re. An-
 te oculos v̄ros volo sit vita
 nostra scio quia querētes li-
 centiam male faciendi que-
 runt sibi exempla male viuē-
 tium ⁊ multos infamant. vt
 socios inuenisse videantur.
Ideo quod nostrū ē plus q̄d
 faciamus non habemus. An-
 te oculos v̄ros sumus nulli⁹
 aliquid desideramus nisi bo-
 na opera v̄ra. Et vos exhor-
 tor fr̄es mei si aliqd vultis cle-
 ricis dare: sciatis q̄ non de-
 betis quasi vitia eorum fo-
 nere contra me. **D**ibus offer-
 te quod vultis offerre de vo-
 luntate vestra. Quod cōmu-
 ne erit distribuetur vnicuiq̄

sicut cuiq̄ opus erit gazofila-
 tiū attēdite et oēs habebim⁹
 valde me delectat: si ipsū fue-
 rit p̄sepe nostrū vt nos simus
 lumēta dei: nos ager dei. **N**e-
 mo debet libzū lineā tunicā
 nisi i come de 2 muni accipiā
 michi ipsi cū sciā cōmune me
 hēre velle q̄d quid hēo. **P**olo-
 talia offerat sanctitas v̄ra q̄
 bus ego solus quasi decenti
 vtar. **O**fferā emichi v̄bi gra-
 tia v̄riuz p̄ciosuz. forte de-
 cet episcopū quis non dece-
 at augustinum. i. hominem
 pauperē de pauperibus na-
 tū: modo dicturi sūt hoies q̄
 inueni p̄ciosas vestes q̄s non
 possē hēre. vel in domo p̄tis
 mei. vel in illa seculari p̄fel-
 sione mea hēre nō decet. **T**a-
 lē debeo habere qualē possū:
 si nō habuerit fratri meo da-
 rem: qualē qualem potest ha-
 bere dicentē diaconus ⁊ sub-
 diaconus. qualē potest habe-
 re p̄sbyter: talē volo accipe-
 re. quia in cōe accipio si quis
 meliorem dederit vendo q̄d
 et facere soleo vt q̄ non po-
 test vestis eē cōis: p̄ciū ve-
 stis possit eē cōe. v̄do do er-
 go pauperib⁹: si hoc eum de

lectat vt ego habeā talē de nō
nō erubescā fateor. n. vobis
de p̄ciosa veste erubescor: si
decet hāc professiōez si decet
hāc ad monitiōē si decet hec
mēbra si dicet hos canos ēt il
lud dico Si dico forte in n̄ra
domo in nostra societate age
ret aliquis vel post egritudi
nē vt necesse sit eū aſi hōraz
p̄adiū reficē nō p̄oſtuo vt re
ligioſas mittē eis q̄ eis vt dēt
et mittāt p̄adiū. Et et cenā
extra nēo hēbit ēe dico audi
uistis audiāt qui hēre volue
rit p̄p̄iū et de p̄p̄o viuere
et contra ista p̄cepta nostra
facere parū est vt dicam non
mecum manebit: s; dico quia
clericus non erit. Dixerā: n.
et scio me dixisse: vt si volent
suscipere socialē vitā meū;
si illis tollerē clericatuz' seoz
sū maerēt seoz sū viuerēt quō
nocēt deo viuerent: et tñ ante
oculos posui quātū; malū sit
vt ap̄posito caderēt Malui
.n. habere vel claudos: quaz
plangere mortuos. Qui enī;
spocrita est mortuus ē. Nūo
ergo quicūq; voluisset extra
manere et de suo viuere non
tollerem ei clericatū. Ita mō

q; placuit illis deo p̄p̄itio
socialis hec vitā quisquis eū;
ipocrisi vixerit. quisquis in
uēt' fuerit habēs p̄p̄iū non
illi p̄mittō vt inde faciat te
stamentum sed delebo eū; de
tabula clericorum. Interpel
let cōtra me mille cōcilia na
uigent contra me quō volue
rit sic certe vbi potuerit: ad
iunabit me deus. vt vbi ego
episcopus sum illic cleric' eē
si possit. Audistis audierunt.
Sed spero in deum nostram
et misericordiam eius quia si
eū; dispositionē meam istam
illariter acceperunt sic eā pu
re fideliterq; seruabunt. di
xi aliquid sū non hēbre p̄el
byteros cohabitatores meos
interest et p̄elbyter. Barna
bas sed de illo audiui quedā
fuisse iactata. N̄ oia em̄t q̄
villā a dilecto et honozabili
filio meo eleusino. hoc falsū
est. Monasterio donauit ille
non vendidit: ego sum restis
Quid ampli' queratis igno
ro: Ego sū test' dō anit ille nō
vendidit. S; dū si credit dōa
re potuisse dicit' hō q̄ tā bonū
opus fecit vt non crederetur
Camen vel modo credite: et

de tracto res audire libēter de
 finite. Iā difiture sue p indu
 striā debita; fecerit vt dū vo
 lo ego reddidi dbita: darē il
 li poscēti fondū victorianē sē
 tāq̃ dixisset mihi vt reddā d
 bita mea: da michi in decē an
 nos fundū victorianensem ⁊
 hoc falsū est. Sed vnde fuit
 rumor nasceretur: fecit debi
 ta reddenda a nobis reddita
 sunt parti vnde potuerunt.
 Remansit aliqd qd non de
 bebatur ⁊ monasterio illi qd
 p ipsum dens instituit. Cum
 ergo remansisset: cepimus q̃
 rere vnde debitū redderem.
 Ad conductoꝝ ipsius fund⁹
 null⁹ accessit nisi quadragin
 ta solidos offerens pētionem
 Sed vidimus fundū āplius
 posse dare vt celerilis deditū
 redderetur ⁊ cōmissi fidei cu
 ius vt de ipsa cōductione lu
 cra non quererent frēs Sed
 quicqd daret fundus de ipsi⁹
 fructibus imputarēt ad debi
 tum fide agitur paratus est
 p̃sbyter vt aliū q̃stituā q̃ de
 fructib⁹ fr̃ib⁹ reddat Ex nūe
 ro nō sit aliqs cui hec gmitā
 ex nūero ipōꝝ q̃ ad nōs talia
 ptulerūt Sūt. n. in vobis ho

mines religiosi qui eū timo
 rē falso reprehēlū esse doleēt
 tñ crediderūt factū ex ipis er
 go aliquis veniat ad nos su
 scipiat possessionē: oēs fruct⁹
 prettis suis fidelit vendat vt
 reddi possit facil⁹ qd debet
 ⁊ hodie recedat ide cura p̃sby
 teri. Hoc⁹ ēt ip̃e vbi mōaste
 riū cōstitutū ē a mēorato fi
 lio mō Clesio ipi p̃sbytero
 Clesino ipi p̃sbytero bar
 nabe donatus est: añ q̃ ordi
 naretur p̃sbyter in isto loco
 monasterium instituit. Sed
 tamen qz non est ipsius dona
 tus erat locus: mutauit instru
 menta in nomine mōasteriī
 possidebat de fundo victoriē
 si. Ego rogo: ego hortor: ego
 p̃to: vt si quis religios⁹ est si
 de agat exhibeat ecclesie istā
 operam vt cito debitum red
 dam. Quod si nemo de lai
 cis fuerit inuētus ego p̃pono
 aliū iste illuc n̄ accedet. Quid
 vultis āpli⁹ nōo placeret ser
 uos dei q̃a nō expedit lacerā
 tib⁹ seruīs dei q̃dem merces
 falsis detractōib⁹ crescit sed
 crescit pena etiam detrahēti
 bus. Nam non sine causa
 dictum est gaudete et exulta

quā detrahūt de vobis dicētes
falsa qz merces nra magna ē
in celis. Nolumus cū detrah
to nostro magnā hēre merce
dē nimis ibi hēam? tñ vobi
scū ibi regnemus. Amen.

¶ De tenenda obedientia et
de vitanda superbia ser. 56

Nichil itaqz sit deo pla
cz qmodo obedientia.
Chaan maledict? fuit? post
multa secula manet quod di
citur semeu chanaan et nō
iuda qz patri non es obsecu
tus. Ceterum semper est ob
secut? p̄is bñdicionē habuit
in oia secula. Hoc itaqz dico
non est filioz iudicare de pa
tribus. Nemo vadit ad ma
gistz? et docet didascalū suum
Venisti ad me vt docerē lit
teras Si tibi scripsero et dire
ro tibi: scribe quō et ego scri
bo. Itaqz imitari debes quez
elegisti magistz? ab aliquo do
ctus es et vadis ad p̄tiorē
magistz. Hoc totū quare di
co: vt obedientiā ex hibeam?
in patres nostros. Qui patri
bus non obseq̄tur. Dicit enī
dñs qui vos spernit me spnit
Qui ergo contemnit ap̄sto
los et tñit xp̄m? Qui et tñit pa

trē et tñit xp̄m. q̄ in patribus
est. Hoc dico qz hic in vobis
summa et sola ē virt? obedi
entie Si ieiunaueris dieb? et
noctibus orationēqz feceris i
sacco et cinere fueris si aliud
nichil feceris nisi qd cūqz p̄e
ceptū est in lege: et tibi fueris
quali sapiens: et obediens pa
tri nō fueris oēs vtutes p̄di
disti. Una obediēcia plus q̄
oēs virtutes alie valet. Ieiu
niū vl cōtinētia si diligēter
attēderis superbiā tibi facit.
Supbia autē est inimica deo
nichil sic odio hz de? sicut su
pbiā. Quicūqz nō obedit nō
facit de scititate s; de supbia.
Ideo non obedit qz meliozē
se credit illo cui non obedit.
Siplicitē dico vobis oia pec
cata odio habet de? mēdaciū
piuriū furtū: atrocini: adul
teriū fornicationē: i quib? si
quis deprehensus fuisset non
potest oculos lenare. S; hic
habemus eu: quasi execrabi
lem. Si q̄s superb? est mul
to peius facit q̄ aduiteriū: et
tñ loquimur cū eo q̄ fornicā
toz est. Potest aliquis dicere
vicit me caro mea superauit
me adolescētia Nō dico qz se

est enim et hoc apostolus loquitur. qui autem suis et marie domesticis non puidet fide deneget. et est infideli de terrior. Hec autem incipia sunt ei similiter cum fratre coram nundum diuisa disponit ea manu mittere non potest autem quod diuidant. Quid. n. ad quem pertinet adhuc ignorat ad ipsum sane. quod ad maiorem pertinet diuisio et ad fratrem eius electio: Et ipse frater eius deo seruit subdiaconus est sub sancto fratre meo et quo episcopo seuerio in ecclesia milletutana. hoc agitur hoc sine dilectione peragendum est ut illi serui diuisantur manumittantur et sic dei ecclesie in eorum accipiat alimendum. Ne pos autem meus ex quo querelus est et mecum esse cepit impediebat. et ipse aliquid de agellum suis agere vita visu fructuarie matri sue hoc anno defuncta est. iter ipsum et sorores eius sunt quando in tristi adiutorio cito firienda ut et ipse faciat quod dei seruus decet quod ipsa professio et ista erigit lectio Diaconus faustinus sicut pene omnis nostris hic de militia seculi ad monasterium querelus est hic baptizatus inde Diaconus or-

dinatus Sed quod exiguum est quod videtur possidere sicut iuri speriti loquuntur iure non corpore reliquerat illud. Et ab eius fratribus tenebat. Numquam de cogitauit ex quo querelus est. Nec ipse aliquid adquisiuit a fratre bonis suis nec ab illo est aliquid modo quod vetum est adhuc articulum typicum cum consilio meo diuisit ipsas res et dimidia donauit fratribus suis Dimidia ecclesie pauperi in loco eodem constitute. Diaconus seruus sub qua dei disciplina et flagello sit nostris lumen tantum non perdidit mentem unam domum hic emerat propter matrem et sororem suam quod de sua patria huc desiderabat adducere. Emerat autem non sua pecunia quam non habebat. Sed ex resolutione religiosum viro quod mihi querenti est nominas indicauit de ipso non posset dicere quod fecerit aut quod disponat nisi quia ipse totum in mea posuit voluntate ut quicquid ipse vellet hoc in fieret sed hanc quandam causam cum matre sua Quarum causarum me indicem poscebatrum ille cause fuerint terminate fiat de ipsa domo quod ego voluero Quid autem velle protero de o-

regente nisi qđ iustitia iubet
et pietas postulat. habet etiā
in patria sua aliquos ange-
los disponit eos sic distribu-
ere vt etiā ille in ipso loco po-
site paup̃i largiatur ecclesie
Diaconus iponensis homo
paup̃ est. quid alicui cōferat
nō habet. tñ de laborib⁹ suis
anteq̃ esset clericus emerat
aliquos seruulos hodie illos
in conspectu nōo māumissu-
rus est episcopalis gestis.
Diaconus eradins ante ve-
stros oculos blatur opa ei⁹
Incent coram oculis vestris
de opere eius expensa pecu-
nia memoriaz sc̃ti mart̃yris
habemus de pecūia sua emit-
t̃ possessionem ex 2 silio meo
Nā ipsam pecuniā volebat
p̃ manus meas erogari sicut
michi placeret. Ego si pecu-
nie audus esse aut necessita-
tes ipsas meas quas pro pau-
peribus hēo in hac causa pl⁹
curarem pecuniā acciperē
Quare dicit aliquis qño pos-
sessio illa que ab illo empta ē
ecclesie donata ē adhuc fru-
ctibus redditur: homo suz se-
nex: quātus michi de illa pos-
sessione potest fructus acce-

dere. Nūquid p̃mitto michi
tot annos esse victur⁹ dōet su-
um p̃ciuz illa p̃soluat. q̃ igit̃
vix diu partibus reddidit et
primo habere totuz si accipe
voluissē. Non feci aliud at-
tendi. fateor. n. vobis et ip̃i
suspecta michi. adhuc. n. ab-
bas fuit vt verebar ne forte
vt sūt hoīes matri eius. hoc
displiceret ⁊ diceret inductū
a me fuisse adolescētē ⁊ vna
eius paterna cōsumerē ⁊ euz
agentē relinquerem. Nō vo-
luit. eius pecuniā i illa posse-
sione seruare. vt si aliqđ [qđ
deus auertat] aliter quā vo-
lumus euenisset redderetur
vlla. ne culparetur ep̃i scopi
fama. Scio. n. quantum vo-
bis sit necessaria fama mea.
Nā michi sufficit consciētia
mea ⁊ mittite. iā spaciū ab ip-
sa postea ecclesia notū vobis
⁊ sua pecunia edificauit do-
mū. Et hoc nostis ante pau-
cos dies pri⁹ q̃ sermōez d̃ hac
re hēre vobiscū eā dōauit ec-
clesie. expectabat. n. vt eā p̃-
ficeret perfectā donaret. fa-
brycadi aut̃ domū necessitas
illi nulla erat nisi qz cogita-
uit matrē suā hūc eē ṽturā

si ante venisset iure. filii tui
 habitaret. Quod si venerit i ope
 filii sui habitabit testimonium ei
 phyltheo pauper remansit. Et i ca-
 ritate pfectioe pmanet. aliqui
 seruuli eius reliqui seruuli ei
 reliqui fuerant iam quod de i mona-
 sterio viuentes. quos tunc gestis ec-
 clesiasticis manumissus est
 hodie. Pro ergo dicat dines
 et neo existiet. neo mala loquuntur
 neo seipsum et aia sua suis deti-
 bus laniet. pecunia nulla habet
 seruata utinam quam debet restitu-
 at. Ceteri subdiaconi pauperes
 sunt deo pposito miam dei ex-
 pectant. unde ipsi faciant non
 habent nullas habentes facul-
 tates. finierunt mundi cupi-
 ditates viuunt nobiscum in soci-
 etate comuni. Pro eos disti-
 guit ab eis qui aliquid attulerunt
 Caritatis vnitas pponenda
 est terrene comodo heredita-
 tis. Restant presbyteri. sicut ad
 nos gradati ascendere volui-
 cito dixerunt pauperes dei sunt
 nihil ad domum societatis nostre
 attulerunt nisi ipsam quam ni-
 hil est carius caritate. Merum
 tamen quam scio natos fuisse ru-
 mozes de diuitiis ipsorum non a-
 me aliquid compellendi sed vos

biscum meo sermone purgan-
 di sunt. Vobis dico quod forte ne-
 scitis nam vtrum plurimi sciunt
 presbyter leprosum quantum secu-
 li natalibus clauis et apud su-
 os honestissimo loco natum
 tamen iam deo seruientem cunctis
 que habebat relictis inopem
 suscepit non quod nichil habuit.
 Et quod iam fecerat quod lectio ista p-
 suadet hic non fecit. sed nos
 scimus et ubi fecit vnitas christi
 est ecclesia vna est. ubicumque
 fecit bonum opus pertinet et
 ad nos sic ut gaudeamus. op-
 tus est vnus ubi nosti sibi mo-
 nasterium suis constituit quod
 et ipsi deo seruiunt. Ille optat
 ad ecclesiam non pertinet nec ad
 ipsum et ad quem dixerit ali-
 quis ad illud quod ibi est mona-
 sterium. sed quod verum est. usque
 ad hoc tempus curam pro il-
 lis ita gerebat. ut sicutulos
 quibus sustentantur apud se
 haberet. et eis ipse ut videba-
 tur impenderet. Sed ne pro
 hoc daretur locus hominibus su-
 spitiones suas tudentibus et
 ventrem non implentibus. hoc
 placuit et michi et ipsi. ut sic se
 illi transigant quasi ista iam
 de seculo exiret. Nunquid

.n. cum obierit ipse illis dispē
satur? ē aliqd meli? ē vt vī-
deant illos bñ versātes regē
te deo i disciplina Christi sic
vinētes vt de illis tātum mō
gaudeat: nō eorū necessitatē
hīs occupet pecuniā non hz
quā suā dare possit audebat
xenodochiū q mō videtis e-
dificatū. ego illū nīst ego iul
sti. obtēpauit michi libētissime
et sicut videtis opat? ē Quō
.n. meo iussu basilicā ad octo
martyres fabricauit de his:
que per vos deus donat. Le-
pit. n. de pecunia q̄ data erat
ecclesie pp xenodochiū: et cū
cepisset edificare vt sūt reli-
giose desiderātes opa sua in
celo scribi adiūuerūt prout
q̄sq; voluit et fabricauit op?
an oculos habem? oīs hō qd
factū sit videt. De pecunia q̄
ante habetur michi credant
dētē crepescāt nō frangāt si
niterat de ip̄a pecunia xeno-
dchit q̄ dā domū i cararia quā
sibi existiabat pp lapides p
faturā: sed lapides ei? dom?
fabricē necessarii nō fuerūt
qm̄ aliunde prouisi sunt: do-
mus ergo ipsa sic remāsit pē
sionē p̄stat sed ecclesie nō p-

bytero p̄deo āplius dicat in
domū p̄byteri an domū p̄
byteri ecce vbi ē dom? p̄by-
teri vbi ē dom? mea vbi ē do-
mus p̄byteri Alibi non hñt
domū sed vbicūq; hñt deum
quid ampli? q̄ritis nisi quia
me illud meminī. ēt p̄misse
vt ad vos p̄ferrem quid egis-
sē iter duos fratres videlicet
sororē filios ianuarii p̄sby-
teris: qz oīta inter illos fue-
rat controuersia pecuniaria
sed tñ sicut int̄ fr̄es saluādos
propitia caritate promiserā
audire. vt inter illos q̄cqd es-
set iudicādo finire. Parabaz
etiā me iudicē: s; anq̄ iudica-
rē ip̄m qz diiudicatur? fuerā
finierunt. Nō ineni vnde iu-
dicarē sed vnde laxaret Adq̄
euerūt oīno cōcorditer volū-
tati mee et cōsilio meo vt pa-
res essent in pecunia quaz re-
liq̄t pater eorū ecclesia renun-
ciante. Post sermonē meum
locuturi sūt hoīs: sed ⁊ quod
libet hoīes loquātur quales-
cūq; aura flante p̄ducetur
ide aliquid ad aures meas:
et si fuerit tale vt nos in erā
necesse pugnare Responde-
bo maledicis: respondebo vt

cuto legēdo. volūt intelligere: in die iudici i illos de^o de dignabit agnoscere Et illud i Salomone qđ scriptū est: n̄ negligēter s; cū gēa dei sollicitudinē ac tiorē debem⁹ audire Qui obturat i qđ aurē suā ne audiat legez ofo eiuserit execrabilis. D; p̄ius ipe audire deum: q̄ vult exaudiri a deo Nā qua frōte vult vt de^o eū exaudiat: quē in tñ despicit: vt ei⁹ p̄cepta legere dissimulet. Et illd quale ē frēs mei qđ nōnulli xp̄iani q̄ p̄ius ē aliquoties ēt clerici qñ iter acturi sūt: panē et vinū et oleū et diuersas sibi ip̄elas ordināt p̄parari Et cū tāta vnusq̄sq; iterreno itinere p̄parat vñ viuāt caro sua. q̄re libellū legere nō curat: vnde hic et in eternum reficiat aia sua Et cū duos ipe hoīshēas vnū iteriorē ad imaginē dei factū et aliū exteriorē de limbo terre formatū ille tñ sollicitudinē p̄ corpore qđ in sepulchro h̄mib⁹ deuoratū ē hēre videt iteriorē h̄o hoīez q̄ ad imaginē dei factus est tanq̄ vile m̄cipiū sine pabulo h̄bi dei fame et citi cruciare co

gnoscutur Nā i tñ desī negligit: vt i se imaginē ip̄ius despiciat et tēnat Hoc ergo fratres carissimi sapiēter vtilitē cogitātes q̄tū vllū⁹. ociosis fabulis et detractiōib⁹ ac scurrilitatib⁹ cūctis finē studeamus iponere: et totis vīribus de ipedimentis mūdi istius fugiēdo aliquas horas h̄rere i q̄bus p̄ salute aīe n̄e orationi vel lectioni vllū⁹ insistere vt i nobis impleat qđ scriptum est. Qui docti fuerint fulgebūt sicut stelle in p̄petuas eternitates. Qđ ipse p̄stare dignetur q̄ cū patre et spū sancto viuāt et regnat de⁹ in secula seculorum. Amen. ¶ De vanitate huius seculi sermo.

52.

In hac vīta positi frēs i ta agite: vt cū hīnc mīgraueritis et caro v̄stra ceperit deuorari in sepulchro: aia ornata bonis operib⁹ cū sanctis oībus letetur in celis Retrahat vos a malis opib⁹ vel peccatis interitus eorum quos p̄misistis Attendite calamitates: considerate diuinū sepulchrū: vel eorū qui ante t̄pa vobiscū erant

qd sūt: vel qd fuerūt. vel qd
eis dicie vel cupiditas seculi
p fuerit Ecce nichil ex eis ni
si soli cineres remāseēt Qui
si mō loq possēt hec vobis di
cerēt. At qd ifelices tantū p
seculi vanitate discurreit At
qd vos criminibus & vitiis re
plei. Cōsiderate oīa v̄ra: et
vel sic vobis horreat cupidi
tas & munera vestra. Quod
vos estis et nos fuim⁹: et qd
sumus vos eritis Itaq; oīa
frēs carissimi solcite cōsidera
te: p̄sate: et hoc cōsiderātes
ex p̄auescite diē mortis an oīu
los sponite: ad emēdatōez
q̄tū potestis festinate. Noli
te negligere q̄ vos pius de⁹
peccātes sustineat quia q̄to
diutius expectat vt emēdet:
tanto graui⁹ iudicabit sine
glexerit Si forte putatis qz
finis mūdi tardius vēiat vel
suū consideret finē. ecce duz
libēter ac iucūdistime mora
tur hō in mōdo: multa q; i lō
ga tpa disponit agēda. repē
te rapitur in morte: & ex ipso
nīso auferē a corpe. S; ille
ē btis q̄ sp illā habuit an o
culos: et festinauit i illa hora
mortis patas iueniri Quod

si vult scire carissimi q̄ cum
magno metu magnisq; dolo
ribus anima sepat a corpe
diligēter aduertite. Veniūt
.n. āgeli assumere eā: vt pdu
cāt illaz an tribunal iudicis
metuēdi & tūc illa memorās
sua mala & p̄sa q̄ diē noctu
qz gessit cōtemiscit & q̄rit ea
fugere iduciasq; petere dicēs
Date michi vt vni⁹ hore spa
tiū. Tunc quasi loquētia si
mul opa eius dicēt. Tu nos
egistis: opa tua sumus non te
deseremus: sed tecūz semper
erimus: tecūq; pgemus ad iū
diciū. Hoc q̄dem peccato
ris aīa agit: q̄ cū horrēdo tibi
more separat a corpe pgit
plena peccatis et igenti cōfu
sione Iusti vero anima cū se
parat a corpe nō timet nec
ex p̄auescit: sed magis cū ma
gno gaudio egreditur. & cum
exultatōe pgit ad deū de dncē
tibus eā sanctis angelis. Illā
hōzā ffes mō timete: vt n̄
tunc timeatis. Illā p̄cauete
nūc vt tunc securi eē possitis
Memētote iugiter q̄ in me
dio laqueozū diaboli ambu
latis & ideo semp parati esto
te vt qñ domini p̄ceptū fue

erit missū liberī ab omni labe pec-
cati ad requiē transire possi-
tis. Non arbitramini vos in
hoc mūdo diu māsuros q̄ nī
mirū p̄ueit vt post dñicū mis-
sū p̄ceptū nec vnus hore
momētū concedat i hac vita
cōsistere. Cauete igit ne i exi-
tu v̄ro tristitiā faciatis āge-
lis: gaudiū iūmicis. Scitote
dō q̄ cuz aia a corpe euellit
statim aut i paradiso p̄o meri-
tis bōis collocat aut certe p̄
p̄ctis i inferni tartara p̄cipita-
tur. Eligite mō q̄ in multis i
hoc iā i vita disponite: aut p̄
petualiter gaudere cuz letis
sine fine cruciari cū impiis.
Itaq̄ frēs vel pene vos ter-
reant si p̄emia nō inuitāt i
p̄hs seculū si desp̄icere nō va-
letis v̄l cū iusticia possidere.
Qui i adulescētia errauit cal-
tez iā i senectate resipiscat
et mala que peccādo commi-
sit. penitēdo iā expurget. Ec-
ce paulatim deficit mund⁹ i
cuncta que videntur velocit̄
tāquam vespertina vmbra
transcurrunt. ecce q̄ olim p̄
nunciabatur. p̄sentiam tem-
pore p̄sp̄icueiā cernit. Sub-
trahū vt ipi videret oia i bōa

crescunt quotidie mala. No-
lite ergo frēs iā mūdū dilige-
re. quē tāta cernitis cū velo-
citate trāsire nolite in ei⁹ a-
more anchorā cordis iā fige-
re. quē sic ad finē p̄sp̄icitis de-
cliare. P̄sertim cū apostol⁹
clamet q̄ amicitia hui⁹ mūdī
iūmica sit deo. Si. n. ipe mū-
d⁹ n̄ diligeret diligend⁹ vti
q̄ nō esset. quāto magis nūc
dum ipe nos audire p̄batur
q̄s tātis malis isēq̄t a nobis
oīo sp̄nād⁹ atq̄ fugiēd⁹ ē vī
tā g⁹ eternā ex oib⁹ p̄cordis
v̄ris amate quā nō quā i se-
cula finiat. Illic festiate vbi
sp̄ viuat. et vbi iā mori nūq̄
timeatis. Si. n. sic amat istā
vitā miseram fluidamq̄ vbi
cū tanto labore viuitis i vbi
vix currendo satagendo su-
dādo suspirando necessariē
cordis satisfacitis. quāto ma-
gis amāda felix britudo ē vbi
ē i plebit illud qd dñs i euā-
gelio dicit erant hoies simi-
les angelis et illuc fulgebāt
iusti sicut sol i regno patris
mei. Qualis putatis tūc erit
splendor aīay quando solis
habebit claritatē lux corp⁹
rum. Ibi iam non erit vlla

tristitia. null⁹ ibi labor null⁹
lus dolor. null⁹ timor. nulla
mors s; ppetua sep sanitas
seuerat nulla ibi surgit ma
litia. nulla carnis miseria.
nulla egritudo. nulla oio ne
cessitas. Non erit fames. non si
tis: non frigus. si est⁹. non lass
tudo ieiunii. nec vlla tetatio
iimici. Non peccandi voluntas
nec deliquendi possibilitas. s;
totu leticia. totum exultatio
possidebit. hoiesq; sociati an
gelis sine vlla carnis ifirmi
tate vernabunt. Erat ibi iucun
ditas ifinita btitudo sepiter
na qua qui semel adipiscitur
se tenet. Nihil hoc loco magi
ficet⁹ nichil gloriofi⁹ nichil
clarius. nichil pulchri⁹. nichil
veri⁹. nichil illa vnitatem sin
cerius. nichil illa abundantia
copiosius. Ibi ia non formi
dabitur fortissimus hostis q
cupit iugiter animas iugulare.
nec facies oio turbulenta toz
tozis non incutiet timorem
barbaroru inuinitas. nec vl
la vltius timebitur aduer
sitas. nemo. i illo loco glorio
so idiget vestimento si e illic
frig⁹ si est⁹. nec vlla aeris in
equitas null⁹ ibi esurit null⁹

tristatur null⁹ e ibi pegrin⁹
s; oes q illd venire meruerit
securi i ppa viae ut no vltra
adulabit caro spui. s; ienar
rabilia cu angelis sepiterna a
xpo pnia tribuit⁹ q ocul⁹
no vidit sicut dicit apt⁹ nec
auris audiuit nec in corz hois
ascendit q ppauit de⁹ diligenti
b⁹ se. Ecce ql btitudinem pdi
tur⁹ erit. q mo se du licet em
dare noluerit. Itcirco nos
fres dno auxiliante dedigne
mur vltro seruire pcto. qb⁹
tata btitudo pparat in celo.
Du ergo tps e. festinem⁹ ppi
tiu hēre dnm Despiciamus
q terrena st. vt adipiscamur
celestia Cogitem⁹ pegrinos
nos esse i hoc seculo vt liberi
us festinem⁹ ad celos veloci
ter. n. trāseāt. q cito tāq⁹ om
nia pereūt cūcta q hic vidēt
ppēdam⁹ carissimi fres qles
erim⁹ i die iudici dei q agelo
ru ei⁹ cōspectui pntandi. qn
opa nra erūt añ oculos nros
nobis ponēda qualis erit cō
fusio. cui q tigerit p pctis su
is in qspectu dei oimq; hoim
q ageloz eru teclere q hic nec
vnum qdem hoiez se peccātē
vult nunc inspicere: vel qui

panoz erit enī fratū vīdē. quē
 placatū n̄ valet vniuersitas
 p̄phēdere. illū ergo diē tene
 am⁹ q̄ quē mō p̄uidere nul
 laten⁹ possim⁹ illū diē iugit̄
 pauescam⁹ ⁊ sic act⁹ n̄ os re
 uocem⁹ cōsiderem⁹ q̄ terroz
 i die illo erit. cuz dñs de celo
 ad iudicādū venerit. qui me
 t⁹ erit deū iratū vīdere. ad cu
 ius aduētū vniuersa elemēta
 q̄tiūnt. Celū cū terra. ⁊ tremi
 scet x̄tutesq̄ celoz ⁊ mouebū
 tur. Tūc nimiz p̄cinētib⁹ an
 geloz tubis oēs gētes q̄cūq̄
 sub celo fuerit et oīs hō tā vi
 ri q̄ femine i eo sexu vnusq̄
 q̄ q̄ nat⁹ fuerit i mūdo boni
 et mali. sc̄ti et pctōres. vel q̄
 cūq̄ ab initio nati et mortui
 fuerint. siue a bestiis denota
 ti siue ab igne ⁊ sūpti. siue ab
 aq̄s absorpti oēs simul in mo
 mēto xp̄is in ictu oculi resur
 gēt in ipsīs sine dubio corpo
 ribus. atq̄ in ip̄a carne quaz
 hic habuerūt. s. i. vix p̄fectuz
 i mēsurā etatis plenitudinis
 xp̄i i qua x̄p̄e dñs resurrexit
 a mortuis. Et oēs āte iudiciū
 xp̄i veniēt pariter q̄ electi et
 reprobi oculis suis vīdebūt
 filluz hoīs veniētē in nubib⁹

sicut ⁊ ip̄e dñs i euāgelio di
 cit. Tūc vīdēbūt filiū hoīs ve
 niētē i nubibus celi cū x̄tu
 te magna et potestate cōsti
 pantū agminibus āgeloz ⁊
 ⁊ gregabunt aī enī oēs trib⁹
 terre. ⁊ sepabūt eos ab iūceꝝ
 sicut pastoz segregat oues ab
 hedīs. et statuet q̄dē iustos a
 dextris ip̄ios autē a sinistris.
 tunc dicet ad eos q̄ a dextris
 erūt venite bñ dicti p̄tis mei
 p̄sīde te paratū vobis regnū
 a ⁊ stitutōe mūdi. esuriui .u.
 et dedistis michi māducare.
 sitiui et dedistis michi potuz
 ⁊ cetera q̄ audistis i euāgelio
 Tunc oībus aspiciētibus oī
 det liuozes fixurasq̄ clauoz
 i ip̄o sine dubio corpe. q̄ pro
 n̄tis pctis vulneratus ē. Et
 ita pctōres ⁊ pellēs dicet Ego
 te hō de terre limo manibus
 meis formāui. et i paradīū me
 uz quē nō merebaris colloca
 ui Sed tu me meaꝝ iusta cō
 tēnēs deceptoz ē sed maluisti
 bñ ⁊ iusta pena dānatus i fer
 ni supplicis deputatus eras.
 Postea misertus tui carnem
 assūpsi i t̄ris. iter pctōres hita
 ui ⁊ t̄nelia ⁊ x̄bera p̄ te susti
 nui vt te eriperē colaphos et

Spota suscepti ut tibi dulcedi
ne padisi reddere aceti cum
felle bibi pp te vesp⁹ cor⁹da
t⁹ cruci affix⁹ lancea vulnera
t⁹ si pp te mortu⁹ i sepulchro
positus su ad inferna descen
di. Tartara adit ut i celo re
gnares. Agnosce ipse as hūa
na que p te p⁹uli. Ecce lino
res q⁹s p te suscepti. Ecce cla
uor⁹ foramina qbus affix⁹ in
cruce pependi Suscepti dolo
res tuos ut te sanare suscepti
pena ut tibi gloria dare susce
pi morte ut tu videres sic fie
ditus iacui i sepulchro ut tu
regnares i celo hec oia p vo
bis sustinui Ampliora hor⁹ qd
vobis debui facere et non feci
Dicite mihi nūc et ostēdite qd
passi estis pp me dñatorē ve
str⁹ ut qd bōi egistis p vobis
Ego cū eē iuisibilis et ipassi
bil⁹ pp vos dignatus sū i pon
te pati. Propt⁹ vos i carcera
t⁹ sū cū eēz dñes pp vos ege
n⁹ fact⁹ sū s; vos hūilitatem
meā: et pcepta mea semp re
nuētes seductore magis quā
me secuti estis. Ecce modo nō
pōt iustitia mea aliud iudica
re: nisi qd mererent⁹ opa ve
stra: Ergo qd ipi elegistis te

nete. Cōtēpistis lucē posside
te tenebras: q⁹s amastis Ite i
pditionē secuti estis diabolu
Ite cū illo i ignē etnū. Quis
putas tūc erit meror q latus
q tristitia q agustia: q cū hec
fuerit aduersus ipsos plata
sua tūc erit malis durale pa
ratio ad dulcedie glortii sācto
rū Et tūc ipi traditi i ptātes
demonū ibūt in ipsis corp⁹ori
bus suis: et cū diabolo in sup
plitiū eternū: et pmanebunt
sine fine illuctu et geitu. Pro
cul qppe exultati a beata pa
radisi patria cruciabūtur in
gehēnā ppetnā: nunq lucem
visari nūq refrigeriū adep
turi sed p millia milliū ānoy
i inferno cruciādi nec inde in
scla liberādi. Abi nec q tor
quet aliquā fatigat nec q tor
qitur aliquādo morietur. Si
cut. n. ibi ignis glumit ut sp
reseruet sic tormēta agūt ut
semp renouētur. Iuxta qua
litate vero culpe penā vnus
quisq sustinebit gehēne et si
milis culpe rei suis similibus
iungūtur cruciādi nō ibi aliū
nisi fletus et planctus atq;
stridores dentiu: non ibi erit
aliud consolamentū nisi flā

me et terrores penarū Arde-
buntq; miseri in igne eterno
semp in secula seculorū **A**men.
Iusti aut ibūt in vitam eter-
nā ip̄a sic dubio quā hic ha-
buerūt: et sociabūtur āgelis
sctis in glia sēpiterna **N**ūq̄
iā corruptionē visuri: sed sē-
pleti ac dulcedie. **C**hristi in
git sacietati fulgebunt: sicut
sol i glia et caritate quam p̄-
parauit deus diligētibus se.
Et erit tūc quāto āplius alio
hic obediēs deo fuit tāto am-
pliorē illi mercedē accipiet.
Quantoq; hic amplius quis
deū amauit tanto ppitiū eū
videbit. **B**ndicamus dñz de-
uz fratres: q̄ ad leticiaz sp̄ia-
lē cōgregauit nos. **S**cimus
hūilitate cordis sp̄ vt gaudi-
um n̄m penes ipsū sit **N**on
igitur p̄sperit ate aliqua hu-
ius seculi inflemur: sed no-
uerimus felicitatē nō eē nisi
cū ista transierit: nō gaudiū
vestrum i spe futura totū de-
sideriū: vita eterna sit. **D**ia
suspiria nostra xp̄o hanelēt
Ille vnus pulcherrim⁹ qui
sedos dilexit vt pulchros fa-
ceret desideretur ad illū vnū
curatur illi ingemiscantur

et dicant semper magnifice-
tur dominus. qui volūt pacē
serui eius. **A**men.

De sancta monicha matre
sancti augustini ser 60.

Monicha mater sancti
augustini cuius histo-
ria trahit ex snia scti. augu-
stini ex nono p̄fessionum ter-
tuabuz eplis quas augusti-
n⁹ scripsit sue sorori p̄petue
xgini. **O**rtor te iquit augu-
stinus dilecta sp̄sa **C**hristi:
vt deo studeas in oibz pla-
cere: sicut et carā matrē noui-
sti p̄ferisse **N**ā dū eēt puella
ad ecclesiā fugiebat diu i an-
gulo pmanēs virgiales ora-
tiones ad **C**hristū fūdebat.
Dū autē domū tarde rediret
ab ania sua verberabatur eo
quod extra domū sine petis-
se qua recessisset et totū ipsa
puella patienter optabat.
In tota aut pueritia sua nū-
q̄ cum puellis ludentibus se
miscuit. sed frequēter in no-
cte adhuc ipueritia de lecto
surgebat et geibus flexis ora-
tiones quas in matre noie fa-
cundia dedicarat dño offere-
bat ab ifātia aut cuz ea creuit

miseratio ⁊ naturali affectōe
paupes diligebat. Sepe pa-
nē de mēsa i sinu collocabat:
⁊ de patna domo fugiēs pau-
perib⁹ tribuebat: hospites et
i firmos visitabat: vicinas li-
tigātes rephēdebat: pedes in
firmorū sepe lauabat: ⁊ eis vt
puella poterat seruebat. Cū
āt parētes ei⁹ more seculari-
u; vestibus delicatis eā orna-
re voluissēt. ipa cōtristata re-
spuebat: ⁊ cū esset ānoꝝ. xlii.
eā nobili Patricio carthagi-
nēsi tradiderūt quāto āt tio-
re et honestate: quāta ēt sum-
ma pulchritudie dñs eam do-
tauerit: quanta ēt pudicitia eā
dñs magnificauerit certe in
bzeuī dici nulla tenus posset
tñ matrimonium optie con-
seruauit: filios in omni timo-
re dñi sufficienter erudiuit:
thorū imaculatū custodiuit
Maritū ferocissimū cum ma-
gno labore in fine lucreta est
Cum aut virisset cū viro suo
fere annis 12. respexit dñs hu-
militate; acille sue: et exaudi-
uit lachrymas eius. nam ispi-
rauit dñs maritum: vt dein-
ceps vxorē pudicā et castam
seuaret. Mira res: qz cum

esset ferocissim⁹: q̄to affectu
carnali ab ea diuisus est tāto
magis matrimonio spūali et p
dilectōnē quēt⁹ est. Cū. n. vir
ei⁹ esset ānoꝝ 72. obiit i pace
Quāto aut salutaribus mo-
nitis ⁊ ieiunatis: q̄tisq; lachry-
mis ⁊ orōnib⁹ illā viduā san-
ctā castā sobriā ⁊ piā dñs do-
tauit mix est oīa tñ post mor-
tē viri cōtemplit: oē regnum
mundi ⁊ oēm ornatum eius
respuīt pp deū intantū vt nō
solum mater pauperū vocare-
tur: sed ancilla: ⁊ qz dum vir-
eius vivebat potestatem pro-
prij corporis non habebat. iō
elimosinas n̄ ita largiter tri-
buebat: sed mō non solum q
elimosinas largit tribueret:
sed et cicatrices pauperū lini-
ret. propter quod ei. dñs cen-
tuplicem reddidit. dum cru-
cem eius in corde eius infixit
⁊ passionē. Dum aut quada;
depreuēta et visitata a te do-
mine beneficia tua que tu in
carne hūano generi clemens
exhibuisti acilla tua q̄sidera-
ret: tāta grām tātaq; lachry-
marū copīā torculari tue cru-
cis exp̄ssā i passiōe tua adiuue-
rit q̄ vestigia ei⁹ p ecclesiam

lachryme desup paulmetum
 defluētes ondebāt. Et quāto
 plus ab effluētia lachrymar
 hortabat desistē tāto pl⁹ flu
 ui⁹ lachrymar oriebat. Tāta
 autē gēa ācilla xpī ieiunādo ali
 os p̄celebat: q̄ dieb⁹ q̄b⁹ ad
 cenā vocabat: tāq̄ ad amarā
 medicinā accedebat. Erat autē
 ei timor cast⁹ i corde: tāq̄ fa
 scia pectoralis: q̄ cogitatioēs
 cōstringeret in ore tanq̄ fre
 nū quo liguā repmeret: si ope
 tanq̄ stimulu⁹ ne pigritia hōz
 peret in cunctis tanq̄ regula
 nemodum excederet. Timor
 autē iste tanq̄ scopā purgabat
 cor vīdūe ab oī duplicitate of
 fa falcitate opera ab oī vāni
 tate: nūquā hōū seculare ab
 ore eius recozdoz me audiūss
 se: sed in oībus verbis suis et
 factis semp xpī primo noīa
 bat tm̄ timor dñi mentē eius
 occupauerat: q̄ non soluz ab
 oī specie mali sibi cauebat: s; spīritu
 pietatis ad oē bonum
 p̄zona erat. Satagebat mira
 biliter opera pietatis p̄ posse
 cordialiter implere sup oīa infir
 mis seruire sepulturā mortu
 is p̄bere. orphanos custodire
 vt filios viduas et maritatas

solari qua p̄ multa de car
 nis celestib⁹ dñō reuelāte p̄
 cepit. vñ tanta ebrietate sp̄s
 scī sepe rapiebat q̄ i ea fere p̄
 totū diē quiescens. dum esset
 rex in acubitu sui cordis neq;
 vox neq; sēs⁹ i ea audiebatur
 n; mīz. qz illa pax q̄ erupat
 oēs sēsū. sepeliebat vīdūe sen
 s⁹ corporales i tm̄ q̄ vīx matro
 ne nēe et cū vicine eā pūgētes
 excitare valerēt. In die autē
 bñi Cipani dū hec Chzisti ā
 cilla mereret accipe sacramē
 ta dū esset i domo fere a terra
 p̄ cubitū eleuata fuit claman
 do q̄ q̄etissima esse p̄luenerat
 dicēs volem⁹ ad celum vole
 m⁹ ad celū fideles quā cū p̄st
 iterrogarem⁹ q̄d sibi accide
 rat n̄ rñdebat. sed tanto gau
 dīo replebat q̄ oēs ad festū p̄
 ducebat cātans cū propheta
 cor meū et caro mea exultane
 runt in deū vīuū dū ēt in die
 pent. esset refecta refectioē il
 lius panis q̄ de celo descēdit
 post sūptionē sacramētī tāta
 societate repleta fuit. q̄ per
 diez et noctē absq; corporali
 cibo p̄seuerauit cum apud ho
 stia tiberina infirmaretur et
 sacramentum nobis fideliter

peteret. nec doloze stomachi
verata valeret retinere: vici
bit infantulus nocte media
ad lectū dei famule venit. eā
q̄ in pectoze āplectēs. aīa il-
la sc̄a ad celū volauit. 9° die
ix. egritudois sue. lvi. āno eta-
tis. 33. āno etatē mee. aīa illa
pia et religiosa carne soluta ē
die. 4. maii. flebā et effūdebā
tibi dñe p̄ces pilla fāula tua
vt nō itrares cū ea i iudiciū
gratulabar tñ testimonio eius
q̄ appellabat me piū. et cōme-
morabat grādē deuotiōis af-
fectū: 2mēozās nūq̄ se audī-
se ex ore meo h̄bū dūz aut cō-
tumeliosū sermonē Illa fa-
mula tua dñe 2tinue satage-
bat vīz suū lucrari tibi quez
amabilē et reuerētē faciebas
sibi. Expectabat. n. ip̄a mīaz
tuā sup eū vt in te credēs ca-
stigare ērat. n. fraciūds. s.
illa famula tua n̄ tm̄ facto s.
nec h̄bo viro tribulato: r̄nde-
bat s. q̄eto rōez facti redde-
bat quē tibi dñe i extrema vi-
ta corpali lucrata ē Erat. n.
ipse serua seruoz dñe et oēs
q̄ eā videbant te laudabant
dñe sciētes et credētes p̄lētā
tuā esse in corpe eius fuerāt

.n. vnus viri vroz et filios to-
tiens parturiebat: quotiēs a-
te dñe deniare cernebat Im-
minēte aut die de quo ex hac
vita erat exitura nobis igno-
rantibus dñe. ip̄a et ego soli
stabamus icūbentes ad q̄dā
fenestrā: et terrena obliuiscē-
tes loq̄bamur soli valde dul-
citer qualis eēt sc̄tozuz vita.
quā nec oculus vidit. nec au-
ris auduit. Et iniebamus
oze corzdis pariter i superna
fluēta fōtis vite: vilescēbat
q̄ mūd⁹ iste inter h̄ba cū de-
lectationibus suis. Tūc ait
illa filio vñū est: pp qd i hac
vita aliquantulū morari cu-
piebā vt te catholicū xp̄ianū
viderē prius q̄ moreretur. Ec-
ce cumulatius michi de⁹ p̄sti-
tit vt te 2tēta ēt felicitate ter-
rena videaz dei seruū Quid
ia: a mō hic faciaz nescio qd
sibi tūc r̄nderit non satis re-
colo. s. post dies. 5. decubuit
febzibus. et subtracta a p̄fici-
bus cucurrimus. et post mo-
dicū reddita est sensui. et itū-
ens nos ait. ponetis hic ma-
trem v̄tēaz ego flebaz sed fle-
tum finiebam. frater autem
meus letus est q̄ non peres

gre cōmoxi. sed in patria cuꝫ
viro sepeliri debebat. Quo
audito vultu turbato reuer
berās cū oculis q̄ talia dixit
set ait ponite hic in q̄d corp⁹
meū nichilq̄ cura ei⁹ vos cō
turbet. Rogo tñ vos vt ad
altare dñi memineritis mei
vbi fueritis dñs at illd̄ resus
citabit vbiq̄q̄ sepultus fu
erit in nouissimo die.

¶ Calixtus de cōuersiōe scti
Augustini ep̄i ser. 61.

Agn⁹ ille doctor ⁊ egre
gi⁹ Augustinus q̄ vere
fuit norma et speculū i natu
ra. dñi eēt annor. 30. matris
orōnibus ⁊ ambrosii p̄dicatiōi
bus meditātibus ⁊ fama ato
nitū audita. ab oī heresi purga
tus ē. ⁊ ap̄d liguriā italiē ad
ueniētibus dieb⁹ pascalis
baptisat⁹ est Et tunc eruliat
liguricensis ecclesia. p̄z eius
mat̄ gaudet. Ambrosius deū
laudat. Augustinus iā cōfite
tur. Et fideles oēs sibi tanq̄
ciui fidelissio de babilonica
seruitute redēpto. vna voce
oēs applaudūt. Porcinus in
fide catholica confirmatus:
spem oēm quam hēbat i secu
lo dereliquit: ⁊ romanor et

liguricensium scholas ⁊ cum
enodio ⁊ Alipio sociis viro p̄
clarissio solitario Siphiciāo
se 2misert ibiq̄ cū p̄dicto faē
molissio viro ap̄licā vitaz te
nē ceperunt: ⁊ sil cū mlti erāt
hitātes i palatio sctō. In die
bus aut illis dñi fama: Augu
stini crebresceret ap̄d oēs cō
gregatisq̄ scribis ait. Dñ in
hac valle miserie sumus 2tri
tuti vtz boni siue mali sumus
de nobis p̄sumēdū n̄ est. Et i
am q̄buscunq̄ virtutibus co
gnoscamus dei gratia nos eē
ornatos. Nam si quis noster
bñ opatur: beatus tñ dicen
dus nec p̄dicandus est cuz
siles sumus nauibus omibus
bonis honeratis de q̄bus tñ
icertus est vtz ad portū salu
tis pueniant. Nunq̄d ludas i
apostolatu optime incepit: ⁊
p̄ssime finiuit. Nunq̄d etiaꝫ
Paulus male incepit: et tñ
bas electōis digne vocatus
est. Nolite obsecro laudare
me sed orate vt valeam vsq̄
ad mortē p̄seuerare. Qm̄ si
nē noster deus attendit. Nec
Calixtus de augustino.

¶ Sigisbertus i epistola ad
Macedoniū de b̄to augstino

Tempore Theodosii se-
nioris. Augustinus vir
acutissimus nobilib⁹ cartha-
ginensibus optus natalibus
venit romam ibiq; scolae li-
beralium artium annis fere. 6.
gloriosè rerit: deniq; me dio-
lanū venit: et dñi esset annorū
30: filiusq; ei⁹ annorū. 8. ad
veniētibus diebus pascalib⁹
meritis matris et predicatōe
ambrosii: mater eius regene-
rauit augmētū cum filio deo
dato ⁊ multis aliis fere. 42.
Qui baptizatus Augustin⁹
mox ad viꝝ simplicianū p re-
xit. cuius nomē celeberrimū
apud fideles erat: q̄ ēt habes-
bat māseolū remotū et agen-
tibus separatū. Cū quo Au-
gustinus fere p ānū cū dñi
dio pmāsisse vidi et oculata
fidebant: ⁊ qñ erāt i liberta-
te q̄ssuientes: lꝫ pbatissimi
viri essēt atq; pfecti tādē ex p-
cepto tāti p̄is simpliciani au-
gustinus post iter eos instituit
vt vitā apostolicā oēs parit̄
tenerēt: et nichil iter eos pro-
priū diceret. Cōpleto 30 an-
no: matre augustini istigāte
ad p̄pa reuertit: ⁊ mox mā-
ter augustini apd hostia tite

rima: filius aut apd cartagi-
nē āno etatis sue. 19. Cū aut
esset Augustinus cū amicis i
africa: meditabat i lege dñi
die ac nocte. scribēs libꝛos: ⁊
docebat i doctos. hoc aut va-
lerius iponēsis audiēs p gau-
dio lachꝛymabat et statim eū
ad se accersiri fecit et optū se-
cretū et remotum a ciuitate
Augustino donauit. Ibiq;
prius pater augustinus cū ce-
teris amicis ⁊ fratrib⁹ in de-
specto habitu: ⁊ cū incredibi-
li humilitate annis trib⁹ mā-
sit. Deinde cū inq̄etudinē ve-
niētū ferre nō posset: duob⁹
fere miliaribus a p̄dīgo loco
se cesset et ad montē quendā
altissimū abiit ad quē p viā
valde aridā ⁊ penosam adiri
pōt. Ibiq; Augustinus habi-
tationem ex lapidibus coctis
strui fecit: ⁊ sic hoies fugiēs
habitabat. Ibiq; composuit li-
bꝛos de medicīa aīc: ⁊ de vi-
ta mōastica: de inocētia Joā-
nis baptiste et elie. Multū q̄-
dē ex fratrib⁹ infra saxa et fi-
xuras montiū receptacula si-
bi fecerant et ibi ppe patres
augustinum per iactum balli-
ste in oī sanctitate habitabāt

Erāt autē fere. 122. q̄ sub obe-
dientia Augustini concordī
vivebāt: oīa reputantes esse
tertīa. vīnū nō nouerat nī-
līq̄ infirmitas cogeret. at va-
leri⁹ ep̄s seīs ad eos vīlitan-
dos venisset. Cū autē appro-
piquaret festū p̄ct. sc̄tūs ep̄s
Valerius misit p̄ Augustio
et inuitū p̄sbyter ordinauit
factus p̄sbyter monasteriū
clericorū instituit ī domo ep̄i
et infra annū idem vīuere ce-
pit secundū regulā apostoli-
cā: vt hāc iēus fecerat. hoc at
Valerius ep̄s fecit quia sp̄e
grecus erat. et idoctus maxi-
me in cōdēdo hereticis ī eorū
erroribus. Ideo Augustino
ep̄scopo potestatem plenā
dedit p̄dicādi quotiēs neces-
sariū fuisset: nā mlti tā hereti-
ci surrexerāt q̄tra q̄s dñs au-
gu. instituit et ordinauit hic ille

Ano dñi. cccxxviii.
Sixtus sedit annis. vii.
et diebus. xxx. eo tēpore val-
la rex gotozū vādālos odio ī
sectans: etiam ī africa eos
persequi disp̄sūt sed morte
puentis obit ei⁹ ī regnū
theodoricus successit: vādā-
li affice nanibus irruētes p̄

uisiciā vniuersā: deuastant
rapinis cede incendiis nulli
serui parcētes etati vel ordi-
ni: sub hoc turbie tribulatio-
nis beatissimus. Augustin⁹
amarissimā. et lugubrē p̄cete-
ris diebus sue senectutis sa-
pene extremā duxit. vitā. vī-
dēs tātā lenitiā vbiq̄ crassa
riuidēs salios hostili nece ex-
ctos: alios effugatos: ecclesi-
as sacerdotibus viduatas ci-
uitates cū accolis dissipatas
accreuit dēiq̄ causa meroris
eius. qd̄ sub ipsius tēpore spon-
sem vzbē cū pōtifer p̄ceerat
barbari obsederunt. sed ecce
tertio obsidionis mēse febr̄i-
bus incubuit sibiq̄ septē pen-
tētiales psalmos scribi iussit
ip̄los quoq̄ quaterniones ia-
cēs ī lecto circa parietē pos-
tos diebus infirmitatis sue
ituebat: ac legebat et vberrie
ac iugiter flebat: ne a quo q̄
impediret ei⁹ intētio aī fer-
me decē dies migratōis sue:
petit ad se nullū igredi. nisi
his tantum hoīs quibus me-
dici ad īspiciēdū. ingrediebā-
tur: vī eius refectio offereba-
tur: obsidionis deniq̄ mense
xiii. coram positis fratribus

migrant ad dñm anno etas
sue. lxxvi. episcopatus vero
sui. lx. hispanie lumē p̄falgis-
dū ppugnatū veritatis eoz
excidiū fidei tutamentū: oēs
ecclesie doctores taz ingenio
q̄ scia vicit insupabiliter flo-
rēs tā exēplis dñatū q̄ afflu-
entia doctriaz. Et. n. tanta
scripsit: vt si solū ab aliq̄ to-
to vite sue tpe scribi. s. nec q̄
dē possit lectōe pcurri. obiit
aūt anno dñi. cccxlvj. p̄mis-
sa habentur ex cronica bede.

Anno leois quarto. Li-
prandus lōgobardozū
rex audiens q̄ seraceni depo-
pulata sardinia: illa etiā lo-
ra sedassēt vbi ossa bti augu-
stini ob vastatiōem barbaro-
rum olīm ab ab ipone trās-
ta et recondita fuerāt: lega-
tos suos illuc direxit: q̄ dato
magno auro p̄ciosas illas re-
liq̄as secū detulerūt: et ad v-
bē Januēse regressi sūt. vbi
p̄factus rex occurrēs cū gan-
dio corpus alimficū deuote a-
dorauit: et reuerēter excepit.
Saner rex et sui inde progres-
su cum p̄ciosissimo illo the-
sauro veniunt ad q̄dā villā
in terdonem si ep̄atu si tā et

etiā i chozus s̄ctissimū tollere
voluissēt ita stetit immobile
vt nulla vis humana posset
illd mouere: q̄ vidēs rex no-
uit: q̄ si beat⁹ p̄fessor ex loco
illo se tollit permitteret: tra-
duci papiā vllā cū oibus apē-
ditiis suis concederet seruicē
tibus ipsi p̄petuo possidēdā:
voto facta atq̄ firmeto cho-
rus s̄ctissimū iestimabili fa-
ciliter sustolitur et tūc vltimū
trāsūctū: claro ac pariter p̄-
pulo p̄currēte honozifice ac
gaudenter suscipitur et i ba-
silica bti p̄detrii qua p̄fatus
rex p̄struēscelū aureū dignif-
sic collocat. Facta ē aūt ista
trāslatō āno dñi. cccccc. xxi.
cc. et lxxvi. annis ab eiusdē cō-
fessoris transitu tā decursis
q̄ aūt i p̄dicta ecclesia corpo-
ris ei⁹ p̄cios⁹ thesaur⁹ sit re-
cōditus stupēdo et euidētī mi-
raculo elucescit. Siq̄dem in
supradicta ecclesia in qua fa-
cet pute⁹ ē. q̄ aliquot annis
in die festi ei⁹ supabūdās. to-
tā scriptā p̄fluxit i signū q̄
sicut aqua illa sor-des diluit
sic sor-des hereticoz ab eccle-
sia effluēs ei⁹ doctria abster-
sit extractum ex cronica achi

epi florentini antoni i calce
tertie partis: vbi 2tra opini
onem stolidam asserentium
beatum augustinum non pri
us religiosum fuisse quā epi
scopum nec habitum nigrum
aliquando portasse.

Notandum ē q̄ beatus
augustinus habitu re
ligioso in triplici suo statu i
ductus est. Nā primo post cō
uersionē suā & baptismum.
dicit ambrosius in sermone
de baptismo & quersione au
gustini. Hunc. s. augustinus
in xp̄o genui et postq̄ bapti
zauit eū induit cuculam nigrā
et ipse ad differentiam mōa
chorum se sup̄cincit zona pel
licea p̄gēs ad simpliciannus
que ei bonus apparebat ser
uus dei. et vere sic erat: vt. s.
de mō viuēdi cū eo 2ferret &
ipse augustinus in quodam
suo sermōe sic ait. xii. fuim⁹
fratres q̄ induimus cuculas
nigram calciamenta & zonā
nigrā desup̄ cinetā ad differe
rētiā mōachorū noīa aut isto
rū. xii. sūt augustinus ip̄e pri
m⁹ sc̄s nēbzi dī terti⁹ eno
dinus. quartus alipius q̄ntus
pontianus. sextus adeo da

tus septim⁹ simpliciann⁹ octa
uus faustinus grecus. non⁹
cordulius. decimus valeri⁹
vndecimus iustus. duodeci
mus paulus Remēas igitur
ad africā post mortē matris
i hostiis tiberinis relictis pro
priis bonis et paup̄ibus irro
gando monasterium i nemo
re apud iponā ciuitatē: pri
mus construxit. vbi cum ami
cis ielaniis: & oratiōibus va
cans scribebat libros & doce
bat idoctos. et alios p̄ nēora
heremi quesituit religiosos si
ue heremitas. et eos secum i
ipso monasterio collocauit &
cum esset in itinere reuertēs
ad africā visitauit heremi
tas q̄ erant in monte p̄sano
aliq̄bus diebus cum eis mo
ram trahens. & alios heremi
tas qui erant centum celis p̄
pe romam. hec ibi.

¶ Bonifacius papa octauus
concessit oibus vere cōfessis
et contritis infra scriptā ora
tionē quadraginta dieb⁹ 2ti
nūis dicentibus indulgentias
oīz pctōz. quā q̄dē orōez edī
didit sanctus augusti. & B̄n
dictus papa vndecimus hoc
idē confirmavit.

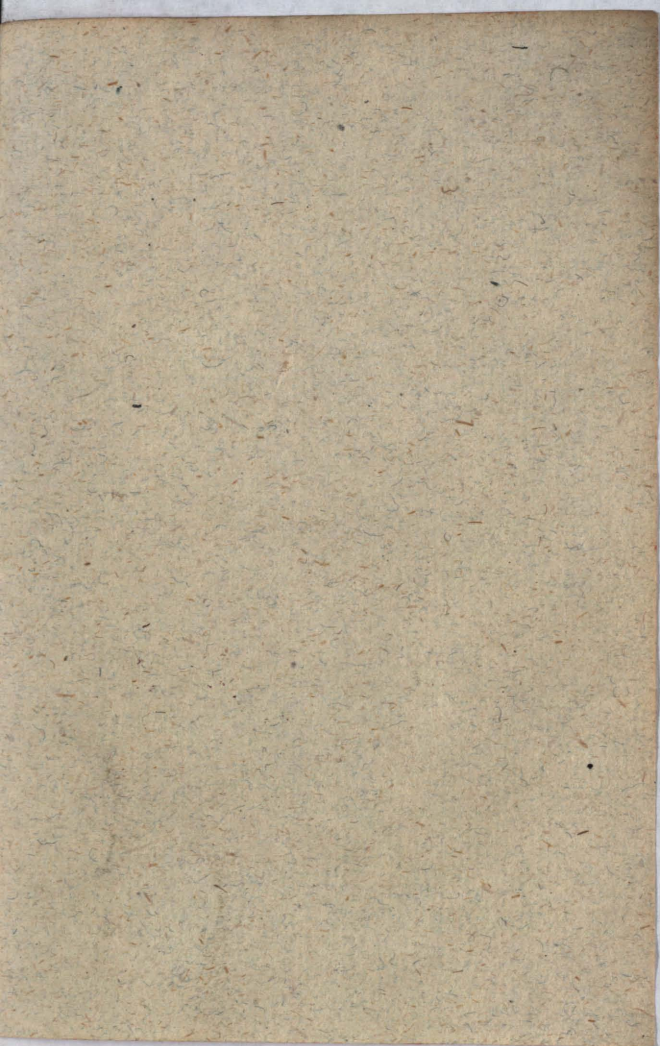
Deus qui pro redēptiōe
mundi voluisti nasci:
circūcūdi: a iudeis ipzobari:
a Iuda traditore osculo tra
di: vīculis alligari: et sicut
agnus innocens ad victimā
ducti: atq; p̄spectib⁹ āne: cal
phe: pylati: et herodis idē
ter offerri a falsis testibus ac
cusari: flagellis: opprobriis
verari: sputis cōspui: spinit
coronari: colaphis cedi: arū
dine percuti: facie velari: ve
stibus spoliari: cruci clavis
affligi: i cruce lenari: iter la
trones deputari: felle et ace
to potari: et lancea vulnera
ri. Tu domine per has sacra

tissimas penas tuas: quas e
go indignus recolo: et per sā
ctam crucem ac mortem tuā
libera me a penis inferni: et
perducere me digneris quo
perduristi latronem tecū cru
cifixum Qui cum patre ⁊ spī
ritu sancto vīs et regnas i
secula seculorum. Amen.

Finis

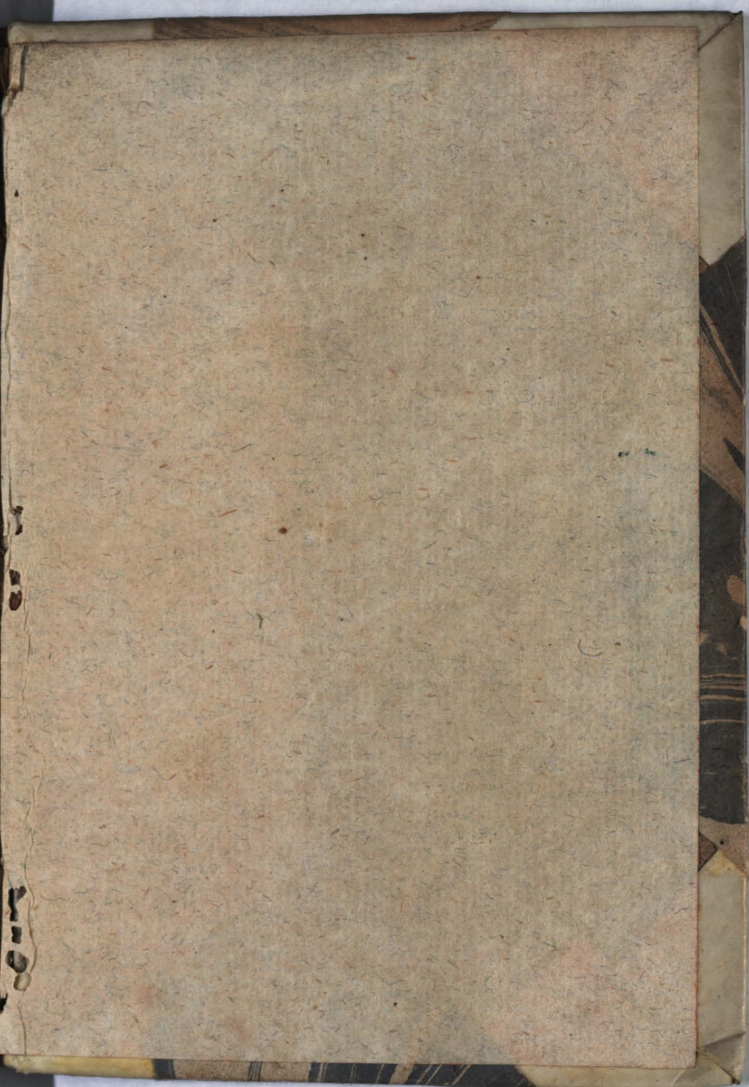
Impressū parisiis per an
thonium chappiel: Impēsis
claudii ianuarii librarīi iura
ti aliuc vniuersitatis p̄siti.
in vico sc̄i iacobi cōmorāti
āno dñi milēio. LXXX.

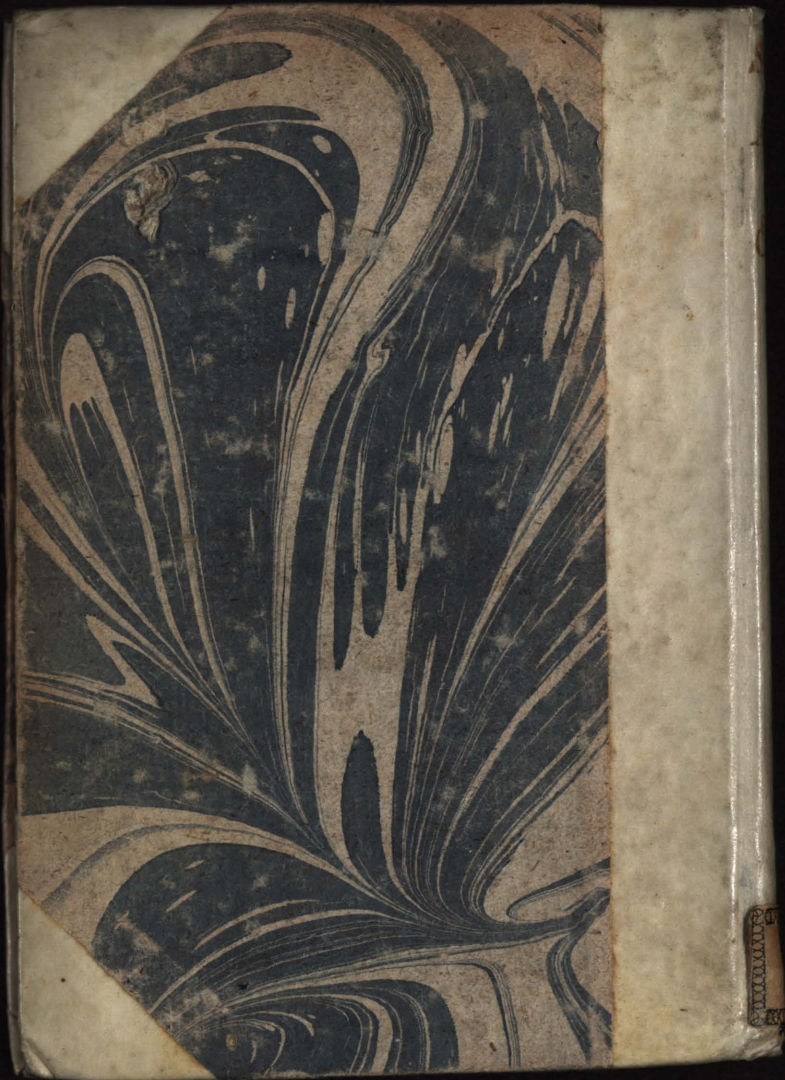

Sermon.
S.
Augusti
ni
ad
6 Eremit.
Paris
1500

Incun.

60.